

ရက်စိတ် လူထုစိန်ဝင်း

စာအုပ်စာနယ်ဝင်း၊
ကြွတင်ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခွင့်ပြုစာပုဒ်
၎င်း/ဥပ(၁၂)

စာအုပ်စာတမ်းပျက်စာနယ်
ကြွတင်ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခွင့်ပြုစာပုဒ်
၎င်း/ဥပ(၁၀)
└

ပျက်စာနယ်ဝင်း
ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခွင့်ပြုစာပုဒ်
└

စာအုပ်ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခွင့်ပြုစာပုဒ်
၁၉၉၈ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ
အုပ်စု(၁၀၀၀) ပထမအကြိမ်
└

ထုတ်ဝေသူ
မောင်ဟန်(၁၀၀၀) ကမ္ဘာလုံးစာပေ
၁၉၉၈ နှစ်လယ်၊ ဇူလိုင်လ
၁၀၀၀ နှစ်အကြိမ်
└

ပုံနှိပ်သူ
မောင်မောင် သုတေသန(၁၀၀၀)
၁၉၉၈ နှစ်လယ်၊ ဇူလိုင်လ
└

စာအုပ်အုပ်စု- ကိုဦး
└

ကွန်မြူတာတစ်- မြ
└

အစုအဝေး- အင်္ဂလိပ်စာအုပ်
၁၉၉၈ နှစ်လယ်၊ ဇူလိုင်လ

အဝေပွားကံဝါ အယူအဆဝေချာအဆင်

လူထုစီဒီ

စုကိစိတ်

ယဇ်နန္ဒ ဝေပွားဆင်တိုက်

အမှတ် ၂၉၀/၁၊ ရဲလမ်း

မန္တလေးမြို့

မာတိကာ

၁။ ရှက်စိတ်	၁
၂။ စကားမာရသွန် (၁)	၂၅
၃။ စကားမာရသွန် (၂)	၄၁
၄။ စကားမာရသွန် (၃)	၅၃
၅။ စကားမာရသွန် (၄)	၆၇
၆။ စကားမာရသွန် (၅)	၇၇
၇။ စကားမာရသွန် (၆)	၈၇
၈။ စကားမာရသွန် (၇)	၁၀၁
၉။ စကားမာရသွန် (၈)	၁၁၁
၁၀။ စကားမာရသွန် (၉)	၁၂၃
၁၁။ စကားမာရသွန် (၁၀)	၁၃၀
၁၂။ စကားမာရသွန် (၁၁)	၁၃၈
၁၃။ သိုးငယ်လေးတို့မိန့်ခြင်းသင်္ကေတ	၁၄၈
၁၄။ ခေတ်အစားဆုံးအခင်းသင်တက္ကသိုလ်	၁၅၈
၁၅။ အာရှသို့ ပျိုးသက်ထိတ်	၁၇၃

ရှက်စိတ်

အရပ်ရှုံးအရှက်

“ဤစွယ်စုံကို ရွှေဘိုသူ မှန်ကူ သုံးရက်တော် မူသေးလျှင် ရန်သူ၏အမွတ်ကို ခြွေလက်ဝယ် သာပါမည်။ အားရစိတ်ရွှင် ကျေနပ်အောင် စီရင်၍ ပြုချင်တိုင်း ပြုတော်မူပါဟေ့ဘုရားဟု မောင်မောင်သခင် မန်းပင်စိုက်ဖို့ ပြောချိန်ဟန်၍မှ မပြောနိုင် ပြီးဟတ်သည့် မုဆိုးတစ်ပိုင်း မိန်းမရှင်ကြီးကို ငါမှာတိုင်း ပြောပါလေ”

မြန်မာစာပေ လေ့လာသူတိုင်း ရင်ထဲမှာ စွဲနေတဲ့ စာဆိုကြီး ဦးပုညရဲ့ ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်း ဝတ္ထုထဲက စာသားလေးပါ။ “မုဆိုးတစ်ပိုင်း မိန်းမရှင်”ဆိုတဲ့ အသုံးကလေးကလည်း နှောင်းပိုင်း သီချင်းရေး ဆရာတွေ ယူသုံးလို့ မရိုးနိုင်အောင်ကို ရှိနေပါသေးတယ်။

စူဠသုဘဒ္ဒါမိဖုရားက ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းအပေါ်မှာ ဘဝကူး သွားတဲ့အထိ အမုန်းသည်းသည်းနဲ့ အငြိုးကြီးသွားခဲ့ပါတယ်။ ဘာကြောင့် အဲဒီလောက် သူ့ အငြိုးကြီးသွားခဲ့ရသလဲ ဆိုတာကိုလည်း အားလုံး သိကြပြီးသားပါပဲ။

ယနေ့မန္တလေးစာအုပ်တိုက်

J

လူထုစိန်ဝင်း

စူဠသုဘဒ္ဒါက ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းရဲ့ မိဖုရားနှစ်ပါးမှာ “အငယ်”။ ဆင်မင်းကြီးကို မိဖုရားနှစ်ပါးစလုံးက အသက်တမျှ ချစ်မြတ်နိုးခဲ့ကြတာ မှန်ပေမယ့် သူတို့ စိတ်ထဲမှာတော့ တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦးကျိတ်ပြီး ပြိုင်ဆိုင်နေကြတဲ့ “ယှဉ်ပြိုင်စိတ်”တွေ၊ “မနာလိုစိတ်”တွေ သဘာဝအလျောက် ရှိနေကြမှာပါ။ မိဖုရားနှစ်ပါးနဲ့ မြူးထူးပျော်ပါးခဲ့ရာမှာ ဆင်မင်းကြီးက အကျိုးစားသန်သွားတော့ အငယ် စူဠသုဘဒ္ဒါဟာ ပြိုင်ဖက် မဟာသုဘဒ္ဒါကိုလည်း ရှက်သွားရ၊ ဘေးပတ်လည်မှာ ရှိနေတဲ့ ရံရွှေတော် အပေါင်းကိုလည်း ရှက်သွားရပါလိမ့်မယ်။

အဲဒီ စူဠသုဘဒ္ဒါရဲ့ “ရှက်စိတ်”ဟာ ဆင်မင်းကြီးကို သေစေခဲ့သလို စူဠသုဘဒ္ဒါကိုလည်း သေစေခဲ့တာပါ။ စူဠသုဘဒ္ဒါ ရင်ကွဲနာကျ သေဆုံးခဲ့ရတာလည်း “ရှက်စိတ်” ကြောင့်ပါ။ သူက အပြီးတကြီးနဲ့ အသက်ခိုင်းပေမယ့် ဆင်မင်းကြီးက အမုန်းမဖက်၊ အကြင်နာမပျက်ဘဲ စွယ်တော်ကို သူကိုယ်တိုင် ဖြတ်ပြီး အရောက်ပို့ပေးလိုက်တဲ့အခါ သူ့ရဲ့ ကြီးမားလှတဲ့ အပြစ်ကို စေ့စေ့တွေးပြီး နောင်တ တရားရ၊ အရှက်ကြီးစွာ ဖြစ်ခဲ့ရပါတယ်။ အမုန်းသည်းသလောက် အပြီးကြီး တတ်တဲ့ စူဠသုဘဒ္ဒါမိဖုရားဟာ အရှက်လည်း ကြီးတတ်ပါတယ်။ အဲဒီကြီးတဲ့ အရှက်ကပဲ ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းရဲ့ အသက်ရော၊ သူ့အသက်ကိုပါ ပျက်သုဉ်းသွားစေခဲ့တာပါပဲ။

စစ်မှန်အရှက်

အချိန်က ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ရဲ့ နောက်ဆုံးပိုင်း။ “အိုင်ဂိုဂျီးမား” ကျွန်းပေါ်က ဂျပန်တပ်တွေ လက်နက်ချရမယ့်နေ့ အရုဏ်တက် အချိန်။

ယနေ့မန္တလေးစာအုပ်တိုက်

ရှက်စိတ်

၃

ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီး “ဥရိုဂျီးမား” ဟာ သူတို့ဌာနချုပ် လုပ်ထားတဲ့ ဂူထဲကနေ စစ်ဝတ်စုံအပြည့်နဲ့ ထွက်လာခဲ့ပါတယ်။ သူ့နောက်က စစ်ဦးစီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး “ချို” လိုက်ပါလာတယ်။ သူကတော့ ကီမိုနိုဝတ်စုံ အဖြူရောင်နဲ့။ ဂူနဲ့ မလှမ်းမကမ်းမှာတော့ သေသေချာချာ ဖြန့်ခင်းထားတဲ့ စောင်အဖြူကြီးတစ်ထည်။

သူတို့ ခြေလှမ်းတွေက ခန့်ညားလှတယ်။

သူတို့ မျက်နှာတွေကလည်း တည်ငြိမ်လှပါတယ်။

စောင်အဖြူပေါ်မှာ သူတို့ ပုံစံတကျ ထိုင်လိုက်ကြတယ်။

ပြီးတော့ ထွက်ပြုစနစ်ကို ဦးညွှတ်လိုက်ကြတယ်။ ပြီးတော့ တရိုတသေ ကိုင်ထားတဲ့ ဓားတွေကို ကိုယ်စီဆွဲထုတ်လိုက်ကြတယ်။ မြောက်ချီလိုက်တဲ့ ဓားနှစ်စင်းဟာ နံနက်ခင်း နေခြည်မှာ ဝင်းခနဲ တစ်ချက် လက်အပြီးမှာတော့ ဓားဦးတွေရဲ့ လားရာက သူတို့ ခန္ဓာကိုယ်ထဲ။

အဖြူရောင် စောင်ကြီးဟာ အနီရောင်တွေ စွန်းထွက်တဲ့ ပန်းချီကားတစ်ချပ် ဖြစ်သွားပါတယ်။ အဲဒီ ပန်းချီကားပေါ်မှာတော့ သူတို့နှစ်ယောက် နေဝန်းကို ဦးခိုက်နေတဲ့ပုံစံနဲ့ ငြိမ်သက်သွားကြ လေရဲ့။

ပြီးခဲ့တဲ့ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး အတွင်းမှာလည်း စစ်ရှုံးခဲ့ရတဲ့ ဂျပန်စစ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီးတွေ အများအပြားဟာ ရန်သူ့ဆီကို လက်နက်ချ အညံ့ခံမယ့်အစား သူတို့ကိုယ်သူတို့ “ဟာရာကီရီ” လုပ်ပြီး သတ်သေ သွားခဲ့ကြတာတွေ အများကြီးပါပဲ။

တို့ကျိုမြို့တော်ကြီးကို မက်အာသာရဲ့ တပ်တွေ ဝင်ရောက်လာ တဲ့အခါမှာလည်း သူတို့ အလိုချင်ဆုံး စစ်တရားခံ ၁၁ ယောက်ထဲမှာ ပါတဲ့ မင်းသား ကိုနိုယေးကို မရလိုက်ပါဘူး။ ဂျပန်နိုင်ငံရဲ့ ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် သုံးကြိမ်တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့တဲ့ မင်းသားကြီးဟာ

ယနေ့မန္တလေးစာအုပ်တိုက်

သူ့ကိုယ်သူ ရန်သူ့လက်ထဲရောက်ပြီး စစ်ရာဇဝတ်ကောင်အဖြစ် အစစ်ဆေးခံရမယ့် အရှက်တကွဲ ဖြစ်ရပ်ကို ရင်ဆိုင်မယ့်အစား သူ့ကိုယ်သူ “ဟာရာကီရီ” လုပ်ပြီး သေသွားပါတယ်။ ဂျပန်တို့ရဲ့ နာမည်ကျော် “ခါမိခါဇေး” အသေခံတပ်များရဲ့ ဗိုလ်ချုပ်ဖြစ်တဲ့ ရေကြောင်းဗိုလ်ချုပ်ကြီး “အိုနိုရှိ” နဲ့ စစ်ဦးစီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ် “ဆူဂျိယာမ” တို့လည်း မင်းသားကြီးလိုပဲ အသေခံသွားကြပါတယ်။ နံပါတ်တစ် ဖက်ဆစ်ရာဇဝတ်ကောင်လို့ သတ်မှတ်ခံရတဲ့ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး တို့ဂျိကတော့ သူ့ကိုယ်သူ ပစ္စတိုနဲ့ ပစ်သတ်တာ မသေလို့ အမေရိကန်တွေ လက်ထဲရောက်သွားပြီး ကြိုးစင်တက်သွားရပါတယ်။

စစ်ရာဇဝတ်ကောင်အဖြစ် ရှိနေစဉ်မှာ ဂျပန်သတင်းထောက် တစ်ဦးကို ဂျင်နရယ်တို့ဂျိက-

“မဟာအရှေ့ အာရှတိုက်သားတွေအတွက် ကျုပ် စိတ် မကောင်းပါဘူး။ ဒီအတွက် တာဝန်အားလုံးကို ကျုပ်ယူပါတယ်။ မဟာအရှေ့အာရှတိုက်ပွဲကြီးဟာ တရားတဲ့ စစ်ကြီး ဖြစ်တယ်။ ကျုပ်တို့မှာ ရှိသမျှအင်အားတွေ ကုန်ခန်းသွားတော့ ကျုပ်တို့ ရှုံးခဲ့ ရတာပေါ့။ အောင်နိုင်သူတွေရဲ့ ရှေ့မှာ စစ်ရှုံးသူတစ်ယောက်အဖြစ် အစစ်ဆေးခံရတာမျိုးကို ကျုပ်မလိုလားဘူး”

လို့ ပြောခဲ့ပြီး အမေရိကန်တွေကိုတော့ သူက-

“သင်တို့က အောင်နိုင်သူတွေဖြစ်တော့ ဘယ်သူ့ဘယ်ဝါ တွေဟာ စစ်တရားခံတွေ ဖြစ်တယ်လို့ ပြောနိုင်ခွင့် ရှိတာပေါ့။ ဒါပေမယ့် နောင်လာမယ့် အနှစ်ငါးရာ တစ်ထောင်လောက်မှာ ပေါ်ထွန်းလာမယ့် သမိုင်းဆရာတွေကတော့ မတူခြားနားတဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ချမှတ်ကြပါလိမ့်မယ်”

ဒီဇင်ဘာ ၂၂- ရက်နေ့မှာ သူ ကြိုးပေးခံခဲ့ရပါတယ်။ ဂျပန် စစ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီးတွေလိုပဲ ဖက်ဆစ်တို့ရဲ့ ဦးသျှောင်ဖြစ်တဲ့ ဟစ်တလာ

ရှက်စိတ်

၅

ကိုယ်တိုင်လည်း ဆိုဗီယက်စစ်တပ်တွေဟာ သူ့ဌာနချုပ်ရဲ့ လက်တစ်ကမ်းအကွာ ရောက်လာတဲ့အခါမှာ သူ့ကိုယ်သူ သတ်သေ သွားခဲ့ပါတယ်။

ကိုလိုနီနယ်ချဲ့ စနစ်ကြီးရဲ့ အစဦးပိုင်း ကာလတွေမှာလည်း အင်္ဂလိပ်တို့၊ ပြင်သစ်တို့ နိုင်ငံကြီးတွေက နယ်မြေတွေ လုကြရင်းနဲ့ အချင်းချင်း စစ်ပွဲကြီးတွေ တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြပါတယ်။ စစ်သင်္ဘောကြီး တွေနဲ့ တိုက်ခိုက်ကြတဲ့ စစ်ပွဲကြီးတွေမှာ သင်္ဘောတွေ အမြောက်ဆန် ထိပြီး နစ်မြုပ်တော့မယ်ဆိုရင် သင်္ဘောသားတွေဟာ သင်္ဘောကို စွန့်ခွာခွင့် ရှိကြပေမယ့် သင်္ဘောကပ္ပတိန်တွေကတော့ သင်္ဘောနဲ့အတူ နစ်မြုပ်အသေခံ သွားကြရတာဟာ အစဉ်အလာကြီး တစ်ခုအဖြစ် တည်ရှိနေခဲ့ပါတယ်။ ကိုယ့်သင်္ဘောကို စွန့်ခွာထွက်ပြေးသူအဖြစ် အကဲ့ရဲ့ခံရမယ့် အရှက်တကွဲအဖြစ်ကို ရင်ဆိုင်ရမှာထက် အသက် ကိုသာ အသေခံသွားမယ်ဆိုတဲ့ စိတ်ဓာတ်နဲ့ အရှက်ကို အသက်နဲ့ လဲသွားကြတာလေ။

သူရဲကောင်းအရှက်

မြန်မာ့သမိုင်းမှာ ထင်ရှားကျော်ကြားလှတဲ့ သူရဲကောင်း မင်းရဲကျော်စွာရဲ့ “အရှက်” ကလည်း စိတ်ဝင်စားစရာပါ။ မင်းရဲ ကျော်စွာကို စစ်ပွဲမှာ ဆင်ပေါ်ကကျတဲ့ ဒဏ်ရာနဲ့ ရာဇဓိရာဇ်က လက်ရဖမ်းမိသွားပါတယ်။

ရာဇဓိရာဇ်က “မင်းသားသူငယ် ဖြစ်သသူကို ငါ ဝမ်းမသာ ဘူး။ ဆေးဝါးထမင်းကိုသာ စားပါ။ လွတ်အောင်ကုမ၍ လွတ်လျှင် သည်တွင်နေလိုလည်း ငါ့သမီးတော်နှင့် စုံမက်၍ အိမ်ရှေ့အရာကို ငါပေးတော်မူမည်။ အင်းဝသို့ သွားလိုသော စိတ်ရှိလျှင်လည်း

ယနေ့မန္တလေးစာအုပ်တိုက်

ငါက အမှူးအမတ်ကို ပို့မိမ့်မည်။ ကိုယ်ကိုသာ ကျန်းအောင်ပြုပါဟူ၍ ဆေးလည်း ပေးတော်မူ၏။ မင်းရဲကျော်စွာလည်း သင်တို့ ထမင်း ဆေးဝါးကို ငါ မစားပြီ။ ဟံသာဝတီကို မရဘဲ မပြန်ပြီဟု ငါ မိဋ္ဌာန်ရင်းရှိသည်။ ယခု ငါသို့စဉ် ဖြစ်ခဲ့ပြီးသော် သူ့ကျွန်ဟူသော အမည်ကိုငါမခံပြီ။ ငါသို့စဉ် ဖြစ်ခဲ့ပြီးသော်က သေသော်မြတ်၏။ ငါကို သတ်မည်ကိုသာ စီရင်တော့ဆိုလျှင် ရာဇာဓိရာဇ်လည်း မင်းရဲကျော်စွာ သေခါနီးတိုင်အောင်မှ စိတ်ကိုမလျှော့။ နောင်သော် ငှဲကိုပင် ကြံပြန်ချိန်မည်ဟူ၍ ထိုည၌တွင်ပင် လုပ်ကြံ၍ မိုးသောက်လျှင် ဆင်ထိတော်မူသော အနာသည်း၍ အနိစ္စရောက်သည်။ ကောင်းမွန်စွာ သဂြိုဟ်လေ၏။”

မှန်နန်းရာဇဝင်မှာ ဖော်ပြထားတဲ့အတိုင်း သူရဲကောင်း မင်းရဲကျော်စွာဟာ သူရဲကောင်းရဲ့ သိက္ခာ၊ သူရဲကောင်းရဲ့ အရှက်ကို ထင်ရှားအောင် ပြသွားခဲ့ပါတယ်။ သူသာ သူ့အသက်ကို ငဲ့ကွက်မယ် ဆိုရင် သူရဲကောင်းကိုချစ်တတ်တဲ့ ရာဇာဓိရာဇ်က သူ့စကားအတိုင်း ချီးမြှင့်မြှောက်စားမှာပါ။ မင်းရဲကျော်စွာကတော့ အရှင်လတ်လတ် ရန်သူ အဖမ်းခံရသူဆိုတဲ့ အမည်ကို ခံယူရမှာ ရှက်လှပါတယ်။ တစ်ဖက်သား သနားလို့ ချမ်းသာရာ ရနေသူလို့ အပြောခံရမှာလည်း ရှက်လှပါတယ်။ အဲဒါကြောင့် သူဟာ သူရဲကောင်းတို့ရဲ့ အရှက်နဲ့ သိက္ခာကို ပြသွားခဲ့တာပါ။

တောင်ငူဘုရင် တပင်ရွှေထီး နန်းတက်စက မင်းပျိုမင်းလွင် (၁၇ နှစ်သား) ဖြစ်တဲ့အလျောက် ထီးပြိုင်နန်းပြိုင် ဟံသာဝတီ နေပြည်တော်ရှိ ရွှေမောဓော စေတီတော်မှာ နားထွင်းသျှောင်ထုံးမင်္ဂလာ လုပ်ချင်တယ်လို့ ဆန္ဒဖြစ်ပါတယ်။ သူနဲ့အတူ စစ်သည်ရဲမက် လက်ရွေးစင် ၅၀၀ ရွေးချယ်ခေါ်သွားဖို့ ရွေးချယ်ပွဲ လုပ်ပါတယ်။ ရွေးပုံက လက်သည်းကြားကို အပ်ရိုက်သွင်းပြီး ရွေးတာပါ။

ရှက်စိတ်

၇

အပ်ရိုက်သွင်းလိုက်တဲ့အခါမှာ တွန့်သွား ဆုတ်သွားတဲ့လူကို ပယ်ပါတယ်။ ကျော်ထင်နော်ရထာ (ဘုရင့်နောင်) က ပထမဆုံးစပြီး အစမ်းခံပါတယ်။ သူ့လက်ကြားကို သူ့ကိုယ်တိုင် အပ်ကိုဆုံးအောင် ရိုက်သွင်းလိုက်ပါတယ်။ တွန့်ခြင်းရွံ့ခြင်း မရှိခဲ့ပါဘူး။

တပင်ရွှေထီးဘုရင်ရဲ့ ဖွားဖက်ငယ်ကျွန်တော် သူရဲကောင်း “ဗလမင်းထင်” ရဲ့ အလှည့်ကျတော့ အပ်စိုက်လိုက်တာနဲ့ အမှတ်တမဲ့ တွန့်သွားလို့ ဆွဲထုတ်ခံလိုက်ရတယ်။ အဲဒီတွင် ဗလမင်းထင် အရှက်လွန်ပြီး သူ့ခါးကြားက ဓားမြှောက်ကို ဆွဲထုတ်၊ သူ့ဝမ်းဗိုက်ကို ခွဲချလိုက်ပါတယ်။ ပြီးတော့ သူ့လက်နဲ့ အူတွေကို ဆွဲထုတ်လိုက် တယ်။ အူတစ်စကို ကျော်ထင်နော်ရထာရဲ့ လက်ထဲထည့်ပြီးတော့ သူနောက်ဆုတ် ပြေးသွားလိုက်တာ အူဆုံးတဲ့နေရာလည်း ရောက်ရော သူလည်း လဲကျသေဆုံး သွားခဲ့ပါရော။

တပင်ရွှေထီးရဲ့ တစ်ခွန်းတည်းသော မှတ်ချက်က “ငါ့ကျွန်တော် ဗလမင်းထင်သည် မိုက်တော့ မိုက်၏။ သို့သော် သတ္တိမရှိပေ” တဲ့။ ဗလမင်းထင်ဟာ သူရဲဘောကြောင်သူ မဟုတ်ပါ ဘူး။ ရဲဆုတွေရခဲ့တဲ့ သူရဲကောင်းပါ။ အခုလို လူပုံအလယ်မှာ သူရဲဘောကြောင်သူ တစ်ဦးအဖြစ် ဆွဲအထုတ်ခံလိုက်ရတော့ သူ သိပ်ရှက်သွားမှာပါ။ ဒီအရှက်ကြီးနဲ့ တစ်သက်လုံး နေသွားမယ့်အစား သေခြင်းကိုသာ ရွေးလိုက်တာ ဖြစ်မှာပါ။

စည်းခြားအရှက်

“ရှက်စိတ်” ဟာ လူသားတွေ ယဉ်ကျေးပြီး အဆင့်မြင့် သတ္တဝါအဖြစ်ကို ရောက်ရှိလာစေဖို့အတွက် အဓိက အခန်းကဏ္ဍက နေပြီး ဆောင်ရွက်ပေးနေတာပါဆိုရင် စကားလွန်ရာများ ကျမလားပဲ။

ယနေ့မန္တလေးစာအုပ်တိုက်

ဒါပေမယ့် ယဉ်ကျေးတဲ့ အဆင့်မြင့်တဲ့ လူသားတွေသာ “အရှက်နဲ့ လူလုပ်တာ” ဆိုတဲ့စကား၊ “အရှက်ကို အသက်နဲ့လဲမယ်” ဆိုတဲ့ စကားတွေကိုပေါ်ပေါက်လာစေခဲ့ကြတာပါ။ အမှန်တကယ်လည်း အရှက်ကို အသက်နဲ့ လဲသွားကြသူတွေအကြောင်း သမိုင်းမှာ မှတ်တမ်းတင်ထားခဲ့ကြရတာ နည်းမှမနည်းဘဲ။

ဟိရိုဩတပ္ပဆိုတဲ့ “ရှက်ခြင်း” တရားကြောင့် လူတွေဟာ ယဉ်ကျေးတဲ့ သတ္တဝါလို့ အခေါ်ခံလာရတာပါ။ တိရစ္ဆာန်တွေမှာတော့ “ဟိရိုဩတပ္ပ” ဆိုတာကို နားမလည်ကြပါဘူး။ ကိုယ်ဆာလောင် လာတဲ့အခါ၊ စားချင်စိတ်ပေါ်လာတဲ့အခါ ကိုယ့်ရှေ့မှာပေါ်လာတဲ့ ကိုယ့်ထက်အားနည်းတဲ့ သတ္တဝါလေးတွေကို ဖမ်းယူစားသောက် ပစ်လိုက်တာပါပဲ။ အားနည်းသူကို အနိုင်ကျင့်တာဟာ ရှက်စရာပါ လားလို့ တိရစ္ဆာန်တွေက စဉ်းစားရကောင်းမှန်း မသိပါဘူး။ အဲဒီလိုပါပဲ သူ့ထက်အားကြီးတဲ့ သတ္တဝါကိုတွေ့ရင် သူဟာ အမြီးကိုတန်းပြီး ထွက်ပြေးမှာပါပဲ။ ရန်သူကို ကျောပေးပြီး ပြေးခြင်းဟာ ရှက်စရာပါလားလို့ တိရစ္ဆာန်က မစဉ်းစားတတ်ပါဘူး။ သူ့အတွက် အရေးကြီးဆုံးက သူ့အသက်ရှင်နေဖို့သာ ဖြစ်တယ်။ အဲဒါကြောင့် “အရှက်” ဆိုတဲ့ အရာလေးတစ်ခုဟာ လူနဲ့တိရစ္ဆာန်ကို စည်းခြားပေးထားတဲ့ အရာတွေထဲက အရေးကြီးတဲ့ အရာတစ်ခုလို့ ဆိုချင်ပါတယ်။ “နိုင်ရာစား” စနစ်ဆိုတာ “တောတွင်းဥပဒေသ” ဖြစ်တယ်။ တိရစ္ဆာန်တို့ရဲ့ စရိုက်ဖြစ်တယ်လို့ သိလာကြပြီး ရှောင်ကြဉ်လာကြတာနဲ့အမျှ လူသားဟာ ပိုပြီး ယဉ်ကျေးလာကြတာ ပါ။

ရှက်စိတ်

၉

ရွှေလျားအရှက်

စက်မှုနည်းပညာတွေ တိုးတက်လာခဲ့တာနဲ့အမျှ လူသားတွေရဲ့ အသိဉာဏ်တွေလည်း ထွန်းကားလာတယ်။ အဲဒါနဲ့ တစ်ဆက်တည်း “လူတန်ဖိုး” ဆိုတာတွေလည်း ပြောင်းလဲလာခဲ့ရပါတယ်။ ရောမခေါ်မ ခေတ်တွေမှာတုန်းက “အသိဉာဏ်ပညာ” ရှိတဲ့လူဟာ “တန်ဖိုးရှိတဲ့လူ” ဖြစ်ပေမယ့် စက်မှုယန္တရားခေတ်ကျတော့ “အတတ်ပညာရှိတဲ့လူ” မှ “တန်ဖိုးရှိတဲ့လူ” လို့ သတ်မှတ်ခံရပါတယ်။ လူသားတွေရဲ့ စိတ်ဓာတ်၊ စာရိတ္တဆိုင်ရာဖက်မှာလည်း တစ်ချိန်တုန်းက “အရှက်ကို အသက်နဲ့လဲမယ်” လို့ ဆိုခဲ့ကြပေမယ့် ဒီနေ့မှာတော့ “ကြောင်ဟာ အဖြူပဲဖြစ်ဖြစ်၊ အမည်းပဲဖြစ်ဖြစ် ကြွက်မိဖို့သာ အဓိက” ဆိုတဲ့ စကားက လွှမ်းမိုးလာခဲ့ပါပြီ။

ဂျပန်တွေကိုပဲ ကြည့်ရအောင်။ အိုနိုယေးတို့ ခေတ်တုန်းက အရှက်နဲ့သိက္ခာကို အသက်ထက်ပိုပြီး တန်ဖိုးထားခဲ့ကြပေမယ့် စစ်ပြီးခေတ် လေးငါးဆယ်နှစ် ကြာတဲ့အခါကျတော့ “အရှက်ရဲ့ တန်ဖိုး” ပြောင်းလဲသွားခဲ့ရပါတယ်။ ခြောက်ဆယ်ဦး ကာလတုန်းက ဂျပန်နိုင်ငံမှာ အလွန်ဆိုးရွားတဲ့ မီးရားထားနှစ်စင်း ရင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်မှုကြီးတစ်ခု ဖြစ်ပွားခဲ့ပါတယ်။ လူပေါင်းရာကျော် သေဆုံးခဲ့ရပါတယ်။ ဘာကြောင့် မီးရထားနှစ်စင်း ရင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်မှု ဖြစ်ပွားရသလဲဆိုတဲ့ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုတောင် မလုပ်ရသေးခင်မှာ မီးရထားဝန်ကြီးက သူ့ဌာနမှာ ဖြစ်ရတာကြောင့် ရာထူးအကြီးဆုံးဖြစ်တဲ့ သူက တာဝန်အရှိဆုံး ဖြစ်ပါတယ်ဆိုပြီး ချက်ချင်း ရာထူးက နုတ်ထွက်လိုက်ပါတယ်။ အဲဒီလို တာဝန်ကို ခေါင်းမရွှောင်တဲ့ စိတ်ဓာတ်ရှိခြင်းဟာ လူကြီးလူကောင်းဆန်တဲ့ စိတ်ဓာတ်ဖြစ်တယ်ဆိုပြီး သူ့ကို ပိုင်းချီးကျူးကြပါတယ်။ မင်းသားကြီး ကိုနိုယေးတို့ ခေတ်ကလို “ဟာရာကီရီ” လုပ်မသွားရကောင်းလားလို့ အပြစ်မတင်ကြတော့ပါ

ဘူး။ “အရှက်” ရဲ့ တန်ဖိုး ပြောင်းလဲသွားရတဲ့ သဘောပါ။ တစ်ခေတ်မှာ “အရှက်” က “အသက်” ထက်ပိုပြီး “တန်ဖိုး” မြင့်မားပေမယ့် နောက်တစ်ခေတ်ကျတော့ “အသက်” က “အရှက်” ထက်ပိုပြီး “တန်ဖိုး” မြင့်မားသွားတယ်ဆိုတာကို ထင်ဟပ်ပြနေတာပါ။ မနေ့တစ်နေ့က ဖြစ်သွားတဲ့ ကိုဘေးမြေငလျင် ကပ်ဆိုးကြီးမှာ ဆိုရင် သုံးရက်နီးပါးလောက် အစိုးရနဲ့ ဒေသဆိုင်ရာတွေ ဘာမှ ကယ်တင်ဖို့ဆိုတာလည်း မလုပ်နိုင်ဘူး။ အဲဒီတော့ တစ်မြို့လုံး မကောင်းတဲ့ အနံ့အသက်တွေ လှိုင်နေတော့တာပေါ့။ ဒုက္ခသည်တွေမှာ ရေတောင် သောက်စရာမရှိတဲ့အဖြစ်ကို ရောက်နေကြရတယ်။ အဲဒီလို အစိုးရက ဘာမှ လုပ်မပေးနိုင်သေးတော့ ရာကူဇာ ဒုစရိုက် ဂိုဏ်းကြီးက ဒုက္ခသည်တွေကို စားစရာနဲ့ သောက်စရာ ရေကောင်း ရေသန့်တွေ လိုက်ဝေပေးခဲ့ရတယ်။ အပြီအပျက်တွေကြားက အသက်မသေ ကျန်နေသေးသူတွေကို ရှာဖွေဖို့ အထူးလေ့ကျင့်ထားတဲ့ ခွေးကြီးတွေကို ပြည်ပက ပို့ပေးလိုက်ပြန်တော့လည်း ဂျပန်လေဆိပ် တာဝန်ရှိသူတွေက ဥပဒေနဲ့ မညီဆိုပြီး ခွေးတွေကို ပြည်ဝင်ခွင့်မရှိဘဲ မပေးတဲ့အတွက် အတော်လေး အုတ်အော်သောင်းနင်း ဖြစ်သွားရသေးတယ်။ ကိုဘေးကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အစိုးရအနေနဲ့ အရေးယူဆောင်ရွက်မှု နှေးကွေးရတာကို ဝန်ကြီးချုပ်ကိုယ်တိုင် တိုင်းပြည်ကို ဝန်ခံ တောင်းပန်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါပါပဲ။ ဘယ်သူမှ ရာထူးက နုတ်ထွက်သွားခြင်း၊ ဘယ်တာဝန်ရှိသူမှ အရေးယူ ခံခြင်းဆိုတာမျိုး မကြားခဲ့ရပါဘူး။ “ဆောရီး” ဆိုတဲ့ စကားတစ်လုံးနဲ့တင် ဒီခေတ်မှာ လုံလောက်သွားပါပြီ။

ဝါးတားဂိတ် အရှုပ်တော်ပုံဆိုတဲ့ ဖောက်ထွင်းမှု အရေးတော်ပုံကြီး ပေါ်ပေါက်ခဲ့စဉ်တုန်းကလည်း သမ္မတလုပ်တဲ့ နစ်ဆင်ဟာ

ရှက်စိတ်

၁၁

လပေါင်းများစွာ တိုင်းပြည်ကို “ပြောင်လိမ်” လိမ်နေခဲ့ပါသေးတယ်။
 နောက်အဲဒီ “ပြောင်လိမ်” တာတွေက သက်သေ အထောက်အထား
 တွေနဲ့ ပေါ်လာပြန်တော့လည်း သူ့ဘာမှ မသိရပါဘူး။ သူ
 ဘာအမိန့်မှ မပေးပါဘူးဆိုပြီး ငြင်းကွယ်နေပြန်ပါတယ်။ နောက်ဆုံး
 မှာ လွှတ်တော်က ရာထူးမှ ရုပ်သိမ်းရေးအဆို တင်သွင်းဆုံးဖြတ်တော့
 မယ်လုပ်ခါမှ ရာထူးက နုတ်ထွက်သွားပါတယ်။ အောက်တန်း
 အကျဆုံး ဖောက်ထွင်းမှု တစ်ခုခုကြောင့် နုတ်ထွက်သွားခဲ့ရတာ
 ဖြစ်လေတော့ နစ်ဆင်ရဲ့ ဘဝနိဂုံးချုပ်ပြီလို့ ယူဆခဲ့ကြပါတယ်။

ဒါပေမယ့် သိပ်မကြာပါဘူး။ တစ်နှစ်ကျော် နှစ်နှစ်နီးပါး
 ဇာတ်မြှုပ်နေလိုက် ပြီးတဲ့နောက် နစ်ဆင်ဟာ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံရေး
 ဇာတ်ခုံပေါ် ပြန်ရောက်လာခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီတော့လည်း တစ်ချိန်က
 သူ့ကို ရစရာမရှိအောင် ပိုင်းရေးခဲ့၊ ဆော်ခဲ့ကြတဲ့ သတင်းစာတွေကပဲ
 သူဟာ “တိုက်ပွဲဝင်စိတ်ဓာတ် အပြည့်အဝရှိတဲ့ နိုင်ငံရေး သူရဲ
 ကောင်းကြီး အဖြစ် မြှောက်စားကြပြန်ရော။

ဝါးတားဂိတ် ပြီးတဲ့နောက်တော့ “အီရန်ဂိတ်” ဆိုတာ ပေါ်လာ
 ပြန်တယ်။ ဒီတစ်ခါ ဇာတ်လိုက်ကတော့ ဟောလိဝုဒ်က ကောင်းသွိုင်
 မင်းသား ရေဂန်ပါ။ သူ့လက်ထက်မှာ အီရန်နိုင်ငံကို အမျိုးမျိုး
 ထိုးနှက်တိုက်ခိုက်တာတွေ လုပ်ခဲ့ပါတယ်။ အီရန်ကို စစ်လက်နက်
 ပစ္စည်းတွေ မရောင်ကြဖို့ ဥရောပနိုင်ငံတွေကို အမျိုးမျိုးဖိအားပေး
 ခဲ့ပါတယ်။ ရေဂန်ဟာ တကယ့်ကို အီရန်ဆန့်ကျင်ရေး သမားကြီးပေါ့။
 ဒါပေမယ့် နောက်တော့ အမေရိကန်နိုင်ငံဟာ အီရန်နိုင်ငံတော်ကို
 ခိုးကြောင်ခိုးဝှက် လက်နက်တွေ ရောင်းခဲ့တယ်။ အဲဒီ ငွေတွေအားလုံး
 ဟာ အမေရိကန်နိုင်ငံ အစိုးရရဲ့ ငွေစာရင်းတွေထဲ ရောက်မလာခဲ့ပါ
 ဘူး။ ကွန်ဂရက်လွှတ်တော်က ဥပဒေလုပ်ပြီး တားမြစ်ပိတ်ပင်
 ထားခဲ့တဲ့ နီကာရာဂွာနိုင်ငံ စီအိုင်အေရဲ့ ခါးပိုက်ဆောင်တပ်တွေကို

ထောက်ပံ့ခဲ့တယ် ဆိုတာတွေ ပေါ်လာပါတော့တယ်။ အဲဒီတော့လည်း ရေနံက “ဆောရီး” တစ်ခွန်းပဲ ပြောခဲ့ပါတယ်။ သူဟာ သမ္မတ သက်တမ်း နှစ်ကြိမ်တိုင်တိုင် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်း ခံရတဲ့သူ ဖြစ်ရုံမက လူကြိုက်အများဆုံးသမ္မတဖြစ်တယ်လို့လည်း သတင်းစာ တွေက ရေးကြပါတယ်။

မကြာခင်ကလေးကပဲ ဗီယက်နမ်စစ်ပွဲ ကာလက ကာကွယ် ရေးဝန်ကြီး လုပ်ခဲ့တဲ့ မက္ကနာမားရားက ဗီယက်နမ်စစ်ပွဲမှာ အမေရိကန် ဝင်တိုက်တာ မှားတယ်လို့ လူသိရှင်ကြား ထုတ်ဖော်ဝန်ခံခဲ့ပါတယ်။ ပြီးတော့ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး အနေနဲ့ “ဆောရီး” ပဲပေါ့။ ဒီလို “ဆောရီး” လေး တစ်ခွန်းပြောဖို့ သူဟာ နှစ်ပေါင်းနှစ်ဆယ်ကျော် သုံးဆယ်နီးပါး အချိန်ယူခဲ့ရပါတယ်။ မက္ကနာမားရား ဝန်ခံခဲ့တဲ့ “အမှားကလေး” တစ်ခုကြောင့် လူတွေထောင်ချီပြီး သေကျေပျက်စီး ခဲ့ရတယ်လေ။ အဲဒီတော့ ဒီခေတ်လူသားတွေဟာ “အရှက်နဲ့ လူလုပ်တာ” မဟုတ်တော့ဘဲ “ဆောရီးနဲ့ လူလုပ်တာ” လို့တောင် ပြောရတော့မယ် ထင်ပါတယ်။

“ရှက်စိတ်” ဆိုတာဟာ ခေတ်တွေပြောင်းလာတာနဲ့အမျှ အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုချက်တွေလည်း ပြောင်းသွားကြပြီ ဖြစ်ပါတယ်။ တစ်ချိန်က “ရှက်စရာ” လို့ ယူဆတဲ့ ကိစ္စတစ်ခုဟာ နောက်တစ်ချိန် ကျတော့ ရှက်စရာ မဟုတ်တော့ပါဘူး။ “ရှက်စရာ” ဆိုတာ ဘာတွေကို ခေါ်တာလဲလို့တောင် ပြောဖို့ခက်လာပါတယ်။ တစ်ချိန်က အဖေမပေါ်ဘဲ ကလေးမွေးတဲ့ ကိစ္စမျိုးဟာ အင်မတန် ကြီးမားတဲ့ ရှက်စရာပါ။ မိန်းကလေးတွေ ကိုယ့်ကိုယ်ကို သတ်သေကြတဲ့ ကိစ္စမျိုးပါ။ ဒီနေ့မှာတော့ ဒါဟာ ဘာမှမဆန်းတော့တဲ့ ကိစ္စဖြစ်နေ ပြီလေ။ ကိုယ်ဝန်ဖျက်ချပေးတဲ့ ဆေးခန်းတွေတောင် တချို့နိုင်ငံ တွေမှာ အစိုးရတွေက ဖွင့်ပေးနေပါပြီ။

ရှက်စိတ်

၁၃

ဒီနေ့အရှက်

ဒီနေ့လူငယ်တွေ “ရှက်စရာ” ဆိုတဲ့ စကားကို ဘယ်လိုများ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ကြသလဲ ဆိုတာကို လေ့လာကြည့်ချင်လို့ နမူနာစစ်တမ်း ကောက်ယူမှုလေးတစ်ခု လုပ်ကြည့်မိပါတယ်။ နိုင်ငံကြီးတွေက စစ်တမ်းကောက်ယူကြသလို စနစ်တကျ ကောက်ယူတာမျိုးတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ လက်လှမ်းမီရာလေးလောက်ရဲ့ သဘောထားကို တီးခေါက်ကြည့်တဲ့ သဘောထားလေးလောက် လုပ်ကြည့်တာပါ။ စစ်တမ်းယူဖို့အတွက် အသက်အရွယ်၊ တက္ကသိုလ် ကျောင်းသူ ကျောင်းသားအရွယ်နဲ့ ဘွဲ့ရဘွဲ့ လွန်အရွယ်တို့ ဖြစ်ပါတယ်။ အရွယ် တစ်မျိုးစီက ယောက်ျားလေးဆယ်ယောက်နဲ့ မိန်းကလေးဆယ် ယောက်ကို မေးခွန်းစာရွက် ကလေးတွေနဲ့ သူတို့ရဲ့ အဖြေတွေကို ကြည့်ကြပါ။

မေးခွန်း (၁)

ကျောင်းနေရင်း ရည်းစားထားတာ ရှက်စရာလို့ ယူဆသလား။

မေးခွန်းနံပါတ် (၁) ကို ရှက်စရာလို့ မယူဆတဲ့ ယောက်ျား လေးက (၆) ဦးရှိပြီး မိန်းကလေးက (၂) ဦးသာ ရှိပါတယ်။

အဖြေ	အထက်တန်း အရွယ်		တက္ကသိုလ် အရွယ်		ဘွဲ့ရဘွဲ့ လွန် အရွယ်	
	ကျား	မ	ကျား	မ	ကျား	မ
ယူဆတယ်	၄	၈	၁	၅	၄	၅
မယူဆဘူး	၆	၂	၉	၅	၆	၅

တက္ကသိုလ် ကျောင်းသူကျောင်းသား အရွယ်ရောက်တော့ ယောက်ျား လေးဆယ်ယောက်မှာ (၉) ယောက်က ရှက်စရာလို့ မယူဆဘူးလို့ ဖြေပါတယ်။ ထူးခြားချက်တွေ့ရတာကတော့ ဘွဲ့ရပြီးတဲ့ အရွယ်ရောက်သွားတဲ့ အခါကျတော့ ရှက်စရာလို့ မယူဆတဲ့ ဦးရေဟာ လျော့သွားပြီး (၆) ဦးသာ ရှိပါတယ်။ မိန်းကလေးတွေ ကျတော့ ကွာခြားမှု မရှိတာကို တွေ့ရပါတယ်။

မေးခွန်း (၂)

အိမ်မှာ မိဘမောင်ဖွားတွေနဲ့ အတူထိုင်ပြီး အနောက်တိုင်း ဗီဒီယိုတွေ ကို ကြည့်တဲ့အခါ ဖက်ယမ်းနှမ်းရှုပ်တဲ့ အခန်းတွေရောက်ရင် ခေါင်းငုံ့ထားတတ်သလား။

အဖြေ	အထက်တန်း အရွယ်		တက္ကသိုလ် အရွယ်		ဘွဲ့ရဘွဲ့လွန် အရွယ်	
	ကျား	မ	ကျား	မ	ကျား	မ
ငုံ့တယ်	၀	၇	၁	၅	၀	၄
မငုံ့ဘူး	၁၀	၃	၁၀	၅	၀	၆

ဒီမေးခွန်းကတော့ ကိုယ်ငယ်စဉ်က ကြုံခဲ့ရတာလေးကို သတိရပြီး မေးကြည့်တာပါ။ ကျွန်တော်တို့ငယ်ငယ်က ရိုမန် ကတ်သလစ်ဘာသာဝင် ဘုန်းကြီးတွေရဲ့ ယောက်ျားလေးကျောင်းမှာ နေခဲ့ရပါတယ်။ ကက်သလစ်တွေထဲမှာတောင် စည်းကမ်းသိပ် တင်းကျပ်တဲ့ ဂိုဏ်းခွဲတစ်ခုရဲ့ ကျောင်းမို့ အချုပ်အချယ်တွ သိပ်များပါ တယ်။ ဘုန်းကြီးတွေကိုယ်တိုင်လည်း တင်းကျပ်တဲ့ စည်းကမ်းတွေကို

ယနေ့မန္တလေးစာအုပ်တိုက်

ရှက်စိတ်

၁၅

လိုက်နာကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဘာသာရေးကားတွေဖြစ်တဲ့ “ပညတ်တော် ၁၀ ပါး” ရုပ်ရှင်နဲ့ “ဝတ်ရုံတော်” ရုပ်ရှင်တွေ ရုံတင်တဲ့အခါကျတော့ အတန်းလိုက် ဘုန်းကြီးတွေကိုယ်တိုင် လိုက်ပြပါတယ်။ ရုပ်ရှင်ထဲမှာ ရက်ရက်စက်စက် သတ်ကြဖြတ်ကြ တာမျိုးတွေနဲ့ ဖက်ယမ်းနမ်းရှုပ်တဲ့ အခန်းတွေပါလာရင် ဖာသာတွေ၊ ဘရာသာတွေက အနားက ကျောင်းသားတွေနဲ့ ခေါင်းကိုဆွဲနှိမ့်ပြီး ငုံ့ထားငုံ့ထားလို့ ခပ်တိုးတိုး ပြောတတ်ပါတယ်။ ခေါင်းကို ဆွဲနှိမ့်ထား တာ မခံရတဲ့ ကျောင်းသားတွေကလည်း ခေါင်းငုံ့ထားကြပါတယ်။ ဘရာသာတွေက ကြည့်တော့လို့ ဆိုလိုက်မှ ပြန်မော့ပြီး ကြည့်ကြရပါ တယ်။

သတင်းဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာ မြင့်မားလာတဲ့အခါ ကမ္ဘာကြီးက သေးငယ်ကျဉ်းမြောင်းသွားတယ်။ လူတစ်ယောက်နဲ့ တစ်ယောက် ဆက်သွယ်ရတာ လွယ်ကူလာတယ်။ ဒါပေမယ့် အရာတိုင်းမှာ အသွားနှစ်ဖက်ရှိတဲ့အတွက် အင်တာနက်၊ ဆိုင်ဘာ စပေ့ လောကမှာလည်း ပြဿနာပေါ်ပါတယ်။ ညစ်ညမ်းရုပ်ပုံ (Pornography) တွေ ပြန့်ဖြူးပြီး မြူဆွယ်တဲ့ကိစ္စပါ။ နိုင်ငံကြီးတွေ အထူးသဖြင့် အမေရိကန်) မှာ လွှတ်တော်ထဲ အဆိုတင်သွင်းရတဲ့ အထိပါပဲ။ အမြင်မတူတာတွေလည်း ထုံးစံအတိုင်း ပေါ်ပေါက်ပါ တယ်။ ညစ်ညမ်းတယ်ဆိုတာ ဘာလဲဆိုတဲ့ မေးခွန်းဟောင်းတွေလည်း ပြန်ကြားလာရတယ်။ ဆက်သွယ်ရေး လမ်းကြောင်းတွေထဲမှာ စိစစ်ရှာဖွေမှုတွေလုပ်ဖို့၊ တားဆီးပိတ်ပင် အရေးယူဖို့ အဆိုတင်ကြ သလို၊ မည်သည့် မီဒီယာမှာမဆို တားဆီးပိတ်ပင်မှုအတွက် လုံးဝ နေရာမရှိဘူး၊ ကလေးသူငယ်တွေ လိင်ကိစ္စကို သိနိုင်တာဟာ မီဒီယာတစ်ခုတည်းကလား၊ အခြားအကြောင်းတွေဆီကရော မရနိုင် တော့ဘူးလား။ တိုက်ရိုက်ပိတ်ပင် တားဆီးခြင်းအစား တခြားဘာလုပ်

မလဲ ရှာကြပါ စသဖြင့် ဆန့်ကျင်ဘက် ဝေဖန်သံတွေလည်း ညံနေလေရဲ့။ ထားပါ။ ဒါက သူတို့ကိစ္စ။

လာမယ့်ရာစု အင်တာနက်တွေ၊ ဆိုင်ဘာစပေတွေ ရှိလာတော့မယ်လို့ မျှော်လင့်ရတဲ့ ကျွန်တော်တို့ဆီမှာကော။

ဒီနေ့မှာ ဘယ်လိုများ ရှိသလဲလို့ သိချင်တာကြောင့် ဒီမေးခွန်းလေးကို မေးကြည့်လိုက်တော့ အရွယ်သုံးပါးစလုံး ယောက်ျားကလေးတွေအဖို့ ဒီကိစ္စဟာ မျက်နှာပူစရာ၊ ရှက်စရာလို့ မယူဆကြဘူးဆိုတာတွေ့ရပါတယ်။ မိန်းကလေးတွေအားလုံး စုစုပေါင်း (၃၀)မှာ (၁၆)ယောက်လောက်က ရှက်စရာအဖြစ် သဘောထားကြတယ်လို့ သိလိုက်ရပါတယ်။ အရွယ်တွေနဲ့ ခေတ်ကာလတွေ ပြောင်းလဲတာနဲ့ အမျှ “ရှက်စရာ” ဆိုတဲ့ စကားရဲ့ အဓိပ္ပာယ်လည်း ပြောင်းလဲသွားတာပေါ့လေ။

ဘာဖြစ်ဖြစ် အားလုံးကို ခြုံကြည့်လိုက်ရင် “အရှက်” နဲ့ “သိက္ခာ” ဆိုတဲ့ စကားလုံးတွေနဲ့ “တန်ဖိုး” ဆိုတဲ့ စကားလုံးရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်တွေ ပြောင်းလဲသွားခဲ့ကြပြီ။ ပြောင်းလဲတဲ့နေရာမှာလည်း “ကျဆင်း” သွားတဲ့ ပြောင်းလဲခြင်း ဖြစ်တယ်လို့ မြင်သူတွေလည်း ရှိပါတယ်။ “ကျဆင်းတယ်” လို့ မသုံးချင်ဘဲ “နေရာရွှေ့သွားတယ်” လို့ ဆိုချင်သူတွေလည်း ရှိပါတယ်။ အကြောင်းပေါင်းစုံကြောင့် အကျိုးတစ်ခု ဖြစ်ရတဲ့အခါ နေရာရွှေ့သွားရတာဟာလည်း အကြောင်းပေါင်းစုံ ရှိပေလိမ့်မပေါ့။

တစ်ခါ အကျိုးဆိုတာလည်း တစ်ချိန်တည်းမှာ အကြောင်းတစ်ခုဖြစ်သွားပြန်တာမို့ နောက်အကျိုးသစ်တစ်ခု ပေါ်ရပြန်ပါတယ်။ ရှက်စိတ်နေရာ ရွှေ့ခြင်းအကျိုးဟာ အကြောင်းတစ်ခု ဖြစ်သွားတဲ့အခါ ဘယ်လို အကျိုးသစ်တွေများ ဖြစ်လာဦးမလဲ။

လူ့အရှက်၊ လူမရှက်

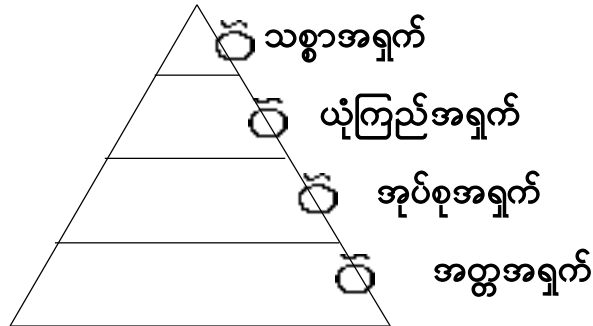
လူဟာ ဘယ်လိုအခြေအနေမျိုးမှာ ရှက်တတ်ကြပါသလဲ။ အခြေခံအားဖြင့် ပုဂ္ဂလိကအတ္တ ကျိုးပဲ့ထိခိုက်ခံရတဲ့အခါ ရှက်တတ်ကြပါတယ်။ အတ္တအရှက်ဟာ အဖြစ်အများဆုံးပါပဲ။ ခံစားမှုလည်း အပြင်းဆုံးပါပဲ။ ကိုယ့်ကိုကိုယ် ဗဟိုပြုတဲ့အတွက် တုံ့ပြန်မှု လျင်မြန်ပါတယ်။ အသိအမြင် တရားကိုလည်း မှောင်မိုက်စေပါတယ်။

နောက်တစ်ဆင့်ကတော့ ကိုယ့်အုပ်စုကို ထိခိုက်ခံရတဲ့အတွက် ရှက်ရတာမျိုးပါ။ အုပ်စုဆိုတာ မိသားစုကစပြီး နိုင်ငံအထိ ပါဝင်ပါတယ်။ မိသားစုအတွက် ရှက်ရတာ။ မြို့အတွက် ရှက်ရတာ။ လူမျိုးအတွက် ရှက်ရတာ။ နိုင်ငံအတွက် ရှက်ရတာမျိုးပေါ့။ ယဉ်ကျေးမှု မြင့်လာတဲ့အခါ ဒီလိုအရှက်မျိုး ရှက်တတ်လာကြပါတယ်။

နောက်တစ်ဆင့်က ယုံကြည်မှုကို သစ္စာဖောက်ဖို့ ရှက်တာ။ ယုံကြည်မှုဆိုတာ ဝါဒတစ်ရပ်ကို ယုံကြည်တာ။ ဘာသာတရား တစ်ခုကို ယုံကြည်တာမျိုးပါ။ ကိုယ့်ယုံကြည်မှုတစ်ခုကို သစ္စာဖောက်ဖို့ ဆိုတာ ဘယ်လောက်လေးနက် စွဲနစ်သလဲဆိုတဲ့ အခြေအနေအပေါ် မူတည်ပါတယ်။ စွဲနစ်ခိုင်မာလေ သစ္စာဖောက်ဖို့ ရှက်လေပါ။ တချို့ဆို အသေခံသွားခဲ့ကြတာ။

နောက်ဆုံးတစ်ဆင့်ကတော့ သစ္စာတရားကို သစ္စာဖောက်ဖို့ ရှက်တာ။ မဟုတ်မမှန်တာကို နည်းနည်းကလေးမှ မလုပ်တော့တာ။ မကြံတော့တာ။ မလိုချင်တော့တာ။ ယဉ်ကျေးမှု သိပ်မြင့်မှ ဖြစ်ပါတယ်။

(အဆင့်ဆင့်အပေါ်တက်လေ နည်းလေ၊ အောက်ဆင်းလေ များလေ)

လူဟာ ဘယ်လိုအခြေအနေမှာ မရှက်တော့သလဲ။

“ကြိုက်မရှက်၊ ငိုက်မရှက်၊ ငတ်မရှက်” တဲ့။ မရှက်သုံးပါး မြန်မာမှာ ရှိပါတယ်။ ဆန့်တွေးကြည့်တဲ့အခါ ကြောက်ရင်လည်း လူဟာ မရှက်တော့ဘူး။ လိုချင်လွန်းရင်လည်း မရှက်တော့ပါဘူး။ အကြောက်နဲ့ လောဘဟာ ရှက်စိတ်ကို သတ်ပစ်ပါတယ်။ အသိတရားကို သတ်ပစ်ပါတယ်။ အကောင်းအမြတ်တရားတွေကို သတ်ပစ်ပါတယ်။

လူမှုရေးသိပ္ပံဆရာ အီရစ်ဖရွမ်းကတော့ သိမ်ငယ်စိတ် (Inferiority complex) ရှိတဲ့လူဟာ အပြင်ပုံသွင်အားဖြင့် အရှက်ကြီးသယောင် ထင်ရပေမယ့် တကယ်တမ်းမှာ အရှက်မဲ့ လုပ်ရပ်မျိုးတွေ ပြုမှုတတ်လို့ ဆိုပါတယ်။ သူ့ဆက်ပြောတာက တစ်ဦးချင်း သိမ်ငယ်စိတ်အပြင် အုပ်စုလိုက် သိမ်ငယ်စိတ်၊ လူမျိုးလိုက် သိမ်ငယ်စိတ် ဝင်ခြင်းအကြောင်း ပြောပြသွားတာ သိပ်စိတ်ဝင်စားဖို့ ကောင်းပါတယ်။ လူမျိုးတစ်မျိုးဟာ ကိုယ့် ဘာသာကိုယ် သိမ်ငယ်စိတ် ဝင်လာပြီဆိုရင် ရှေ့အနာဂတ်ဟာ သိပ်စိုးရိမ်ဖို့ ကောင်းပါသတဲ့။ လူ့အဖွဲ့အစည်းတချို့ ကျဆုံးအားနည်း ကွယ်ပျောက်သွားခဲ့ကြရတာဟာ ကိုယ့်ကိုကိုယ် မယုံမကြည်ဖြစ်လာ တာ၊ ငါတို့ဟာ ညံ့တယ်၊ ဖျင်းတယ်၊ ပျင်းတယ်၊ ယုတ်ညံ့တယ်၊ အောက်တန်းကျတယ် စသည်ဖြင့် ထင်မြင်လာတာ။ အဲသလို

ရှက်စိတ်

၁၉

ထင်မြင်တဲ့အခါ ကိုယ့်ကိုကိုယ် တန်ဖိုးမထားတော့ဘဲ အောက်တန်း ကျတဲ့ လုပ်ရပ်မျိုးတွေလည်း မရှက်မကြောက် လုပ်လာကြတာတွေ ကြောင့်လို့ သူက ထောက်ပြခဲ့ပါတယ်။

ဂျပန်မှာ သုံးနှစ်လောက် အလုပ်သွားလုပ်ခဲ့တဲ့ တပည့် တစ်ယောက်က ဂျပန်မှာ မြန်မာအချို့ရဲ့ အရှက်မရှိတဲ့ ပြုမူပြောဆို နေထိုင်ကြပုံတွေကို ပြောပြဖူးပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့ ဒီလိုဖြစ်သလဲ ဆိုတာလည်း သူက သူ့အမြင်ကို ပြောပြပါတယ်။ “စဝင်ကတည်းက ရှက်စိတ်ကို ထိပါးခံရတာ ဆရာရဲ့။ ပတ်စပို့ကိုကြည့်ပြီး မျက်နှာကို တစ်ချက် လှမ်းကြည့်လိုက်တဲ့ လူဝင်မှုအရာရှိရဲ့ အကြည့်ကြီးက သိပ်ကြောက်စရာကောင်းတာ။ အဲဒီအကြည့်ထဲမှာ အဓိပ္ပာယ်အစုံ ပါတယ် ဆရာ။ ဒီကောင် ငါတို့ဆီလာပြီး ဘာလာရှုပ်မလို့လဲ။ ငွေလာရှာတဲ့ (Over stay)ကောင်။ ပြဿနာကောင်ဆိုတဲ့အဓိပ္ပာယ် တွေကို တကယ်ခံစားရတယ်။ ဥရောပသားတွေကို ကြည့်တဲ့ အကြည့်ကျတစ်မျိုး။ ရှက်တတ်ရင် လဲသေဖို့တောင် ကောင်းပေမယ့် ရှက်စိတ်ကို ဘေးချိတ်ခဲ့ရတယ်ဆရာ။ Reject သုံးကြိမ်ထိပြီးမှ ဝင်လာတဲ့ သူငယ်ချင်း တစ်ယောက်ကတော့၊ အပြင်ထွက်လိုက်မှ မြန်မာဖြစ်ရတာ ရှက်လာတယ်ကွာတဲ့။ ကျွန်တော် သူ့ကို ဆွဲထိုး ပစ်လိုက်မိတယ်ဆရာ။ လူငယ်တချို့ စိတ်ထဲမှာ အဲဒါမျိုးတွေ ဖြစ်နေကြတာ သိပ်ကြောက်ဖို့ ကောင်းတယ်” တဲ့။

ကျွန်တော့်မှာလည်း နားထောင်နေရင်း ကျောထဲစိမ့်လာပါ တယ်။ ဘာဖြစ်လို့ ဒီလိုခံစားမှုမျိုး ဝင်လာရတာလဲ။ သူတို့ရဲ့ ကိုယ်ခံအားတွေ နည်းကုန်ကြပြီလား။ ဂုဏ်ရောင်ပြောင်တဲ့ မြန်မာ့ သမိုင်းကို မေ့ကုန်ကြပြီလား။ ကိုယ့်လူမျိုးရဲ့ ဂုဏ်ကို သူတို့ သိစေချင်ပါ တယ်။ တော်ပါသေးရဲ့ ဒီလိုသူငယ်က အနည်းစုဖြစ်နေသေးလို့။ ရုပ်ပစ္စည်း မတိုးတက်ပေမယ့် ဗုဒ္ဓရောင်ဝါသာသနာ ထွန်းကားတဲ့

မြန်မာဖြစ်ရတာ ဂုဏ်ယူစရာပါ။

m

အရသာရှိတဲ့အရှက်

မကြာခင်က ဘွဲ့ရမိန်းကလေးတစ်ယောက်နဲ့ တွေ့တော့ သူ ပြောပြတာ နားထောင်ခဲ့ရသေးတယ်။

“နောက်ဆုံးနှစ် စာမေးပွဲမှာ ကျွန်မဘေးက ယောက်ျားလေး တစ်ယောက်က လက်နှစ်လုံးလောက်ရှိတဲ့ ဖလင်ပြားလေးတွေ အများကြီးယူလာပြီး ကူးချင်နေတယ်။ သူနဲ့ကျွန်မက လေးနှစ်လုံး အတူတူတက်လာကြတာဆိုတော့ ရင်းနှီးတယ်လေ။ တစ်နှစ်လုံး ကျောင်းမှန်မှန် မတက်ဘဲ ကားတစ်စင်းနဲ့ လျှောက်လှံနေတဲ့လူ။ စာမေးပွဲမှာ အဓိကဘာသာတစ်ခုကို ကျွန်မ ကောင်းကောင်း မဖြေနိုင်ဘူး။ တစ်ပုဒ်ဟာ လုံးဝ တွက်လို့မရဘူး။ လည်နေတာပဲ။ ကျွန်မ ချွေးတွေ ပြန်နေတာတွေတော့ ဘေးက အဲဒီကျောင်းသားက ဖလင်ပြားလေးကို လှမ်းပေးတယ်။ ဖလင်ပြားလေးက တကယ့်ကို သေးသေးလေးဆိုတော့ စောင့်တဲ့ ဆရာ၊ ဆရာမတွေ ဘယ်လိုမှ မတွေ့နိုင်ဘူး။ အဲဒီ တစ်ပုဒ်ရလိုက်ရင် ကျွန်မ ဂုဏ်ထူးမှတ် သေချာပေါက်ရတယ်။ ကျွန်မစိတ်ထဲမှာ ချီတုံချီတုံ အကြာကြီး ဖြစ်နေသေးတယ်။ နောက်ဆုံးကျတော့ ဒီနှစ်ဟာ ကျွန်မဘွဲ့ရမယ့်နှစ် ဖြစ်တယ်။ ဘွဲ့လက်မှတ်ကလေး အိမ်မှာ ချိတ်ထားတဲ့အခါ ကျွန်မ ဂုဏ်ယူချင်တယ်။ ခိုးချလိုရတဲ့ ဘွဲ့လက်မှတ်ဆိုရင် ကျွန်မ ဘယ်လိုလုပ်ပြီး ဂုဏ်ယူလို့ ရတော့မလဲ။ အဲဒါနဲ့ ဖလင်ပြားကလေးကို ကျွန်မ ပြန်ပေးလိုက်တယ်။ စာမေးပွဲမှာ ကျွန်မရော သူရော အောင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်မက “ကျူ” မပါဘူး။ သူကတော့

ယနေ့မန္တလေးစာအုပ်တိုက်

ရှက်စိတ်

၂၁

ကွာလီဖိုင်း ဝင်သွားပြီး မဟာတန်း ဆက်တက်နေတယ်။ ကွာလီဖိုင်း မဖြစ်တော့ ကျွန်မသိပ်ဖြစ်ချင်တဲ့ တက္ကသိုလ်ကထိကကြီး မဖြစ်နိုင် တော့ဘူးပေါ့။ အခုတော့ ကျွန်မ အတွင်းရေးမှူးသင်တန်း တက်နေရတယ်”

ကိုယ့်လိပ်ပြာ ကိုယ်ရှက်တတ်သူတွေ၊ ရိုးသားချင်သူတွေဟာ ဘာကြောင့် အမြဲတမ်း “ခံဖက်” ကချည်း ရောက်နေကြတာလဲ။ ကလေးတွေကို ရိုးသားပါ။ ဖြူစင်ပါလို့ ဆုံးမသွန်သင်တဲ့အခါ “အမှန်တရား-နံပြား” ပဲလို့ ပြန်ပြန်ပြောနေကြတာ ရယ်စရာ စကား လေးတစ်ခုအဖြစ် ခပ်ပေါ့ပေါ့ပဲ သဘောထားနေတော့မလား။

“အခြေအနေအရ လုပ်ကြတာပေါ့လေ။ အပြစ်ပြောလို့ ဘယ်ဖြစ်တော့မလဲ” ဆိုတဲ့ စကားဟာ ကျွန်တော်တို့ကအစ လူတိုင်း လိုပဲ ပြောနေကြတဲ့ စကားပါ။ အကျင့်ပျက်တာ၊ မရိုးဖြောင့်တာ၊ ကိုယ့်လိပ်ပြာ မရှက်တော့တာကို ခွင့်လွှတ်စရာ ကိစ္စတစ်ခုအဖြစ် သဘောထားလာကြပြီဆိုလို့ ယူဆရပါတယ်။ အဲဒီကတစ်ဆင့် တက်သွားရင် ခွင့်လွှတ်စရာလို့ ပြောနေဖို့တောင် မလိုတော့တဲ့ လုပ်ရိုးလုပ်စဉ် ကိစ္စတစ်ခုအဖြစ် ရောက်သွားတာပါပဲ။

“လျှာပေါ် မြက်ပေါက်ချင် ပေါက်ပေစေဟေ့၊ မဟုတ်တာ တော့ မလုပ်ဘူး” ဆိုတဲ့ စကားမျိုး ပြောတာ မကြားရတော့တာ ကြာပါပြီ။ အဲဒီလိုပြောတဲ့ လူမျိုးတွေကို “လူမိုက်” လို့တောင် အများက ပြောတတ်ကြပါတယ်။

ရှက်ရမှန်းကို မသိနိုင်လောက်အောင် ဖြစ်နေကြသူတွေဆိုတာ ရှိစမြဲပါ။ ရှက်စရာကို ရှက်စရာလို့ မသိနိုင်တွေကို သဘောပေါက် အောင် ပြောဖို့ဆိုတာလည်း သိပ်တော့ မလွယ်ဘူး။ ရုပ်မြင်သံကြား ပေါ်မှာ မင်းသမီးချောလေးတွေက အရက်ပုလင်းကို ပွေ့ဖက် နမ်းရှုပ်ပြ၊ မင်းသားချောလေးတွေက စီးကရက်ကို အားရပါးရ

ဖွာရှိုက်ပြနေတာမျိုးတွေ မြင်ပါများနေတော့ ကလေးတွေအဖို့ ဘီယာသောက်တာလောက်က ရှက်စရာမဟုတ်ပါဘူးလို့ သဘောထားနေကြပြီလားလို့ တွေးချင်စရာပါ။

ရိုးသားပြောမတ်တဲ့သူဟာ “လူမိုက်”၊ အရှာအဖွေကောင်းတဲ့သူမှ “လူတော်” လို့ သတ်မှတ်ခေါ်ဝေါ်နေကြတဲ့ သဘောက “ရှက်စရာ” ကို “ရှက်စရာ” လို့ မသိကြတော့တာများလား။

ကိုယ်ယုံကြည်ရာတစ်ခုကို ကြောက်လို့ စွန့်လွှတ်လိုက်ရမှာကို ရှက်တတ်တဲ့ “လူမိုက်” တွေ လူ့လောကမှာ တစ်နေ့တခြား နည်းပါးလာနေပြီလား။ ပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေနဲ့ လိုက်လျောညီထွေဖြစ်အောင် ပြုပြင်ပြောင်းလဲနေတတ်ခြင်း (adaptability) နဲ့ (survival) လို့ခေါ်တဲ့ အသက်ရှင် တည်တံ့နေရေးဆိုတာ ဘဝမှာ အရေးကြီးပါတယ်။ သို့ပေမယ့် ရှက်စိတ်ကို ပယ်ခွာပစ်လိုက်မှ အသက်ရှင်နိုင်တာဟာ ကျွန်တော်တို့ ကမ္ဘာကြီးရဲ့ survival လား။

တစ်နေ့က လူငယ်လေးနှစ်ယောက် ရှုရှုရှားရှားနဲ့ ဒေါသတွေ ဖြစ်နေကြတာတွေလို့ အကျိုးအကြောင်း မေးကြည့်လိုက်တော့ သူတို့လမ်းမှာ တန်ဆောင်တိုင် မီးထွန်းပွဲတော်လုပ်ဖို့ ကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ပြီး မကျေမနပ် ဖြစ်လာကြတာလို့ ပြောပြပါတယ်။ သူတို့လမ်းထဲမှာ လူငယ်လေးတွေချည်း ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းထားတဲ့ လူမှုရေးအဖွဲ့ကလေး တစ်ခုရှိပါတယ်။ ရပ်ကွက်ထဲမှာ သာရေးနာရေးတို့ ဆွမ်းကျွေးတို့ ရှိတဲ့အခါမှာ ဝိုင်းဝန်းကူညီကြဖို့ ဖွဲ့ထားတာပါ။ ပန်းကန်ခွက်ယောက်၊ စားပွဲ၊ ကုလားထိုင်ကအစ ဘုန်းကြီးအပါး (၁၀၀) လောက် ဆွမ်းကျွေးလောက်အောင် အပြည့်အစုံရှိလို့ လမ်းထဲမှာ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် တခြားက ငှားရမ်းစရာ မလိုပါဘူးတဲ့။ ဘာကိစ္စဖြစ်ဖြစ် သူတို့ကိုသာ အကြောင်းကြားလိုက်၊ သူတို့အဖွဲ့က စေတနာ့ဝန်ထမ်း လာကူကြတာပါ။ တန်ဆောင်တိုင် ပွဲတော်ကျရင်လည်း နှစ်စဉ် စတိတ်ရှိုးတွေနဲ့

ရှက်စိတ်

၂၃

စည်စည်ကားကားဖြစ်အောင် လုပ်လာခဲ့ကြတာ နှစ်ပေါင်းများစွာ ရှိခဲ့ပါပြီ။

“ဒီနှစ်ဥက္ကဋ္ဌက သူ့သမီးနှစ်ယောက်ကို စတိတ်ရှိုးမှာ သီချင်းတက်ဆိုဖို့ ထည့်ထားတယ်။ သမီးနှစ်ယောက်စလုံးက အသံလည်း မကောင်းဘူး။ အဆိုလည်း မတတ်ဘူး။ ဒီထဲ ရုပ်ကလည်းဆိုးသေး။ စင်ပေါ်တက်လာတာနဲ့ ပရိသတ်က ဝိုင်း “လောင်” ကြမှာ သေချာတယ်။ ပရိသတ်က ဆူကြ၊ လောင်ကြ၊ ဘီယာဘူးခွံတွေနဲ့ ပေါက်ကြရင် ရုတ်ရုတ်သဲသဲဖြစ်ပြီး ပွဲပျက်သွားနိုင်တာမို့ ကျွန်တော်တို့က မထည့်ဖို့ ဝိုင်းတောင်းပန်ကြတယ်။ အဲဒါ မရဘူး။ ဇွတ်အတင်း ထည့်ထားတယ်။ အဲဒါကြောင့် ကျွန်တော်တို့ စကားများလာကြတာ။ သူ့အရင် ဥက္ကဋ္ဌတုန်းကလည်း ဒီလိုပဲ။ သူ့သားတွေ၊ သမီးတွေ စင်ပေါ်တင်ပေးတော့ ပရိသတ်က ဝိုင်း “လောင်” ကြလို့ ရုတ်ရုတ်သဲသဲဖြစ်ပြီး ပွဲပျက်သွားဖူးတယ်။ လူတွေဟာ သိပ်ခက်တာပဲ။ နေရာလေးတစ်ခု မရလိုက်နဲ့ ကိုယ့်အတွက် ချောင်းနေကြတာ။ အရှက်ကို လုံးလုံးမရှိကြဘူး” ဆိုပဲ။

အရှက်မဲ့ခြင်းက သရဖူဆောင်းပြီ

လူသာမန်တွေကို ထားပါတော့။ အစဉ်အလာတို့၊ ယဉ်ကျေးမှုတို့၊ သိက္ခာတို့ဆိုတာတွေ တင်းတင်းကျပ်ကျပ် လိုက်နာလေ့ရှိတဲ့ ဘက်ကင်ဟမ် နန်းတော်ကြီးက တော်ဝင်မိသားစုကို ကြည့်လိုက်ပါဦး။ မင်းသမီးကြီး အင်န်တို့၊ မင်းသားကြီး ချားလ်တို့၊ မင်းသားငယ် အင်ဒရူးတို့ခေတ်မှာ “အရှက်ဆိုတာ မုန့်ပြစ် (ပြား)သလက်လား”လို့

ယနေ့မန္တလေးစာအုပ်တိုက်

မေးရတော့မလောက်ကို ဖြစ်ချင်တိုင်း ဖြစ်နေကြပြီ မဟုတ်လား။

ချားလ်မင်းသားကြီးနဲ့ ဒိုင်ယာနာ မင်းသမီးကလေးတို့ရဲ့ သားတော်လေးတွေကို သနားမိပါတော့တယ်။ ကလေးဆိုတာ ဖခင်ကို “စံပြ” ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ် သဘောထားပြီး ဖခင်ကို အရိပ်တကြည့် ကြည့်နဲ့ အတုခိုး ကြီးပြင်းလာခဲ့ရတာ။ မိခင်ကိုတော့ ကိုယ့်ရဲ့ “ခိုလှုံ” စရာ အေးချမ်းတဲ့ “ဘုံ” ကလေးတစ်ခုအဖြစ် သဘောထားခဲ့ ကြရတာ။ ကလေးဆိုတာ ဖခင်ကို “လေးစား” ပြီး “အားကိုး” တယ်။ မိခင်ကိုတော့ “ချစ်” ပြီး “အားကိုး” ပါတယ်။ ဒိုင်ယာနာရဲ့ သားတော်လေးနှစ်ပါးအတွက်တော့ သူတို့ဖခင်ဟာ နှလုံးသား ကင်းမဲ့ပြီး အိမ်ထောင်ရေး ဖောက်ပြန်တဲ့ သူတစ်ယောက်အဖြစ် သိရှိနေကြရပြီး မိခင်ကတော့ အကြိမ်ကြိမ်အခါခါ “လော်လီ ဖောက်ပြား” သူတစ်ဦးအဖြစ် သိနေကြရပါတယ်။ အဲဒီတော့ ဒီကလေးနှစ်ယောက်ဟာ ပုံမှန်စိတ်ဓာတ်နဲ့ ကြီးပြင်းလာခဲ့ရတဲ့ “ပုံမှန်ကလေး” လေးတွေ ဖြစ်လာနိုင်ပါဦးမလား။ အမိအဖကို ရိုသေတဲ့ ကလေးလေးတွေ ဖြစ်လာနိုင်ပါ့မလား။ ဒီလို အမိအဖမျိုးရဲ့ အဆုံးအမကို လေးစားခံယူချင်ကြပါ့မလား။ အချိန်တန်တော့ ချားလ်မင်းသားကလည်း ခပ်တည်တည်နဲ့ “သရဖူဆောင်းပြီး ရာဇပလ္လင်ပေါ်ကို တက်ထိုင်နေဦးမှာလေ။ အဲဒီအခါကျတော့ “အရှက်မဲ့ခြင်းက သရဖူဆောင်းပြီ” ဆိုတဲ့ ခေါင်းစဉ်တပ်ပြီး သတင်း ရေးနိုင်ခွင့်ကြုံလိုက်ချင်စမ်းပါဘိ။

အဲသလို ရေးလိုက်ရင်လည်း သူက “ကျုပ်ကိစ္စထက် အများကြီး ကြီးကျယ်တဲ့ ကိစ္စပိုင်ရှင်တွေကို သတိမရဘဲ ကျုပ်ကိုပဲ ဥပမာအဖြစ် သုံးဖို့ စဉ်းစားမိတာ ကျေးဇူးတင်သဗျာ” လို့ မဲပြုံးပြုံးပြီး ပြောဦးမှာလား မသိ။

စကားမာရသွန် (၁)

လွန်ခဲ့သော ၁၅ နှစ်လောက်က လေဖြတ်ခံလိုက်ရပြီး ညာခြေညာလက်နဲ့ ညာဘက်ကိုယ်တစ်ခြမ်း သေသွားတဲ့ ဒုက္ခိတဘဝ ရောက်ခဲ့ရပါတယ်။ လေးချောင်းထောက် လက်ကိုင်ထောက်ကို အားပြုပြီး အိမ်ထဲမှာ လှုပ်ရှားနေရုံလောက်သာ စွမ်းတော့တာမို့ အိမ်ထဲနေရင်း လုပ်လို့ဖြစ်တဲ့ အင်္ဂလိပ်စကားပြော သင်တန်းလေး တစ်ခု ဖွင့်လှစ်လုပ်ကိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ညာလက်က မသန်စွမ်းတော့ပေ မယ့် ဘက်လက်ရှိသေးတာပဲ။ ပြီးတော့ ပါးစပ်ကလည်း ရှိသေးတာပဲ၊ လက်နဲ့လုပ်စားလို့မရရင် ပါးစပ်နဲ့ လုပ်စားလို့ ရသေးတာပဲလို့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အားပေးရင်း လုပ်ကိုင်လာခဲ့ပါတယ်။

သင်တန်းမှာ လူပေါင်းစုံ လာတက်ကြပါတယ်။ အနိမ့်ဆုံး ဆယ်တန်းကနေ ကောလိပ်ကျောင်းသူ ကျောင်းသား၊ အစိုးရဝန်ထမ်း၊ ဆရာဝန်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ တက္ကသိုလ် ဆရာ၊ ဆရာမ စသဖြင့် အရွယ်စုံ အလွှာစုံ ရှိပါတယ်။ အသက်အားဖြင့်တော့ ၁၆ နှစ်ကနေ ၃၀တွင်းတွေက အများစုပါ။ ၃၀ကျော် ၄၀ကျော်တွေလည်းပါပေမယ့် နည်းပါတယ်။ အတန်းပညာအားဖြင့် အနည်းဆုံး ၁၀ နှစ်ကနေ ၁၆ နှစ် ၁၇ နှစ်ထိ ကျောင်းသင်ပညာအခြေခံ ရှိသူတွေချည်းပါ။

ယနေ့မန္တလေးစာအုပ်တိုက်

ဒါပေမယ့် အင်္ဂလိပ်စကား သွက်သွက်လက်လက် မပြောနိုင် မရေးနိုင် မဖတ်နိုင် နားမလည်နိုင်ကြလို့ သင်တန်းလာတက်ကြတာပါ။

အဲဒီသင်တန်းသားတွေ အင်္ဂလိပ်စကား ပြောရဲအောင် သွက်သွက်လက်လက်ဖြစ်လာအောင် လေ့ကျင့်ပေးရာမှာ အချေအတင် ငြင်းခုံဆွေးနွေးကြတဲ့ နည်းလမ်းကိုလည်း အသုံးပြုကြပါတယ်။ ဆရာက အဖြူလို့ပြောတာကို သင်တန်းသားတွေက အမည်းပါလို့ ပြန်ငြင်းကြရတာမျိုးလုပ်သလို၊ သင်တန်းသားတွေအချင်းချင်း အကြောင်းအရာတစ်ခုခုကို မူတည်ပြီး အပြန်အလှန် အချေအတင် ငြင်းခုံဆွေးနွေးကြတာမျိုးလည်း လုပ်ပါတယ်။

ကျောင်းမှာ ကျူရှင်မှာ ဆရာတွေရေးပေးတဲ့ မှတ်စုကိုသာ ကြိုက်ကြိုက်မကြိုက်ကြိုက် အလွတ်ရအောင်ကျက်ပြီး စားမေးပွဲဖြေခဲ့ ကြရတဲ့လူငယ်တွေဟာ လွတ်လွတ်လပ်လပ် ငြင်းခုံဆွေးနွေးရတာကို သဘောကျပါတယ်။ စိတ်လည်းဝင်စားကြတယ်။ စိတ်ဝင်စား သဘောကျတဲ့အတွက် အားတက်သရော ငြင်းခုံဆွေးနွေးကြပါတယ်။ တစ်ခါတလေ သူတို့ဆွေးနွေးချင်တဲ့ ကိစ္စအကြောင်းအရာတွေကို သူတို့ကိုယ်တိုင် ယူလာတတ်ပါတယ်။ ဆွေးနွေးငြင်းခုံ လုပ်ကြရာမှာ အရှုံးအနိုင် ဆုံးဖြတ်တာမျိုး မလုပ်ပါဘူး။ အဆုံးအဖြတ် ရယူဖို့ မဟုတ်ဘဲ အင်္ဂလိပ်စကားပြော လေ့ကျင့်ဖို့ လုပ်တာဖြစ်တဲ့အတွက် အမှားအမှန်ကိုလည်း ဆရာလုပ်သူက ဝင်ပြီး ဆုံးဖြတ်ပေးတာမျိုး မလုပ်ပါဘူး။ ကျောင်းသားတွေ အင်္ဂလိပ်စကားပြောနေရင် ပြီးတာပါပဲ။

အချေအတင်ငြင်းခုံဆွေးနွေးတာ မစခင်မှာ ဆရာလုပ်သူက ငြင်းခုံတယ်ဆိုတာ နှစ်မျိုးနှစ်စား ရှိတဲ့အကြောင်း၊ ပညာတတ်တို့ ငြင်းခုံနည်းနဲ့ လမ်းဘေးဂျပိုး (ကြမ်းပိုး) တို့ ငြင်းခုံနည်းဟူ၍ ဖြစ်ကြောင်း၊ ပညာတတ်တို့က မည်သည့်အကြောင်း ကိစ္စကိုမဆို

စဉ်းစားသုံးသပ်ရာ၌ မိမိတို့ သင်ကြားတတ်မြောက်ထားသော ပညာကို အသုံးပြု၍ အကျိုးနှင့်အကြောင်းကို ဆက်စပ်ဝေဖန် သုံးသပ်ကြောင်း၊ မိမိ ဖြူသည်ဟုဆိုလျှင် ဘာကြောင့် ဖြူသည်ဟု ဆိုရကြောင်း၊ အကြောင်းပြချက် အကိုးအထောက် သက်သေ သာဓက ခိုင်ခိုင်မာမာပြနိုင်ရကြောင်း၊ မိမိက မည်းသည်ဟု ဆိုလျှင်လည်း မည်းကြောင်း အခိုင်အလုံ ပြောနိုင်ရမည် ဖြစ်ကြောင်း၊ လမ်းဘေးဂျပိုးတို့ကမူ အနိုင်ရလျှင် ပြီးစတမ်း သဘောဖြင့် ယုတ္တိတန်မတန်၊ သဘာဝနှင့် ညီမညီ စဉ်းစားမနေဘဲ “ငါစကား နွားရ” ပြောတတ်ကြောင်း စတာတွေကို ညွှန်ပြလမ်းကြောင်း ပေးပါတယ်။

ကျောင်းဆရာတစ်ယောက်ရဲ့ တာဝန်က ကျောင်းသားတွေကို အဆုံးအဖြတ်တစ်ခု အဖြေတစ်ခုကို သင်ပြပေးဖို့ မဟုတ်ပါဘူး။ အဲဒီ အဆုံးအဖြတ်ကိုရအောင်၊ အဖြေကိုရအောင် စဉ်းစားပုံ စဉ်းစားနည်း၊ တွေးခေါ်ပုံ တွေးခေါ်နည်းကို ပြပေးဖို့သာ ဖြစ်တယ်။ အဖြေကို ကျောင်းသားက သူ့ဟာသူ လုပ်လိမ့်မယ်ဆိုတဲ့ သင်ကြား နည်းစနစ်အတိုင်း ပြုလုပ်တဲ့ ဒီအချေအတင် ငြင်းခုံဆွေးနွေးပွဲမျိုးကို လူငယ်တွေက အားတက်သရော ပါဝင်ဆွေးနွေးကြပါတယ်။

အဖြေထုတ်ဖို့လုပ်တဲ့ ငြင်းခုံဆွေးနွေးပွဲမျိုး မဟုတ်ဘူး ဆိုပေမယ့် ကိုယ်စိတ်ဝင်စားတဲ့ အကြောင်းအရာ ကိစ္စတစ်ခုကို လွတ်လွတ်လပ်လပ် ဆွေးနွေးငြင်းခုံ ကြရတာဆိုတော့ လူငယ်တွေရဲ့ အမြင်၊ လူငယ်တွေရဲ့ ခံစားချက်တွေကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ဖော်ထုတ် ပြောဆို ငြင်းခုံကြလေတော့ ဆန်းသစ်ပြီး တန်ဖိုးရှိတဲ့ အတွေးအခေါ် လေးတွေ ပေါ်ထွက်လာတတ်ပါတယ်။

အဲဒီဆွေးနွေးပွဲမျိုးလေးတွေကို သင်တန်းမှာ TALKATHON ဆိုတဲ့ ခေါင်းစဉ်နဲ့ လုပ်လေ့ရှိပါတယ်။ TALKဆိုတဲ့ စကားလုံးနဲ့

MARATHONဆိုတဲ့ စကားလုံးနှစ်လုံးကို ရောစပ်ပြီး တီထွင်သုံးစွဲတဲ့ အင်္ဂလိပ်စကားပါ။

ငြင်းခုံ ဆွေးနွေးခြင်းဆိုတာ လူ့လောက တိုးတက်မှုအတွက် အခြေခံဖြစ်ပါတယ်။ မတူတဲ့အမြင်၊ မတူတဲ့ အတွေးအခေါ်တွေ လွတ်လွတ်လပ်လပ် တင်ပြကြ၊ အချေအတင် ငြင်းခုံကြရင်းနဲ့ အမှန်တရားကို ရရှိလာကြရတာ ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒါကြောင့် လူငယ်တွေ အချေအတင် ငြင်းခုံ ဆွေးနွေးခြင်း ဆိုတဲ့ အလေ့အထလေးတစ်ခုကို ရင်းနှီးကျွမ်းဝင် ရှိစေဖို့အတွက် ဒီကဏ္ဍလေးကို ဖွင့်လှစ်လိုက်တာ ဖြစ်ပါတယ်။ လစဉ် ငြင်းခုံ ဆွေးနွေးစရာ အကြောင်းအရာတစ်ခု အခြေခံပြီး အပြန်အလှန် အချေအတင် အငြင်းအခုံ ပြုကြပုံများကို ရေးသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အကြောင်းကိစ္စ တစ်ခုအပေါ်မှာ သုံးသပ်ကြတဲ့အခါမှာ သူရပ်နေတဲ့ နေရာအပေါ်မှာမူတည်ပြီး အမြင်တွေ အသွင်သဏ္ဌာန်မတူ ကွဲပြား သွားကြပါတယ်။ ဒီကဏ္ဍက အဲလိုမတူတဲ့အမြင်တွေ ကွဲပြားနေတဲ့ အတွေးအခေါ်တွေကို သုံးသပ်စုစည်းပြီး တူအောင်ညှိဖို့ အဖြေထုတ်ဖို့ မဟုတ်ပါဘူး။ ဟောဒီလို ဟောဒီလို မတူတဲ့အမြင်တွေ ရှိပါတယ်။ ဒီလိုဒီလို ခြားနားတဲ့ အတွေးအခေါ်တွေ ရှိပါတယ် ဆိုတာကို အရှိအတိုင်း တင်ပြသွားပြီး အမှားအမှန် အကောင်းအဆိုးကို ကိုယ့်ဟာကိုယ် လွတ်လွတ်လပ်လပ် ဝေဖန်ပိုင်းခြား သွားကြဖို့သာ ဖြစ်ပါတယ်။

ပွဲဦးထွက် ငြင်းခုံဆွေးနွေးစရာအဖြစ် ဂီတနဲ့သက်ဆိုင်တဲ့ အကြောင်းအရာတစ်ခုကို ရွေးချယ်ထားပါတယ်။ ဆရာနဲ့ ကျောင်းသားနှစ်ဦး အချေအတင် အငြင်းအခုံပြုကြတဲ့ပုံစံနဲ့ ရေးထားပါ တယ်။ ဒီထဲက ဆရာရဲ့ အငြင်းအခုံ အယူအဆရော ဆန်ကျင်ဘက်က အငြင်းအခုံ အယူအဆပါ စာရေးသူရဲ့အမြင် အယူအဆမဟုတ်ပါ

ရှက်စိတ်

၂၉

ဘူး။ အကျိုးနဲ့ အကြောင်းနဲ့ ဆက်စပ်ပြီး ငြင်းခုံလို့ရနိုင်သမျှ
အချက်အလက်တွေကို စဉ်းစားရမိသမျှ ရေးထားတာသာ ဖြစ်ပါ
တယ်။

ကျောင်းသားတစ်။ ။ အလို ဆရာက စတိတ်ရှိုး သွားမလို့ပေါ့လေ၊
ဟုတ်လား။

ဆရာ ။ ။ မသွားပါဘူး၊ ဘာဖြစ်လို့လဲ။

တစ် ။ ။ ဒါ ဆရာဟာ မဟုတ်ဘူးလား။ ဒီညပွဲအတွက်
ငါးရာတန် လက်မှတ်ကြီးပဲ။

ဆရာ ။ ။ ဆရာဟာတော့ ဟုတ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့်
မသွားပါဘူး။ ဇွတ်လက်မှတ်မို့ပါ။

တစ် ။ ။ ဇွတ်လက်မှတ်ရယ်လို့ မကြားဖူးပါဘူး ဆရာရယ်၊
မေတ္တာလက်မှတ်သာ ရှိပါတယ်။

ဆရာ ။ ။ ဆရာကျောင်းသားတစ်ယောက် အဲဒီဌာနမှာ
လုပ်တယ်လေ။ သူက ဆရာကို ဇွတ်အတင်း
ရောင်းသွားတာမို့ ဇွတ်လက်မှတ်လို့ ပြောလိုက်တာ
ပါ။

တစ် ။ ။ ဪ ဒီလိုလား။ ဒါနဲ့ ဆရာဘာကြောင့် မသွားတာ
လဲ၊ ဒီအဖွဲ့က လူငယ်တွေကို သိပ်ကို အရူးအမူး
ဖြစ်တဲ့အဖွဲ့ ဆရာရဲ့။ ရုံရှေ့မှာဆို ဆရာလက်မှတ်
တစ်စောင်တော့ အသာလေးရတယ်။

ဆရာ ။ ။ ကြည့်ချင်ရင် ယူသွားကြည့်လေ။ ဆရာမသွားပါဘူး။

တစ် ။ ။ ဆရာဟာ ဂီတကို တော်တော် နှစ်သက်တယ်လို့
ကြားဖူးပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့ မကြည့်ချင်တာလဲ။

ဆရာ ။ ။ ဒီပွဲမျိုးတွေက ဂီတနဲ့ ဘာဆိုင်တာမှတ်လို့ ဒါတွေက
ခုန်ပြ၊ ပေါက်ပြနဲ့ မျောက်ပွဲတစ်မျိုးပါပဲ။

ယနေ့မန္တလေးစာအုပ်တိုက်

၃၀

လူထုစိန်ဝင်း

- တစ် ။ ။ ဆရာက ဒီအဖွဲ့ကို မကြိုက်တာလား။
- ဆရာ ။ ။ မဟုတ်ဘူး။ ဘယ်အဖွဲ့ကိုမှ မကြိုက်တာ။
- တစ် ။ ။ ဒါကတော့ ဟုတ်ပါတယ်။ မျိုးဆက်ကွာဟမှုက စကားပြောတာကိုး။
- ဆရာ ။ ။ ဟိုး၊ ဟိုး တော်တော့၊ ဒါ မျိုးဆက်ကွာဟမှုနဲ့ ဘာမှ မဆိုင်ဘူး။ ဒါက “အနုပညာ” ဆိုတာနဲ့ဆိုင်တဲ့ ကိစ္စ။
- တစ် ။ ။ မျိုးဆက်ကွာဟမှုနဲ့ မဆိုင်ဘူးဆိုရင် ဆရာတို့ လူကြီးတွေအားလုံးက ဂီတပုံသဏ္ဌာန်သစ်တွေ၊ အတွေးအခေါ်သစ်တွေကို ဘာဖြစ်လို့ ခါးခါးသီးသီး မုန်းတီးနေကြတာလဲ။ အိမ်မှာလည်း ကျွန်တော်တို့ သီချင်းနားထောင်ပြီဆိုရင် အဖေက ထပိတ်လိုက်၊ အမေက ထပိတ်လိုက်နဲ့ သိပ်စိတ်ညစ်စရာကောင်း တာ။ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်သွားမှပဲ ကျွန်တော်တို့မှာ အားရပါးရ နားထောင်ရတော့တယ်။ အဲဒါ မျိုးဆက် ကွာဟမှုကြောင့် မဟုတ်ရင် ဘာကြောင့်လဲဆရာ။
- ဆရာ ။ ။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ခင်ဗျားတို့အဖွဲ့တွေက ဂီတ အဖွဲ့တွေမဟုတ်ဘဲ “သီချင်းသည်” အဖွဲ့တွေပဲ ဖြစ်နေလို့ပေါ့။ ဘီယာရောင်းတဲ့လူတွေ၊ အချိုမှုန့် ရောင်းတဲ့ လူတွေလိုပဲ ခင်ဗျားတို့အဖွဲ့တွေက “သီချင်း ရောင်းစားတဲ့ သီချင်းသည်” တွေပဲ၊ ဂီတသမားတွေမှ မဟုတ်ကြဘဲကိုး။
- တစ် ။ ။ ဘီယာရောင်းစားတဲ့ လူတွေနဲ့တော့ မနှိုင်းပါနဲ့ ဆရာရယ်။
- ဆရာ ။ ။ ဒါ ကျွန်တော် အင်မတန် ညှာညှာတာတာ

ယနေ့မန္တလေးစာအုပ်တိုက်

ပြောလိုက်တာပါ။ တချို့ကဆိုရင် သူတစ်ပါးရဲ့
 ရင်ထဲက အနုပညာပစ္စည်းကို ပြောင်ပြောင်
 တင်းတင်း ခိုးနေကြတဲ့ သူ့ခိုးတွေလို့တောင် ရက်ရက်
 စက်စက် ပြောကြတာပါ။ ပြောမယ်ဆိုရင်လည်း
 ပြောထိုက်တယ်လေ။ ခင်ဗျားတို့ လူတွေကလည်း
 အင်္ဂလိပ်၊ အမေရိကန်၊ တရုတ်၊ ကုလား၊ ယိုးဒယား
 (ထိုင်း) တောင်မကျန် တွေ့သမျှ အကုန်ကူးချ၊
 ခိုးချနေကြတာ မဟုတ်လား။ သူတို့ အနောက်နိုင်ငံ
 တွေမှာတော့ အဲဒီလို လူတွေကို Copy Cat
 တွေလို့ ခေါ်ကြတယ်။

တစ်   ။   ။   ဒါတော့ မဟုတ်ပါဘူးဆရာ၊ ကိုယ်ပိုင်သံစဉ်တွေ
 အများကြီး ရှိပါတယ်။ အစွမ်းအစရှိတဲ့ ဂီတ
 သမားတွေ သီချင်းရေးသူတွေ အများကြီး ရှိပါတယ်။

ဆရာ   ။   ။   ဘယ်လို ကိုယ်ပိုင်ရှိတာလဲ။ စကားလုံးတွေပဲ
 မြန်မာလိုရှိတာ မဟုတ်လား။ တေးသွားတွေ သံစဉ်
 တွေ ပုံစံတွေအားလုံးကတော့ သူများဟာချည်း
 မဟုတ်လား။ ဒါလောက်ပူတဲ့ မြန်မာနိုင်ငံမှာ
 သားရေဂျာကင်ကြီးတွေဝတ်၊ သားရေလက်အိတ်
 ကြီးတွေစွပ်ပြီး ခေါင်းစုတ်ဖွားထားတာကအစ
 သူများ ပုံစံတွေချည်း မဟုတ်လား။ အတုခိုးတယ်
 ဆိုတာ ကောင်းတာကို အတုခိုး ရပါတယ်။ အခု
 တော့ သူများနိုင်ငံကဘိန်းစား၊ လမ်းသူရဲ “သီချင်း
 သည်” တွေကိုသာ အတုခိုးနေကြတော့ တာကိုး။

တစ်   ။   ။   အငြိမ့်ထဲက လူရွှင်တော်တွေလို ပုဆိုးတောင်ရှည်
 တိုက်ပုံအင်္ကျီနဲ့ ဂစ်တာတီးလို့ ဖြစ်ပါ့မလား ဆရာရဲ့။

၃၂

လူထုစိန်ဝင်း

ခေတ်တွေ ပြောင်းနေတာလည်း သတိထားဦးမှပေါ့။
 ဆရာ ။ ။ ခေတ်ကို ကျွန်တော်အမြဲ မျက်ခြည်မပြတ် ကြည့်နေ
 ပါတယ်။ သီချင်းတွေလည်း အမြဲနားထောင်ပါ
 တယ်။ ဘီတဲလ်အဖွဲ့က ဂျွန်လင်နွန်ဆိုခဲ့တဲ့
 Imagine ဆိုတဲ့ သီချင်းလေးဆိုရင် ရင်ထဲမှာ
 စွဲနေအောင်ကို နှစ်နှစ်ခြိုက်ခြိုက် ရှိခဲ့ပါတယ်။

တစ် ။ ။ အမယ် ဆရာက ဘီတဲလ်တော့ ကြိုက်တတ်သားဘဲ။
 ဆရာ ။ ။ ဂီတဆိုရင် ဘယ်က လာလာ ကြိုက်ပါတယ်။
 အင်္ဂလိပ်ဖြစ်ဖြစ်၊ ရုရှားဖြစ်ဖြစ်၊ တရုတ် ကုလားပဲ
 ဖြစ်ဖြစ်၊ အာဖရိကတိုက်က ဇူးလူးတွေရဲ့ ဂီတဖြစ်
 ဖြစ်ပေါ့။ ခုနက ပြောခဲ့တဲ့ လင်နွန်ရဲ့ သီချင်းဆိုရင်
 ဂီတ အနေနဲ့ရော၊ အတွေးအခေါ် အနေနဲ့ရော
 အားလုံးကို ကြိုက်တာပါ။

တစ် ။ ။ အဲဒီသီချင်းလေးကို ဆရာ ရှင်းပြပေးပါလား ခင်ဗျာ။
 ဆရာ ။ ။ ကောင်းပါတယ်၊ ရှင်းပြရတာပေါ့။
 သူ့သီချင်းခေါင်းစဉ်က Imagine တဲ့။ စိတ်ကူး
 ကြည့်တာ၊ မှန်းဆကြည့်တာပေါ့။

IMAGINE

Imagine there's no haven it's easy if you try
 No hell below us, above us only sky

Imagine all the people living for lady ah

စိတ်ကူးကြည့်စမ်းပါ။ ကောင်းကင်ဘုံဆိုတာမရှိလို့
 ကြိုးစားကြည့်ရင် လွယ်ပါတယ်။

ငရဲဆိုတာလည်း တို့အောက်မှာမရှိ၊ တို့အထက်မှာလည်း

ယနေ့မန္တလေးစာအုပ်တိုက်

ရှက်စိတ်

၃၃

မိုးကောင်းကင်ကြီးသာ ရှိ။

Imagine there's no countries, it isn't hard to do
nothing to kill or die for and no religion too

Imagine all the people living life in peace.

စိတ်ကူးကြည့်စမ်းပါ။ တိုင်းပြည်နိုင်ငံတွေဆိုတာ မရှိလို့။

ဒါလည်း လုပ်ဖို့ရာ မခက်လှပါဘူး။

တိုင်းပြည်အတွက်ဆိုပြီး သတ်ကြရတာ သေကြရတာ
တွေလည်းမရှိ၊ ဘာသာတရားဆိုတာတွေလည်းအလားတူမရှိပေါ့။

စိတ်ကူးကြည့်စမ်းပါ။ လူသားအားလုံး ငြိမ်းချမ်းတဲ့ဘဝမှာ
နေနေကြရတယ်လို့။

You... you may say I am a dreamer

But I'm not the only one

I hope some day you'll join us

And the world will be as one

မင်းတို့ မင်းတို့က ငါ့ကို စိတ်ကူးယဉ်သမားတစ်ယောက်လို့
ပြောကြလိမ့်မယ်။

ဒါပေမယ့် ငါဟာ တစ်ယောက်တည်း မဟုတ်ပါဘူး။

တစ်နေ့မှာမင်းတို့လည်း ငါနဲ့အတူ လက်တွဲလာလိမ့်မယ်လို့
ငါမျှော်လင့်တယ်။

အဲဒီနေ့ကျတော့ ကမ္ဘာကြီးဟာ တစ်ခုတည်းပေါ့။

Imagine no possessions, I wonder if you can
no need for greed or hunger, a brotherhood of
mankind

Imagine all the people sharing all the world

စိတ်ကူးကြည့်စမ်းပါ။ ပိုင်ဆိုင်မှုဆိုတာတွေလည်း မရှိလို့
မင်းလုပ်နိုင်ပါ့မလားလို့ ငါတွေးဆနေမိတယ်။

ယနေ့မန္တလေးစာအုပ်တိုက်

လောဘဆိုတာလည်း ရှိဖို့မလိုတော့ ဆာလောင်မွတ်
သိပ်ခြင်း ဆိုတာတွေလည်း ရှိဖို့မလိုတော့ဘူးပေါ့။ လူသားအားလုံး
ညီနောင်ရင်းချာများသဖွယ်။

စိတ်ကူးကြည့်စမ်းပါ။ လူသားအားလုံး ကမ္ဘာကြီးကို
ဝေမျှပဲ ခံစားနေကြတယ်လို့ပေါ့။

တစ် ။ ။ တော်တော်လေးနက်တဲ့ သီချင်းလေးပဲနော် ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ နည်းနည်းနောနော မဟုတ်ပါဘူး။ သိပ်ကို လေးနက်
တဲ့ အတွေးအခေါ် အယူအဆတစ်ခုကို ပြောပြထား
တာပါ။ အဲဒီ လင်နွန်ရဲ့ အတွေးအခေါ်ကို
အတွေးအခေါ်သစ်တွေနဲ့ မျိုးဆက်အသစ်လို့
ကြွေးကြော်နေတဲ့ ခင်ဗျားတို့ အပြည့်အဝ လက်ခံ
နိုင်ကြရဲ့လား။

တစ် ။ ။ အင်းဒါကတော့ သိပ်မသေချာဘူး ဆရာ။ ပြန်ပြီး
စဉ်းစားကြည့်ရဦးမယ်။

ဆရာ ။ ။ မျိုးဆက်အဟောင်းအဆွေးက လူဆွေးလူဟောင်း
ကြီးတွေလို့ ခင်ဗျားတို့ခေါ်တဲ့ ကျွန်တော်က ခင်ဗျား
တို့တောင် လက်ခံနိုင်ဖို့ အဆင်သင့်မဖြစ်သေးတဲ့
ခေတ်ရှေ့ကို သိပ်ရောက်နေတဲ့ အဲဒီအယူအဆကို
အပြည့်အဝ လက်ခံနိုင်တယ်ဆိုတော့ ခင်ဗျားတို့
ပြောပြနေတဲ့ မျိုးဆက်သစ်ကွာဟမှုဆိုတာနဲ့ ဒီ
အနုပညာကိစ္စ၊ အတွေးအခေါ်ကိစ္စတွေ ဘာမှ
မဆိုင်ဘူးဆိုတာ သဘောပေါက်လောက်ရောပေါ့။

တစ် ။ ။ အဲဒီသီချင်းကို ကော်ပီလုပ်ထားတာတွေ ရှိပါတယ်
ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ ဟုတ်ကဲ့၊ နားထောင်ဖူးပါတယ်။ တေးသွားနဲ့

သံစဉ်တွေကိုသာ ပုံတူကူးချထားတာပါ။ သူ့မူရင်း သီချင်းရဲ့ အသက်ဝိညာဉ်ဖြစ်တဲ့ စာသားနဲ့ အတွေး အခေါ်တွေကျတော့ နည်းနည်းလေးမှကို မပါတော့ ပါဘူး။ မူရင်း အနုပညာရှင်ရဲ့ ဦးနှောက်ကို ဖောက်စားရုံတင် မဟုတ်တော့ဘဲ လမ်းဘေးချပြီး ခွေးကျွေးပစ်လိုက်တဲ့အထိကို ပက်ပက်စက်စက် လုပ်ရက်ကြတယ်လေ။ တကယ့် ဂီတအနုပညာရှင် ဆိုရင် ဒီလို သူများဦးနှောက် ဖောက်စားတာမျိုး ဘယ်တော့မှ မလုပ်ဘူး။ စကားလုံးလေး တစ်လုံးရဖို့ သံစဉ်လေး တစ်ခုရဖို့ ဘယ်လောက်ခက်တယ် သူတို့ နားလည်ကြတယ်။

တစ်   ။   ။   ဆရာ ဘယ်လိုပြောပြော ကျွန်တော်တို့ လူငယ်တွေ ကတော့ ဒီအဖွဲ့တွေကို ကြိုက်ကြတာပဲ ဆရာ။

ဆရာ   ။   ။   အစစ်အမှန်တွေ မပေါ်ထွက်နိုင်သမျှတော့ အတု အယောင်တွေက တွင်ကျယ်နေရမှာပေါ့။ ဒါတော့ မဆန်းပါဘူး။

ဒါနဲ့ နေပါဦး။ ဆရာနှစ်က ဘာမှ ဝင်မပြော ပါလား။ ခင်ဗျားတို့လို ဘွဲ့ရအရွယ် လူငယ်တွေရဲ့ အမြင်လည်း သိချင်ပါသေးတယ်။

ကျောင်းသားနှစ်   ။   ။   ဆရာတို့ ပြောတာတွေ နားထောင်ပြီးမှ ဝင်ပြောမလို့ စောင့်နေတာပါ ဆရာ။

ဆရာ   ။   ။   ကဲ ပြောပါဦး၊ ကျွန်တော်တို့ပြောတာ တော်တော် စုံနေပါပြီ။

နှစ်   ။   ။   ဆရာ၊ ဒီနေ့ခေတ် ဟဲဗီးတွေကို ကြိုက်လား။

ဆရာ   ။   ။   အပျော့စား ခေါ်ခေါ်၊ အပြင်းစား ခေါ်ခေါ် ခေါ်ချင်

ယနေ့မန္တလေးစာအုပ်တိုက်

ရှက်စိတ်

၃၇

ဘယ်နှစ်ယောက်များ ရှိလို့လဲ။ အော်လိုက်တာနဲ့
အသံကြီးကွဲပြီး အက်ပြီး ထွက်လာတဲ့ သူမျိုးက
တောင် စူပါဖြစ်နေကြတယ် မဟုတ်လား။

နှစ်   ။   ။   ကော်ပီတွေကို ဆရာ ရှုတ်ချတယ်ပေါ့။

ဆရာ   ။   ။   ကော်ပီဆိုတာ ခိုးချတာပဲ။

နှစ်   ။   ။   ရှေးကရော ကော်ပီ မလုပ်ခဲ့ကြဘူးလို့ ဆရာ
ငြင်းရဲသလား။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု
အမွေအနှစ်ပါလို့ ကျွန်တော်တို့ ဂုဏ်ယူဝင့်ကြား
နေရတဲ့ အရာတွေအားလုံး ကော်ပီတွေချည်းပါ
ဆရာ။ ရာမဇာတ်တော်ကြီးတို့ ၊ မနောဟရီ
ဇာတ်တော်ကြီးတို့ ဆိုတာတွေ ကျွန်တော်တို့
ကိုယ်တိုင် တီထွင်ခဲ့တာတွေလား။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့
ဂန္ထဝင်သီချင်းတွေ အကတွေ ဆိုရင်လည်း ယိုးဒယား
သီချင်းတို့ ယိုးဒယား အကတို့လို့တောင် ခေါ်နေကြ
ရတာ မဟုတ်လား။ ဂန္ထဝင်နီးပါး ကျွန်တော်တို့
တန်ဖိုးထားကြရတဲ့ ချစ်ရေစင်တို့ ပျို့မှာတမ်းတို့
ဆိုတဲ့ သီချင်းတွေကရော ဆရာ။ ကိုယ်ပိုင်သံစဉ်တွေ
တေးသွားတွေလို့ ပြောနိုင်ပါ့မလား။ မြန်မာသံ
စစ်စစ်တွေလို့ ခေါ်နိုင်ရဲ့လား။ အဲဒါတွေကြောင့်
ပြင်စည် မင်းသားကြီးတို့၊ မြဝတီ မင်းကြီးတို့၊
ရွှေပြည်အေးတို့၊ မြို့မငြိမ်းတို့ကို ပုံတူကူးသမားတွေ၊
သူခိုးတွေလို့ ခေါ်ကြရတော့ မလား ဆရာ။

ဆရာ   ။   ။   သူတို့က ပုံတူကူးချတာ မဟုတ်ဘူး။ မြန်မာ့လေသံ
မြန်မာ့စရိုက်နဲ့ ကိုက်အောင် ညှိယူခဲ့ကြတာ။

နှစ်   ။   ။   သဘောချင်းကတော့ အတူတူပါပဲ ဆရာရယ်။

ကဲ ထားပါတော့။ လူမျိုး တစ်မျိုးနဲ့တစ်မျိုး
 အတုခိုးကြ၊ ကော်ပီကူးကြ ဆိုတာ လူ့သမိုင်း
 အစကတည်းက ရှိလာခဲ့တာပါ ဆရာ။ ပြစ်မှုဒုစရိုက်
 ကြီးတစ်ခု မဟုတ်ပါဘူး။ အဲဒီလို ကူးလူးဆက်နွယ်
 နေကြလို့ လူသားတွေ ယဉ်ကျေး တိုးတက်လာရ
 တာပေါ့။ နောက်ပြီး ဂီတအနုပညာတို့ ယဉ်ကျေးမှု
 တို့ဆိုတာ ခေတ်ရဲ့ လိုအပ်ချက်၊ ခေတ်ရဲ့ တောင်းဆို
 ချက်အရ ပြောင်းလဲ လာရတာပါ။ သူ့အလိုလို
 “ဘွားခနဲ” မိုးပေါ်က ပေါ်လာတာမျိုး မဟုတ်ပါ
 ဘူး။ ဒါကိုတော့ ဆရာ လက်ခံမှာပါ။

ဆရာ ။ ။ ဘယ်အရာမဆို ခေတ်က စနစ်က ထုတ်လုပ်လိုက်
 တာ ချည်းဖြစ်တယ်ဆိုတာ ဆရာ လက်ခံပါတယ်။

နှစ် ။ ။ ရှေးခေတ်ကတော့ လူတွေဟာ စားဝတ်နေရေး
 အတွက် မကြောင့်မကြ နေနိုင်ခဲ့ကြတယ်လေ။
 အဲဒီတော့ ဘယ်ကိစ္စမဆို အေးအေးဆေးဆေးပဲ
 နေလို့ လုပ်လို့ရတယ်။ အဲဒီတော့ ဂီတအနုပညာမှာ
 လည်း အေးအေးဆေးဆေးလေးနဲ့ ငြိမ့်ညောင်း
 သာယာတာကို အိပ်ရာပေါ်မှာ မျက်စိလေး အသာ
 မှေးပြီး နားထောင်ခံစား နေနိုင်တာပေါ့။ စောင်း
 ကောက်တို့၊ ပတ္တလားတို့ကို ကြိုက်နိုင်တာပေါ့။

ဒါတောင်မှနော် ဆရာ၊ လယ်ကွင်းတွေကြားက
 လယ်သမားတွေကတော့ စောင်းကောက်ကို မကြိုက်
 နိုင်ဘူး။ အိုးစည်တို့ ခိုးပတ်တို့မှ ကြိုက်ကြတာ။
 စောင်းကောက်ကလေးတီးပြီး ကောက်စိုက်သမတွေ
 ကို လှုံ့ဆော်ပေးလို့ မရဘူးလေ။ အိုးစည်တို့

ယနေ့မန္တလေးစာအုပ်တိုက်

ဒိုးပတ်တို့ကို အပြိုင်တီးပြီး ခြေသွက်လက်သွက်ဖြစ်
 အောင် လုပ်ပေးရတာ။ ဒီနေ့ခေတ်က အိမ်မှာ
 ရှိသမျှလူကုန် ပြေးလွှားလှုပ်ရှား ရုန်းကန်နေရတဲ့
 ခေတ်ဆရာ။ အဲဒီတော့ ခေတ်နဲ့အညီ သွက်လက်
 လှုပ်ရှားနေတဲ့ ဂီတကို လိုအပ်လာတယ်။ ခေတ်က
 တောင်းဆိုလာတယ်။ အဲဒီခေတ်က တောင်းဆိုတဲ့
 သွက်လက်လှုပ်ရှားနေတဲ့ ဂီတကို စောင်းကောက်
 ကြီးက ဖန်တီးမပေးနိုင်ဘူး။ ပတ္တလားနဲ့ ဆရာ
 နှစ်ဦးလှတယ်ဆိုတဲ့ ဂျပ်စ်ဂီတကို ထုတ်လုပ်လို့
 မရဘူး။ အဲဒါကြောင့် ကျွန်တော်တို့ ဂစ်တာတွေ၊
 အော်ဂင်တွေ ကိုင်လာရတာ။ အဲဒါတွေကို ကိုင်သာ
 ကိုင်လာကြရတာ ကျွန်တော်တို့ လူငယ်တွေကို
 စနစ်တကျ လေ့ကျင့် သင်ကြားပေးမယ့် ဂီတ
 အကယ်ဒမီကြီးတွေ ဘယ်မှာရှိလို့လဲ။ ကက်ဆက်
 ခွေတွေ၊ ဓာတ်ပြားတွေကတစ်ဆင့် ခံလိုက်ပြီး
 လေ့လာကြရတာပါ။ ဒါတွေတောင်မှ လွယ်လွယ်
 ကူကူနဲ့ လက်လှမ်းမီတာ မဟုတ်ပါဘူး ဆရာ။
 ဖြစ်ကတတ်ဆန်း လုပ်နေကြရတာပါ။ အဲဒီ
 ဖြစ်ကတတ်ဆန်း အခြေအနေကြားကနေပြီး မြန်မာ
 တစ်နိုင်ငံလုံးမှာရှိတဲ့ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်တွေ
 ထောင်ပေါင်းများစွာမှာ သီချင်းတွေ နေ့တိုင်းဖွင့်နေ
 နိုင်အောင် လုပ်နိုင်ကြတာ တော်ရုံ အရည်အချင်း
 မဟုတ်ပါဘူး ဆရာ၊ အဲဒါတစ်ခုတော့ အသိအမှတ်
 ပြုပါ။

ဆရာ ။ ။ လူငယ်တွေ ကြိုးစားကြတယ်ဆိုတာကိုတော့

အသိအမှတ် ပြုပါတယ်။ဒါပေမယ့် လမ်းလွဲနေလို့
ပြောနေရတာပါ။

နှစ်   ။   ။   လမ်းလွဲနေတယ်ထင်ရင် သူတို့ကို လမ်းမှန်ပြပေးပါ
ဆရာ။ အကောင်းကို မတွေ့ဖူးဘဲနဲ့ ဘယ်လိုလုပ်ပြီး
အကောင်းကို ဖန်တီးလို့ ရမလဲ ဆရာရယ်။ ဒီနေ့
ဒီလို မြင်တွေ့နေရတာတွေဟာ လူငယ်တွေကြောင့်
မဟုတ်ပါဘူး။ ကျွန်တော့်တို့ ဆူသံတွေအစား
ဂီတသံတွေကို ဖန်တီးချင်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ကို
ဂီတနဲ့ ထိတွေ့ခွင့်ပေးပါ။ ကက်ဆက်ခွေလေးတွေ
နားထောင်ပြီး လေ့ကျင့်နေရမယ့်အစား ဂီတ
အကယ်ဒမီကြီးတွေမှာ တက်ရောက်သင်ကြား
နိုင်အောင် အကယ်ဒမီကြီးတွေ ဖွင့်ပေးပါဆရာ။
အဲဒီအခါကျရင် ကျွန်တော်တို့ကလည်း မြန်မာ
ချိုက်ကောစကီးတွေ၊ မြန်မာပရက်စလေတွေ
ထွက်လာအောင် လုပ်ပြလိုက်ပါမယ်။

စကား မာရသွန် (၂)

ကျောင်းသားတစ်။ ။ ဒီအပတ်တော့ ပညာရပ်ဆိုင်ရာ အတွေး
အခေါ်ဆိုင်ရာ ကိစ္စတစ်ခုကို ဆွေးနွေးချင်ပါတယ်
ဆရာ။ ကြီးကျယ်တယ်၊ မတန်မရာ လုပ်တယ်လို့
မထင်ပါနဲ့။ ကိုယ့်ဟာကိုယ် အကြိမ်တစ်ရာလောက်
စဉ်းစားခဲ့ပေမယ့် အဖြေထုတ်လို့ မရအောင်ကို
နက်နဲတဲ့ကိစ္စ ဖြစ်နေလို့ပါ။

ဆရာ ။ ။ ဟာ သိပ်ကောင်းတာပေါ့။ ဆွေးနွေးပါ။ လူ့လောက
ထဲမှာ ဖြစ်ပျက်သမျှ ကိစ္စတိုင်း လူတိုင်းနဲ့ ဆိုင်ပါ
တယ်။ လူတိုင်းမှာ ကိုယ့်ထင်မြင်ချက်ကို ကိုယ်
ပြောခွင့် ရှိပါတယ်။ လူ့လောကထဲမှာ လူတစ်
ယောက်အနေနဲ့ လူ့လောကမှာ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့
ကိစ္စမှန်သမျှ မတန်မရာကိစ္စရယ်လို့ မရှိပါဘူး။
ဘောလုံးပွဲ ကြည့်သလိုပေါ့။ ဘောလုံးပွဲကြည့်တဲ့
ပရိသတ်ဟာ သူကြိုက်တဲ့ဘက်ကို သူ အော်ဟစ်
အားပေးနိုင်တယ်။ သူ မကြိုက်တဲ့ဘက်ကို သူကြိုက်

ယနေ့မန္တလေးစာအုပ်တိုက်

သလို သရော်လှောင်ပြောင်နိုင်တယ်။ ဒိုင်လူကြီးကို လည်း အော်ဟစ်ဝေဖန်နိုင်ပါတယ်။ ဘောလုံးပါရဂူတွေမှ ဝေဖန်ရမယ်လို့ ကန့်သတ်ထားလို့ မရပါဘူး။ ဘောလုံးအကြောင်းကို အထိုက်အလျောက် နားလည်လို့သာ ဘောလုံးကွင်းထဲကို ရောက်နေကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကဲ- ဆွေးနွေးချင်တဲ့ အကြောင်းအရာကို ပြောပါဦး။

တစ် ။ ။ မဂ္ဂဇင်းတစ်စောင်မှာ ဖတ်ခဲ့ရတဲ့ သတင်းလေး တစ်ပုဒ်နဲ့ ပတ်သက်လို့ပါ ဆရာ။ သတင်းက ဆေးရုံပေါ်မှာ ၁၀ နှစ်လုံးလုံး ခံစားမှုတို့ အသိတို့ လုံးဝမရှိတော့ဘဲ မြောနေတဲ့ ဆယ်ကျော်သက်ရွယ် ကလေးမလေးတစ်ယောက်ရဲ့ အကြောင်းပါ။ ကလေးမဟာ ကားမှောက်ပြီး ဆေးရုံရောက်ကတည်းက သတိမရတော့ပါဘူး။ လည်ပင်းကအောက် တစ်ကိုယ်လုံး သေသွားပါတယ်။ သူ့ကို ဆေးရုံပေါ်မှာ စက်ကိရိယာအမျိုးမျိုးတွေ ပိုက်အမျိုးမျိုးတွေနဲ့ ဆက်ပေးထားပြီး အသက်ရှင်အောင် လုပ်ပေးထားပါတယ်။ သူကတော့ လုံးဝသတိမရတော့ဘဲ မြောနေတာဆိုတော့ ဘာအသိ၊ ဘာခံစားမှုမှ မရှိပါဘူး။

ဆရာ ။ ။ အဲဒါမျိုးကို အင်္ဂလိပ်စကားနဲ့ Vegetable လို့ ခေါ်တယ်။ အသက်ရှင်နေသေးပေမယ့် ဘာအသိ၊ ဘာခံစားမှုမှ မရှိတဲ့ ဟင်းရွက်ကန်စွန်းလိုပဲဆိုတဲ့ သဘောပေါ့။

တစ် ။ ။ အဲဒီကလေးမလေးကို အသက်ရှင်အောင် လုပ်ပေးရတဲ့အတွက် အစိုးရက ကုန်ကျတာကိုက တစ်နှစ်ကို

ဒေါ်လာ နှစ်သန်း ရှိပါတယ်။ သူ့မိဘများဘက်က ကုန်ကျခဲ့ရတာတွေလည်း မနည်းလှပါဘူး။ အဲဒီလို နေလာတာ ၁၀-နှစ်ကျော်ရှိလာတော့ မိဘများက လူရော စိတ်ရော ပင်ပန်းလှပြီဖြစ်လို့ မျှော်လင့်ချက် ကို စွန့်လွှတ်ပြီး သူတို့သမီးလေးကို အသက်ဆက် ပေးထားတဲ့ ပိုက်တွေကို ဖြုတ်ပစ်လိုက်ပါတော့လို့ ဆရာဝန်တွေကို ပြောပါတယ်။ အဲဒီအခါမှာ ဆရာဝန်တွေက ငြင်းပါတယ်။ သူတို့အနေနဲ့ ဒါဟာ လူသတ်မှုဖြစ်တယ်လို့ ယူဆကြောင်း ပြောပြပါတယ်။ ဘယ်လိုမှ ဆရာဝန်တွေကို ပြောမရတဲ့ အဆုံးကျတော့ မိဘတွေက တရားရုံးမှာ ဦးတိုက် လျှောက်ထားလိုက်ပါတယ်။

- ဆရာ ။ ။ ဪ ဪ တရားရုံးထိတောင် ရောက်သွားရတာကိုး။
- တစ် ။ ။ တရားရုံးထိတောင် မကပါဘူးဆရာ။ ကမ္ဘာတစ်ဝန်း လုံးက သတင်းစာတွေထဲမှာလည်း လပေါင်း များစွာကို အသားပေးရေးနေကြတာပါ။ ဆေးပညာ ရှင်တွေ၊ ဥပဒေပညာရှင်တွေ၊ လူမှုရေးပညာရှင်တွေ လောကမှာလည်း အုန်းအုန်းကြွက်ကြွက်ကြီးကို ငြင်းခုံဆွေးနွေးနေကြတာပါ။ တက္ကသိုလ်ကြီးတွေမှာ လည်း အချေအတင် ဟောပြော ငြင်းခုံနေကြတာပါ။
- ဆရာ ။ ။ အဲဒီတလောက စာနယ်ဇင်းတွေမှာ အဆက်မပြတ် ပါနေတာကို သတိထားလိုက် မိပါတယ်။ ခင်ဗျားက ဘယ်လို သဘောရလို့လဲ။
- တစ် ။ ။ ကျွန်တော် ဘယ်လိုမှ အဖြေထုတ်လို့ မရဘူး ဆရာ။ နှစ်ဖက်စလုံးက ပညာရှင်တွေရဲ့ စကားတွေ

ကို နားထောင်ပြီးတော့ နှစ်ဖက်စလုံး သူဟာနဲ့
သူတော့ မှန်နေကြပဲလို့ ယူဆမိတယ်။
အဲဒါကြောင့် ဒီမှာ ဆွေးနွေးကြည့်ချင်တာပါ။

ဆရာ ။ ။ ဒီနေ့ ဒီပြဿနာကို ယူလာတာ သိပ်ကို ဟန်ကျပါ
တယ်။ ဒီမှာ ဆရာဝန်နှစ်ယောက်လည်း ရောက်နေ
တော့ သူတို့ရဲ့ ထင်မြင်ချက်တွေ နားထောင်ရရင်
ပိုကောင်းမယ် ထင်ပါတယ်။ ကဲ ဒီဘက်က
ဒေါက်တာရဲ့ အမြင်ကို စပြောဗျာ။

ကိုဆရာဝန် ။ ။ စ၊မပြောခင် တစ်ခုတော့ စကားခံထားပါရစေ
ဆရာ။ ကျွန်တော့်အမြင်ဟာ ကျွန်တော့် ကိုယ်ပိုင်
အမြင် ကိုယ်ပိုင်အယူအဆသာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဆေး
လောကရဲ့ အယူအဆသဘောထား မဟုတ်ပါဘူး။
ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံမှာလည်း ဒီကိစ္စမျိုးနဲ့ပတ်သက်ပြီး
အဆုံးအဖြတ်ပေးရတာမျိုး မရှိခဲ့ပါဘူး။ ကမ္ဘာ့
ဆေးလောကမှာလည်း တညီတညွတ်တည်းသော
သဘောထားရယ်လို့ မရှိပါဘူး။ ငြင်းခုံ ဆွေးနွေး
နေကြတုန်းပါပဲ။ အမေရိကန်နိုင်ငံ တစ်ခုတည်းမှာ
တောင် ကိုယ်ဝန်ဖျက်ပေးတဲ့ ကိစ္စကို ပြည်နယ်
တစ်ဝက်လောက်က ခွင့်မပြုပါဘူး။ ဒီကိစ္စမျိုးမှာ
လည်း ဆရာဝန်တွေတောင် တူညီတဲ့ သဘောထား
တစ်ခုရှိအောင်လုပ်လို့ မရသေးပါဘူး။ ဆရာဝန်တွေ
ဟာ သေတယ်ဆိုတာတောင် ဘယ်လိုဟာကို
ခေါ်မှန်း မသိကြဘူးလို့ တချို့က သရော်တာတောင်
ခံကြရပါတယ်။

ဆရာ ။ ။ ဘယ်လို ဘယ်လို၊ ဆရာဝန်တွေက သေတယ်ဆို

တာတောင် မသိဘူးဟုတ်လား။

ကိုဆရာဝန် ။ ။ ဟုတ်တယ် ဆရာ။ တချို့ ဆရာဝန်တွေက လူတစ်ယောက်ဟာ နှလုံးခုန်နေသေးသရွေ့ အသက် မသေဘူး။ နှလုံးအခုန်ရပ်မှ သေတယ်လို့ အဓိပ္ပာယ် ကောက်ကြတယ်။ တချို့ ဆရာဝန်တွေကတော့ နှလုံးခုန်နေသေးပေမယ့် ဦးနှောက်က အလုပ် မလုပ်တော့လို့ အသိနဲ့ ခံစားမှုဆိုတာ မရှိတော့ရင် လူလို့ မခေါ်နိုင်တော့ဘူး။ အဲဒါကြောင့် ဦးနှောက် သေသွားရင် လူဟာ သေပြီလို့ အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုကြပါတယ်။

ကျောင်းသားတစ်။ ။ ကျွန်တော် ပြောခဲ့တဲ့ ကလေးမလေးနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ခင်ဗျားရဲ့အမြင်ကို ပြောပါဦး။

ကိုဆရာဝန် ။ ။ သေတယ်ဆိုတဲ့ ကိစ္စကိုတောင် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်လို့ မရသေးဘူးဆိုတော့ နက်နဲတဲ့ ဆေးပညာ သဘော တရားတွေကို ကျွန်တော် ပြောမနေတော့ပါဘူး။ လူတစ်ယောက်အနေနဲ့ ထင်မြင်ယူဆတဲ့အတိုင်းသာ ပြောပါ့မယ်။ ပထမဆုံးအနေနဲ့ လူဆိုတာ ဘာလဲ ဆိုတဲ့ ကျွန်တော့် အယူအဆကို ပြောပါ့မယ်။ ကျွန်တော့်အဖို့ကတော့ လူ့လောကကြီးထဲမှာ ဘယ်နေရာကိုပဲ ရောက်နေရောက်နေ၊ ကိုယ်ရောက် တဲ့နေရာမှာ ကိုယ့်စွမ်းအားလေး ရှိသလောက်နဲ့ လူ့လောကကြီးကို အကျိုးပြုတဲ့သူကိုသာ “လူ” လို့ သတ်မှတ်ပါတယ်။ “အကျိုးပြုခြင်း” ဆိုတာ မရှိရင် တော့ ခြေနှစ်ချောင်းပေါ်မှာ လမ်းလျှောက်နေပေမယ့် လူလို့ မခေါ်ထိုက်ပါဘူး။ စောစောကပြောခဲ့တဲ့

ယနေ့မန္တလေးစာအုပ်တိုက်

ကလေးမလေးဟာ နှလုံးခုန်နေသေးပေမယ့် “လူ”
 လို့ မခေါ်ထိုက်တော့ပါဘူး။ “အကျိုးပြုခြင်း” ဆိုတာ
 မရှိတော့ရုံမက “ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးကြီး” တစ်ခုအဖြစ်
 တောင် ရောက်နေခဲ့ပါပြီ။ နှလုံးခုန်နေတာ တစ်ခုက
 လွဲပြီး သူ့မှာ ပူတာ အေးတာလည်း မသိဘူး။
 ဆာလောင်မွတ်သိပ်တာလည်း မသိဘူး။ အမိပါ
 လား၊ အဖပါလားဆိုတာလည်း မသိဘူး။ သေခြင်းနဲ့
 ရှင်ခြင်းဆိုတာလည်း သူ့အတွက် ဘာခြားနားမှုမှ
 မရှိပါဘူး။ ဒီလို Vegetable ဖြစ်တာမဟုတ်ဘဲ
 အသိရော ခံစားမှုရော ပုံမှန်ရှိနေတဲ့ လူတွေကိုတောင်
 ကုလို့ ဘယ်လိုမှ မရနိုင်တော့တဲ့ ရောဂါဝေဒနာဆိုး
 ကြီးကို ခံစားနေရရင် ဝေဒနာခံနေရတဲ့ ဒုက္ခက
 လွတ်မြောက်သွားအောင်၊ အသက်သာဆုံး အသက်
 ထွက်သွားအောင် ဆရာဝန်တွေက လုပ်ပေးသင့်
 တယ်လို့ ယူဆတဲ့ သူတွေတောင် အများကြီး
 ရှိနေပါတယ်။ အဲဒီ အယူအဆကို ဆေးပညာမှာ
 EUTHANSIA လို့ ခေါ်ပါတယ်။ အရပ်စကားမှာ
 တော့ MERCY KILLING “ကရုဏာကြောင့်
 သတ်ခြင်း” လို့ ခေါ်ပါတယ်။

မ ဆရာဝန် ။ ။ အဲဒီလို သတ်ပေးတဲ့ ဆရာဝန်တစ်ယောက်ကို
 ပြီးခဲ့တဲ့ မေလက ဩစတြေးလျမှာ ဖမ်းဆီးအရေးယူ
 ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီအလုပ်ကို အကျယ်လောင်ဆုံး
 ထောက်ခံပြီး အများဆုံး လက်တွေ့လုပ်ခဲ့တဲ့
 အမေရိကန်က ဆရာဝန်ကြီးကိုလည်း နှုတ်တရား
 စွဲပြီး ပြစ်ဒဏ်ပေးခဲ့လို့ အခုထောင်ထဲမှာ ရောက်နေ

ပါတယ်။

ကိုဆရာဝန် ။ ။ မှန်ပါတယ်။ ဒီအလုပ်ကို ဘယ်နိုင်ငံမှာမှ တရားဝင် ခွင့်ပြုတာမျိုး မရှိသေးပါဘူး။ ငြင်းခုံ ဆွေးနွေးနေကြဆဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဥရောပ နိုင်ငံတိုင်းလိုလိုမှာ ဒီလိုလုပ်ပေးတဲ့ ဆရာဝန်တွေ အများကြီး ရှိနေပါပြီ။ အစိုးရတွေကလည်း မသိချင် ယောင်ဆောင်နေကြပါတယ်။ အော်ကြ ဟစ်ကြ ဆူကြမှသာ ဝတ်ကျေတမ်းကျေ အရေးယူတာမျိုး လုပ်ကြတာပါ။

တစ် ။ ။ ကျွန်တော်တို့ ကလေးမလေးကိစ္စ ဆက်ပြောပါဦး ဒေါက်တာ။

ကိုဆရာဝန် ။ ။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ကလေးမရဲ့ မိဘတွေမှာ သူတို့သမီးရဲ့ ကံကြမ္မာကို ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့် ရှိသင့် တယ်လို့ ထင်တယ်။ နောက်တစ်ခု ပြောချင်တာ ကတော့ တရားသူကြီး တစ်ယောက်က လူတစ် ယောက်ကို သေဒဏ်ပေးတာ၊ အစိုးရတွေက လူတွေ ထောင်သောင်းချီပြီး သေကြရတဲ့ စစ်ပွဲကြီးတွေ တိုက်ခိုက်ဖို့ အမိန့်ပေးတာမျိုးတွေကို လက်ခံခွင့်ပြု ထားပါရက်နဲ့ မိဘတွေနဲ့ ဆရာဝန်တွေကျမှ ဘာကြောင့် ခွင့်မပြုနိုင်ရတာလဲ။ အချည်းနှီးပဲလို့ သိနေတဲ့ ဒီကလေးမလေးအတွက် ကုန်ကျနေရတဲ့ ငွေတွေဟာ တခြားလူပေါင်းများစွာရဲ့ အသက်ကို ကယ်ဖို့ သုံးစွဲနိုင်တယ်ဆိုတာ သတိပြုသင့်ပါတယ်။

မ ဆရာဝန် ။ ။ အချည်းအနှီးပဲလို့ ဘယ်သူမှ မပြောနိုင်ပါဘူး။ မနှစ်က သတင်းစာတွေထဲမှာပါတဲ့ သတင်းတစ်ပုဒ်

ယနေ့မန္တလေးစာအုပ်တိုက်

ကို ကျွန်မ ပြောပြပါ့မယ်။ အမေရိကန်နိုင်ငံမှာ
 ဖြစ်တာပါပဲ။ ရှင်တို့ရဲ့ ကလေးမလေးလိုပဲ ၁၀ နှစ်
 လုံးလုံး သတိလက်လွတ် မြောနေတဲ့ ယောက်ျား
 လူနာတစ်ယောက်ဟာ တစ်မနက်ကျတော့ ဖြုန်းခနဲ
 မျက်စိပွင့်လာပြီး စကားတွေ ဘာတွေပြောတာကို
 ဆရာဝန်၊ ဆရာမတွေ အလန့်တကြား တွေ့လိုက်
 ရပါတယ်။ အဲဒါကြောင့် အချည်းနှီးပဲလို့ ဘယ်သူမှ
 မပြောနိုင်ပါဘူး။

ကိုဆရာဝန် ။ ။ ဒီအဖြစ်မျိုးက အင်မတန် ဖြစ်ခဲ့တာပါ။
 မ ဆရာဝန် ။ ။ ဖြစ်ခဲ့ပေမယ့် ဖြစ်တတ်တဲ့ ဖြစ်နိုင်တဲ့ ကိစ္စပါလား
 ဆိုတာ သိသာစေတာပေါ့။ ပြီးခဲ့တဲ့ တစ်လ
 နှစ်လလောက်က သတင်းစာမှာပဲ ဖတ်လိုက်ရတဲ့
 သတင်းလေးတစ်ပုဒ် ရှိပါသေးတယ်။ မကြာသေး
 ဘူးဆိုတော့ အားလုံး ဖတ်မိမှတ်မိကြမှာပါ။ ဆေးရုံ
 ပေါ်မှာ နှစ်နဲ့ချီပြီး မြောနေတဲ့ ကလေးမလေး
 တစ်ယောက်မှာ ကိုယ်ဝန်ရှိလာတာကို တွေ့ကြရတဲ့
 ကိစ္စပါ။ လူနာစောင့် ယောက်ျားတစ်ယောက်ရဲ့
 လူမဆန်တဲ့ ယုတ်မာမှုကြောင့် ဖြစ်ခဲ့တာပါ။
 ဒီလို ယုတ်မာမှုဟာ ရွံရှာစက်ဆုပ်စရာ ဖြစ်ပေမယ့်
 ဆေးပညာရှင်တွေအတွက်တော့ အင်မတန် တန်ဖိုး
 ရှိတဲ့ ကိစ္စလေးတစ်ခု ဖြစ်ခဲ့ရပါတယ်။ လူတစ်
 ယောက်ဟာ လုံးဝ သတိလစ်ပြီး မြောနေပေမယ့်
 ကျန်တဲ့ ခန္ဓာကိုယ် အစိတ်အပိုင်းတွေက သဘာဝ
 ဓမ္မအတိုင်း လုပ်ရမယ့် အလုပ်ကို ဆက်လုပ်နေကြဆဲ
 ဖြစ်တယ်ဆိုတာ သာဓကပြဖို့ အကောင်းဆုံး ဖြစ်ရပ်

ကလေးပါ။ ကျွန်မပြောချင်တာကတော့ လူဆိုတာ
ဟာ နှလုံးခုန်နေသေးသမျှ မျှော်လင့်ချက် မကုန်ဆုံး
သေးဘူးဆိုတာပါ။ မျှော်လင့်ချက်ဆိုတာ လူ့ဘဝကို
အဓိပ္ပာယ်ရှိစေတဲ့ အရာပါ။ မျှော်လင့်ချက်တွေနဲ့
အိပ်မက်တွေကြောင့်သာ မဟုတ်ခဲ့ရင် လူသား
တွေဟာ ခုချိန်ထိ ဂူတွေထဲမှာနေပြီး အသားစိမ်းကို
စားနေကြရဦးမှာပါ။

ကျောင်းသားနှစ်။ ။ ဒီကိစ္စက ဆေးပညာသက်သက် မဟုတ်ဘဲ
လူမှုလည်း ပါနေတော့ ကျွန်တော်တို့လည်း
စိတ်ဝင်စားပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ ကိုဆရာဝန်
ပြောတဲ့ အချက်ကို ပိုသဘောကျပါတယ်။ လူ
လောကအတွက် ဘာတစ်ခုမှ အကျိုးမပြုနိုင်တဲ့
သူကို “လူ” လို့တောင် မသတ်မှတ်သင့်ပါဘူး။

မ ဆရာဝန် ။ ။ “အကျိုးပြုခြင်း” ဆိုတဲ့ “စံ” တစ်ခုတည်းနဲ့
လူသားတစ်ယောက်ကို အကဲ မဖြတ်သင့်ပါဘူး။
ဒီ “စံ” တစ်ခုကိုသာ ကြည့်မယ်ဆိုရင် စောင့်ရှောက်ဖို့
ရိပ်သာတွေ ဖွင့်ထားတာ၊ ရူးသွပ်နေတဲ့ သူတွေ
အတွက် စိတ်ရောဂါကုဆေးရုံတွေ ဖွင့်ထားတာ၊
ကုဋ္ဌနုနာစခန်းတွေ တည်ထောင်ထားတာ စတဲ့အရာ
တွေဟာ အဓိပ္ပာယ်မရှိတဲ့ ဟာတွေပဲလို့ ယူဆရတော့
မလို ဖြစ်သွားပါလိမ့်မယ်။

နှစ် ။ ။ အမယ်လေး မဆရာဝန်ရယ်၊ ကျွန်တော်က အဲဒီလို
အသက်ရှင်နေသေး၊ အသိတို့ ခံစားမှုတို့ ရှိနေသေး
သူတွေကို ဆိုလိုတာ မဟုတ်ပါဘူး။

မ ဆရာဝန် ။ ။ ကျွန်မတို့ ပြောနေကြတဲ့ ကလေးမလေးဟာ အသက်ရှင်နေတဲ့ လူသားတစ်ယောက်ပါ။ လူ့ လောကကို အကျိုးမပြုနိုင်ဘူးဆိုတာတော့ မှန်တယ်။ ဒါပေမယ့် ဟိုအရင်က ကျွန်မတို့ မန္တလေးမှာရှိတဲ့ မနော်ရမံ ဆေးရုံကို ကျွန်မ သွားကြည့်တော့ ခြေမရှိတော့၊ လက်မရှိတော့၊ နှာခေါင်းတွေ နားရွက် တွေလည်း မရှိတော့တဲ့ ဝေဒနာသည်တွေကို ကုမရ နိုင်တော့မှန်း သိပေမယ့် ဆရာဝန်တွေ ဆရာမ တွေက ဆေးရုံပေါ် စောင့်ရှောက်ကုသပေးနေကြတာ ကို တွေ့ရပါတယ်။ အဲဒါ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ သူတို့ဟာ လူသားဖြစ်နေလို့ပါပဲ။ ဟင်- ဆရာက ဘာလို့ ရယ်နေတာလဲ။ ကျွန်မပြောတာ ဘာများ ရယ်စရာပါလို့လဲ။

ဆရာ ။ ။ ရယ်စရာပါလို့ မဟုတ်ပါဘူး။ ဆရာဟာ ဆရာ တွေးမိတာတစ်ခု ရှိလို့ပါ။

ဆရာဝန်။ ။ ဘာများပါလိမ့် ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ ဪ ရုပ်မြင်သံကြားက သီချင်းတစ်ပုဒ်ကို ကြားရ တဲ့အခါတိုင်း ဆရာ မပြုံးဘဲ မနေနိုင် ဖြစ်ခဲ့ရတာ လေးကို အခု ဒေါက်တာက မနော်ရမံလို့ ပြော လိုက် တော့ ပြန်သတိရလို့ပါ။ ဆရာကလည်း မန္တလေးသား မဟုတ်လား။

နှစ် ။ ။ ဘာ သီချင်းများပါလိမ့် ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ ရန်ကုန် ပူရံမနောရမံ ဆိုလားပါပဲ။ ဘာအဓိပ္ပာယ် ဆိုတာလည်း မသိပါဘူး။ ငယ်ငယ်က သူငယ်ချင်း အချင်းချင်း နောက်ကြ ပြောင်ကြတဲ့အခါ “မနော်ရမံ

ပို့ရခါနီးပြီ” လို့ ပြောကြဆိုကြတာတွေ သွားသတိ
ရပြီး သိချင်းကို ကြားရတိုင်း ပြုံးခဲ့ရတာကြောင့်ပါ။
ကဲ စောစောက ဒေါက်တာ ဆွေးနွေးနေတာ
ဆက်ပါဦး။ ဒေါက်တာက “ကရုဏာကြောင့်
သတ်ခြင်း” ဆိုတာကို လုံးလုံး လက်မခံဘူးပေါ့။

မ ဆရာဝန် ။ ။ လုံးဝကို လက်မခံပါဘူး ဆရာ။ လူသတ်တာ
ဟာ သတ်တာပါပဲ။ ဘယ်လို အကြောင်းပြချက်
မျိုးနဲ့မှ လူသတ်တာ တရားတယ်လို့ ပြောလို့
မရပါဘူး။

နှစ် ။ ။ ကျွန်တော်တို့ ကလေးမလေးရဲ့ ကံကြမ္မာကို တရား
ရုံးက ဘယ်လိုများ ဆုံးဖြတ်လိုက်ပါသလဲ ခင်ဗျာ။

တစ် ။ ။ အခုထိ ဘယ်လိုမှ မဆုံးဖြတ်နိုင်သေးပါဘူး။ ပညာ
ရှင်တွေ ပါရဂူတွေ တစ်ယောက်ပြီးတစ်ယောက်
ရုံးတော်ရှေ့လာပြီး ပညာရပ်ဆိုင်ရာ ထင်မြင်ယူဆ
ချက်တွေ အမျိုးမျိုး တင်ပြခဲ့ကြပါတယ်။ ဆန့်ကျင်
ဘက် အယူအဆတွေအားလုံး သူ့ဟာနဲ့သူ မှန်ကန်
ကြတာချည်းဆိုတော့ တရားရုံးက မဆုံးဖြတ်သေးဘဲ
အချိန်ယူ လေ့လာနေတုန်း ရှိပါသေးတယ်။

နှစ် ။ ။ မတူတဲ့ အယူအဆတွေ အားလုံးကို ထုတ်ဖော်ပြော
ကြားကြတာဆိုတော့ ကိစ္စတစ်ခုကို ရှုဒေါင့်
(ထောင့်) ပေါင်းစုံကနေ ရှုမြင်သုံးသပ် နိုင်တာပေါ့
နော်။ ကောင်းလိုက်တာ။

ဆရာ ။ ။ ဒီလို လုပ်ခြင်းက အဖြေတစ်ခုရဖို့ ကြာတော့
ကြာတယ်။ ဒါပေမယ့် အမှားနည်းတယ်။ တစ်ဦး
တစ်ယောက်တည်းရဲ့ သဘောနဲ့ ဆုံးဖြတ်လုပ်ကိုင်

၅၂

လူထုစိန်ဝင်း

တာမျိုးကတော့ အလုပ် တွင်ကျယ်တယ်။ မြန်တယ်။
ဒါပေမယ့် မှားစရာရှိရင်တော့ သွက်သွက်
ခါအောင်ကို မှားတတ်လို့ သိပ်အန္တရာယ် ရှိပါတယ်။

တစ် ။ ။ ဒီကိစ္စကို ကျွန်တော်တို့ ဘယ်လိုဆုမျိုး တောင်းပေးရ
မှန်းတောင်မသိပါဘူးတရားရုံးမှာကလေးမလေး
ရဲ့မိဘတွေအနိုင်ရပါစေလို့ဆုတောင်းရင်ကလေးမ
လေးဘဝ နိဗ္ဗာန်ချုပ်ပါစေလို့ ဆိုရာရောက်သွားတယ်။
မိဘတွေ ရုံးတော်မှာ ရှုံးပါစေလို့ ဆုတောင်းပြန်ရင်
လည်း ဆက်နှစ်ဆယ်မိုး စိတ်ဆင်းရဲ ကိုယ်ဆင်းရဲ
ကြီးစွာ ဖြစ်ခဲ့ရရှာတဲ့ သူတွေပေါ်မှာ ကိုယ်ချင်း
မစာရာ ကျနေပြန်တယ်။

မ ဆရာဝန် ။ ။ အို- ကျွန်မ ပြောပြတဲ့ ယောက်ျားလူနာလို
ကလေးမလေး ရုတ်တရက် သတိပြန်ရလာပါစေလို့
ဆုတောင်းပေါ့။ ဒါဆိုရင် သားရွှေအိုး ထမ်းလာတာ
ကို မြင်ရသလို ဖြစ်ရောပေါ့။ ဟုတ်ဘူးလား။

m

စကား မာရသွန် (၃)
 လူငယ်များ အိပ်မက်မက်ကြပါ
 လူငယ်ဆိုတာ မြူထူးလန်းဆန်းနေရမယ်။
 တက်ကြွနေရမယ်။ စိတ်ကူးယဉ်အိပ်မက်တွေ
 မက်နေရမယ်။ လူငယ်လေးတွေ ဖြစ်ပါရက်နဲ့
 ဖြစ်သမျှအကြောင်း အကောင်းချည်းပေါ့လေ
 ဆိုပြီး ကံစီမံရာကို လည်စင်းခံနေကြတာ
 မျိုးတွေကို ဆရာ မကြည့်ရက်ဘူး။ ကံကို လူက
 စီမံဖန်တီးရမယ်။ မြဲမြံမှတ်ထားကြ။ အိပ်မက်
 မမက်ဖူးရင် လူငယ် မဟုတ်ဘူး။

ကျောင်းသူ ။ ။ စိတ်ညစ်လွန်းလို့ ဆရာရယ်။ ကျွန်မတို့ကို
 အကြံလေး ဘာလေး ပေးပါဦး။
 ဆရာ။ ။ ဟဲ့ ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ်နဲ့ ဘာတွေများ စိတ်ညစ်နေရ
 တာတုံး။ ဒီအရွယ်က စိတ်ညစ်ရမယ့်အရွယ်
 မဟုတ်သေးပါဘူး။

ယနေ့မန္တလေးစာအုပ်တိုက်

- ကျောင်းသား။ ။ စိတ်ညစ်တာ အရွယ်နဲ့ ဆိုင်လို့လား ဆရာ။
- ဆရာ ။ ။ ဆိုင်တော့ မဆိုင်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် မင်းတို့အရွယ်က အိပ်မက်တွေမက်ပြီး မြူးထူးတက်ကြွနေရမယ့် အရွယ်ပဲလေ။ စိတ်ညစ်လိုက်တာလို့ ညည်းတွားနေရမယ့် အရွယ် မဟုတ်သေးပါဘူး။ ကဲ၊ ပြောစမ်းပါ။ ဘာတွေများ ဖြစ်နေလို့လဲ။
- ကျောင်းသူ ။ ။ ကျွန်မတော့ လမ်းစ ပျောက်နေပြီ ဆရာ။ ဘာဆက်လုပ်ရမှန်းကို မသိတော့ဘူး။
- ဆရာ ။ ။ လမ်းစပျောက်တယ် ဟုတ်လား။ မဖြစ်နိုင်တာပဲကွယ်။ မင်းတို့လို ဆယ်တန်းအောင်ပြီးစအရွယ်ဆိုတာ အင်မတန် ပျော်စရာကောင်းတဲ့အရွယ်။ ရှေ့ဆက်လျှောက်စရာ လမ်းတွေကို အများကြီးပါ။ ဖြူးလို့ ပြောင့်လို့။ ကိုယ့်စိတ်ကူးထဲက လမ်းအတိုင်း ဆက်လျှောက်သွားရုံပဲ။
- ကျောင်းသူ။ ။ လမ်းပျောက်သွားပြီဆရာ။ ကျွန်မရဲ့ စိတ်ကူးယဉ် အိပ်မက်တွေ ပြိုကွဲသွားပြီ။
- ဆရာ ။ ။ ဘယ်လိုကြောင့်လဲ။
- ကျောင်းသူ။ ။ ကျွန်မ ဆေးမဝင်ဘူး ဆရာ။ နှစ်မှတ်တည်းနဲ့ ကပ်ပြုတ်သွားတယ်။ စိတ်ညစ်လိုက်တာ။
- ဆရာ ။ ။ နှစ်မှတ်တည်းနဲ့ ကပ်ပြုတ်ရတယ်ဆိုတော့ စိတ်မကောင်းစရာပါပဲ။ ဒါပေမယ့် လမ်းစပျောက်သွားပြီလို့ ဆိုလောက်အောင်တော့ မဟုတ်ပါဘူး။ ကိုယ့်အပြစ်ကြောင့် ဒီလိုဖြစ်တာမှ မဟုတ်ဘဲ။ ဒီလောက်ကြီး စိတ်ညစ်နေစရာ မလိုပါဘူး။
- ကျောင်းသူ။ ။ ကိုယ့်အပြစ်မဟုတ်လို့ ဘယ်သူ့အပြစ်လဲ ဆရာ။

ရှက်စိတ်

၅၅

ဆရာ ။ ။ ဒီနှစ် ဆေးဝင်ဖို့ အနိမ့်ဆုံးမှတ်က ၃၉၃ မဟုတ်လား။
 စုစုပေါင်း လက်ခံနိုင်တဲ့ ဦးရေက ၅၆၀ ရှိတယ်။
 မင်းက သုံးဘာသာ ဂုဏ်ထူးရပြီး စုစုပေါင်းရမှတ်က
 ၃၉၀ ရှိတယ်။ အဲဒီတော့ အပြစ်က ဘယ်သူ့အပြစ်
 လဲလို့ ပြောရရင် မင်းထက် အမှတ်သာသွားတဲ့
 လူပေါင်း ၅၆၀ ရဲ့ အပြစ်လို့ ဆိုရမှာပဲ။

ကျောင်းသူ ။ ။ ဟာ ဆရာကလဲ နောက်နေပြန်ပြီ။ ကျွန်မ တကယ်
 စိတ်ညစ်နေရတာပါ ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ ဆရာ နောက်တာမဟုတ်ဘူး။ တကယ်ပြောတာပါ။
 အဲဒီ ဆေးဝင်သွားတဲ့ ၅၆၀ စလုံးဟာ ဆရာဝန်
 အလုပ်ကို တကယ်ဝါသနာပါလွန်းလို့ လျှောက်ကြ
 တယ်လို့ ယူဆလို့ မရပါဘူး။ တချို့ ၂နှစ် ၃နှစ်
 တက်ပြီးမှ ဆရာဝန်မလုပ်ဘဲနဲ့ ဈေးထဲမှာ နှုတ်ခမ်းနီ
 မိတ်ကပ် သွားရောင်းတဲ့သူ၊ စီးကရက်နဲ့ ဘီယာ
 ရောင်းတဲ့သူ၊ ဧည့်လမ်းညွှန်ဝင်လုပ်တဲ့သူ၊ ပုစွန်တို့
 ငါးတို့ဖမ်းတဲ့ တံငါလုပ်ငန်း လုပ်တဲ့သူ စတဲ့ဟာမျိုး
 တွေလည်း အများကြီးရှိပါတယ်။ တကယ်လို့သာ
 ဒီနှစ် ဆေး လျှောက်တဲ့ ၅၆၀ထဲက လေးငါးယောက်
 လောက်ကသာ သူတို့ အမှန်တကယ် ဝါသနာပါတဲ့
 ဖက်ကို လျှောက်လိုက်ကြမယ်ဆိုရင် မင်း ဝင်သွား
 နိုင်တာပေါ့ မဟုတ်ဘူးလား။

ကျောင်းသူ ။ ။ ဟုတ်ကဲ့။ ဝင်ချင် ဝင်သွားနိုင်ပါတယ်။

ဆရာ ။ ။ အမှတ်အမြင့်ဆုံးရတဲ့ သူတွေက ဆေးဝင်ခွင့် ရကြ
 တယ်ဆိုတော့ ဆေးဝင်ခွင့်ရခြင်းဟာ အလို
 အလျောက် “ဂုဏ်” ကြီးတစ်ခု ဖြစ်သွားတယ်။

တခြား ပညာရပ်တွေက ဆေးလောက် “ဂုဏ်”
မရှိဘူးလို့ သတ်မှတ်ရာ ရောက်သွားတယ်။
မြန်မာစာ ယူလိုက်ရတဲ့သူတွေ၊ ရုက္ခတို့ ဇီဝတို့
ခွဲတမ်းကျသွားရသူတွေများဆိုရင် မျက်နှာကို
ငယ်လို့၊ အဲဒီ “ဂုဏ်” ဆိုတာကြီးက လွှမ်းမိုးနေတော့
ဝါသနာအလျောက် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပညာ
ရပ်ကို ရွေးချယ်သင်ယူမှုဆိုတာ မရှိတော့ဘူး။
အဲဒီတော့ ဘာဖြစ်လာလဲဆိုရင် အမှတ်အများဆုံး
ရအောင် နည်းမျိုးစုံနဲ့ လုပ်လာကြတော့တာပေါ့။
ကျူရှင်အပါအဝင် ပညာရေးပွဲစားတွေ ပုံစံအမျိုးမျိုးနဲ့
ပေါ်ထွက်လာကြတော့တာပေါ့။

ကျောင်းသား။ ။ “ပညာရေးပွဲစား” တဲ့လား။ ကောင်းလိုက်တဲ့
စကားလုံးလေး ဆရာရယ်။

ဆရာ ။ ။ ပညာကို အခကြေးငွေယူပြီး ရောင်းစားတဲ့ အလုပ်
ဆိုတော့ ပညာရေးပွဲစားလို့ ခေါ်ရမှာပဲပေါ့။ ကျူရှင်
ဆိုတာတွေဟာ ဖြတ်လမ်းနဲ့ စားမေးပွဲအောင်နည်းကို
ပြပေးနေတဲ့ ဟာတွေချည်းပါ။ ကျောင်းသားကို
စာတတ်အောင် သင်ပေးကြတာ မဟုတ်ဘူး။ စာမေး
ပွဲအောင်ဖို့သာ သင်ပေးကြတာပါ။ အမှတ်များများ
ရအောင် ဖြေနည်းဖြတ်လမ်းကို ပြပေးနေကြတာပါ။
ဒါ ရမ်းသမ်းပြီး ဝါးလုံးရှည်နဲ့ သိမ်းရိုက်တာ
မဟုတ်ပါဘူး။ ဂုဏ်ထူးတွေ တစ်ပြုံကြီးနဲ့ အောင်
လာတဲ့ ကျောင်းသားတွေကို မေးကြည့်ရင် အလွတ်
ကျက်ထားတဲ့ စာကလွဲပြီး ဘယ်ဘာသာရပ်ကိုမှ
တတ်ကျွမ်းနားလည်တယ်လို့ မရှိပါဘူး။ ဒီသင်တန်း

မှာ ကောလိပ်က ဆရာ ဆရာမတွေလဲ ရှိကြတော့ တစ်ခါမှာ ဓာတုဗေဒဘာသာရပ်သင်တဲ့ ဆရာမ လေး သုံးယောက်ရှိတုန်း ဆရာက အမှတ်တမဲ့ ကမ္ဘာမှာ လက်ရှိဖြစ်စင် ဘယ်နှစ်ခုရှိသလဲလို့ မေးလိုက်တော့ ဘယ်သူမှ တိတိကျကျ မဖြေနိုင်ပါဘူး။ တချို့က ၁၅၀ ကျော်လို့ ဖြေတယ်။ တချို့က ၁၂၀ကျော်လို့ ဖြေတယ်။ အတန်းထဲမှာ လူလေးငါးယောက်ရှိတဲ့အနက် ဆရာမလေးတွေပါသလို ဆရာဝန်၊ အင်ဂျင်နီယာလေးတွေလည်း ပါတယ်။ ဆယ်တန်းအောင်ပြီးစ ကျောင်းသူ ကျောင်းသားလေးတွေလည်း ပါပါတယ်။ တစ်ယောက်မှ တိတိကျကျ သေသေချာချာ မဖြေနိုင်ပါဘူး။ ယောင်ဝါးဝါး ချည်းပါပဲ။ အင်္ဂလိပ်စာကို မဟာဘွဲ့ ယူထားတဲ့ ဆရာတပည့်မလေး တစ်ဦးက နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီကြီးတစ်ခုမှာ အတွင်းရေးမှူး လုပ်နေပါတယ်။ တစ်နေ့တော့ သူ့ရုံးခန်းကနေ ဖုန်းဆက်ပြီး ဆရာ့ကို အမြတ်ခွန်ဌာနကို အင်္ဂလိပ်လို ဘယ်လိုရေးရသလဲဆိုတာ လှမ်းမေးပါတယ်။

သူတို့ကုမ္ပဏီကို အမြတ်ခွန်ဌာနကပို့တဲ့ စာတစ်စောင် အင်္ဂလိပ်လို ဘာသာပြန်ပြီး သူ သူဌေးကို ပြရမှာ။ “အမြတ်ခွန်ဌာန” နဲ့ “မြို့နယ်ဦးစီးမှူး” ဆိုတဲ့ စကားလုံးတွေကို အင်္ဂလိပ်လို မရေးတတ်လို့တဲ့လေ။

ကျောင်းသူ။ ။ ဆရာ သူ့ကို ဆူပစ်လိုက်တယ် မဟုတ်လား။
 ဆရာ ။ ။ ဆူတာပေါ့။ ဘာပြောကောင်းမလဲ။ သူဝိဇ္ဇာတန်း

တက်နေကတည်းက အင်္ဂလိပ်စာယူထားရင် အင်္ဂလိပ်စာတွေ များများဖတ်ရမယ်လို့ ဆရာတဖွဖွ ပြောခဲ့တာပဲ။ အင်္ဂလိပ်သတင်းစာကို နေ့စဉ် မဖတ် မနေ ဖတ်ကို ဖတ်နေရမယ်လို့ ပြောခဲ့တာပဲ။ အင်္ဂလိပ်သတင်းစာကိုသာ မှန်မှန်ဖတ်နေရင် ဆယ်တန်းကျောင်းသားလေးတောင် ဒီစကားလုံးကို ရေးတတ်ပါတယ်။ မဟာတန်းအောင်ပြီး ဒီစကား လုံးလေးတောင် မရေးတတ်ဘူးဆိုတော့ ဖုန်းထဲက တောင် ဆူလိုက်တာပဲ။ အားရအောင် ဆူပြီးမှ သူသိချင်တာ ပြောပြလိုက်ရတာပေါ့။

အမှန်ကို ဝန်ခံရရင် ဆရာကိုယ်တိုင်လည်း ပိုက်ဆံယူပြီး ပညာသင်ပေးနေတဲ့ “ပညာရေးပွဲစား” တစ်ယောက်ပါပဲ။ ဒီကိစ္စကိုတော့ နောက်မှပဲ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ဆွေးနွေးကြသေးတာပေါ့။ အခုတော့ မူလကိစ္စကို ဆက်ဆွေးနွေးကြရအောင်။ စောစောက ပြောခဲ့တဲ့ “ဂုဏ်” ဆိုတာကြီးကြောင့် ကျောင်းသား တွေအဖို့ ဆေးမဝင်ရင်ဘဲ အသုံးမကျ လူရာမဝင် တော့တဲ့ အတွေးမှားတွေ လွှမ်းမိုးခြင်းကို ခံနေကြရ ပါတယ်။ ကျောင်းသားတွေရော မိဘတွေပါ “ဆေးရှူးရှူး” နေကြရပါတော့တယ်။ ဆရာတို့ ကောလိပ်ရောက်တဲ့ အချိန်တုန်းက ကျောင်းသား တိုင်း ကိုယ်ကြိုက်ရာလိုင်း ကြိုက်ရာ ဘာသာတွဲကို ယူလို့ရပါတယ်။ တောကျောင်းက နေပြီး သမိုင်းတို့ ပထဝီတို့နဲ့ အောင်လာတဲ့ ကျောင်းသားတစ်ယောက် ကလည်း ဆေးဘာသာတွဲတွေ၊ အင်ဂျင်နီယာ

ဘာသာတွဲတွေ ယူချင်ရာ ယူလို့ ရပါတယ်။
ကိုယ်လိုက်နိုင်မယ်ထင်ရင် ယူချင်ရာ ယူပေါ့။

ကျောင်းသား။ ။ အဲဒီတော့ ဆေးကျောင်းသားတွေမှာ လူတွေ
အရမ်း များမနေဘူးလား ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ မယုံရင်လည်း ပုံပြင်လို့သာ မှတ်ပေတော့။ ဆေး
ဘာသာတွဲ ယူတဲ့လူက ကောလိပ်မှာ အနည်းဆုံးပဲ၊
တခြားဘာသာတွဲ ယူတဲ့လူတွေ လေးငါးရာရှိပေမယ့်
ဆေးဘာသာတွဲ ယူတဲ့လူက တစ်နှစ် တစ်နှစ်မှာ
လေးဆယ်ဝန်းကျင်လောက်သာ ရှိပါတယ်။

ကျောင်းသူ။ ။ ဘာကြောင့် အဲဒီလောက် နည်းရတာလဲ ဆရာ။
အံ့စရာပဲ။ ကျွန်မတို့ခေတ်နဲ့တော့ ပြောင်းပြန်ပဲနော်။

ဆရာ ။ ။ ဘယ်သူမဆို ကိုယ်ကြိုက်ရာယူလို့ ရတယ်ဆိုတော့
ဘယ်ဘာသာယူလို့ ပိုပြီး “ဂုဏ်” ရှိတယ်ဆိုတာ
မရှိတော့ဘူးလေ။ အဲဒီတော့ အမှတ်တွေ ဂုဏ်ထူး
တွေဆိုတာလည်း သိပ်ပြီး ထူးထူးခြားခြားကြီး
သဘောမထားကြတော့ဘူးပေါ့။ အဲဒါကြောင့်
ကျူရှင်ဆိုတာလည်း ယူဖို့ မလိုတော့တော့လို့
မရှိဘူးပေါ့။ ကျောင်းသားတိုင်းက ကိုယ် ဝါသနာ
ပါတဲ့ ဘာသာရပ်ကို ရွေးယူကြတာပဲ။ တကယ်
ဝါသနာမပါဘဲ တကယ် ဆရာဝန် မလုပ်ချင်ဘဲ
ဆေးမယူကြပါဘူး။

ကျောင်းသူ။ ။ ကျွန်မ ဘာလုပ်ရမလဲ ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ ဒါတော့ အရင်ဆုံး ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပြန်မေးပါ။
ကိုယ် ဘာကို တကယ်ဝါသနာပါတာလဲ။ ဘာကို
တကယ် လုပ်ချင်တာလဲဆိုတာကို သိအောင်လုပ်ပါ။

၆၀

လူထုစိန်ဝင်း

အဲဒါကိုသိရင် ကိုယ်ဘာလုပ်ရမလဲဆိုတာ ကိုယ့်ဟာ
ကိုယ် သိပါတယ်။

ကျောင်းသူ။ ။ ကျွန်မ ငယ်ငယ်လေးကတည်းက ဆေးကျောင်း
တက်ပြီး ဆရာဝန်ဖြစ်အောင်လုပ်မယ်လို့ ရည်မှန်း
ထားခဲ့တာပါ ဆရာ။ အခုတော့ ကျွန်မဘဝတစ်ခုလုံး
သွားပါပြီ။

ဆရာ ။ ။ မင်းက ဆရာဝန် ဖြစ်ချင်တာလား။ လူနာတွေကို
ကုသပေးရတဲ့ ဆေးပညာကို ဝါသနာပါတာလား။

ကျောင်းသူ။ ။ ရှင်... အတူတူပဲပေါ့ ဆရာရယ်။ ဆေးပညာ
ဝါသနာပါလို့ ဆရာဝန်ဖြစ်ချင်တာပေါ့။

ဆရာ ။ ။ မတူဘူးကွဲ့။ မင်းက ဆေးပညာကို ဝါသနာပါတာ
ဆိုရင် ဆေးကျောင်းမတက်ရလည်း သူနာပြု
သင်တန်း တက်လို့ရပါတယ်။ ဆေးဘက်ပညာသည်
ကျောင်းကလည်း ခုဆိုရင် သူနာပြုသင်တန်းလိုပဲ
ဘွဲ့ပေးတဲ့အဆင့် ရှိနေပါပြီ။ တိုင်းရင်းဆေးပညာ
သင်တန်းတက်ရင်လည်း လူတွေကို အသက်ကယ်
တဲ့ ဆေးဝါးကုသမှု လုပ်ပေးနိုင်တာပဲ။ ဝမ်းဆွဲ
အတတ်ပညာဟာလည်း လသားလေးတွေကို လူ
လောက ဘေးမသိရန်မခ ရောက်လာအောင်
လုပ်ပေးရတဲ့ အလုပ်မို့ မြင့်မြတ်တဲ့ အလုပ်တစ်ခု
ပါပဲ။ လအနည်းငယ်လေး တက်လိုက်ရုံနဲ့
လက်မှတ်ရ သားဖွား ဆရာမဖြစ်လာပြီး မြန်မြန်
လူလောကကို အကျိုးပြု နိုင်တာပေါ့။ အဲဒါက
ပိုမကောင်းဘူးလား။

ကျောင်းသူ။ ။ ဟာ ဆရာကလဲ။

ယနေ့မန္တလေးစာအုပ်တိုက်

၁၈

၃

ရှက်စိတ်

၆၁

ဆရာ ။ ။ မင်းက ဆေးပညာဝါသနာပါတာ မဟုတ်ပါဘူး။
 “ဂုဏ်” ရှိတယ်ထင်လို့ ဆရာဝန် ဖြစ်ချင်တာပါ။
 ဟုတ်တယ်မှတ်လား။

ကျောင်းသူ။ ။ မသိတော့ဘူး ဆရာရယ်၊ ကျွန်မတော့ ဘာကိုမှ
 မသိတော့ဘူး။

ဆရာ ။ ။ မင်း အင်ဂျင်နီယာ မဖြစ်ချင်ဘူးလား။

ကျောင်းသူ။ ။ မသိဘူး ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ ကွန်ပျူတာရော။

ကျောင်းသူ။ ။ ဒါလည်းမသိဘူး ဆရာ။

ကျောင်းသား။ ။ တခြားနိုင်ငံတွေမှာရော ဘယ်ပညာရပ်တွေက
 ခေတ်အစားဆုံးလဲ ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ ဒါက နိုင်ငံတစ်ခုရဲ့ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အခြေအနေပေါ်
 မူတည်ပါတယ်။ ဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့် ပြောင်းလဲသွားတာနဲ့
 နိုင်ငံရဲ့ လိုအပ်မှု အခြေအနေတွေလည်း လိုက်ပြောင်း
 သွားပါတယ်။ အဲဒါကြောင့် ခေတ်စားမှုလည်း
 လိုက်ပြောင်းပါတယ်။ တစ်သမတ်တည်း မရှိပါဘူး။

ကျောင်းသား။ ။ နည်းနည်း ရှင်းပြပါဦး ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ ဆင်းရဲတဲ့ ဖွံ့ဖြိုးမှု သိပ်နောက်ကျတဲ့ နိုင်ငံတွေမှာ
 ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းတွေအတွက် ဆရာ ဆရာမတွေ၊
 အင်ဂျင်နီယာတွေနဲ့ အထွေထွေရောဂါကု ဆရာဝန်
 မျိုးတွေကို ပိုလိုအပ်ပါတယ်။ အလယ်အလတ်
 ဖွံ့ဖြိုးတဲ့အဆင့် ရောက်လာပြီဆိုရင်တော့ အင်ဂျင်
 နီယာတွေနဲ့ စီးပွားရေး စီမံခန့်ခွဲမှု ပညာရှင်တွေကို
 ပိုလိုအပ်ပါတယ်။ ဖွံ့ဖြိုးမှု မြင့်မားတဲ့အဆင့်ကို
 ရောက်လာပြီဆိုရင်တော့ စီးပွားရေးပညာရှင်တွေ၊

၆၂

လူထုစိန်ဝင်း

စာရင်းကိုင်တွေ၊ ရှေ့နေတွေ၊ ဘဏ်လုပ်ငန်းပညာရှင်တွေကို ပိုလိုအပ်ပါတယ်။

ကျောင်းသား။ ။ စီးပွားရေး အဖွဲ့ဖြိုးဆုံးဆိုတဲ့ အမေရိကန်တို့ ဂျပန်တို့လို နိုင်ငံတွေဆိုရင်ကော ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ ဒီနိုင်ငံတွေမှာဆိုရင် ရှေ့နေတွေနဲ့ စာရင်းအင်းပညာရှင် (စာရင်းကိုင်ဆိုပါတော့) တွေဟာ ဝင်ငွေအကောင်ဆုံးသူတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျောင်းဆရာတွေ ပါမောက္ခတွေနဲ့ ဆရာဝန်တွေဟာ လစာဝင်ငွေအင်မတန်နည်းတဲ့ လူတန်းစားမှာ ပါပါတယ်။ အမေရိကန်နိုင်ငံမှာဆိုရင် လင်ကွန်းကစပြီး အခုအနီးဆုံးခေတ်က သမ္မတတွေဖြစ်ကြတဲ့ နစ်ဆင်တို့၊ ဂျော့ဘုရှ်တို့၊ ကလင်တန်တို့အထိ အားလုံးဟာ ရှေ့နေတွေချည်းပဲ။ ကလင်တန်ဆိုရင် လင်ရော မယားပါ ရှေ့နေတွေပါ။ စီးပွားရေးအပြင် ယဉ်ကျေးမှုပါ သိပ်ဖွံ့ဖြိုးတဲ့ ဥရောပနိုင်ငံတွေဖြစ်ကြတဲ့ အင်္ဂလန်တို့ ပြင်သစ်တို့ အီတလီတို့လို နိုင်ငံတွေမှာတော့ သမိုင်းဘာသာရပ်နဲ့ အနုပညာ ဘာသာရပ်တွေကို သိပ်တန်ဖိုးထားကြပါတယ်။ အဲဒီ နိုင်ငံတွေမှာ စာရေးဆရာ၊ ကဗျာဆရာ၊ ပန်းချီ ဆရာ၊ ဂီတပညာရှင်၊ သမိုင်းပညာရှင်နဲ့ အတွေးအခေါ်ပညာရှင်တွေကို သိပ်တန်ဖိုးထား လေးစားကြပါတယ်။

ကျောင်းသူ။ ။ ကျွန်မတို့ဆီနဲ့တော့ ဆန့်ကျင်ဘက်ပဲနော်။

ဆရာ ။ ။ စောစောက ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအခြေအနေအလိုက် အရေးပါမှု အခြေအနေ ပြောင်း

ယနေ့မန္တလေးစာအုပ်တိုက်

လဲသွားတဲ့ သဘောပါ။ ဒီမှာလည်း ဒီတစ်နှစ် နှစ်နှစ်အတွင်း “ဆေးရူး” ရောဂါ ပျောက်သွားတော့ မှာပါ။ အခုတောင်မှ ရန်ကုန်လို မြို့ကြီးမှာ ရိုးရိုး အမ်ဘီဘွဲ့ရ ဆရာဝန်တစ်ယောက်အနေနဲ့ လူရှိသေ ရှင်ရှိသေ ရပ်တည်နိုင်လောက်တဲ့ ဝင်ငွေရဖို့ မဖြစ်နိုင် တော့ဘူးဆိုတာ ဆရာဝန်ပေါက်စလေးတွေ သိနေ ကြပါပြီ။ သူတို့ဆီမှာတော့ အတတ်ပညာရှင်ဆိုတဲ့ လူတန်းစားထက် အသိပညာရှင်ဆိုတဲ့ လူတန်းစား ကို ပိုပြီးတန်ဖိုးထား လေးစားကြပါတယ်။ အတတ် ပညာရှင်ဆိုတဲ့ ဆရာဝန် အင်ဂျင်နီယာတွေ၊ စာရင်း ကိုင်တွေ၊ မန်နေဂျာတွေဆိုတာက သိပ်ပြီး ပေါများ နေကြပြီကိုး။

ကျောင်းသူ။ ။ အသိပညာရှင်ဆိုတာ ဘယ်လိုလူတွေကို ခေါ်တာ ပါလဲ ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ အင်္ဂလိပ်လို Intellectuals ဒါမှမဟုတ် In telligentsia လို့ ခေါ်တဲ့ စကားတွေရဲ့ အဓိပ္ပာယ် က အသိဉာဏ်နဲ့ ဆင်ခြင်သုံးသပ် ဝေဖန်တဲ့ ဖန်ဆင်းမှုပြုတဲ့သူလို့ ဖွင့်ဆိုပါတယ်။ စာရေးဆရာ၊ ကဗျာဆရာ၊ ပန်းချီဆရာ၊ ပန်းပုပညာရှင်၊ ဂီတ ပညာရှင်၊ သမိုင်းပညာရှင်၊ တွေးခေါ်မှုပညာရှင်၊ ဥပဒေပညာရှင်နဲ့ ကျောင်းဆရာ၊ သတင်းစာဆရာ၊ ဝေဖန်ရေးဆရာစတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးတွေကို ပေါင်းရုံးပြီး “အသိပညာရှင်” များလို့ ခေါ်လေ့ရှိကြပါတယ်။ သိပ်လည်း တန်ဖိုးထား လေးစားကြပါတယ်။ “ပြည်ကြီး မျက်လုံး”၊ “ပြည်ကြီးလက်ရုံး”၊

“ပြည်ကြီးပန်း” ရယ်လို့ သတ်မှတ်ကြပါတယ်။

ကျောင်းသူ။ ။ ကျွန်မအနေနဲ့ အသိပညာရှင်လိုင်းကို လိုက်ရမလား။
အတတ်ပညာရှင်လိုင်းကို လိုက်ရမလား။ အကြံပေး
ပါဦးဆရာ။

ဆရာ ။ ။ စောစောက ဆရာပြောခဲ့ပြီပဲ။ ကိုယ်ဘာလုပ်ချင်တာ
လဲ။ ဘာ ဝါသနာပါသလဲဆိုတာ သိအောင်လုပ်ခဲ့ရင်
ကိုယ်ဘာလုပ်သင့်တယ်ဆိုတာ အလိုလို သိလာလိမ့်
မယ်ဆိုတာလေ။ ဘယ်အတတ်ပညာက ပိုကောင်း
တယ်။ ဘယ်အလုပ်က ပိုကောင်းတယ်ဆိုတာ
မရှိပါဘူး။ အရေးကြီးဆုံးက ကိုယ်သင်ယူတဲ့
ပညာကို တကယ်တတ်အောင် လုပ်ဖို့၊ ကိုယ်လုပ်
နေတဲ့အလုပ်ကို တကယ် ပျော်မွေ့နေဖို့သာ ဖြစ်
တယ်။ ဆရာဝန်ဖြစ်ပြီးတော့မှ ဆရာဝန်အလုပ်နဲ့
လူရိုသေရှင်ရိုသေ နေနိုင်လောက်တဲ့ ဝင်ငွေမရနိုင်လို့
ဈေးထဲမှာ မိတ်ကပ်၊ နှုတ်ခမ်းနီရောင်း၊ ဂါဝန်စကတ်
တွေရောင်းနေတဲ့ ဆရာဝန်မျိုးတွေ ရှိနေသလို
အနိမ့်ကျဆုံးလို့ သတ်မှတ်ခံရတဲ့ မြန်မာစာကို
ယူခဲ့ရပေမယ့် တကယ် မြန်မာစာကို ထူးချွန်အောင်
ကြိုးစားခဲ့ကြလို့ နာမည်ကျော်ကြားပြီး ကြီးပွား
ချမ်းသာနေကြတဲ့ မြန်မာစာဆရာတွေလည်း ရှိနေ
တယ်ဆိုတ မြင်ကြည့်လိုက်လေ။ သိပ္ပံဘာသာ
ဘက်မှာ အမှတ်အနိမ့်ဆုံး သတ်မှတ်ခံထားရတဲ့
ရုက္ခတို့၊ ဇီဝတို့ ဘာသာရပ်တွေဆိုရင် မြန်မာနိုင်ငံလို့
စိုက်ပျိုးရေးနိုင်ငံတစ်ခုမှာ အင်မတန်မှကို အရေး
တကြီး လိုအပ်နေတဲ့ ပညာရပ်တွေပါ။

ယနေ့မန္တလေးစာအုပ်တိုက်

ရှက်စိတ်

၆၅

ကျောင်းသား။ ။ ဆရာပြောမှပဲ ကျွန်တော်ဖြင့် အားရှိသွားတယ်။
ကျွန်တော်က ဓာတုနဲ့ ကျောင်းပြီးလာတာပါ။

ဆရာ ။ ။ လူသားတွေရဲ့ အသက်ကို ကယ်တဲ့ ဆေးဝါးအသစ်
တွေကို သုတေသနပြု ထုတ်လုပ်ပေးကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်
ကြီးတွေ အများစုဟာ ဓာတုဗေဒပညာရှင်တွေပါ။
ဆရာဝန်တွေက အနည်းစုသာ ဖြစ်ပါတယ်။
အာကာသခေတ် ကွန်ပျူတာခေတ်ကြီးမှာ ရူပဗေဒနဲ့
သင်္ချာသမားတွေမပါဘဲ ဘာမှလုပ်လို့ မရပါဘူး။
လူ့လောကမှာ ဆရာဝန်တွေ လိုအပ်သလို သူနာပြု
ဆရာမနဲ့ သားဖွားဆရာမတွေလည်း လိုအပ်ပါ
တယ်။ မန်နေဂျာကြီးတွေ စာရင်းကိုင်ကြီးတွေ
လိုအပ်သလို၊ လက်နှိပ်စက် စာရေးမလေးတွေလည်း
လိုအပ်ပါတယ်။ တက္ကစီမောင်းတဲ့ ဒရိုင်ဘာတွေ
လိုအပ်သလို၊ လေယာဉ်ပျံမောင်းတဲ့ ဒရိုင်ဘာတွေ၊
သင်္ဘောဒရိုင်ဘာတွေလည်း လိုအပ်ပါတယ်။
ဘယ်ဟာက ပိုကောင်းတယ်၊ ဘယ်ဟာက ပိုတန်ဖိုး
ရှိတယ်လို့ မရှိပါဘူး။

ကျောင်းသား။ ။ သင်္ဘောဒရိုင်ဘာတို့ လေယာဉ်ဒရိုင်ဘာတို့ဆိုတဲ့
စကားလုံးတွေကိုတော့ သဘောကျသွားပြီ ဆရာရေ။

ဆရာ ။ ။ ယာဉ်တစ်ခုကို မောင်းတဲ့သဘာဝချင်း၊ ခရီးသည်
တွေကို ပို့ဆောင်သယ်ယူပေးရတဲ့ သဘာဝချင်းက
အတူတူပဲမဟုတ်ဘူးလား။ အခေါ်အဝေါ်အရသာ
ကွဲပြားနေတာပါ။ ဘတ်စ်ကားမောင်းရတာ မျက်နှာ
ငယ်တယ်။ အောက်တန်းကျတယ်လို့ ယူဆဖို့
မလိုပါဘူး။

ယနေ့မန္တလေးစာအုပ်တိုက်

၆၆

လူထုစိန်ဝင်း

ကျောင်းသူ။ ။ ကျေးဇူးတင်လိုက်တာ ဆရာရယ်။ ကျွန်မ စိတ်ညစ်
တာတွေ ပျောက်သွားပြီ။ အားလည်း မငယ်တော့
ဘူး။ ဘဝအသစ်တစ်ခု ပြန်လည်မွေးဖွား လာတယ်
လို့တောင် ခံစားလိုက်ရပါတယ်။ ကျွန်မလျှောက်ရ
မယ့်လမ်းကို ကိုယ့်ဘာသာရွေးပြီး လျှောက်ရမယ်
ဆိုတာ သဘောပေါက်သွားပါပြီ။

ဆရာ ။ ။ အေး၊ ဒီလိုမှပေါ့။ ဒါမှ လူငယ် ပီသမှာပေါ့။
လူငယ်ဆိုတာ မြူးထူးလန်းဆန်းနေရမယ်။ တက်ကြွ
နေရမယ်။ စိတ်ကူးယဉ် အိပ်မက်တွေ မက်နေရမယ်။
လူငယ်လေးတွေ ဖြစ်ပါရန်နဲ့ ဖြစ်သမျှအကြောင်း
အကောင်းချည်းပေါ့လေဆိုပြီး ကံစီမံရာကို လည်စင်း
ခံနေကြတာမျိုးတွေကို ဆရာ မကြည့်ရက်ဘူး။
ကံကို လူက စီမံဖန်တီးရမယ်။ မြဲမြံမှတ်ထားကြ။
အိပ်မက် မမက်ဖူးရင် လူငယ် မဟုတ်ဘူး။

စကားမာရသွန် (၄)
အင်္ဂလိပ်စကား တတ်မှာပဲ လူရာဝင်တော့မှာလား

ဆရာ ။ ။ အလို စာအုပ်တွေ တစ်ပွေ့တစ်ပိုက်ကြီးနဲ့ ဘယ်က
လာတာလဲ။

ကျောင်းသူ။ ။ သံရုံးစာကြည့်တိုက်က ငှားလာတာ ဆရာရဲ့။
ကျောင်းပိတ်တုန်း အားရပါးရ ဖတ်မလို့။

ကျောင်းသား။ ။ ဘာစာအုပ်တွေလဲ၊ ကြည့်မယ်နော်၊ ဒါက စီးပွား
ရေးအင်္ဂလိပ်စာ ရေးနည်း၊ ဒါက တိုဖဲလ် အဖြေစုံ
စာအုပ်၊ ဒါက အတွင်းရေးမှူးအတွက် အင်္ဂလိပ်
စကားပြောနည်း၊ ဒါက သဒ္ဒါစာအုပ် စုံနေတာ
ပါလား။

ဆရာ ။ ။ ဘယ်လိုလဲကွဲ့၊ မဟာသိပ္ပံပြီးအောင် မလုပ်တော့ဘဲ
အတွင်းရေးမှူးအလုပ် လျှောက်တော့မလို့လား။

ကျောင်းသူ။ ။ မဟုတ်ပါဘူး ဆရာရယ်၊ အင်္ဂလိပ်စာကားကို
ကောင်းကောင်း ပြောတတ် ရေးတတ် ဖတ်တတ်

ယနေ့မန္တလေးစာအုပ်တိုက်

အောင် လုပ်ထားချင်လို့ပါ။ မဟာသိပ္ပံတန်းကလည်း
ဒီ တစ်နှစ်သာ ကျန်တော့တာဆိုတော့ ပြီးအောင်
လုပ်မှာပါ။

ဆရာ ။ ။ မင်းရဲ့ အကုမ္ပဏီ ရှုပဗေဒ ဘာသာရပ်က ပိုပြီး
အရေးကြီးဘူးလား။

ကျောင်းသူ။ ။ ကျောင်းဖွင့်တော့ ကိုယ့်မေဂျာ ကိုယ်လုပ်မှာပေါ့
ဆရာရယ်။ ခုလို ကျောင်းပိတ်တုန်း အင်္ဂလိပ်စာတွေ
လုပ်ထားချင်လို့ပါ။

ဆရာ ။ ။ ဘာအတွက် အင်္ဂလိပ်စာတွေ လုပ်ချင်နေတာလဲ။

ကျောင်းသူ။ ။ ဆရာကိုယ်တိုင် အင်္ဂလိပ်စကားပြောသင်တန်း ဖွင့်
ထားတာပဲ။ မေးစရာ လိုသေးလို့လား ဆရာ။
သတင်းစာ ကြော်ငြာတွေ ကြည့်လိုက်ရင် ထမင်း
ချက်နဲ့ ကလေးထိန်းအလုပ် ခေါ်တာတောင်မှ
အင်္ဂလိပ်စကား ပြောတတ်ရမယ်ဆိုတာ ပါနေတာ
မဟုတ်လား။ ဒီနေ့ ကျွန်မတို့နိုင်ငံမှာ အင်္ဂလိပ်စကား
ပြောတတ်ဖို့ အရေးကြီးဆုံးဖြစ်နေပြီ ဆရာရဲ့။

ကျောင်းသား။ ။ ဆရာကျောင်းမှာ လူပေါင်းစုံ ရောက်နေကြတာကို
ကြည့်ရုံနဲ့ ဘယ်လောက် အရေးကြီးနေတယ်ဆို
သိသာနေတာပဲ။

ဆရာ ။ ။ မင်းတို့အတွက်ကော ဘာ အရေးကြီးဆုံးလဲ။

ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူ။ ။ ခု နေခါမှာ လူတိုင်းအတွက်
အင်္ဂလိပ်စကားတတ်ဖို့ အရေးကြီးဆုံးဖြစ်သလို
ကျွန်တော်တို့အတွက်လည်း အင်္ဂလိပ်စကားကို
ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် တတ်ဖို့က အရေးကြီးဆုံးပဲပေါ့ဆရာ။
အင်္ဂလိပ်စကားမတတ်ရင် တိုင်းပြည်တိုးတက်အောင်

ရှက်စိတ်

၆၉

- ဘယ်လိုမှ လုပ်လို့ မရနိုင်ဘူး မဟုတ်လား။
- ဆရာ ။ ။ ဂျပန်လူမျိုး အများစုဟာ ဒီနေ့ထိ မြန်မာလူမျိုးတွေ လောက် အင်္ဂလိပ်စကား မပြောတတ်ကြသေးပါဘူး။ တရုတ်ပြည်က ပထမဆုံး အဏုမြူဗုံး ဖောက်ခွဲလိုက် တဲ့အချိန်မှာ တရုတ်လူမျိုးတွေ ကိုးဆယ်ရာခိုင်နှုန်း ကျော်ဟာ အင်္ဂလိပ်စကား အင်္ဂလိပ်စာ မတတ်ကြပါ ဘူး။ အခုလက်ရှိ ထိုင်းနိုင်ငံမှာဆိုရင်လည်း လူဦးရေ အများစုဟာ အင်္ဂလိပ်စကား မပြောတတ်ကြပါဘူး။ အင်္ဂလိပ်စကား ပြောတတ်မှုနှုန်း တစ်ခုတည်းကို ကြည့်ပြောမယ်ဆိုရင် အာရှတိုက်တစ်ခုလုံးမှာ အင်္ဂလိပ်စာကို ရုံးသုံးဘာသာအဖြစ် သတ်မှတ် ထားတဲ့ အိန္ဒိယ၊ ပါကစ္စတန်နဲ့ စင်ကာပူနိုင်ငံတို့က လွဲရင် မြန်မာနိုင်ငံဟာ ကျန်နိုင်ငံအားလုံးထက် အများကြီး သာတယ်လို့ ပြောနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ တိုင်းပြည်တိုးတက်ဖို့ အင်္ဂလိပ်စကား မတတ်ရင် မဖြစ်ဘူးဆိုတဲ့ အယူအဆဟာ မှန်ပါ့မလား။
- ကျောင်းသား။ ။ ဒီနေ့ ဂျပန်နိုင်ငံမှာရော တရုတ်နိုင်ငံမှာပါ အင်္ဂလိပ်စာနဲ့ အင်္ဂလိပ်စကားကို အလေးထား သင်နေကြပြီ မဟုတ်လား ဆရာ။
- ဆရာ ။ ။ ဟုတ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သူတို့က အရေးကြီးဆုံး ဘာသာတစ်ခုအဖြစ် သင်နေကြတာ မဟုတ်ပါဘူး။ တတိယတန်းစား ဘာသာတစ်ခုအဖြစ်လောက်သာ သဘောထား သင်ကြားကြတာပါ။
- ကျောင်းသူ။ ။ သူတို့ရဲ့ ပထမနဲ့ ဒုတိယ ဦးစားပေးက ဘယ် ဘာသာရပ်တွေပါလဲ ဆရာ။

ယနေ့မန္တလေးစာအုပ်တိုက်

ဆရာ ။ ။ သူတို့ရဲ့ မိခင်ဘာသာစကားက သူတို့ရဲ့ ပထမ
ဦးစားပေးပါ။ ဒုတိယ ဦးစားပေးကတော့ သူတို့ရဲ့
အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ဘာသာရပ်ပါ။ အင်္ဂလိပ်
ဘာသာစကားကတော့ အပိုသင်ကြားတဲ့ နိုင်ငံခြား
ဘာသာစကားတွေထဲက တစ်ခုအနေနဲ့ တတိယ
နေရာမှာပဲ ထားပါတယ်။

ကျောင်းသား။ ။ အင်္ဂလိပ်စကားတတ်ဖို့ မလိုဘူးလို့ ဆရာ ဆိုချင်
တာတော့ မဟုတ်ပါဘူးနော်။

ဆရာ ။ ။ လုံးဝ မဟုတ်ပါဘူး။ ဦးတည်ချက် မရှိဘဲနဲ့
အင်္ဂလိပ်စကားပြောတတ်ရင် ပြီးတာပဲဆိုတဲ့
သဘောမျိုး သင်ကြားတာမျိုး မလုပ်ဖို့ သတိပေး
တာပါ။

ကျောင်းသူ။ ။ ဘယ်လို ဦးတည်ချက်မျိုးနဲ့ သင်ရမှာလဲ ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ ဒီသင်တန်းမှာ လာသမျှ လူအများစုကို လေ့လာ
ကြည့်ရသလောက်က အင်္ဂလိပ်စကား သွက်သွက်
လက်လက် ပြောတတ်ဆိုတတ်ရင် တော်ပါပြီဆိုတဲ့
ရည်ရွယ်ချက်လောက်ပဲ ရှိနေကြတယ်ဆိုတာကို
တွေ့ရတယ်။ နိုင်ငံခြားသားတွေနဲ့ ပြောဆိုဆက်ဆံ
လို့ရရုံလောက်ဆို တော်ပြီပေါ့။ ဒီထက် မြင့်မားတဲ့
ရည်ရွယ်ချက် သိပ်မရှိကြဘူး။ အဲဒီတော့ အတွင်းရေး
မှူးအလုပ်တို့၊ ဧည့်ကြိုအလုပ်၊ ဧည့်လမ်းညွှန်အလုပ်
တို့လောက်သာ လုပ်နိုင်ကြမှာပေါ့။ ဒီထက်မြင့်မားတဲ့
စီမံခန့်ခွဲရေးအလုပ်မျိုးတွေ လုပ်နိုင်သူကျတော့
သိပ်ရှားတယ်။ အမှန်တကယ် ဖြစ်သင့်တာက
အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားကို ကြားခံကိရိယာတစ်ခု

အဖြစ် အသုံးပြုပြီး ကိုယ့်ပညာရပ်နယ်ပယ်ကို
 ပိုင်နိုင်ကျွမ်းကျင်အောင် ကြိုးစားဖို့ ဖြစ်တယ်။
 ဆရာဝန်က ဆေးပညာကို ကျွမ်းကျင်အောင်၊
 စာရင်းကိုင်က စာရင်းအင်းပညာကို ပိုင်နိုင်အောင်၊
 ရူပဗေဒသမားက ရူပဗေဒကို တကယ်တတ်အောင်
 ဓာတုဗေဒသမားက ဓာတုဗေဒပညာရှင်ဖြစ်အောင်
 ကိုယ့်ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ စာအုပ်စာတမ်းတွေကို
 အထူးဦးစားပေးပြီး ဖတ်နေသင့်ကြတယ်။ ဒီလို
 ပညာရပ်ဆိုင်ရာ စာအုပ်တွေ ဖတ်ရင်းနဲ့ အင်္ဂလိပ်
 စာတွေလည်း ဖတ်ပြီး လေ့လာပြီး ဖြစ်တာပေါ့။
 ဆယ်တန်းအောင်တဲ့အထိ ဆယ်နှစ်လောက်
 အင်္ဂလိပ်စာ အခြေခံတွေ သင်ပြီးခဲ့ကြပြီပဲ။
 နောက်ထပ်ပြီး အချိန်ကုန်ခံနေဖို့ မလိုတော့ပါဘူး။

ကျောင်းသား။ ။ အဲဒီလို စာတွေ ဖတ်တတ်ချင်လို့ အင်္ဂလိပ်
 ဘာသာစကား သင်တန်းတွေ တက်နေရတာ
 ဆရာရဲ့ ပြောရမှာလည်း ရှက်ပါတယ်။ ကျွန်တော်
 ဘွဲ့သာရလာတယ်။ အင်္ဂလိပ်သတင်းစာတောင်
 မဖတ်နိုင်ဘူး ခင်ဗျ။

ဆရာ ။ ။ အဲဒီလို သင်တန်းတွေ လျှောက်တက်လေ အင်္ဂလိပ်
 မတတ်လေ ဖြစ်မှာပေါ့။

ကျောင်းသူ။ ။ ဘယ်လို ဘယ်လို သင်တန်းတွေ လျှောက်တက်လေ
 မတတ်လေ ဟုတ်လား ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ ဟုတ်တယ်။ ဆယ်နှစ် ဆယ့်ငါးနှစ် ကျောင်းတွေ
 တက်ခဲ့၊ စာတွေ ကျက်ခဲ့လို့မှ မတတ်တာကို
 အခုလို သင်တန်းတွေ လေးငါးခြောက်လ လျှောက်

တက်ရုံနဲ့ တတ်မယ်ထင်တာတော့ ရူးရာ မိုက်ရာ
မကျပေဘူးလား။

ကျောင်းသူ။ ။ အဲလိုဆိုရင် တတ်အောင် ဘယ်လိုလုပ်ရမလဲ ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ တတ်အောင်က ကိုယ်တိုင် အလေ့အကျင့် လုပ်ရမှာ
ပါ။ စကားပြောတတ်ဖို့ အရေးကြီးရင် စကားအပြော
များများ လေ့ကျင့်ပါ။ ရေးတတ် ဖတ်တတ်ဖို့
အရေးကြီးရင် အရေးအဖတ် များများ လေ့ကျင့်ပါ။
စကားပြောနည်းတို့ စာရေးနည်းတို့ဆိုတဲ့ ဖော်မြူလာ
တွေ အလွတ်ရအောင် ကျက်နေရုံနဲ့တော့ ဘယ်
တော့မှ ပြောတတ်ရေးတတ်လာမှာ မဟုတ်ပါဘူး။

ကျောင်းသား။ ။ နည်းစနစ်တို့ အခြေခံသဒ္ဒါတို့ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်
မရှိဘဲနဲ့ တတ်ပါ့မလား ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ ဆရာတို့ အခု ပြောနေကြတာက အနိမ့်ဆုံး
ဆယ်တန်းလောက်ထိ အတန်းပညာ သင်ခဲ့ပြီးသား
သူတွေ၊ ဘွဲ့ရဘွဲ့ကြိုအရွယ် လူငယ်တွေကို အဓိက
ထား ပြောနေကြတာလေ။ ဒီနေ့ အင်္ဂလိပ်စကားပြော
သင်တန်းတွေ လည်တက်နေကြတာ ဒီအရွယ်တွေ
အများဆုံး မဟုတ်ဘူးလား။

ကျောင်းသူ ။ ။ ဟုတ်တော့ ဟုတ်ပါတယ် ဆရာ။ ဒါပေမယ့်
မတတ်တာကတော့ တကယ်ကို ဘာမှ မတတ်
တာပါ။

ဆရာ ။ ။ အလေ့အကျင့် များများလုပ်ပေးရင် တဖြည်းဖြည်း
တော့ ရလာမှာပေါ့။ သိပ်ပူမနေပါနဲ့။ နည်းမှန်
လမ်းမှန်နဲ့ လေ့ကျင့်လိုက်ရင် သိပ်မကြာပါဘူး။
အင်္ဂလိပ်စကား ပြောတတ်ဖို့ဆိုတာက ဓာတုဗေဒတို့

ရှက်စိတ်

၇၃

ရူပဗေဒတို့ သီဝရီတစ်ခု သဘောပေါက်အောင်
လေ့လာရသလောက် မခက်ပါဘူး။

ကျောင်းသူ။ ။ တကယ်လား ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ ဒါလောက်ကြီး ရေးကြီးခွင်ကျယ် လုပ်မနေကြပါနဲ့။
အင်္ဂလိပ်စကား မတတ်လို့ ဘာမှ ဖြစ်မသွားပါဘူး။
အင်္ဂလိပ်စကား တတ်လို့လည်း ဘာမှ ဖြစ်မလာ
ပါဘူး။

ကျောင်းသား။ ။ အင်္ဂလိပ်စာ၊ အင်္ဂလိပ်စကား တတ်မှ တိုင်းပြည်
တိုးတက်မှာ မဟုတ်ဘူးလား ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ မွေးကတည်းက အင်္ဂလိပ်စကား ပြောလာကြတဲ့
အင်္ဂလိပ်လူမျိုးတွေ ဒီနေ့ ဘယ်အဆင့် ရောက်နေကြ
သလဲဆိုတာ ကြည့်လိုက်လေ။ ဥရောပနိုင်ငံတွေ
ထဲမှာ ဓားမနောက်ပိတ်ခွေး မဟုတ်ဘူးလား။
ဂျပန်စကားပြောတဲ့ ဂျပန်တွေရဲ့နောက် အဝေးကြီး
မှာ ပြတ်ကျန်နေရစ်တယ် မဟုတ်ဘူးလား။ ဒီနေ့
အမေရိကန်နိုင်ငံမှာ အမေရိကန်လူမျိုးတွေက ဂျပန်
စကားနဲ့ တရုတ်စကားကို အထူးအလေးထား
သင်နေကြရတယ်ဆိုတာရော သတိထားမိကြ
ရဲ့လား။

ကျောင်းသူ။ ။ ဟင့်အင်း သတိမထားမိဘူး ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ အမေရိကန်နိုင်ငံရဲ့ မော်တော်ကား လုပ်ငန်းကြီး
တွေမှာ ဂျပန်စက်ရုံတွေ အများကြီး တည်ဆောက်
ထားကြတယ်လေ။ အဲဒီစက်ရုံတွေမှာ အမေရိကန်
လူမျိုးတွေ သောင်းနဲ့ချီပြီး အလုပ်လုပ်နေကြရတယ်။
ဂျပန် မန်နေဂျာတွေ ဖိုမင်တွေရဲ့ အမိန့်ပေးစကား

ယနေ့မန္တလေးစာအုပ်တိုက်

တွေကို နားလည်စေဖို့အတွက် အမေရိကန်အလုပ် သမားတွေ ဂျပန်စကားကို မတတ်မဖြစ် တတ်အောင် သင်နေကြတယ်။ အဲဒီလိုပဲ စတိုးဆိုင် တွေ၊ စားသောက်ဆိုင်တွေဆိုရင်လည်း တရုတ် လူမျိုးတွေ ပိုင်တာက များတယ်။ အဲဒီတရုတ်ဆိုင် တွေမှာ လုပ်ရတဲ့ အမေရိကန် အလုပ်သမားတွေ အဖို့လည်း တရုတ်စကား မတတ်မဖြစ် သင်ကြရ တာပေါ့။

ကျောင်းသား။ ။ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာတွေက သူတို့ဆီမှာ စက်ရုံကြီးတွေ သွားဆောက်နိုင်ကြတယ်ဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ မြန်မာစကားကို သူတို့က လိုက်သင် ရမှာပေါ့နော်။

ဆရာ ။ ။ ဟုတ်တာပေါ့။ အဲဒါကြောင့် မြန်မာလူမျိုးတွေ အတွက် အရေးကြီးဆုံးက အင်္ဂလိပ်စကား ပြောတတ်ဖို့ မဟုတ်ပါဘူး။ တိုင်းပြည်ရဲ့ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ဖို့သာ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီလို ဖွံ့ဖြိုးတိုး တက်အောင် လူငယ်တိုင်း လူငယ်တိုင်းဟာ ကိုယ် ရွေးချယ်ခဲ့တဲ့ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပညာရပ် နယ်ပယ်မှာ ထူးချွန်ထက်မြက်နေအောင် ကြိုးစား နေရမယ်။

ကျောင်းသူ။ ။ အဲဒီ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပညာရပ်ဆိုင်ရာ စာအုပ်စာတမ်းတွေ အားလုံးက အင်္ဂလိပ်လို ရေးထားတာတွေက များတယ်လေ ဆရာရဲ့။

ဆရာ ။ ။ ဟုတ်တယ်လေ၊ အဲဒီလို အင်္ဂလိပ်လို ရေးထား တာတွေ ဖတ်တော့ တစ်ချက်ခုတ် နှစ်ချက်ပြတ်

ဆိုသလို ပညာရပ်ဆိုင်ရာလည်း ဖတ်ပြီးသားဖြစ်၊
 အင်္ဂလိပ်စာလည်း လေ့လာပြီး ဖြစ်တာပေါ့။
 သက်သက် အင်္ဂလိပ်စာကို အချိန်ကုန်ခံ လေ့လာ
 နေဖို့ မလိုဘူးလို့ အဲဒါကြောင့် ဆရာ ပြောတာပေါ့။
 ကျောင်းသား။ ။ ကျွန်တော်တို့ တော်တော် အချိန်ကုန်ခဲ့ကြတယ်
 နော် ဆရာ။ ဟုတ်တယ်၊ အချိန်တွေ သိပ်နုမြောဖို့
 ကောင်းတာ။

ကျောင်းသူ။ ။ တလောလေးတုန်းက ဒီအတန်းထဲမှာ ကျွန်မတို့နဲ့
 လာစကားပြောတဲ့ ဆရာမိတ်ဆွေ နိုင်ငံခြားသူက
 အမေရိကန်မလေးနော်။

ဆရာ ။ ။ ဟုတ်ပါတယ်။

ကျောင်းသူ။ ။ သူက အမေရိကားမှာ မြန်မာစာကို ခြောက်လသာ
 သင်ခဲ့ဖူးသေးတယ် ဆိုပေမယ့် ကျွန်မတို့နဲ့ ဝိုင်းထိုင်
 ပြီး မြန်မာလို ကောင်းကောင်း ပြောဆိုဆွေးနွေး
 နိုင်တာတွေ တွေ့ရတော့ ကျွန်မဖြင့် ရှက်လိုက်တာ။
 ကျွန်မတို့ ဆယ့်ငါးနှစ်လောက် အင်္ဂလိပ်စာတွေ
 သင်လာခဲ့တာတောင် သူတို့ အင်္ဂလိပ်တွေနဲ့ အဲဒီလို
 မပြောနိုင်ဘူး။

ဆရာ ။ ။ ဆရာတို့ လေ့လာသင်ကြားတာတွေ ပြုပြင်လိုက်ရင်
 အဲဒီလို စကားပြောတတ်ဖို့ မခက်ပါဘူး။

ကျောင်းသား။ ။ ဘယ်လို ပြင်ရမှာလဲဆရာ။

ဆရာ ။ ။ ကြက်တူရွေး စကားသင်သလို တတွတ်တွတ်နဲ့
 အလွတ်ရွတ်တတ်ဖို့ အဓိကထားတဲ့ စနစ်အစား
 လက်တွေ့ အလေ့အကျင့် လုပ်ခြင်းကို ဦးစားပေးတဲ့
 စနစ်မျိုးကို ပြောင်းလဲရမယ်လေ။ သဘောတရား

၇၆

လူထုစိန်ဝင်း

တွေကို သိဖို့ထက် လက်တွေ့ လေ့ကျင့်ဖို့က ပိုအရေးကြီးပါတယ်။

ကျောင်းသူ။ ။ ဆရာပြောတာကို ကျွန်မ သဘောပေါက်ပါတယ်။

ဆရာ ။ ။ သဘောပေါက်ရင် အချိန်တွေ အလဟဿ မဖြုန်း တီးနဲ့ပေါ့ကွယ်။ အကုမ္ပဏီ ရူပဗေဒပညာရှင် တစ်ယောက်အဖြစ် ထူးချွန်အောင် လုပ်ပြလိုက် စမ်းပါ။ ဒွတ်ဒက်ရွတ်ရွက်နဲ့ အင်္ဂလိပ်စကား ပြော တတ်ဖို့လောက်များတော့ ထူးထူးခြားခြား လေ့လာ နေစရာ မလိုပါဘူး။ သံရုံးမှာ အာယား သွားလုပ် လိုက်ရင် အင်္ဂလိပ်စကားလည်း တတ်၊ လခလည်း ရ၊ ဟန်တောင်ကျသေးတယ်။

စကား မာရသွန် (၅)
“လူယဉ်ကျေး” ဆိုတာ ဘာပါလိမ့်

- ဆရာ ။ ။ အလို ဘယ်ကပေါက်ချလာတာလဲ။ မပေါ်လာတာ
ကြာပါပေါ့လား။
- ကျောင်းသား။ ။ တမင် ဝင်လာတာပါ ဆရာ။ ဆရာ နေထိုင်မှု
ကောင်းရဲ့လားဆိုတာ သိချင်လို့ပါ။ ဆရာစာသင်
တာများ အနှောင့်အယှက် ဖြစ်နေသလားခင်ဗျာ။
- ဆရာ ။ ။ မဖြစ်ပါဘူး။ ဆရာ စာသင်လို့ ပြီးပါပြီ။ သူတို့ဟာ
သူတို့ စကားပြောနေကြတာပါ။ ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ်
ဒီလိုမေးဖို့ သတိရတာတော့ သိပ်ကောင်းပါတယ်။
ယဉ်ကျေးရာ ရောက်တာပေါ့။ ခုခေတ်မှာ
“လူယဉ်ကျေး” ကလေးတွေ တော်တော်နည်းနေပြီ။
“လူယဉ်ကျေးကြီး” တွေလည်း နည်းနေပြီ။
- ကျောင်းသား။ ။ စကားစပ်မိတုန်း မေးချင်တာလေးမေးခွင့်ပြုပါ
ဆရာ။
- ဆရာ ။ ။ မေးပါ။ ဘာမေးချင်တာလဲ။

ကျောင်းသား။ ။ ဆရာပြောတဲ့ “ယဉ်ကျေးတယ်” ဆိုတဲ့ စကားကိုပဲ
မေးချင်တာပါ။ အဲဒီစကားကို ကျွန်တော်တို့လည်း
အကြောင်းတိုက်ဆိုင်တိုင်း သုံးနေတာပဲ။ ဒါပေမယ့်
သေသေချာချာ စဉ်းစားကြည့်တော့ “ယဉ်ကျေး
တယ်” ဆိုတဲ့ စကားရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကို သေသေချာချာ
မသိဘူးခင်ဗျ။

ဆရာ ။ ။ အင်း တော်တော်ကောင်းတဲ့ မေးခွန်းလေးပဲ။ အားလုံး
လည်း နားထောင်ရအောင် အားလုံးရှေ့မှာ ဆွေးနွေး
ကြရအောင်။ ကဲ လာ။

ကျောင်းသား။ ။ စာသင်ပြီးလို့ ဆရာနားနေတာကို ကျွန်တော်က
မနားရအောင် လုပ်သလို ဖြစ်နေပြီ။

ဆရာ ။ ။ မဖြစ်ပါဘူး။ များများမေးလေ ဆရာဆိုတာ သဘော
ကျလေပါ။ လေးလေးနက်နက် စဉ်းစားတတ်သူ
တွေမှ မေးစရာ ဆွေးနွေးစရာ၊ ငြင်းခုံစရာဆိုတာ
ရှိပါတယ်။ ခပ်ပေါ့ပေါ့ နေတတ်သူတွေမှာတော့
ဘာမှ မေးစရာ မရှိတတ်ပါဘူး။ ခုခေတ်မှာ
လူတွေဟာ သိပ်လေးလေးနက်နက် မစဉ်းစားကြ
တော့ဘူး။ “ရေလိုက်ငါးလိုက်” ဆိုတဲ့ စကားလုံးကို
လက်သုံးထားပြီး ရေစီးကြောင်းမှာ အသာလေး
မှေးလိုက်နေကြတာက များတယ်။

ကျောင်းသူ။ ။ ဒါကတော့ “အခြေအနေအရ” ကိုး ဆရာရဲ့။

ဆရာ ။ ။ အဲဒီ “အခြေအနေ” ဆိုတဲ့ စကားနဲ့ “ရေလိုက်ငါး
လိုက်” ဆိုတဲ့ စကားနှစ်လုံးကြောင့် ဆရာတို့ ညွှန်
ကြတာပေါ့။

ကျောင်းသား။ ။ “အများ မိုးခါးရေသောက်နေတာ ကိုယ်လိုက်

မသောက်ရင် မိုက်ရာကျမှာပေါ့” ဆိုတဲ့ စကား
ရှိသေးတယ် ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ ဟုတ်တယ်၊ ဟုတ်တယ်၊ အဲဒီစကားလည်း ပါတယ်။
အဲဒီစကားလုံး သုံးလုံးကို ဆင်ခြေအဖြစ်ပေးပြီး
ရေစုန်မျှော လိုက်နေကြတာ ကြာတော့ ဆရာတို့
“လူရည်လူသွေး” တွေ ညံ့ကုန်ကြတာပေါ့။ ညံ့ပါများ
တော့ “ဖျင်း” သွားတယ်။ “ဖျင်း” ပါများတော့
“အ” သွားတယ်။ “အ” ပါများတော့ နောက်ဆုံးမှာ
“တုံး” သွားတော့တာပဲ။

ကျောင်းသား။ ။ ကျွန်တော်တို့ကို ဘယ်အဆင့်မှာ ဆရာထားမလဲ။

ဆရာ ။ ။ ဒါတော့ ဆရာ မပြောနိုင်ဘူး။ ကိုယ့်ဟာကိုယ်
ပြန်သုံးသပ် ဝေဖန်ကြည့်ရမယ့် ကိစ္စပဲ။ သုံးသပ်
ကြည့်ကြပါ။ အစဉ်အလာနဲ့ မျိုးရိုးဗီဇအရ မြန်မာ
တွေရဲ့ “လူရည်လူသွေး” ဟာ မညံ့ခဲ့ပါဘူး။ အဲဒါ
ကြောင့် ကိုယ့်ဟာကိုယ် ပြန်ပြီး ဝေဖန်ပိုင်းခြား
ကြည့်ကြပါ။ သုံးသပ်ကြည့်ကြပါ။ အခုတော့
စောစောက ပြောခဲ့ကြတဲ့ “ယဉ်ကျေးတယ်” ဆိုတဲ့
စကားကို ဆက်ဆွေးနွေး ကြည့်ရအောင်။

ကျောင်းသူ။ ။ “ယဉ်ကျေးတယ်” ဆိုတဲ့ စကားနဲ့ အင်္ဂလိပ်စကားက
“လူကြီး လူကောင်း စိတ်ဓာတ်” ဆိုတဲ့ စကား
သဘောချင်း အတူတူပဲလား ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ ဆရာတို့ ဆွေးနွေးကြရင်းနဲ့ အဖြေရလာမှာပေါ့။
သူများတွေ ထုတ်ပေးထားတဲ့ အဖြေထက် ကိုယ့်
အချင်းချင်း ငြင်းခုံဆွေးနွေးရာက ရလာတဲ့အဖြေက
ပိုမှန်နိုင်တာပေါ့။

၈၀

လူထုစိန်ဝင်း

ကျောင်းသား။ ။ ကျွန်တော်တို့ ငြင်းခုံဆွေးနွေးကြပေမယ့် အဖြေ ထွက်မလာတဲ့ ကိစ္စတွေလည်း ရှိတတ်တယ်နော် ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ ရှိတာပေါ့။ ဒါပေမယ့် ဆရာတို့ သင်တန်းသားတွေ အတွက်တော့ “အင်္ဂလိပ်စကားပြော” လေ့ကျင့်ပြီး သား ဖြစ်တာမို့ အမြတ်ထွက်ပါတယ်။ ဟုတ်တယ် မှတ်လား။

ကျောင်းသား။ ။ ဟုတ်ပါတယ် ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ စောစောက ပြောကြတဲ့ “ယဉ်ကျေးတယ်” ဆိုတဲ့ စကားကို မြန်မာအဘိဓာန် အကျဉ်းချုပ်မှာ ဟောဒီလို ဖွင့်ထားတယ်။

(ယဉ်) နူးညံ့သိမ်မွေ့ နှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်သော၊ ရုန့်ကြမ်း ရိုင်းစိုင်းခြင်း မရှိသော။

(ယဉ်ကျေး) “သိမ်မွေ့နူးညံ့၊ ညင်သာပြေပြစ်သည့် အမူအရာရှိသော၊ ရိုင်းပျခြင်းမရှိသော၊ တီထွင်ဆောင်ရွက် လုပ်ကိုင်တတ်၍ တိုးတက်သည့် အသိဉာဏ်ရှိသော” တဲ့။

အင်္ဂလိပ်အဘိဓာန်တွေမှာလဲ-

“ညစ်ညမ်း ရိုင်းစိုင်းခြင်း မရှိသော သိမ်မွေ့နူးညံ့သော အမူအကျင့်” စသဖြင့် အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုကြပါတယ်။

ကျောင်းသူ။ ။ ဒီလိုဆိုရင် ချိုသာပျော့ပျောင်းစွာ စကားပြောတာ၊ ကိုယ်ဟန်အမူအရာ နူးညံ့သိမ်မွေ့တာ၊ ထီးဟန် နန်းဟန်လေးနဲ့ “မန်းဆန်” တာတွေကို “ယဉ်ကျေး တယ်” လို့ သတ်မှတ်ရမှာပေါ့။ “လူယဉ်ကျေး”

ရှက်စိတ်

၈၁

ဆိုတာ ဒါလောက်နဲ့တော့ မခေါ်နိုင်ဘူး ထင်ပါတယ်
ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ ဟုတ်တယ်။ မင်းပြောတာ မှန်ပါတယ်။ “ယဉ်ကျေး
တယ်” ဆိုတာ “နှုတ်ချို” ရုံကလေး၊ ဟန်အမူအရာ
နူးညံ့သိမ်မွေ့ရုံကလေးလောက် မကပါဘူး။ ဒီထက်
ပိုပြီး ကျယ်ဝန်းနက်ရှိုင်းပါတယ်။

ကျောင်းသား။ ။ အကျယ်ချဲ့ပေးပါဦး ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ ဥပမာလေးတစ်ခု ဆရာပြောကြည့်မယ်နော်။ လူ
တစ်ယောက် ဆိုပါတော့ ပညာတွေ အများကြီး
တတ်ထားပြီး ရာထူးရာခံကြီးလည်း ရထားတယ်။
ဥပဓိရုပ်လည်း ကောင်းတယ်။ အပြောအဆိုလည်း
ချိုသာနူးညံ့ပြီး ဟန်အမူအရာလည်း သိပ်ပြီး သိမ်မွေ့
ညက်ညောပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သူ့အကျင့်ကတော့
လူတကာပေါ်မှာ ဖြတ်စားလပ်စားလုပ်ပြီး “လူညွန့်
ခူး” တတ်တယ်။ ရသာရင် “ဘနဖူးသိုက်တူးမယ်”
ဆိုတဲ့ စိတ်ဓာတ်မျိုး ရှိတယ်။ တခြားလူတစ်ယောက်
ကတော့ ပညာမတတ်တဲ့ ဆင်းရဲသား အလုပ်ကြမ်း
သမား ဖြစ်တယ်။ လူကြမ်းစိတ်ကြမ်းကြီးပဲ။
ဒါပေမယ့် ရိုးသားဖြောင့်မတ်ပြီး သဘောဖြူတယ်။
မတော်မတရား ဘယ်တော့မှ မလုပ်ဘူး။ ကိုယ်
တိုင်က ဆင်းရဲပြီး ကြက်ယက်သလို ယက်ပြီး
ပိုက်ဆံရှာရတာဆိုတော့ ဘယ်သူ့ပေါ်မဆို စာနာ
တတ်တယ်။ ကဲ၊ အဲဒီလူနှစ်ယောက်မှာ ဘယ်သူ့ကို
“လူယဉ်ကျေး” လို့ ခေါ်မလဲ။

ကျောင်းသား။ ။ ဒါကတော့ ရှင်းပါတယ်ဆရာ။ နောက်လူကိုသာ

ယနေ့မန္တလေးစာအုပ်တိုက်

“လူယဉ်ကျေး” ခေါ်ရမှာပေါ့။

ဆရာ ။ ။ အဲဒီလိုဆိုရင် နောက်ဥပမာလေးတစ်ခု ပြောကြည့်မယ်။ အငြင်းသန်ပြီး အင်မတန် ကတ်တီးကတ်ဖဲ့ ပြောတတ်တဲ့ လူတစ်ယောက်နဲ့ မင်းဟာ လူပုံအလယ်မှာ အကြောက်အကန် အငြင်းအခုံ ဖြစ်ကြတယ်။ အဲဒီလူဟာ မင်းလို ပညာတတ်တစ်ယောက် မဟုတ်ဘူး။ ဒါကို လူတိုင်း သိကြတယ်။ အဲဒီလူက သူ့ညဏ်လေး ‘တစ်မှိုက်တစ်ထွာ’ လောက်နဲ့ ဇွတ်အတင်း မျက်စိမှိတ်ပြီး ငြင်းနေတာ လူတိုင်း အမြင်ကတ်နေကြတယ်။ အဲဒီလူကို လူပုံလယ်မှာ အရှက်တကွဲ ဖြစ်သွားပြီး ငြိမ်ကျသွားအောင် မင်းတတ်ထားတဲ့ ပညာတွေနဲ့ လုပ်နိုင်စွမ်း မင်းမှာ ရှိတယ်။ အဲဒါ မင်း သူ အရှက်ရအောင် လုပ်ပစ်လိုက်မလား။ သူ့ကို သင်ခန်းစာပေးလိုက်တဲ့ သဘောပေါ့။

ကျောင်းသား။ ။ အသေအချာကို လုပ်ပစ်မှာပေါ့ ဆရာ။ ဒါမှ တခြားလူတွေ နားမချမ်းမသာ ဖြစ်နေရတဲ့ အဖြစ်က လွတ်သွားမှာပေါ့။

ဆရာ ။ ။ အဲဒီလိုဆိုရင် မင်းဟာ “လူယဉ်ကျေး” မဟုတ်ဘူး။

ကျောင်းသား။ ။ ဟင်၊ ဘာကြောင့်လဲ ဆရာ။ ဟိုလူဟာ လူတကာကို ဒုက္ခပေးနေတဲ့ “အော့ကြောလန်” တစ်ယောက်ပဲ။

ဆရာ ။ ။ အော့ကြောလန်တာ ဟုတ်ပါလိမ့်မယ်။ ဒါပေမယ့် သူဟာ ပညာအဆင့်အတန်းအရ ကိုယ်နဲ့ ဘယ်လိုမှ မယှဉ်သာအောင် နိမ့်ကျနေတဲ့ လူတစ်ယောက်ပဲ။ အဲဒီလို ကိုယ့်ထက် သိပ်နိမ့်ကျပြီး ကိုယ်က

လွယ်လွယ်နဲ့ နိုင်မှန်းသိနေတဲ့ လူတစ်ယောက်ကို
အရှက်ခွဲပြီး အနိုင်ယူလိုက်တာဟာ “လူယဉ်ကျေး”
တစ်ယောက်ရဲ့ လုပ်ရပ်မဟုတ်ဘူး။

ကျောင်းသား။ ။ အဲဒီလိုဆိုရင် ဒီလူကို ဘာလုပ်ရမှာလဲ ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ ဆရာ တစ်ခုမေးမယ်။ မင်း အင်မတန် လေးစားတဲ့
မင်းရဲ့ ပါမောက္ခတစ်ယောက်က မှားတယ်လို့
မင်းအိုင်အမာ ယုံကြည်တဲ့ ကိစ္စတစ်ခုကို လူပုံ
လယ်မှာ မှန်တယ်လို့ ပြောနေတယ်။ အဲဒီကိစ္စ
မမှန်ဘူးဆိုတာ အထောက်အထား ခိုင်ခိုင်လုံလုံ
ပြစရာ မင်းမှာ ရှိနေတယ်။ အဲဒီအခါမှာ မင်း
ဘာလုပ်မလဲ။ မင်း ပါမောက္ခကို ထငြင်းမလား။

ကျောင်းသား။ ။ ဟာ ဆရာကလည်း ကျွန်တော် ဒါလောက်တော့
ဘယ်မှိုက်ရိုင်းပါ့မလဲ။

ဆရာ ။ ။ အဲဒီလိုဆိုရင် မင်းဘာလုပ်မလဲ။

ကျောင်းသား။ ။ အသာလေး ပါးစပ်ပိတ်ပြီး ငြိမ်နေမှာပေါ့ ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ ဒါဆိုရင်လည်း မင်းဟာ “လူယဉ်ကျေး” တစ်ယောက်
မဟုတ်ဘူး။ မင်းပါးစပ်ပိတ်ထားတာက မင်းအနေနဲ့
ဘယ်လိုမှ အနိုင်မရနိုင်ဘူးဆိုတာ သေချာတဲ့
ပါမောက္ခတစ်ယောက်မို့ ငြိမ်နေတာ ဖြစ်တယ်။

ကျောင်းသူ။ ။ အဲဒီလိုဆိုရင် “လူယဉ်ကျေး” ဆိုတာ ဘယ်လို
ဟာမျိုးလဲ ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ နောက်ဥပမာ တစ်ခုကို စဉ်းစားကြည့်ပါဦး။ လူနှစ်
ယောက်ဟာ ဓားလွယ်တွေ ဆွဲကိုင်ပြီး အသေအကျေ
တိုက်ခိုက်နေကြတယ်။ တစ်ယောက်က လူဆိုး
လူမိုက် လူယုတ်မာဖြစ်ပြီး ကျန်တစ်ယောက်က

စိတ်သဘောထား မြင့်မြတ်တဲ့ လူကြီးလူကောင်း ဖြစ်တယ်။ သူသေငါသေ တိုက်ခိုက်နေကြရင်းနဲ့ လူယုတ်မာရဲ့ လက်ထဲက ဓားဟာ ထက်ပိုင်းကျိုး သွားတယ်။ အဲဒီအခါ လူယုတ်မာဟာ ဘာမှ မတတ်နိုင်တော့ဘဲ မျက်စိစုံမှိတ်ပြီး တစ်ဖက်က ဓားချက် သူဝမ်းဗိုက်ထဲ ဝင်လာမှာကိုသာ စောင့်နေ ရတော့တယ်။ ဒါပေမယ့် သူစောင့်စားနေတဲ့ ဓားချက်က ရောက်မလာခဲ့ဘူး။ သူ မျက်စိဖွင့်ကြည့် လိုက်တော့ တစ်ဖက်လူက နေရာမှာတွင် မားမားကြီး ရပ်နေပြီး သူ့ကို ဓားအသစ်တစ်ချောင်း ထပ်ယူ ခိုင်းလိုက်တယ်။ အဲဒီလူဟာ “လူယဉ်ကျေး” ဖြစ်တယ်။

ကျောင်းသူ။ ။ “လူယဉ်ကျေး” ဖြစ်အောင် ဘယ်အရာတွေက ဖန်တီးပေးတာလဲ ဆရာ။ “ပညာ” ကလား “အဆင့်အတန်း” ကလား။

ဆရာ ။ ။ ပညာတတ်တိုင်းလည်း “လူယဉ်ကျေး” ဖြစ်မလာ နိုင်ဘူး။

ကျောင်းသူ။ ။ အဲဒီလိုဆိုရင် ဘာက “လူယဉ်ကျေး” ဖြစ်စေတာလဲ။

ဆရာ ။ ။ လူရဲ့ “လိပ်ပြာ” ဆိုတာ ကလေးကပေါ့။ လူတွေ မသိရအောင် တစ်ခုခုကို တစ်သက်လုံး ဖုံးထားလို့ လိမ်ထားလို့ ရနိုင်တယ်။ ကိုယ့် “လိပ်ပြာ” ကိုတော့ ကိုယ်လိမ်လို့ မရဘူး။ ဘယ်သူမှ မသိဘူးဆိုပြီး လူလိမ်လူကောက်တွေဟာ ဝမ်းသာပျော်ရွှင် နေနိုင် ကြလိမ့်မယ်လို့ မထင်နဲ့။ သူတို့ “လိပ်ပြာ” က သူတို့ကို အမြဲ ပြန်ခြောက်နေတာ ခံနေရလို့ ဒီ

လူစားမျိုးတွေဟာ အမြဲတမ်း ကျိတ်ပြီး စိတ်သောက
တွေ ခံစားနေရတာချည်းပဲ။ လူရှေ့သူရှေ့မှာ ပြုံးရွှင်
ရယ်မောနေပေမယ့် သူတို့အပြုံး သူတို့အရယ်တွေမှာ
အသက်ဝင်မနေဘူး။ အပြုံးသေ၊ အရယ်သေ၊
မျက်နှာသေတွေချည်းပဲ။

ကျောင်းသား။ ။ ဥပမာလေး ပေးပါဦး ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ ရှိတ်စိတ်ယားရဲ့ မက္ကဘက်ပြဇာတ်ထဲက မက္ကဘက်
မောင်နှံရဲ့အဖြစ်ဟာ အထင်ရှားဆုံး ဥပမာပေါ့။
မက္ကဘက်မောင်နှံဟာ ဘုရင်နဲ့ ဘုရင်မ ဖြစ်ချင်
လွန်းလို့ မတော်မတရားနည်းတွေ သုံးပြီး ဘုရင့်
နေရာကိုရအောင် ယူခဲ့ကြတယ်။ သူတို့ရဲ့ သခင်
ဒန်ကင်ဘုရင်ကြီးကို ညအိပ်ချိန်မှာ တိတ်တိတ်
ကလေး သတ်ပစ်ခဲ့ကြတယ်။ သူတို့သတ်တာကို
မြင်တဲ့လူ တစ်ယောက်မှ မရှိခဲ့ဘူး။ အဲဒါကြောင့်
သူတို့မက်မောလှတဲ့ ရာဇပလ္လင်ကို ရခဲ့တယ်။
ဒါပေမယ့် ရာဇပလ္လင်ပေါ် တက်ထိုင်မိတဲ့ နေ့ကစပြီး
စိတ်ချမ်းသာမှုဆိုတာကို သူတို့ ပျောက်ဆုံးသွားခဲ့
ရတယ်။ ညညတွေမှာလည်း အိပ်လို့မပျော်ဘူး။
သူတို့သတ်ခဲ့တဲ့ လူတွေရဲ့ ဝိညာဉ်တွေက လာလာပြီး
ခြောက်လှန့်နေတယ်လို့ပဲ ထင်နေကြတယ်။ သူတို့
လက်မှာ စွန်းပေနေတဲ့ သွေးစက်တွေဟာလည်း
ဘယ်လိုမှ စင်အောင်ဆေးလို့ မရဘူးလို့ စိတ်ထဲမှာ
ထင်နေကြတယ်။ လင်မယား နှစ်ယောက်စလုံးဟာ
သူတို့ “လိပ်ပြာ” က သူတို့ကို ပြန်ခြောက်တာကို
ခံရပြီး စိတ္တဇဝေဒနာသည်တွေ ဖြစ်သွားကြတာ

သေတဲ့အထိပဲလေ။

ကျောင်းသူ။ ။ အဲဒီလို။ “ကိုယ့်လိပ်ပြာ ကိုယ်ပြန်လန့်” တဲ့
အဖြစ်မျိုး မရောက်ဖို့ ဘာလိုပါသလဲ ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ “အသိဉာဏ်” လိုတာပေါ့။ အသိဉာဏ်ရှိတဲ့လူမှ
ဘယ်ဟာကတော့ လုပ်သင့်တယ်။ ဘယ်ဟာ
ကတော့ မလုပ်သင့်ဘူးဆိုတာကို ဝေဖန်ပိုင်းခြား
နိုင်မှာပေါ့။ အဲဒီလို သင့်မသင့် တော်မတော်
ဝေဖန်ပိုင်းခြားတတ်သူမှ “လူယဉ်ကျေး” ဖြစ်လာနိုင်
တာပါ။ လောကကြီးမှာ သူတစ်ပါးက ကိုယ့်ကို
“ရိုသေ” အောင်လုပ်ဖို့က လွယ်တယ်။ “ကိုယ့်ကို
ကိုယ် ရိုသေအောင်” လုပ်ဖို့ကတော့ မလွယ်ဘူး။
အဲဒီလို “ကိုယ့်လိပ်ပြာကိုယ် ရိုသေနိုင်တဲ့လူ” ဟာ
“စိတ်ချမ်းသာတဲ့လူ” ဖြစ်တယ်။ “လူယဉ်ကျေး”
လည်း ဖြစ်တယ်။

ကျောင်းသူ။ ။ အဲဒီလို “လူယဉ်ကျေး” ဖြစ်ဖို့ တယ်တော့ မလွယ်ဘူး
နော်။

ဆရာ ။ ။ အဖိုးတန်တဲ့ အရာမှန်သမျှ ခပ်လွယ်လွယ် ခပ်ပေါ့
ပေါ့နဲ့ မရနိုင်ဘူးလေ။ သင့်တင့်လျောက်ပတ်တဲ့
တန်ဖိုးတော့ ပေးရမှာလေ။

စကား မာရသွန် (၆)

- ဆရာ ။ ။ အလို၊ ဒီစုံတွဲ ဘယ်က ပေါက်ချလာတာလဲ။
ပျောက်ချက်သား ကောင်းနေတာ ကြာပြီ။
- စုံတွဲ ။ ။ မအားလို့ ဆရာရယ်၊ သတိတော့ အမြဲရပါတယ်။
ဒီနေ့တော့ မဖြစ်ဖြစ်အောင်ကို သွားမယ်ဆိုပြီး
ထွက်လာကြတာ။ သီတင်းကျွတ်တုန်းက လာမကန်
တော့ဖြစ်လို့ အခု တန်ဆောင်မုန်းကျမှ လာရတာ။
- ဆရာ ။ ။ မအားလို့ဆိုတော့ ဆေးခန်းမှာ သိပ်အလုပ်ဖြစ်နေတဲ့
သဘောပေါ့။ ဒါဆိုရင် ဆရာ ဝမ်းသာရမှာပေါ့။
- မဆရာဝန်။ ။ ဆေးခန်းက အလုပ်ဖြစ်တာ မဟုတ်ဘူး ဆရာရဲ့။
ကလေးတွေကို ကျောင်းနှစ်ကျောင်း ကြိုပို့လုပ်နေရ
တာရယ်၊ ကျူရှင်ကြိုပို့ လုပ်နေရတာရယ်ကြောင့်
မအားကြတာ။
- ဆရာ ။ ။ ဘယ်လို ကျောင်းနှစ်ကျောင်းလဲ။
- ကိုဆရာဝန်။ ။ သမီးနဲ့ သားကို ဟို စင်ကာပူကျောင်းမှာ သွားထား
လို့ပါ ဆရာ။

ယနေ့မန္တလေးစာအုပ်တိုက်

၈၈

လူထုစိန်ဝင်း

ဆရာ ။ ။ ကျောင်းကြီးတစ်ဖက်နဲ့ ဘယ်အချိန် ကျောင်း
တက်ရတာလဲ။

မဆရာဝန်။ ။ စင်ကာပူကျောင်းက မနက်ပိုင်း တက်ရတာပါ။
ကျောင်းကြီးက နေ့လယ်မှ တက်ရတာဆိုတော့
မနက်ပိုင်းတွေ အားနေလို့ သွားပို့ထားတာပါ။

ဆရာ ။ ။ ကလေးတွေ သနားပါတယ်ကွယ်။ ကလေးကို
ဆော့ကစားနေဖို့တောင် အချိန်မရှိတော့ဘူးပေါ့။
ဒါနဲ့ ကလေးတွေဟာ အသက် ဘယ်လောက်စီ
ရှိသွားကြပြီလဲ။

မဆရာဝန်။ ။ သမီးက ရှစ်နှစ်၊ သားက ငါးနှစ်ပါ ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ အဲဒီ နိုင်ငံခြားကျောင်းက ကျောင်းလခ ဘယ်
လောက်ပေးရလဲ။

ကိုဆရာဝန်။ ။ တစ်လကို အက်ဖ်အီးစီ ၆၅ ဒေါ်လာ ပေးရတယ်။
အင်္ဂလိပ်စကားအပြင် တရုတ်စကားလည်း သင်ပေး
ပါတယ်။

ဆရာ ။ ။ အမယ်လေးလေး ကျောင်းလခ များလှချည်လား။

မဆရာဝန်။ ။ တခြား ကျောင်းတစ်ခုက ပိုများသေးတယ် ဆရာ။
တစ်လကို မြန်မာငွေ တစ်သောင်းခွဲ ပေးရတာ။

ဆရာ ။ ။ တတ်နိုင်ကြသူတွေ ရှိရဲ့လား။

မဆရာဝန်။ ။ အများကြီးပဲ ဆရာ၊ နှစ်လ သုံးလ ကြိုတင်ပြီး
စာရင်းပေးထားရတာ။

ကိုဆရာဝန်။ ။ အခု နိုင်ငံခြားက လာဖွင့်ကြတဲ့ သင်တန်းတွေ
ကျောင်းတွေ အများကြီးပဲ ဆရာ။ အဲဒီသင်တန်း
တိုင်းမှာလည်း လူတွေ ပြည့်နှက်နေတာချည်းပဲ။
LCCI တို့၊ NCC တို့၊ TOEFL တို့၊ GCE တို့

ရှက်စိတ်

၈၉

စုံနေတာပဲ။ NCC လို သင်တန်းဆိုရင် နှစ်ပေါက် အောင် တက်ရတာ။ ကျောင်းစရိတ်ကလည်း တစ်သိန်းကျော်ကို ရှိတယ်။ ဒီခေတ် ကလေးတွေ သိပ်ကံကောင်းကြတာပဲ။ ကျွန်တော်တို့တုန်းကဆို အင်္ဂလိပ်စာ ညံ့တော့ ဆေးကျောင်းမှာ သိပ်ဒုက္ခ ရောက်တာ။ ဒါကြောင့် သမီးနဲ့ သားကို အင်္ဂလိပ်စာ တော်အောင် စင်ကာပူကျောင်း ပို့ထားရတာ။

ဆရာ ။ ။ ဆရာကတော့ ကလေးတွေကို သနားတယ်။ ကလေးဆိုတာ သူ့သဘာဝအတိုင်း ကလေးလို ကြီးပြင်းလာရမှ ကောင်းတာ။ မင်းတို့လည်း နှစ်ယောက်စလုံး ဆရာဝန်တွေပဲ။ ကလေးအရွယ်ရဲ့ ဦးနှောက်ဖွံ့ဖြိုးမှုတို့၊ ကလေးစိတ်ပညာတို့ မင်းတို့ နားလည်ပြီးသားတွေပဲ။ ချင့်ချင်ချိန်ချိန် လုပ်ကြပေါ့။ ကိုယ်လုပ် ကြီးတစ်ခုမှာ ဆရာကျောင်းသူတစ်ယောက် အလုပ် ဝင်လုပ်တယ်။ သူက ဘွဲ့နှစ်ခုရထားပြီး အစိုးရရုံး ကြီးတစ်ရုံးမှာ မန်နေဂျာအဆင့်ဝန်ထမ်း လုပ်သက် ဆယ်နှစ်ကျော်ရှိတယ်။ ဟိုတယ်ကြီးမှာ အကြောင်း အပေါင်းသင့်ပြီး အလုပ်ရတော့ ဌာနခွဲတစ်ခုရဲ့ လက်ထောက်မန်နေဂျာ ရာထူးရတယ်။

မဆရာဝန်။ ။ လက်ထောက်မန်နေဂျာဆိုတော့ လခကောင်းမှာ ပေါ့။

ဆရာ ။ ။ မထင်လေနဲ့လို့ စောစောက ဆရာပြောခဲ့တာ အဲဒါ ကြောင့်ပေါ့။ သူ့ကို တစ်လ ဒေါ်လာ ခြောက်ဆယ်ပဲ ပေးတယ်။ ဟိုတယ်ဆိုတော့ ဆာဗစ်မန်းနီးလို့

သူတို့ခေါ်တဲ့ စားသောက်သူတွေဆီက ယူထားတဲ့
 ၁၀ ရာခိုင်နှုန်းကို ခွဲပေးမယ်လို့တော့ ပြောတယ်။
 ဒါပေမယ့် ဟိုတယ်ဖွင့်လို့ ခြောက်လသာ ကြာသွား
 တယ်။ အဲဒီ ခွဲပေးမယ်ဆိုတာ တစ်ခါမှ မရသေးဘူး။
 ဒီထိတော့ ဆရာ ဒေါသ မဖြစ်သေးပါဘူး။ သူ
 အထက်က တစ်ဆင့်သာမြင့်တဲ့ ဌာနခွဲမန်နေဂျာ
 ဘယ်လောက်ရနေသလဲဆိုတာ သိရမှ ဆရာ ဒေါသ
 ထွက်တာ။

မဆရာဝန်။ ။ ဘယ်လောက်ရသတဲ့လဲ ဆရာ။
 ဆရာ ။ ။ စရိတ်ငြိမ်း တစ်လကို ဒေါ်လာ ၄၅၀၀ တဲ့။ ပါရမီမှာ
 အိမ်ငှားပေးရတယ်။ ကားနဲ့ ဒရိုင်ဘာနဲ့ အခိုင်းအစေ
 နဲ့လည်း ပေးထားရတယ်။ အဲဒီ မန်နေဂျာက
 နေ့လယ်စာ စားချိန်လေး တစ်နာရီလောက်ပဲ
 ဟိုတယ်ကို လာတယ်။ ဆရာတပည့် လက်ထောက်
 မန်နေဂျာကတော့ မနက် ၇ နာရီကနေ ည ၉
 နာရီ၊ ၁၀ နာရီလောက်ထိ နေ့တိုင်း လုပ်ရတယ်။
 နားရက်ကို မရှိဘူး။ ရုံးလာတော့ ကိုယ့်ဟာကိုယ်
 လာရပြီး အပြန်ကျမှ လိုက်ပို့ပေးတယ်။ အဲဒီမှာတင်
 ဆရာ ဒေါသဖြစ်ရတာပေါ့။ ဆရာတပည့်က ဘွဲ့
 နှစ်ခု ရထားတဲ့သူ။ သူ့အထက်က မန်နေဂျာက
 သူတို့နိုင်ငံက အထက်တန်းတောင် မအောင်ဘူး။
 စားပွဲထိုးလုပ်ရာကနေ တဖြည်းဖြည်း ရာထူးတက်
 လာတာပဲ။ ဒီလို နှိမ်ထားတာ ဘာဖြစ်လို့ လုပ်နေ
 သေးလဲလို့ ဆရာကပြောတော့ သူတို့နဲ့ယှဉ်လို့သာ
 နည်းတယ်ပြောရတာပါ။ ကျွန်မရုံးမှာ အရာရှိလုပ်

နေတဲ့ လစာထက်တော့ ငါးဆခြောက်ဆ များနေတာမို့ သည်းခံနေရတာပေါ့တဲ့။ သူ့အဖြေကို ကြားရတော့ ဆရာ ပိုဒေါသဖြစ်ရတယ်။ “မာန” တွေ “သိက္ခာ” တွေ ဘယ်ရောက်ကုန်ကြပြီလဲလို့ တွေးတွေးပြီး ဒေါသဖြစ်ရတာလေ။

ကိုဆရာဝန်။ ။ ကျွန်တော်တို့က ဟိုတယ်လုပ်ငန်းတွေ ပညာတွေ၊ ကုမ္ပဏီလုပ်ငန်းတွေမှ သိပ်ပြီး မတတ်ကြသေးဘဲ ဆရာရဲ့ အဲဒါကြောင့် နိုင်ငံခြားကကျောင်းတွေ အမျိုးမျိုး လာဖွင့်တာကောင်းတယ်လို့ ပြောတာပေါ့။

ဆရာ ။ ။ သူတို့က လာဖွင့်တော့ ဆရာတို့ လူမျိုး ပညာတတ်တွေ ဘာလုပ်စားကြတော့မလဲ။ သူတို့လာဖွင့်တဲ့ NCC တွေ၊ LCCI တွေလို ပညာရပ်တွေကို ဆရာတို့ မြန်မာတွေ မသင်နိုင်ဘူး ထင်လို့လား။ ဒီပညာရပ်မျိုးတွေကို နိုင်ငံခြားက သင်လာခဲ့တဲ့ ဆရာ၊ ဆရာမတွေ ဆရာတို့ တက္ကသိုလ်မှာ အများကြီးရှိပါတယ်။ ကွန်ပျူတာပညာသင်ပေးနေတဲ့ အမ်စီစီတို့၊ ကေအမ်ဒီတို့၊ အေစ်တို့ဆိုတဲ့ ကျောင်းတွေဟာ မြန်မာလူမျိုးပညာရှင်တွေ တည်ထောင်ခဲ့တာပါ။ NCC, LCCI ပညာရပ်တွေကို အဲဒီကျောင်းကြီးတွေမှာ မြန်မာဆရာ၊ ဆရာမတွေပဲ သင်ပေးတာပါ။ သူတို့ အင်္ဂလန်က မေးခွန်းလေး ပို့ပေး၊ အဖြေစာရွက်ကလေး စစ်ဆေးပေးရုံနဲ့ စာမေးပွဲဝင်ကြေးဆိုတဲ့ ဒေါ်လာတွေကို ယူသွားတာပါ။ သက်သက်မဲ့ လာအမြတ်ထုတ်တာပါ။ အဲဒီသင်တန်းတွေ တက်ကြတဲ့ ကလေးတွေအများစုဟာ

နိုင်ငံခြားကိုထွက်သွားဖို့ ရည်ရွယ်နေကြတာပါ။
 အခုတောင်မှ ပညာတတ်တွေ ထွက်သွားကြတာ
 နည်းသလား။ ထိုင်းနိုင်ငံမှာ “အောက်” ကောလိပ်
 ဆိုတဲ့ ကောလိပ်တစ်ခု ရှိပါတယ်။ အဲဒီကောလိပ်မှာ
 ဆရာ၊ ဆရာမတွေ အများစုဟာ မြန်မာပြည်က
 သွားကြတဲ့ သူတွေချည်းပဲ။ ပါမောက္ခချုပ်ဟောင်း
 တွေ၊ ပါမောက္ခဟောင်း၊ ကထိကဟောင်းတွေ
 အဲဒီမှာ စုနေကြတယ်။ ဒီသုံးလေးနှစ်အတွင်းမှာ
 မြန်မာပြည်က ကျောင်းလာတက်ကြတဲ့ အလယ်
 တန်းဆင့်၊ အထက်တန်းဆင့် ကလေးတွေတောင်
 ရာနဲ့ချီပြီး ရှိနေပြီလို့ သိရတယ်။ အဲဒါကြောင့်
 နိုင်ငံခြားသားတွေ ဒီမှာ ကျောင်းအမျိုးမျိုး လာဖွင့်
 နေကြတာက မြန်မာကလေးတွေ မျိုးချစ်စိတ်၊
 နိုင်ငံချစ်စိတ် ခေါင်းပါးပြီး နိုင်ငံခြားကို အထင်ကြီး
 ကိုးကွယ်ချင်တဲ့စိတ်တွေ ကြီးထွားလာစေဖို့ပဲ ဖြစ်
 လိမ့်မယ်လို့ ယူဆပါတယ်။ ပြီးတော့ ကိုယ့်နိုင်ငံသား
 ပညာရှင်တွေရဲ့ ကြီးပွားတိုးတက်ရေးကိုလည်း
 ဖျက်ဆီးပစ်သလို ဖြစ်စေပါတယ်။ ဆရာတို့ဆီ
 ကိုသာ သူတို့က လာချင်သလိုလာ၊ ဖွင့်ချင်သလိုဖွင့်
 လုပ်နေနိုင်ပေမယ့် ဆရာတို့ နိုင်ငံသားတွေ သူတို့
 နိုင်ငံတွင်း ဝင်ဖို့တော့ အမျိုးမျိုးသော စည်းကမ်း
 တွေနဲ့ ချုပ်ကိုင်ထားတာပါ။

ကိုဆရာဝန်။ ။ ဆရာက နိုင်ငံခြားသားတွေ မြန်မာနိုင်ငံကို ဝင်လာ
 ကြတာ မကြိုက်တာလား။

ဆရာ ။ ။ အဲဒီလို မဟုတ်ပါဘူး။ စီးပွားရေးလုပ်ဖို့ လာတာကို

ရှက်စိတ်

၉၃

ဝမ်းသာပါတယ်။ ပညာရေးကိုသာ အရောင်းအဝယ်
လာမလုပ်ပါနဲ့လို့ ပြောချင်တာပါ။ ပညာရေး
လုပ်ငန်းဆိုတာ အမြတ်ရဖို့လုပ်တဲ့ စီးပွားရေး
လုပ်ငန်းနဲ့ ပြဒါးတစ်လမ်း သံတစ်လမ်းပါ။

ကိုဆရာဝန်။ ။ တချို့သံရုံးတွေမှာ ဒီလိုသင်တန်း အမျိုးမျိုးတွေ
ဖွင့်နေတာ ကြာပြီနော် ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ ဟုတ်တယ်၊ အနောက်နိုင်ငံကြီး နှစ်ခုက သံရုံးတွေမှာ
စာကြည့်တိုက်တွေ ဖွင့်ထားရာက တစ်ဆင့်တက်ပြီး
သင်တန်းအမျိုးမျိုးတွေ ဖွင့်စားနေကြတာ ကြာပြီ။
တကယ်တော့ တစ်ဖက်လှည့်နဲ့ စီးပွားရေးလုပ်နေ
ကြတာပါ။ သက်သက်မဲ့ ငါးကြင်းဆီနဲ့ ငါးကြင်း
ကြော်နေကြတာ။

ကိုဆရာဝန်။ ။ ဘယ်လို ငါးကြင်းကြော်တာလဲ ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ ဆရာတို့အိမ်နားက သံရုံးကြီးတစ်ခုမှာ ဟိုအရင်
ခေတ်တွေကတည်းက စာကြည့်တိုက် ဖွင့်ပေးထား
ပါတယ်။ အစကတော့ အသင်းဝင်ကြေး ၁၅/-
လောက်ပဲ ပေးရပါတယ်။ အသင်းဝင်ဖြစ်ရင်
စာအုပ်ငှားလို့ ရတာအပြင် အပတ်စဉ်ပြနေတဲ့
ရုပ်ရှင်ကြည့်ရတာတို့၊ ဘာတို့ လုပ်လို့ရတယ်။
နောက်တော့ ဝင်ကြေးက ၂၅/-၊ ၅၀/- စသဖြင့်
ဖြည်းဖြည်းချင်း တက်သွားလိုက်တာ အခုဆိုရင်
အက်ဖ်အီးစီ (၈) ဒေါ်လာ ပေးရတယ်။ တခြား
အင်္ဂလိပ်စာသင်တန်း အမျိုးမျိုးတွေလည်း အခြေခံ
ဆင့်၊ အလတ်ဆင့်၊ အထက်ဆင့်ဆိုပြီး အများကြီး
ရှိတယ်။ နိုင်ငံခြားကျောင်း သွားတက်ချင်တဲ့ လူတွေ

အတွက် အထူးသင်တန်း၊ ကျိုးစီးအီးတို့၊ အယ်စီစီအိုင်
 တို့၊ အင်စီစီတို့ ဖြေမယ့်သူတွေအတွက် အထူး
 သင်တန်း စတာတွေလည်း စုံနေတာပဲ။ သင်တန်း
 တစ်ခုကို နှစ်လခွဲကြာတက်ရပြီး အက်ဖ်အီးစီ ၇၅
 ဒေါ်လာကနေ ဒေါ်လာ ၉၀ ထိ ပေးရတယ်။ ဗွီ
 ဒီယိုအခွေအမျိုးမျိုး ငှားတဲ့ ဗွီဒီယိုကလပ်ဆိုတာ
 လည်း ရှိသေးတယ်။ အဲဒါကတော့ တစ်နှစ်ကို
 ဒေါ်လာ ၄၀ ပေးပြီး အသင်းဝင်ထားရပါတယ်။
 မြန်မာပြည်မှာ သံရုံးလာဖွင့်ရလို့ ကုန်ကျရတဲ့
 စရိတ်စကကို မြန်မာပြည်ကပဲ ပြန်ရှာပြီး ပေးနေ
 သလားလို့တောင် ထင်ရပါတယ်။ သူတို့နိုင်ငံက
 လည်း အထည်ကြီးပျက် ဖြစ်နေတော့ သံရုံးစရိတ်
 တွေ ဘာတွေ လုံလောက်အောင် မပေးနိုင်တော့ဘူး
 ထင်ပါရဲ့။ ဟိုးအရင် ဆရာတို့ ခပ်ငယ်ငယ်ကဆို
 သံရုံးတွေက စာအုပ်စာတမ်းတွေကို အလကား
 လျှောက်ဝေနေတာပါ။

- မဆရာဝန်။ ။ အလကားဝေတယ် ဟုတ်လား ဆရာ။
- ဆရာ ။ ။ ဟုတ်တယ်။ အလကား ဝေတာ။ ဝါဒဖြန့်ချိရေး
 လုပ်ဖို့ဆိုတာ သံရုံးတွေရဲ့ အဓိက မဟုတ်လား။
 ဝေတယ် ဆိုတာက အိမ်အရောက်ကို စာတိုက်က
 ပို့ပေးတာ။
- ကိုဆရာဝန်။ ။ သူတို့ စာကြည့်တိုက်တွေ ဖွင့်ထားတော့ အင်္ဂလိပ်စာ
 ဖတ်ချင်တဲ့ ကလေးတွေအတွက် အကျိုးမရှိဘူးလား
 ဆရာ။
- ဆရာ ။ ။ စာကြည့်တိုက်တွေ ဖွင့်တာ သူတို့နိုင်ငံအကြောင်း

ယနေ့မန္တလေးစာအုပ်တိုက်

ဝါဒဖြန့်တာတွေတော့ မပြောချင်ပါဘူး။ ဒါတွေက သူတို့အလုပ်ကိုး။ သံရုံးဆိုပြီး စီးပွားရှာနေတာကိုသာ ပြောချင်တာပါ။

ကိုဆရာဝန်။ ။ အဲဒီလိုဆို နိုင်ငံခြားက ကျောင်းတွေ လာဖွင့်ကြတာ မျိုးကို ဆရာအနေနဲ့ လုံးလုံးမကြိုက်ဘူးပေါ့။

ဆရာ ။ ။ မြန်မာလူမျိုးတွေကိုယ်တိုင် လုပ်နိုင် သင်နိုင်တဲ့ ကျောင်းမျိုးတွေကိုသူများဖွင့်ခွင့်ပေးနေရင် ၊ အလုပ် လုပ်ခွင့်တွေ ပေးနေရင် မြန်မာလူမျိုး ပညာတတ်တွေ အပြင်ကိုချည်း ရောက်ကုန်တော့မှာပေါ့။ အခု လာဖွင့်နေကြတဲ့ စကားပြောသင်တန်းတို့၊ စာရင်း ကိုင် LCCI တို့၊ NCC တို့လို ဘာသာရပ်တွေ သင်နိုင်တဲ့ သင်နေတဲ့ မြန်မာလူမျိုးဆရာ၊ ဆရာမ တွေ စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်မှာ တစ်ပုံကြီးပါ။ စက်မှု ရင်းနှီးမြှုပ်နှံတဲ့ လုပ်ငန်းမျိုးမဟုတ်ရင် နိုင်ငံခြား သားတွေ မြန်မာနိုင်ငံမှာ အလုပ်လာလုပ်တာကို စိစစ်စစ်စစ် လုပ်သင့်တယ် ထင်ပါတယ်။ တစ်ခါက ကြယ်ငါးပွင့်ဟိုတယ်သစ်ကြီး တစ်ခုကို ဆရာ ရောက်သွားတယ်။ အဲဒီဟိုတယ်မှာ ဖျော်ဖြေနေတဲ့ တီးဝိုင်းက အာရှနိုင်ငံတစ်ခုက လူမျိုးတွေပါ။ အင်္ဂလိပ်သီချင်းတွေကို ဆရာတို့ မြန်မာနိုင်ငံက အဆိုတော်လေးတွေလောက်တောင် အသံထွက် မှန်မှန်ကန်ကန် မဆိုတတ်ပါဘူး။ တကယ်လို့သာ အဲဒီလို အလုပ်လာလုပ်တာမျိုးတွေကို ခွင့်မပြုရင် အဲဒီဟိုတယ်ကြီးဟာ ဆရာတို့ မြန်မာပြည်က လူငယ်လေးတွေရဲ့ တီးဝိုင်းတွေကို ငှားရတော့မှပေါ့

မဟုတ်ဘူးလား။

ကိုဆရာဝန်။ ။ ကျွန်တော်တို့ လူငယ်ဂီတသမားတွေက သူတို့နဲ့ ယှဉ်နိုင်တယ်လို့ ယူဆသလား။

ဆရာ ။ ။ စောစောကပြောတဲ့ အာရှနိုင်ငံတစ်ခုက တီးဝိုင်းအဖွဲ့ မျိုးနဲ့သာ ယှဉ်လို့ကတော့ ဆရာတို့ မြန်မာလူငယ် ဂီတသမားလေးတွေက ကိုးဆယ်ဆ သာလိမ့်မယ်လို့ တောင် ပြောလိုက်ချင်ပါရဲ့။ ဆရာ အဓိကပြောချင်တာက တိုင်းပြည် စက်မှုဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးအတွက် အရေးကြီးဆုံးဖြစ်တဲ့ စက်ရုံအလုပ်ရုံကြီးတွေ လာတည်ဆောက်တာမျိုးကလွဲရင် နိုက်ကလပ် လာဖွင့်တာတို့၊ လောင်းကစားမျိုးဖြစ်တဲ့ ဂိမ်းအမျိုးမျိုးတွေ လာဖွင့်တာတို့၊ အနှိပ်ခန်း လာဖွင့်တာတို့ စတာတွေကိုတော့ ကန့်သတ်သင့်တယ် ထင်တာပဲ။

မဆရာဝန်။ ။ သူတို့ကျောင်းတွေ လာမဖွင့်တော့ ကျွန်မတို့ ကလေးတွေ ပညာမရနိုင်တော့ဘူးလေ ဆရာရယ်။

ဆရာ ။ ။ ဒီကိစ္စမှာ တရုတ်နိုင်ငံကလုပ်တဲ့ လုပ်ပုံလေး တော်တော်ကောင်းတယ်။ ယဉ်ကျေးမှုဖလှယ်ရေး အစီအစဉ်ဆိုတာမျိုးလုပ်ပြီးတော့ သူတို့နိုင်ငံက ကျောင်းသားတွေ တရုတ်ပြည်လာ ပညာသင်တာကို လက်ခံသလို၊ တရုတ်ပြည်က ကျောင်းသားတွေ လည်း သူတို့နိုင်ငံတွေကို လွှတ်ပြီး အလုပ်လုပ်ရင်း ပညာသင်စေတယ်။ ဂျပန်နိုင်ငံ တစ်ခုတည်းမှာတင် တရုတ်ပြည်ကကျောင်းသားတွေ နှစ်သိန်းလောက် ရှိတယ်။ အမေရိကန်နိုင်ငံမှာလည်း သောင်းနဲ့ချီ ရှိတယ်။ နိုင်ငံခြားကို အဲဒီလို ကျောင်းသားတွေကို

ရှက်စိတ်

၉၇

- လွတ်ပေးလိုက်တော့ ပျက်စီးစရာရှိရင် သူတို့
တစ်ဦးချင်းပဲ ပျက်စီးတယ်။ တိုင်းပြည်တစ်ခုလုံး၊
အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှုတစ်ခုလုံး မပျက်စီးနိုင်ဘူး။
- ကိုဆရာဝန်။ ။ နိုင်ငံခြားက ကျောင်းတွေလာဖွင့်တာ အမျိုးသား
ယဉ်ကျေးမှုကိုပျက်စီးစေတယ်လို့ ဆရာဆိုချင်တာပေါ့။
- ဆရာ ။ ။ ဆိုချင်တာ မဟုတ်ပါဘူး။ အတိအလင်း ဆိုလိုက်
တာပါ။ မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ်ဆိုတာ ကလေးတွေ
နားမလည်နိုင်တော့ဘူး။ ဒါ အရမ်းပြောတာ မဟုတ်
ပါဘူး။ ကိုယ်တွေ့ပါ။ ဆရာကျောင်းက ကလေးတွေ
ရော၊ လူကြီးကလေးတွေပါ သံရုံးတွေ သွားသွားပြီး
စာအုပ်တွေငှားကြ၊ စာတွေဖတ်ကြ လုပ်နေကြတော့
ရှိတ်စပီးယားတို့ ဘာတို့ သူတို့ ကောင်းကောင်း
သိတယ်။ ဒါပေမယ့် ဘွဲ့ရတဲ့ အရွယ်တွေထဲမှာ
“ဇော်ဂျီ” ဆိုတဲ့ အမည်ကို မကြားဖူးတဲ့သူတွေ
အများကြီးပဲ။ မဟာဆွေဆိုတာ ဇာတ်မင်းသားလို့
ထင်နေတာလို့ ပြောတဲ့ ဆရာဝန်မလေး တစ်ယောက်
တောင် တွေ့ဖူးတယ်။
- ကိုဆရာဝန်။ ။ ကျွန်တော်တို့ဟာ အဲဒါလောက်တော့ မဆိုးသေးပါဘူး
ဆရာ။ မဟာဆွေ ရေးတဲ့ စာတွေ တစ်အုပ်မှ
မဖတ်ဖူးပေမယ့် မဟာဆွေဆိုတာ စာရေးဆရာကြီး
တစ်ယောက်ဆိုတာတော့ သိပါတယ်။
- ဆရာ ။ ။ ဆရာ ကိုယ်တိုင်ကလည်း ငယ်ငယ်လေးကတည်းက
သာသနာပြုကျောင်းမှာ နေလာခဲ့ရတာဆိုတော့
သမ္မာကျမ်းစာကို အတော်များများ အလွတ်ရဖူးခဲ့ပေ
မယ့် ဇိနတ္ထပကာသင်္ဂီဆိုတာကိုတော့ ကောလိပ်

ရောက်မှ ဖတ်ဖူးခဲ့တာပါ။ ကောလိပ်ရောက်တဲ့ အချိန်ထိ ဩကာသဘုရားရှိခိုးကို ဆရာ အစအဆုံး မရသေးပါဘူး။ အဲဒီတော့ ဘာဖြစ်လာသလဲဆိုတော့ သတင်းစာသမား ဖြစ်လာလို့ စာတွေရေးတဲ့အခါမှာ မြန်မာစာ အရေးအသားမှာ အင်မတန် ညံ့ဖျင်းတာကို ကိုယ်တွေ့ကြုံရခြင်းပါပဲ။ ခုထက်ထိလည်း ဆရာဟာ မြန်မာစာကို လှအောင် မရေးတတ်သေးပါဘူး။ အသက်ကလေးနဲ့ ဝါကလေးရလာတော့ ရှေ့ရှေ့ရှုရှုနဲ့ လူနားလည်အောင်တော့ ရေးတတ်လာတာပေါ့။ ဒါပေမယ့် ဆရာတို့နဲ့ မတိမ်းမယိမ်း ကောလိပ်ကို ရောက်ကြတဲ့ တင်မိုးတို့ ကြည်အောင်၊ မောင်စွမ်းရည်တို့လို စာကို ချောနေ လှနေအောင် မရေးတတ်ဘူး။ ရှေးက ဆရာသခင်ကြီးတွေနဲ့တော့ ဝေလာဝေးပါ။ ဆရာတို့ နောက်မျိုးဆက် တစ်ဆက် နီးပါးခြားပြီးမှ ပေါ်လာကြတဲ့ ကိုကျော်ရင်မြင့်တို့၊ ကိုနေဝင်းမြင့်၊ ကိုရိုးကွန့်တို့တစ်တွေ ရေးတာတွေ၊ ဆရာတို့နဲ့ဆို တူမလေးတွေ အရွယ်လောက်ရှိကြမယ့် ဝင်းဝင်းမြင့်တို့၊ မဝင့်တို့တစ်တွေ ရေးတာတွေကို ဖတ်မိတဲ့အခါ တစ်ခါတလေများ ဆရာမှာ ပါးစပ်ဟောင်းလောင်းကို ဖြစ်သွားရတာ။ ရေးထားပုံလေးတွေက လှလိုက်တာ၊ ရေးတတ်လိုက်တာလို့ ပါးစပ်ကထုတ်ပြီး မပြောဘဲကို မနေနိုင်လောက်အောင် ဖြစ်ရတယ်။ ဒီလိုပြောတာ မြန်မာစာညံ့တယ်ဆိုတာကို ဂုဏ်ရှိတယ်လို့ထင်ပြီး ပြောနည်းမျိုး မဟုတ်ဘူးနော်။ နိုင်ငံခြားသားတွေဖွင့်တဲ့ ကျောင်းမှာ

ယနေ့မန္တလေးစာအုပ်တိုက်

နေရတော့ ကိုယ့်ဘာသာ၊ ကိုယ့်စာပေ၊ ကိုယ့်ယဉ်
 ကျေးမှုနဲ့ ဘယ်လောက် အလှမ်းကွာ သွားသလဲ
 ဆိုတာ သိရအောင် ပြောပြတာပါ။ ဒါတောင်
 ဆရာတို့ကျောင်းတွေက သာသနာပြုကျောင်းတွေဆို
 တော့ သူတို့ဘာသာ၊ သာသနာအရ ယဉ်ပါး
 လိမ္မာအောင် သွန်သင်ဆုံးမတာတွေ ခံရပါသေး
 တယ်။ အခုခေတ် လာဖွင့်တဲ့ ကျောင်းတွေက
 စီးပွားရေးအတွက် သက်သက် လာလုပ်ကြတဲ့
 ကျောင်းတွေ။ သူတို့က သူတို့အတွက် စီးပွားရေးအရ
 တွက်သားကိုက်ဖို့ တစ်ခုတည်းကြည့်မှာ၊ တခြား
 ဘာမှ လုပ်ပေးမှာမဟုတ်ဘူး။ ပိုပြီး တိုင်းပြည်နဲ့
 လူမျိုးအတွက် အန္တရာယ်ကြီးသေးတယ်။

မဆရာဝန်။ ။ တံခါးဖွင့် စီးပွားရေးစနစ်မှာ ဒါမျိုးတွေကတော့
 ရှောင်လို့ မရဘူးထင်တယ် ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ ဘယ်လောက်ပဲ တံခါးဖွင့်ပါတယ် ဆိုနေ ဆိုနေ
 ကိုယ့်အမျိုးသား စီးပွားရေးကို ကာကွယ်တဲ့ အကန့်
 အသတ်တွေကတော့ နိုင်ငံတိုင်းမှာ ရှိပါတယ်။
 အမေရိကန်မှာလည်း ရှိတယ်။ ဂျပန်မှာလည်း
 အများကြီးရှိတယ်။ အိမ်နီးချင်း ထိုင်းနိုင်ငံမှာလည်း
 အများကြီး ရှိပါတယ်။ ထိုင်းနိုင်ငံမှာ ဆိုရင်
 အမျိုးသား စီးကရက်လုပ်ငန်းတွေကို ထိခိုက်မှာစိုးလို့
 နိုင်ငံခြားက စီးကရက်တွေ တင်သွင်းမှုကို ကန့်သတ်
 တားဆီး ထားပါတယ်။

မဆရာဝန်။ ။ စီးကရက် တင်သွင်းတာနဲ့ ကျောင်းတွေ လာဖွင့်တာ
 သဘာဝချင်းမှ မတူဘဲဆရာ။ ဒါက ပညာရေးပဲ။

ကလေးတွေ မျက်စိပွင့်ဖို့ပဲ။

ဆရာ ။ ။ စီးကရက် တင်သွင်းတာ သောက်တဲ့လူ တစ်ဦး
 ချင်းအတွက်သာ အန္တရာယ်ရှိတာ၊ ဒီလို ကျောင်းတွေ
 လာဖွင့်တာကတော့ တစ်မျိုးသားလုံးအတွက်ကို
 အန္တရာယ်ရှိတာ။ ကိုယ့်အမျိုး၊ ကိုယ့်ယဉ်ကျေးမှုကို
 အထင်မကြီးတော့ဘဲနဲ့ အနောက်တိုင်းယဉ်ကျေးမှု
 ကိုမှ အထင်ကြီးတဲ့စိတ်တွေ ဝင်လာအောင်လုပ်တာ။
 အခုတောင်မှ ဟိုတယ်ကြီးတွေ၊ နိုက်ကလပ်တွေမှာ
 ဘာတွေ ဖြစ်နေကြတယ်ဆိုတာ လူတိုင်းပြောနေ
 ကြတယ် မဟုတ်လား။ ညကပဲ မဂ္ဂဇင်းတစ်ခုမှာ
 ဆရာ ဓာတ်ပုံတစ်ခု တွေ့လိုက်ရတယ်။ မင်းသမီး
 လေးတစ်ယောက်ရဲ့ မွေးနေ့မှာ မင်းသားလေး
 တစ်ယောက်က ပါးကို မွှေးမွှေးပေးနေတဲ့ ပုံတဲ့။
 အပျိုအရွယ် မိန်းကလေးတစ်ယောက်ကို လူပျို
 လူရွယ် ယောက်ျားလေးတစ်ယောက်က လူပုံ
 အလယ်မှာ မွှေးမွှေးပေးတယ် ဆိုတာမျိုးက မြန်မာ့
 ဓလေ့ မဟုတ်ပါဘူး။ ရုပ်ရှင်ထဲမှာတောင် ဒီလို
 တကယ်ထိအောင် နမ်းတဲ့အခန်းမျိုးတွေကို ဆင်ဆာ
 က ခွင့်မပြုပါဘူး။ အနောက်တိုင်းယဉ်ကျေးမှုတွေကို
 ဆရာတို့ ကလေးတွေ ဘယ်လောက် အတုမြင်
 အတတ်သင်နေကြပြီလဲဆိုတာ အဲဒါ အထင်ရှားဆုံး
 သာကေပဲ။ မင်းတို့ သမီးလေးဟာ ပါးကိုနမ်းပြီး
 နှုတ်ဆက်တာ ယဉ်ကျေးမှုပဲ အဆန်း မဟုတ်ပါဘူး
 ဆိုတဲ့ အယူအဆတွေ ထင်သွားမှာ မင်းတို့
 မစိုးရိမ်ကြဘူးလား။

စကား မာရသွန် (၇)

- ဆရာ ။ ။ ဟဲ့ ဘာဖြစ်လာတာလဲ၊ မျက်စိပျက် မျက်နှာပျက်နဲ့။
ကျောင်းသူ။ ။ ငိုချင်လို့ ရောက်လာတာ ဆရာရဲ့။ ကျွန်မတို့မှာ
မိဝေးဖဝေးနဲ့ ရန်ကုန်လာနေရတာဆိုတော့ တစ်ခုခု
ဖြစ်လို့ စိတ်ညစ်ရတိုင်း ဆရာ့ကိုသာ ပြေးပြေးပြီး
သတိရနေတာ မှတ်လား။
- ဆရာ ။ ။ ကောင်းကွာ။ စိတ်ညစ်ရတိုင်းတော့ ဆရာ့ကို သတိ
ရပြီး ပျော်ရွှင်တဲ့အခါတွေ၊ အဆင်ပြေနေတဲ့အခါတွေ
ကျတော့ ဆရာ့ကို သတိမရတော့ဘူးပေါ့။
- ကျောင်းသူ။ ။ ပြောရင်လည်း ခံရမှာပဲဆရာ၊ စိတ်ညစ်တဲ့ အခါတွေ
တစ်ခုခု တိုင်ပင်စရာ၊ အကြံတောင်းစရာတွေ
ရှိလာတဲ့ အခါတွေမှာ ဆရာ့ကို ပိုအမှတ်ရမိတာတော့
အမှန်ပဲ။
- ဆရာ ။ ။ ကဲ ဆိုစမ်းပါဦး။ ဘာတွေ စိတ်ညစ်လာပြန်တာလဲ။
ဘွဲ့ရပြီး အလုပ်မရသေးတော့လဲ တညည်းညည်း။
အလုပ်ရပြီးတော့လဲ တညည်းညည်းနဲ့။ မင်းတို့ဟာက
မဟုတ်သေးပါဘူး။ လူငယ် မဟုတ်သလိုဘဲ။
ဒီအချိန် ဒီအရွယ်ဆိုတာ မြူးထူးတက်ကြွ နေရမယ်

ယနေ့မန္တလေးစာအုပ်တိုက်

မဟုတ်ဘူးလား။ ဘွဲ့လည်းရပြီးပြီ၊ အလုပ်နဲ့ အကိုင်
နဲ့လည်း ဖြစ်နေပြီ၊ ဘာလိုသေးလို့လဲ။

ကျောင်းသူ။ ။ အလုပ်ထဲမှာ စိတ်ညစ်စရာတွေ တွေ့နေရလို့ပါ
ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ နိုင်ငံခြားသားတွေနဲ့ လုပ်ရတာဆိုတော့ ဓလေ့စရိုက်
တွေ မတူတာတွေတော့ ရှိမှာပေါ့ကွယ်။ ကိုယ့်
ဂုဏ်သိက္ခာနဲ့ ကိုယ့်လူမျိုးရဲ့ ဂုဏ်သိက္ခာကို
မထိခိုက်သရွေ့တော့ သည်းခံရမှာပေါ့။

ကျောင်းသူ။ ။ နိုင်ငံခြားသားနဲ့ ဖြစ်ရတာ မဟုတ်ဘူး ဆရာရဲ့၊
ကိုယ့်ဗမာ အချင်းချင်း ဖြစ်ရတာမို့ စိတ်ထဲမှာ
ကျလိကျလိ ဖြစ်နေရတာ။

ဆရာ ။ ။ ကိုယ့်အချင်းချင်း ဘယ်လို ဖြစ်ရတာလဲ။

ကျောင်းသူ။ ။ နိုင်ငံခြားသား မန်နေဂျာရဲ့ အတွင်းရေးမှူးမလေးက
မြန်မာစစ်စစ်ပါ ဆရာ။ ဒါပေမယ့် မန်နေဂျာနဲ့
အမြဲတွဲလုပ်နေရာဆိုတော့ ကျွန်မတို့ ဝန်ထမ်းတွေ
အပေါ် သိပ်မောက်မာတယ်။ သူ့ကိုယ်သူ မန်နေဂျာ
နဲ့တန်းတူလို့ အောက်မေ့နေတာ။ ဒီမနက် သန့်ရှင်း
ရေးလုပ်နေကျ ကောင်လေးတစ်ယောက် ခွင့်ယူ
ထားလို့ မလာဘူး။ အဲဒါ အတွင်းရေးမှူးမက
မန်နေဂျာရဲ့အခန်းကို တံမြက်စည်းလှည်းပြီး ဖုန်တွေ
ဘာတွေ သုတ်လိုက်ပါလို့ ကျွန်မကို ခိုင်းတယ်။

ဆရာ ။ ။ ဒီတော့ . . .

ကျောင်းသူ။ ။ အဲဒီတော့ ကျွန်မက ဆရာတပည့်ပဲ ဆရာရယ်၊
ဘာရမလဲ။ ငါ့အလုပ်က ဒီကုမ္ပဏီမှာ စာရင်းကိုင်
ဖြစ်တယ်။ သန့်ရှင်းရေးသမား မဟုတ်ဘူး။ လူမရှိလို့

ရှိရင် မန်နေဂျာ လက်တိုလက်တောင်း ခိုင်းဖို့ခန့်
ထားတဲ့ အတွင်းရေးမှူးက လုပ်ရမှာပေါ့လို့ ပြန်ပြော
လိုက်တာပေါ့။ ဘာပြောကောင်းမလဲ ဆရာရေး-
ကတ်ကတ်လန်အောင် ကျွန်မကို ရန်တွေ့တော့တာ
ပဲ။ သူ့ကို လက်တိုလက်တောင်း အခိုင်းအစေလို့
ပြောရပါမို့လားဆိုပြီး ဒေါသပူပန်ထ နေလိုက်တာ။

ဆရာ ။ ။ ဒါနဲ့ နေပါဦး။ မင်းပြောတော့ မင်းက ငိုချင်လို့
ရောက်လာတာဆို။ မန်နေဂျာက ဆူလို့လား။

ကျောင်းသူ။ ။ သူက တိုင်ပေမယ့် မန်နေဂျာက ဘာမှ မပြောပါဘူး။
အဲဒီလို ဘာမှမပြောလေ သူက ကျွန်မကို ရန်ထောင်
လေပဲ ဆရာ။ ကျွန်မ ဒီအလုပ်က ထွက်လိုက်ချင်ပြီ။
အဲဒါ ဆရာ့ကို လာတိုင်ပင်တာ။

ဆရာ ။ ။ ဘာဆိုလို့ ဒီအလုပ်က ထွက်ရမှာလဲကွဲ့။ အလုပ်ရှင်
နဲ့ဖြစ်ရတဲ့ ပြဿနာမှ မဟုတ်တာဘဲ။

ကျောင်းသူ။ ။ ကျွန်မ ရန်မဖြစ်တတ်ဘူး ဆရာ။ သူက ရန်ထောင်
ထောင်နေတော့ နေရထိုင်ရတာ စိတ်မချမ်းသာဘူး။
ပြန်လည်း မပြောတတ်ဘူး။ ဝမ်းနည်းတာပဲရှိတယ်။

ဆရာ ။ ။ ဘာ ဝမ်းနည်းစရာ ရှိသလဲကွယ်။ ကိုယ့်ဘက်က
မှားတာမှ မဟုတ်တာဘဲ။

ကျောင်းသူ။ ။ ကျွန်မပြောလိုက်တာ မမှားဘူး မှတ်လား ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ သန့်ရှင်းရေး မလုပ်နိုင်ဘူးလို့ ပြောလိုက်တဲ့ ကိစ္စက
မမှားပါဘူး။ သူ့ကို လက်တိုလက်တောင်း အခိုင်း
အစေလို့ ပြောလိုက်တာကတော့ မှားတယ်။

ကျောင်းသူ။ ။ သူက သပ်စီးပိုးလွန်းတာ မခံချင်လို့ ပြောလိုက်တာ
ပါဆရာ။ နေ့တိုင်း ဝန်ထမ်းတွေအပေါ် သိပ်

မောက်မာတာ။ သူ့ အစော်ကား မခံရဖူးတဲ့လူ
တစ်ယောက်မှကို မရှိဘူး။

ဆရာ ။ ။ လုပ်သင့် လုပ်ထိုက်လို့ လုပ်လိုက်တယ်လို့
ကိုယ်တိုင်ယုံကြည်တဲ့ ကိစ္စဆိုရင် ဘာဝမ်းနည်းစရာ
လိုသလဲ။

ကျောင်းသူ။ ။ ကျွန်မ မမှားဘူး မလွန်ဘူးဆိုတာတော့ ကျွန်မ
ယုံတယ်။ ဝန်ထမ်းအားလုံးကလည်း ဒီအတိုင်းပဲ
ပြောကြတယ်။

ဆရာ ။ ။ အဲဒီလိုဆိုရင် ဒီကိစ္စက ပြီးနေပြီပဲ။ ဘာမှ ဆက်ပြီး
စဉ်းစားနေဖို့ မလိုတော့ဘူးပေါ့။ ကိုယ် လုပ်သင့်
တာကို လုပ်လိုက်တယ်။ ရှေ့ဆက်ပြီး ကိုယ်လုပ်စရာ
ရှိတာ ဆက်လုပ်သွားရုံပဲပေါ့။

ကျောင်းသူ။ ။ ကိုယ်ကပြီးသွားပေမယ့် သူက မပြီးလို့ ခက်နေတာ
ပေါ့ ဆရာ။ သူက ရန်တစ်စောင်စောင်နဲ့ ဆက်လုပ်
နေတော့ ဘယ်လိုလုပ်မလဲ။

ဆရာ ။ ။ ဒါက သူ့အပိုင်းပဲလေ။ ကိုယ်နဲ့ မဆိုင်တော့ဘူး။
သူ့အလုပ်သူလုပ်၊ ကိုယ့်အလုပ်ကိုယ်လုပ်နေရုံပေါ့။
လက်ခုပ်တီးတယ်ဆိုတာ နှစ်ဘက်ညီမှ တီးလို့
ရတာမျိုးပဲ။

ကျောင်းသူ။ ။ ကျွန်မစိတ်ဓာတ်က သိပ်ပျော့လို့လား မသိပါဘူး
ဆရာရယ်။ ဂရုမစိုက်ဘဲ နေလို့ကိုမရဘူး။ သူက
စူအောင့်ပြတိုင်း စိတ်ညစ်နေရတယ်။

ဆရာ ။ ။ ဟုတ်တယ်၊ အဲဒါ စိတ်ပျော့လို့ ဖြစ်ရတာ။
စိတ်ဓာတ် ခိုင်မာပြတ်သားရင် ဒါမျိုးတွေကို ဂရုစိုက်
မနေတော့ဘူး။ ကိုယ့်အလုပ် ကိုယ်လုပ်နေမှာပဲ။

ရှက်စိတ်

၁၀၅

ကျောင်းသူ။ ။ ကျွန်မက ငယ်ငယ်ကတည်းက သိပ်စိတ်ပျော့တာ။
 မိဘတွေက နည်းနည်းလေး မပြောလိုက်နဲ့
 မျက်ရည်က အရင် ကျလာတာပဲ။ အဲဒီလို
 စိတ်ပျော့တာကို ပြုပြင်လို့ ရနိုင်သလား ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ လုပ်ချင်တဲ့ဆန္ဒ အမှန်တကယ်ရှိရင် လောကမှာ
 ရှာလုပ်လို့ မဖြစ်နိုင်ဘူးဆိုတာ ဘာမှ မရှိပါဘူး။

ကျောင်းသူ။ ။ ကျွန်မ ဘယ်လို ပြုပြင်ယူရမလဲ ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ စိတ်ဓာတ်ပျော့ညံ့တာကို ပြုပြင်ဖို့အတွက် စိတ်ဓာတ်
 ပျော့ညံ့မှု ဘာကြောင့် ဖြစ်လာရသလဲ ဆိုတာကို
 အရင်ဆုံး သိအောင် လုပ်ရမယ်။ စိတ်ဓာတ်ပျော့ညံ့မှု
 ဟာ အခြေခံအားဖြင့် ကိုယ့်ကိုကိုယ် ယုံကြည်မှု
 နည်းပါးခြင်းက ပေါ်ထွက်လာတာ ဖြစ်တယ်။
 ဘယ်လို ယုံကြည်မှုနည်းတာလဲဆိုတော့ ကိုယ်လုပ်
 လိုက်တာ မှန်မှန်ရဲ့လား၊ ကိုယ်ရွေးလိုက်တာ
 ဟုတ်မှဟုတ်ရဲ့လားဆိုတဲ့ သံသယတွေ အမြဲဝင်နေ
 တတ်တာမျိုးကို ဆိုလိုတာပဲ။

ကျောင်းသူ။ ။ ဟုတ်တယ်ဆရာ။ ကျွန်မ ပစ္စည်းတစ်ခုခုဝယ်တိုင်း
 အဲဒါမျိုး ဖြစ်တယ်တယ်။ ဆိုင်မှာလဲ ဟိုဟာလေး
 ကောင်းနိုးနိုး၊ ဒီအရောင်လေး ကောင်းနိုးနိုးနဲ့
 ရွေးလို့ကို မရနိုင်အောင် ဖြစ်ရတယ်။ နောက်ဆုံး
 အကြိုက်ဆုံးလို့ ထင်တာကို ရွေးပြီး ယူခဲ့ပေမယ့်
 အိမ်ရောက်တော့ တခြားဟာကို မယူခဲ့မိတာ မှားလေ
 ခြင်းလို့ နောင်တရနေမိပြန်ရော၊ အဲဒါ ဘာကြောင့်
 လဲ ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ အဲဒါ ကိုယ် ဘာအကြိုက်ဆုံး ဖြစ်သလဲ၊ ဘာကို

အလိုချင်ဆုံး ဖြစ်သလဲဆိုတာကို တိတိကျကျ
မသိလို့ပေါ့။ ဥပမာ မင်းက အစိမ်းရောင်ကို
အကြိုက်ဆုံးဆိုတဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက် အခိုင်အမာ ရှိထား
ရင် ဆိုင်မှာ အစိမ်းရောင်ပြပါလို့ ပြောလိုက်ရုံပဲ။
ဟိုအရောင် ကောင်းနိုးနိုး၊ ဒီအရောင် ကောင်းနိုးနိုး
စိတ်ထဲမှာ ဇေယျာ ဖြစ်နေစရာ မရှိတော့ဘူးလေ။
ကိုယ်အကြိုက်ဆုံးက ဘာလဲ။ ကိုယ်လိုချင်ဆုံးက
ဘာလဲဆိုတာကို တိတိကျကျ ပြတ်ပြတ်သားသား
မသိတဲ့ လူမျိုးဟာ ဘဝမှာလည်း ဘယ်တော့မှ
လူတစ်လုံး သူတစ်လုံး မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ပေါ်ပင်လိုက်
မီးစင်ကြည့်ပြီးက ရာသီအလိုက် အရောင်ပြောင်း
ဆိုတဲ့ ရေစုန်မျောသမားသာ ဖြစ်မှာပဲ။

ကျောင်းသူ။ ။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ယုံကြည်မှုနည်းတဲ့ စိတ်တို့၊ အားငယ်
ပျော့ညံ့တဲ့ စိတ်တို့ ဆိုတာတွေဟာ မွေးရာပါ
ဇာတိ စိတ်လား ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ မွေးကတည်းက ပျော့ညံ့စွာ မွေးလာတယ်လို့ မရှိပါ
ဘူး၊ ကလေးတစ်ယောက်ရဲ့ စိတ်ဓာတ် တည်
ဆောက်ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုတာ သူ ကြီးပြင်းခဲ့ရတဲ့ ပတ်ဝန်း
ကျင်ရဲ့ အခြေအနေကို လိုက်ပြီး ဖြည်းဖြည်း ချင်း
တစ်စပြီးတစ်စ ဖြစ်တည်လာတာပါ။ အကာ
အကွယ် အစောင့်အရှောက် လွန်ကဲမှုအောက်မှာ
ကြီးပြင်းလာရတဲ့ ကလေးတွေနဲ့ တင်းကျပ်လွန်းတဲ့
အချုပ်အချယ် အောက်မှာ ကြီးပြင်းလာရတဲ့ ကလေး
တွေဟာ များအားဖြင့် ပျော့ညံ့တဲ့ အားငယ်တတ်
တဲ့ တွေဝေယိမ်းယိုင်တတ်တဲ့ စိတ်ဓာတ်မျိုးတွေ

ရှက်စိတ်

၁၀၇

ရှိလာစေတယ်။

ကျောင်းသူ။ ။ ပျော့ညံ့ အားငယ်တဲ့ စိတ်ဓာတ်တွေ ရှိလာတာ လူစွမ်းလူစ အရည်အသွေးနံနဲ့ လာရတာဟာ မိသားစု အသိုင်းအဝိုင်းပေါ်မှာ တည်တယ်လို့ ဆိုရမှာလား ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ အများအားဖြင့် ဖြစ်တည်တယ်လို့ ဆိုရမှာပေါ့။

ကျောင်းသူ။ ။ အဲဒီလိုဆိုတော့လည်း ကျွန်မတို့ ဘဝဖြစ်တည်လာ ရမှုအပေါ် ကျွန်မတို့ ဘာမှ မတတ်နိုင်တော့ဘူးပေါ့ လေ။ ဒါပေမယ့် ဆရာစကားအရ အဲဒီလို ဖြစ်တည် နေမှုကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲလို့တော့ ရနိုင်တယ် မဟုတ်လား။

ဆရာ ။ ။ ရနိုင်တယ် မဟုတ်ဘူး။ ရကို ရပါတယ်။

ကျောင်းသူ။ ။ ပြောပြပါဦး ဆရာရယ်။

ဆရာ ။ ။ တစ်၊ အမှန်တကယ် ပြုပြင်ပြောင်းလဲချင်တဲ့ စိတ်ဆန္ဒ အခိုင်အမာ ရှိရမယ်။ မင်းမှာ ရှိပြီလား။

ကျောင်းသူ။ ။ ရှိပါပြီ ဆရာရယ်၊ စိတ်ဓာတ်ပျော့ညံ့တာဟာ လူ့ လောကမှာ အဆင်ပြေပြေ နေတတ်ဖို့အတွက် အတားအဆီးတစ်ခု ဖြစ်တယ်ဆိုတာ သဘောပေါက် နေပါပြီ။

ဆရာ ။ ။ ပြင်းပြတဲ့ စိတ်ဆန္ဒ အခိုင်အမာ ရှိတယ်ဆိုရင် ဘာမဆို ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။

ကျောင်းသူ။ ။ နှစ်အချက်က ဘာလဲ ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ နှစ်အချက်က ကိုယ် အကြိုက်နှစ်သက်ဆုံးအရာ၊ ကိုယ်အဖြစ်ချင်ဆုံး ဘဝဟာ ဘာလဲဆိုတာကို သေချာအောင် ဆန်းစစ်ရမယ်။

ယနေ့မန္တလေးစာအုပ်တိုက်

သုံးအချက်က အဲဒီလို ဆန်းစစ်လို့ ကိုယ့်ဟာကိုယ်
သေချာပြီဆိုရင် အဲဒါကိုပဲ စွဲစွဲမြဲမြဲ ကိုင်စွဲထားတဲ့
အကျင့်ဖြစ်အောင် လုပ်ရမယ်။ ဥပမာ အစိမ်းရောင်
ကို ကြိုက်တယ်ဆိုရင် ဘာပစ္စည်းပဲဝယ်ဝယ် အစိမ်း
ရောင်ကိုချည်းပဲ ဝယ်ပြီး သုံးရမယ်။

တခြား ဟိုအရောင်လေးလဲ ကောင်းတာပဲ၊ ဒီ
အရောင်လေးလဲ လှတာပဲဆိုတဲ့ စိတ်မျိုးကို အဝင်ကို
မခံနဲ့။ အစိမ်းကြိုက်တယ်လို့ ဆုံးဖြတ်ပြီးရင် ဘာဝယ်
ဝယ် အစိမ်းရောင်ကိုသာ ဝယ်ပေတော့။ ကိုယ်
ဆုံးဖြတ်ပြီးတဲ့ ကိစ္စတစ်ခုကို ဘယ်တော့မှ နှစ်ခါပြန်
စဉ်းစားမနေနဲ့။ ဆုံးဖြတ်ထားတဲ့အတိုင်း တုံးတိုက်
တိုက် ကျားကိုက်ကိုက် ဆက်သာလုပ်တော့။ လုပ်ပါ
များရင် အကျင့်ဆိုတာ ဖြစ်သွားတာပဲ။

ကျောင်းသူ။ ။ နှစ်ခါပြန် စဉ်းစားရင် အမှား တွေ့နိုင်တယ်
မဟုတ်ဘူးလား ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ အသေအချာ တွေ့နိုင်တာပေါ့။ ဒါပေမယ့် လူသား
တွေရဲ့ တိုးတက်မှု လမ်းကြောင်းမှာ အမှားမတွေ့
တာတွေ၊ အန္တရာယ် မကြုံရတာတွေ ဘာရှိသလဲလို့
ပြောပြစမ်းပါ။ လူသားတွေဟာ စမ်းသပ်လုပ်ဆောင်
လိုက် အမှားတွေတွေ့လိုက်၊ အဲဒီ အမှားတွေကို
ပြုပြင်ပြီး ရှေ့ဆက် စမ်းသပ်လုပ်ဆောင်လိုက်နဲ့
ဒီအခြေအနေကို ရောက်လာကြတာ မဟုတ်လား။
အမှားကို ပြုလုပ်မိခြင်းဟာ အပြစ်မဟုတ်ပါဘူး။
တစ်ခါပြုမိတဲ့ အမှားကို ဒုတိယအကြိမ် ထပ်မံ
ကျူးလွန်ခြင်းကသာ အပြစ်လို့ ခေါ်ပါတယ်။

ယနေ့မန္တလေးစာအုပ်တိုက်

ရှက်စိတ်

၁၀၉

မှားမှားကို ကြောက်နေရင် ဘာမှ လုပ်ဖြစ်မှာ
မဟုတ်တော့ဘူး။ မှားပါစေ၊ မှားဖူးမှ အမှန်ကို
သိမှာပေါ့။

ကျောင်းသူ။ ။ နံပါတ် သုံး “အကျင့်” ဖြစ်အောင် လုပ်ပြီးရင်
ဘာဆက်လုပ်ရဦးမလဲ ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ နံပါတ် လေး၊ အဲဒီ “အကျင့်” ကို စွဲစွဲမြဲမြဲ
ဆုပ်ကိုင်ထားရင် ကြာတော့ လူနဲ့ခွဲလို့ကို မရတဲ့
“စရိုက်” အဖြစ် ရောက်သွားပါတယ်။ “စရိုက်”
အဖြစ် ရောက်သွားပြီဆိုရင် လူ့ အဇ္ဈတ္တမှာ စွဲနေပြီ။
ခိုင်မြဲနေပြီ။ တွေဝေတာတွေ၊ သံသယ ဖြစ်တာတွေ
မရှိတော့ဘူး။ အဲဒီအဆင့် ရောက်သွားပြီဆိုရင်
အားငယ်စိတ်တွေ၊ ပျော့ညံ့စိတ်တွေ အလိုလို
ပျောက်သွားပြီး ပြတ်သားခိုင်မာတဲ့ စိတ်ဓာတ်တွေ
ရှိလာလိမ့်မယ်။

ကျောင်းသူ။ ။ ဆရာ ရှင်းပြတော့လဲ လွယ်လိုက်တာ၊ မလုပ်နိုင်
စရာကို မရှိဘူး။

ဆရာ ။ ။ တကယ်လုပ်ချင် ဖြစ်ချင်တဲ့ စိတ်သာ ပြင်းပြင်းပြပြ
ရှိရင် ဘာမဆို ဖြစ်နိုင်ပါတယ်လို့ ဆရာပြောခဲ့သား
ပဲ။ အရေးကြီးဆုံးက စိတ်ဓာတ်ပါပဲ။

ကျောင်းသူ။ ။ တွေဝေတတ်တဲ့ စိတ်ရှိတာ ဘယ်နေရာမှ မကောင်း
ဘူးနော်။

ဆရာ ။ ။ ဟုတ်တယ်၊ ဘယ်နေရာမှ မကောင်းဘူး။ အန္တရာယ်
သိပ်ကြီးမားတယ်။ တွေဝေတတ်တဲ့ စိတ်ရှိတဲ့သူဟာ
ကိုယ့်ကိုယ်ကို အမြဲ သံသယ ဖြစ်နေတတ်တယ်။
ငါလုပ်လိုက်တာ ဟုတ်မှ ဟုတ်ပါ့မလား၊ မှန်မှ

မှန်ပါ့မလား ဆိုတဲ့စိတ်နဲ့ အမြဲ တွေးနေတတ်တော့
 ကိုယ့်ကိုယ်ကို အားမလို အားမရ ဖြစ်လာတတ်
 တယ်။ အဲဒီ အားမလို အားမရစိတ်တွေ ကြီးထွားလာ
 တော့ ဒေါသအဖြစ် ရောက်သွားတယ်။ ဒေါသက
 တစ်ဆင့်တက်တော့ မကျေမနပ်ဖြစ်မှုကို ရောက်သွား
 တယ်။ လူဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို မကျေမနပ်ဖြစ်တဲ့
 စိတ်တွေ သိပ်ကြီးမားလာရင် သွေးရှူးသွေးတန်းတွေ
 လျှောက်လုပ်ပစ်တတ်တယ်။ ရမ်ဘိုဆိုတာ အဲဒီလို
 စိတ်ရှိတဲ့ လူမျိုးပေါ့။ သိပ်အန္တရာယ်ကြီးတယ်။
 အဲဒါကြောင့် တွေဝေတတ်တဲ့ မပြတ်သားတဲ့ ပျော့ညံ့
 တဲ့ စိတ်တွေကို ကင်းရှင်းသွားအောင် ဖျောက်ဖျက်
 ပစ်ရမယ်။ ခိုင်မာပြတ်သားတဲ့ စိတ်ဓာတ်ဆိုတာ
 အောင်မြင်မှုအတွက် အခြေခံပဲ။

ကျောင်းသူ။ ။ တကယ်လုပ်မယ်ဆိုရင် နည်းလမ်းက အလွယ်
 ကလေးပဲနော်။

ဆရာ ။ ။ တကယ်လုပ်ချင်ရင် လောကမှာ မဖြေရှင်းနိုင်တဲ့
 ပြဿနာဆိုတာ ဘာမှမရှိပါဘူး။ တကယ်လုပ်ချင်တဲ့
 ဆန္ဒ မရှိရင်သာ ဟိုအကြောင်းပြ၊ ဒီအကြောင်းပြနဲ့
 ဆင်ခြေဆင်လက်တွေ ပေးပြီး ဝေလည်ကြောင်ပတ်
 လုပ်နေကြလို့ ပြဿနာတွေ ဖြစ်ပေါ်လာတာပါ။
 ကဲ မင်း အလုပ်ထွက်ချင်တဲ့စိတ် ရှိသေးသလား။

ကျောင်းသူ။ ။ မထွက်တော့ဘူး ဆရာ၊ ဘယ်သူတွေ ဘာပြော
 ပြော ကျွန်မအလုပ် ကျွန်မ ဆက်လုပ်သွားတော့
 မယ်။ ပျော့ညံ့တဲ့ စိတ်တွေကို ဒီနေ့ကစပြီး ကျွန်မ
 မောင်းထုတ်ပစ်လိုက်တော့မယ်။

စကား မာရသွန် (၈)

- ကျောင်းသား။ ။ ဒီနေ့တော့ ဆရာနဲ့ ပတ်သက်နေတဲ့ အကြောင်း
အရာလေးတစ်ခု မေးခွင့်ပြုပါ ဆရာ။
- ဆရာ ။ ။ မေးပါလေ။ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာလို အရာမရောက်တဲ့
ကိစ္စကလွဲရင် ဒီနေရာမှာ ဘာမဆို မေးချင်တာမေး၊
ဆေးနွေးချင်ရာ ဆွေးနွေးနိုင်ပါတယ်။ ငြင်းခုံ
ဆွေးနွေးမှုရှိမှ တိုးတက်မှု ရှိနိုင်မယ် မဟုတ်လား။
ကဲ ဘာများ မေးချင်တာလဲ။
- ကျောင်းသား။ ။ စာနယ်ဇင်းလောကမှာ ပြောပြောနေကြတဲ့
“အဝါရောင်စာနယ်ဇင်း” ဆိုတာကို သိပ် သဘော
မပေါက်လို့ပါ ဆရာ။ ဘယ်လိုဟာမျိုးကို အဝါရောင်
စာနယ်ဇင်းလို့ ခေါ်တာလဲ။
- ဆရာ ။ ။ စာဖတ်ပရိသတ်ကို သွေးဆောင်ဖြားယောင်းဖို့
အတွက် ပရိသတ် “သည်းခြေခိုက်” သွားစေမယ့်
ကိစ္စမျိုးတွေကို “ပြူးတူးပြဲ” နဲ့ ပုံကြီးချဲ့ပြီး
ဖြစ်စေ၊ ပုံဖျက်ပြီးဖြစ်စေ ရေးသားဖော်ပြတဲ့ စာတွေ၊

ယနေ့မန္တလေးစာအုပ်တိုက်

စာနယ်ဇင်းတွေကို “အဝါရောင်စာနယ်ဇင်း” လို့ သတ်မှတ်ကြပါတယ်။

ကျောင်းသား။ ။ “သည်းခြေခိုက်” တို့ “ပုံကြီးချဲ့” တို့ “ပုံဖျက်” တို့ ဆိုတာတွေကို နမူနာလေးတွေနဲ့ ရှင်းပြပေးပါဆရာ။
ယေဘုယျအနေနဲ့သာ ပြောပြောနေကြတော့ တကယ် တိတိကျကျ ဘာကိုဆိုလိုမှန်း မသိတော့ လို့ပါ ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ လူသားဆိုတာ သဘာဝအရ အထူးအဆန်းဆိုရင် သိချင်တယ်။ စူးစမ်းချင်တယ်။ တခြားလူတွေရဲ့ အကြောင်းကို စပ်စပ်စုစု လုပ်ချင်တယ်။ ပြီးတော့ အပင်ပန်းမခံရဲဘဲနဲ့ ခပ်လွယ်လွယ် အချောင်ရတာ မျိုးကို လိုချင်ကြတယ်။ ဟုတ်တယ်မို့လား။

ကျောင်းသား။ ။ ဟုတ်ပါတယ် ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ လူသားရဲ့ အဲဒီသဘာဝကို အသုံးပြုပြီးတော့ အထူး အဆန်း ဆိုတာမျိုးတွေကို လိုက်ရှာပြီး ပေးတတ်တဲ့ စာနယ်ဇင်းဆိုတာက တစ်မျိုးပေါ့။ ဥပမာ မျိုးစေ့ ဗီဇ ဖောက်လွှဲဖောက်ပြန် ဖြစ်မှုကြောင့် သဘာဝ ပျက်စီးပြီး မွေးဖွားလာတဲ့ ကလေးမျိုး၊ တိရစ္ဆာန်မျိုး၊ သစ်ပင်မျိုး ဆိုတာတွေကို ပုံကြီးချဲ့ လွှဲမှားစွာ ရေးသားတာမျိုးတွေ ရှိပါတယ်။

ကျောင်းသား။ ။ ဘယ်လို လွှဲမှားစွာ ရေးသားတာလဲဆိုတာ ရှင်းပါဦး ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ ဒီလိုသဘာဝပျက်ပြီး မွေးဖွားဖြစ်တည်လာရတာဟာ မျိုးစေ့ဗီဇ ကာလာပ်စည်းတွေ ပုံမှန် အလုပ်မလုပ်နိုင် တဲ့အတွက် ဖောက်လွှဲဖောက်ပြန် ဖြစ်လာရတယ်

ဆိုတဲ့ သိပ္ပံပညာရှင်ထောင့်က မကြည့်ဘဲ တန်ခိုး
 ကုဒ္ဒိပတ်တွေ၊ စုန်းနတ်တစ္ဆေ၊ သူရဲကဝေလိုလို
 ထင်ယောင်ထင်မှားဖြစ်အောင် လုပ်ကြံရေးသား
 တာမျိုးကို ပြောတာပါ။ စာနယ်ဇင်းဆိုတာ “အဖြစ်
 မှန်”ကို တင်ပြရတယ်လို့ လူတိုင်းပြောနေကြပေမယ့်
 တကယ်တမ်းကျတော့ “အဖြစ်မှန်” ကို တင်ပြတာ
 ထက် “မျက်စိနဲ့ မြင်ရတဲ့ မျက်မြင်ကိစ္စ” ကိုသာ
 တင်ပြ ရေးသား နေကြပါတယ်။

ကျောင်းသား။ ။ အဲဒီလို ထူးဆန်းတွေလာ ဗဟုသုတတွေဟာ
 အန္တရာယ်တော့ မဖြစ်ဘူး မဟုတ်လား ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ ဗဟုသုတဆိုတာ အကျိုးရှိစေတဲ့ ဗဟုသုတဖြစ်မှ
 ကောင်းပါတယ်။ စာတစ်ပုဒ်ကို ဖတ်လိုက်ပြီး
 ကိုယ့်အတွက်လည်း ဘာမှမကျန်ရစ်၊ အများအတွက်
 လည်း ဘာမှအကျိုးမရှိ ဆိုတာမျိုးဆိုရင် အားလုံး
 အချည်းနှီး ဖြစ်သွားစေတာပေါ့။ ဥပမာ ဆင်
 နှာမောင်းနဲ့ ဝက်ကလေး မွေးတယ်ဆိုတာမျိုး
 ဖတ်လိုက်ရလို့ ကိုယ့်အတွက် ဘာများအကျိုး
 ရှိသွားစေနိုင်သလဲ။ နိုင်ငံအတွက်ရော ဘာများ
 ကောင်းကျိုးဖြစ်သွားစေနိုင်သလဲ။ စက္ကူတွေကို
 အဓိပ္ပာယ်မရှိတဲ့ နေရာမှာ ဖြုန်းတီးပစ်ရာ ရောက်ရုံပဲ
 ရှိပါတယ်။ ဖတ်တဲ့သူတွေလည်း တန်ဖိုးရှိတဲ့
 အချိန်ကို တန်ဖိုးမရှိတဲ့ ကိစ္စအတွက် ဖြုန်းတီးပစ်
 လိုက်ရာ ရောက်ပါတယ်။ “စာ” ဆိုတာ လူရဲ့
 ခေါင်းထဲမှာ အသိဉာဏ်ပညာ တစ်ခုခု ကျန်ရစ်တာ
 မျိုး ဖြစ်ရင်ဖြစ်၊ လူရဲ့ ရင်ထဲမှာ “ခံစားမှုရသ”

တစ်ခုခုကို ခံစားရစေတာမျိုး ဖြစ်ရင် ဖြစ်မှ
စာကောင်းပေကောင်း “တန်ဖိုးရှိတဲ့စာ” လို့ ခေါ်ပါ
တယ်။ ဒီနှစ်ခုမှာ တစ်ခုခုကို မယေနိုင်ရင် စာကောင်း
မဟုတ်ပါဘူး။ “ပေါက်ပန်းဈေး စာ” လို့သာ
ခေါ်ရပါမယ်။

ကျောင်းသား။ ။ နောက်တစ်မျိုးအကြောင်း ပြောပါဦး ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ နောက်တစ်မျိုးကတော့ လူရဲ့ လူတွေအကြောင်း
စိတ်ဝင်စားတတ်တဲ့ သဘာဝကို အသုံးပြုပြီး အမြတ်
ထုတ်တာမျိုးပါ။ လူဆိုတာ ထူးဆန်းအံ့သြဖွယ်
ကောင်းတဲ့ လကမ္ဘာရဲ့အကြောင်း၊ အင်္ဂါဂြိုဟ်ရဲ့
အကြောင်းထက် လူသားချင်းအကြောင်းကို ပိုစိတ်
ဝင်စားတတ်ပါတယ်။ ဈေးထဲက ပဲပြုတ်သည်မလေး
ခိုးရာလိုက်ပြေးတဲ့အကြောင်းလည်း စိတ်ဝင်စားပါ
တယ်။ အဲဒီ ပဲပြုတ်သည်မလေး အကြောင်းထက်
ထင်ရှားကျော်ကြားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များ အကြောင်းကို
ပိုပြီးစိတ်ဝင်စား ကြပါတယ်။ အဲဒီ စိတ်ဝင်စားမှုကို
အသုံးပြုပြီးတော့ ဟုတ်တာရော၊ မဟုတ်တာရော
ပုံကြီးချဲ့တန်တာချဲ့၊ ပုံပျက်ပန်းပျက်ဖြစ်အောင်
လုပ်တန်တာလုပ်ပြီး လူတွေကို ဖြားယောင်း
သွေးဆောင် တတ်ကြပါတယ်။ အင်္ဂလန်နိုင်ငံက
ဒိုင်ယာနာ မင်းသမီးတို့ ဇာတ်လမ်းတွေကိုသာ
ကြည့်ပေတော့။ ဟုတ်တာ တွေရော၊ မဟုတ်မဟပ်
လုပ်ကြံတာတွေရော စုံနေ တာပါ။ လူတွေက
စိတ်ဝင်စားမှန်း သိကြလေတော့ သူတို့အကြောင်း
တွေကို ကိုယ့်စာစောင်မှာ အဆက်မပြတ် ပါနေ

ရအောင် နည်းအမျိုးမျိုးနဲ့ ကြိုးစားခဲ့ ကြတယ်။
အဲဒီလိုကြိုးစားရာမှာ တချို့က မသမာတဲ့ အင်မတန်
အောက်တန်းကျတဲ့ နည်းတွေကိုတောင် သုံးပြီး
လုပ်လာကြတယ်။ အဲဒီလို လုပ်ရင်းလုပ်ရင်းနဲ့
စာနယ်ဇင်းသမားတွေဟာ “**လိုင်စင်ရအတင်းပြော
သမား**” တွေ အဖြစ်တောင် ရောက်သွားကြရတယ်။

ကျောင်းသား။ ။ “**လိုင်စင်ရအတင်းပြောသမား**”ဆိုတဲ့ စကားလေး
ကိုတော့ သဘောကျသွားပြီ ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ အတင်းပြောတယ်ဆိုတဲ့ ကိစ္စကို လူ့လောကမှာ
လူသိမ်လူဖျင်းတွေရဲ့ အောက်တန်းအကျဆုံး လုပ်ရပ်
အဖြစ် ရှုတ်ချကြပါတယ်။ ဒီနေ့ နိုင်ငံတကာက
စာနယ်ဇင်းသမား အများစုဟာ အတင်းအဖျင်း
မောင်းကြေးနင်းခတ်သူများ အဆင့်ကို လျော့ကျနေ
တာတွေကို ဝမ်းနည်းစရာ၊ စက်ဆုပ်စရာ မြင်တွေ့
နေရပါတယ်။

ကျောင်းသား။ ။ ကျွန်တော်တို့ဆီမှာရော ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ နိုင်ငံတကာလို့ ဆိုလိုက်ကတည်းက အားလုံးပါတာ
ပေါ့ကွယ်။

ကျောင်းသား။ ။ “အဝါရောင်” နဲ့ “အပြာရောင်” ဘယ်လို
ခြားနားသလဲ ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ ညစ်ညမ်းတဲ့စာတွေကို သူတို့ဆီမှာ “အပြင်းစား”
(Hard Porn) နဲ့ “အပျော့စား” (Soft Porn)
ရယ်လို့ ခွဲခြားထားပါတယ်။ ခပ်ရှင်းရှင်း ခွဲခိုး
(တဲ့တိုး) ကြီး အရာတွေကို အပြင်းစားလို့ သတ်မှတ်
ပြီး နည်းနည်းလေးဖုံးကာ ဖိကာပြတဲ့ အရာတွေက

အပျော့စားပေါ့။ “အဝါရောင်” နဲ့ “အပျော့စား”
 ကြားမှာ ကွာခြားချက်ဆိုတာ နည်းနည်းပဲရှိပါတော့
 တယ်။ အားလုံးက လူတွေ “သည်းခြေခိုက်”
 သွားစေမယ့် အရာတွေကို ရှာပေးကြတာချည်းပါပဲ။

ကျောင်းသား။ ။ ကျွန်တော်တို့ဆီမှာ အပြာရောင်တွေ ပေါ်ပေါ်ထင်
 ထင်ကြီး ရှိမနေသေးတာ တော်သေးတာပေါ့နော်။

ဆရာ ။ ။ အပြာရောင်က ပေါ်ပေါ်ထင်ထင်ကြီးကို အပြာရောင်
 အဖြစ် လုပ်ထားတာဆိုတော့ ရှောင်လို့ဖယ်လို့
 ရသေးတယ်။ “အဝါရောင်” က ပိုပြီးအန္တရာယ်
 ကြီးတယ်လို့ ဆရာတော့ ထင်တယ်။ သူက
 သကြားအုပ်ထားတဲ့ အဆိပ်ဆိုတော့ ပါးစပ်ထဲမှာ
 ချို့နေတော့ အဆိပ်မှန်း မသိဘူး။ အထဲရောက်သွားမှ
 လူကို ဒုက္ခရောက်စေတော့တာ။ “အဝါရောင်စာနယ်
 ဇင်း” တွေက “သကြားအုပ်ထားတဲ့အဆိပ်” ပဲ။

ကျောင်းသား။ ။ အဲဒါကို လုပ်နေကိုင်နေကြတဲ့ စာနယ်ဇင်းသမား
 တွေက မသိဘူးလား ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ မသိတာတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ အများစုက သိကြ
 ပါတယ်။

ကျောင်းသား။ ။ သိရက်သားနဲ့များ ဆရာရယ်။ ဘာဖြစ်လို့
 လုပ်နကြတာလဲ။

ဆရာ ။ ။ “ငွေ” နဲ့ “အောင်မြင်မှု” ရရှိမှုကြောင့်ပေါ့။
 လုပ်ငန်းတစ်ခု လုပ်ပြီဆိုကတည်းက အမြတ်ရလို့မှု
 ဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်က ပါလာပြီပဲ။ အမြတ်ရအောင်
 ကိုယ့်ပစ္စည်း များများရောင်းရဖို့ လိုတယ်လေ။
 များများ ရောင်းရဖို့ဆိုရင် လူများများကြိုက်အောင်

ဆွဲဆောင်မှုလုပ်ရမှာပေါ့။ အဲဒီလို လူကြိုက်များ
 အောင်လုပ်ရင်းနဲ့ ဖြည်းဖြည်းချင်း အဝါရောင်တွေ
 ဖြစ်ကုန်ကြတော့တာပါပဲ။ အဲဒါက ငွေကြောင့်ဝါ
 ရတဲ့ အဝါ။ နောက်တစ်မျိုးကျတော့ ငွေကြောင့်
 အဓိက မဟုတ်ဘူး။ ကိုယ်လုပ်ရင် ဖြစ်တယ်။
 အောင်မြင်တယ်ဆိုတဲ့ နာမည်ကို ယူချင်ကြတဲ့
 အတွက် ဝါသွားရတယ်။ အောင်မြင်မှုဆိုတဲ့
 စကားကို အဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူမှ မှားယွင်းကြတာ
 ပေါ့။ စာနယ်ဇင်းတစ်ခုပဲ ဆိုကြပါစို့။ အဲဒီစာနယ်
 ဇင်းဟာ ရောင်းကောင်းတယ်။ စောင်ရေ အများကြီး
 ထုတ်ဝေရတယ်ဆိုရင် အောင်မြင်တယ်လို့ ယေဘုယျ
 ယူဆလေ့ ရှိကြတယ်။ လူရိုသေ ရှင်ရိုသေဖြစ်မှု
 ဆိုတာကို ထည့်မစဉ်းစားတတ်ကြဘူး။ အနောက်
 နိုင်ငံက ဘိလတ်ကြေးမုံ သတင်းစာဆိုရင် စောင်ရေ
 နေ့စဉ် သန်းချီထုတ်ဝေနေရပါတယ်။ ဖိုင်နယ်ရှယ်
 တိုင်းတို့ ဒေးလီးတယ်လီဂရပ် သတင်းစာတို့ဆိုတာ
 တွေက စောင်ရေ သိန်းဂဏန်းပဲ ထုတ်ရပါတယ်။
 ဒါပေမယ့် နိုင်ငံတကာ အစိုးရတွေ၊ နိုင်ငံခေါင်း
 ဆောင်တွေက အကိုးအကားပြုဖို့ ဖတ်တာရှုတာ
 ကျတော့ ဖိုင်နယ်ရှယ်တိုင်းတို့ ဒေးလီးတယ်လီဂရပ်
 တို့သာ ဖတ်ကြပါတယ်။ ဘိလပ်ကြေးမုံမှာပါတဲ့
 သတင်းမျိုးကို သိပ်အလေးအနက်ထားပြီး စဉ်းစား
 လေ့ မရှိပါဘူး။ ခပ်ပေါ့ပေါ့သာ သဘောထားပြီး
 လျစ်လျူရှုထား တတ်ကြပါတယ်။ “အောင်မြင်မှု”
 ဆိုတာ “လေးစားမှု” ဆိုတာနဲ့ တွဲပြီး ရရှိမှသာ

တန်ဖိုးထားအပ်၊ မက်မောအပ်တာ ဖြစ်ပါတယ်။
လူအထင်သေး ဘယ်လောက်ပဲ ခံရခံရ အောင်မြင်
ရင် ပြီးတာပဲဆိုတဲ့ လုပ်ရပ်မျိုးက မကောင်းပါဘူး။
“သိက္ခာရှိစွာနဲ့ အောင်မြင်မှု” ဆိုတာမျိုးကိုသာ
မက်မောသင့်ကြပါတယ်။

ကျောင်းသား။ ။ “လူတွေရဲ့ သည်းခြေခိုက်” တွေကိုချည်း လိုက်ရေး
နေတဲ့ “အဝါရောင်” စာတွေကိုကျတော့ ဆရာ
ဘယ်လို ခေါ်မလဲဆိုတာ သိချင်ပါသေးတယ်။
“ပေါက်ပန်းဈေး စာ” ဆိုတာမျိုးပေါ့။

ဆရာ ။ ။ ဒါတွေကိုတော့ “အမှိုက်ပုံးစာ” လို့ ခေါ်လိုက်ချင်ပါ
တယ်။ အမှိုက်သရိုက်တွေလိုပဲ စက်ဆုပ်စရာတွေ
ချည်းပါ။

ကျောင်းသား။ ။ ပညာပေးတွေ၊ ဗဟုသုတတွေချည်း ဖြစ်နေပြန်ရင်
လည်း ငြီးငွေ့စရာတွေ ဖြစ်ကုန်မှာပေါ့ ဆရာ။
ပေါ့ပေါ့ပါးပါးနဲ့ စိတ်အပန်းဖြေဖို့အတွက် အဝါ
ရောင်တွေလည်း ရှိမနေသင့်ဘူးလား။ အပြာမဖြစ်ရင်
တော်ပြီပေါ့။

ဆရာ ။ ။ ပညာပေးချည်း ဖြစ်ရမယ်လို့ မပြောခဲ့ပါဘူး။
ရင်ထဲမှာ ခံစားမှုရသလို ပေးဖို့လည်း လိုအပ်တယ်လို့
ပြောခဲ့ပါတယ်။ ပညာပေးထက် ရသပေးဖို့က
ပိုတောင် လိုအပ်တယ်လို့ ထင်ပါတယ်။ စိတ်ဓာတ်
ယဉ်ကျေးမှု အဆင့်အတန်းမြင့်တဲ့ လူမျိုးတစ်မျိုး
ဖြစ်လာဖို့အတွက် ရသစာပေကသာ စွမ်းဆောင်နိုင်
ပါတယ်။ ပညာပေးတဲ့စာက လူတော်တွေဖြစ်လာ
အောင်သာ လုပ်ပေးနိုင်ပါတယ်။ လူကောင်းဖြစ်

အောင်တော့ လုပ်မပေးနိုင်ပါဘူး။ သိက္ခာရှိတဲ့ သီလရှိတဲ့ “လူယဉ်ကျေး” ဖြစ်လာအောင် ရသစာပေ ကသာ လုပ်ပေးနိုင်ပါတယ်။ ကျောင်းနေတုန်းက သင်ခဲ့ရတဲ့ စာတွေကို အသက်ကြီးလာတဲ့အခါ အမှတ်တရပြန်ပြီး ရွတ်တယ်၊ ဖတ်တယ်၊ ဆင်ခြင် သုံးသပ်တယ်ဆိုတာ မရှိသလောက်ပါပဲ။ ဒါပေမယ့် ငယ်ငယ်တုန်းက ဆိုခဲ့ဖူး ရွတ်ခဲ့ဖူးတဲ့ သီချင်းလေး တွေ၊ ကဗျာလေးတွေကို အကြောင်းတိုက်ဆိုင်တဲ့ အခါ ပြန်ပြီး တစ်ပိုင်းတစ်စ ရွတ်ကြ ဆိုကြတာမျိုး။ ငယ်ငယ်က ဖတ်ခဲ့ဖူးတဲ့ ပုံပြင်တွေ၊ ဝတ္ထုတွေကို ပြန်ပြီး စမြဲပြန်ကြ၊ ဆင်ခြင်သုံးသပ်ကြတာမျိုးတော့ လူတိုင်းလောက်နီးပါး လုပ်ဖူးကြပါတယ်။

ကျောင်းသား။ ။ တချို့ပညာတတ်တွေက ဝတ္ထုတွေ၊ ကဗျာတွေ၊ မဂ္ဂဇင်းတွေ မဖတ်ဘူးလို့ ပြောတတ်ကြတယ် ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ အဲဒီလူတွေဟာ သူနယ်မှာသူ လူတော်တွေ ဖြစ်ချင် ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ ဒါပေမယ့် အသိဉာဏ်နဲ့ ယဉ်ကျေး မှု အထက်တန်းကျတဲ့ လူယဉ်ကျေးတစ်ယောက် တော့ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ ရသစာပေ အနုပညာကသာ လူသားတွေကို သိမ်မွေ့နူးညံ့တဲ့ စိတ်နှလုံးရှိတဲ့ လူဖြစ်အောင် လုပ်ပေးနိုင်ပါတယ်။

ကျောင်းသား။ ။ ဆရာက စာနယ်ဇင်းသမားသာ ဆိုတယ်၊ ရသ စာပေကိုတော့ အကြိုက်တတ်သားပဲနော်။

ဆရာ ။ ။ ဟာ သိပ်ကြိုက်တာပေါ့။ ဆရာ နေထိုင်မကောင်း ဖြစ်လို့ အိပ်ရာထဲ လဲနေတဲ့အခါမျိုး၊ သိပ်ပင်ပန်း နွမ်းနယ်နေတဲ့ အခါမျိုးတွေဆိုရင် အိပ်ရာဘေးမှာ

ကာတွန်းစာအုပ်တွေနဲ့ ကဗျာစာအုပ်တွေ ပုံထားပြီး
တစ်အုပ်ပြီးတစ်အုပ် ဖတ်နေတာပဲ။

ကျောင်းသား။ ။ ကျွန်တော်တို့ စာနယ်ဇင်းတွေမှာ ဘာဖြစ်လို့
ရသစာပေတွေက အားနည်းသွားရတာလဲ။

ဆရာ ။ ။ ဒါဟာ အစွန်းရောက် သဘောတရားရဲ့ နိယာမပါ။
ကျောင်းသား။ ။ ဘယ်လိုလဲ ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ ဟို လွန်ခဲ့တဲ့ အနှစ်အစိတ် သုံးဆယ်လောက်တုန်းက
ရသစာပေနယ်မှာ အပေါ်စားအချစ်ဝတ္ထုတွေ သိပ်
လွှမ်းမိုးခဲ့ဖူးပါတယ်။ ဘယ်စာအုပ်ကိုကြည့်လိုက်
ကြည့်လိုက် ချစ်ကွဲညား ဝတ္ထုတွေချည်းပါပဲ။ ပြား
ခြောက်ဆယ်တန် ဝတ္ထုခေတ်ဆိုပြီးတောင် ပေါ်ခဲ့ဖူး
သေးတယ်လေ။ အဲဒီတုန်းကလည်း လူတွေက
အချစ်တွေချည်း ဖြစ်နေပါပြီလို့ ငြီးငွေ့ခဲ့ကြတာပေါ့။
အဲဒီအပေါ်စား အချစ်ဝတ္ထုတွေကြောင့် လူတွေက
ဝတ္ထုတွေကို နှာခေါင်းရှုံ့လာကြ၊ ရှောင်လာကြ
တယ်။ မဂ္ဂဇင်းတွေကို မဖတ်ချင်ကြတော့ဘူး။
အဲဒီတော့ ဈေးကွက်သဘောအရ မဂ္ဂဇင်းတွေက
သုတဘက်၊ သတင်းဘက်ကို လှည့်ပေးကြတာပေါ့။
အခုတော့ သုတတွေ သတင်းတွေချည်း များလွန်းနေ
တော့ လူတွေက ရသကို တောင်းဆိုကြပြန်တယ်
လေ။ သုတတွေ သတင်းတွေကို လူတွေ ငြီးငွေ့
လာကြပြီး မကြာမီလေးလောက်မှာ ဝတ္ထုတွေ
ရသတွေ ပြန်ပြီး တစ်ခေတ်ဆန်းလာဦးမှာပါ။

ကျောင်းသား။ ။ အချစ်ဝတ္ထုတွေကြောင့် ရသစာပေကို လူတွေ
ငြီးငွေ့သွားရတာလား ဆရာ။

ယနေ့မန္တလေးစာအုပ်တိုက်

ဆရာ ။ ။ အချစ်ဝတ္ထုတွေကြောင့်လို့ ပြောတာထက် အပေါ်စား၊
အညံ့စား အချစ်ဝတ္ထုတွေလို့ ပြောမှ မှန်ပါမယ်။
အချစ်ကို လေးလေးနက်နက် ဖွဲ့ဆိုရေးသားထားတဲ့
“မွေး” လို့ ဝတ္ထုမျိုးဟာ ဒီနေ့ထိ လူကြိုက်များနေ
တုန်းပဲ မဟုတ်လား။ မဂ္ဂဇင်းတွေဟာ ရသစာပေ
ဖြစ်တဲ့ ဝတ္ထုတွေကို လျှော့လာကြပေမယ့် ကာတွန်း
တွေကျတော့ ပိုတောင် နေရာပေးလာတာဟာ
ဘာကြောင့်လဲ ဆိုတာကို သုံးသပ်ကြည့်ကြဖို့
အင်မတန် ကောင်းပါတယ်။

ကျောင်းသား။ ။ ဆရာ သုံးသပ်ချက်ကို ပြောပါဦးဗျာ။

ဆရာ ။ ။ ကာတွန်းတွေက အညံ့စား အတွေးအခေါ်တွေ
မရှိလို့ပေါ့။ ကာတွန်းတွေက ခေတ်ကို ဝေဖန်ဆန်း
စစ်တဲ့ အသိဉာဏ်ကို ပေးတယ်။ တစ်ချိန်တည်းမှာ
ဟာသရသကိုလည်း ပေးတယ်။ အသိဉာဏ်ပေးတဲ့
အလုပ်နဲ့ ရသပေးတဲ့အလုပ်နှစ်ခုလုံးကိုဆောင်ရွက်
နိုင်တာဆိုလို့ ဆရာတို့ဆီမှာ ကာတွန်းက အလုပ်
နိုင်ဆုံး ဖြစ်တယ်။ ဝတ္ထုတွေ အဲဒီလုပ်နိုင်ရင်
ဘယ်တော့မှ ချည့်နဲ့ မသွားပါဘူး။

ကျောင်းသား။ ။ အခုတော့လည်း ဆရာရယ်၊ ရသစာပေက
မျက်နှာငယ်လိုက်တာ။ အထက်လမ်း၊ အောက်လမ်း
တွေလောက်မှ နေရာပေး မခံရတော့ဘူး။ အဲဒီ
အထက်လမ်း၊ အောက်လမ်းတွေအကြောင်းလည်း
ပြောပါဦးဆရာ။

ဆရာ ။ ။ အဲဒါတွေကတော့ တိုင်းပြည်နဲ့ လူမျိုးကို အညွှန်းတုံး
အောင်လုပ်နေတဲ့ “အနက်ရောင်သမား” တွေပါ။

လူတွေ နတ်ဘုရားအမျိုးမျိုးကို ကိုးကွယ်တဲ့
ကျောက်ခေတ်လူသားအဆင့်ကနေ တကမလာ
အောင် တမင်လုပ်နေကြတာပါ။

ကျောင်းသား။ ။ ဘာဖြစ်လို့လဲ ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ လူတွေရဲ့ အသိဉာဏ်တွေ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် မလာမှ
လိမ်ညာလှည့်ဖြားလို့ ရမှာကိုး။

ကျောင်းသား။ ။ တော်တော်ဆိုးတာပဲနော်။ အစက ကျွန်တော်
ဒါလောက်ထိ ဖြန့်ကြက် မတွေးမိဘူး။

ဆရာ ။ ။ အဲဒီ အထက်လမ်း၊ အောက်လမ်းသမားတွေ
သေကောင်ပေါင်းလဲ ဖြစ်လာရင် သူတို့ အထက်
လမ်း၊ အောက်လမ်းနည်းနဲ့ပဲ ကုနေကြသလား။
သူတို့က စွမ်းလှပါတယ်ဆိုတဲ့ ဆေးမီးတို့တွေကိုပဲ
စားနေကြသလား။ ယတြာချေရုံပဲ လုပ်နေကြသ
လား။ ဒီလူတွေဟာ လူတွေကို ဒုက္ခရောက်အောင်
လုပ်ရုံတင် မဟုတ်ဘူး။ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာကို
ပျက်စီးအောင် ဖျက်ဆီးနေကြတဲ့ သာသနာ ဖျက်တွေ
ဖြစ်တယ်။

ကျောင်းသား။ ။ အဲဒီ အထက်လမ်း၊ အောက်လမ်း စာပေတွေကိုရော
ဆရာဘယ်လို အမည်တပ်မလဲ ပြောပါဦး။

ဆရာ ။ ။ အင်း ပြောချင်တာတော့ ပါးစပ်ထဲ ရှိနေပါတယ်။
ဒါပေမယ့် စာဖတ်သူတွေကို အားနာလို့ ရင့်ရင့်
သီးသီး မပြောတော့ပါဘူး။ “အရည်းကြီးစာပေ”
လို့သာ ခေါ်လိုက်ကြပါစို့ရဲ့။

**စကား မာရသွန် (၉)
မျက်နှာမဲ့တဲ့လူ မဖြစ်ဖို့**

ကျောင်းသူ။ ။ ဆရာ နေကောင်းတယ်နော်၊ မရောက်တာ ကြာလို့
ဒီနေ့တော့ ရောက်အောင်သွားမယ်ဆိုပြီး တမင်
ဆရာ့ဆီ ဝင်လာတာ။

ဆရာ ။ ။ အေး၊ ဟုတ်တယ်နော်၊ မင်းမလာတာ တစ်နှစ်
လောက်တောင် ရှိသွားပြီ ထင်တယ်။ ဆရာက
နယ်ကောလိပ် တစ်ခုခုများ ပြောင်းသွားရသလား
လို့။

ကျောင်းသူ။ ။ ရန်ကုန်မှာ ရှိပါတယ် ဆရာ၊ ကျွန်မ ဘယ်မှ
မသွားပါဘူး။ ကျွန်မ အလုပ်ကလဲ ထွက်လိုက်ပါပြီ။

ဆရာ ။ ။ ဟယ် ဘာ့ကြောင့် ထွက်လိုက်တာလဲ၊ နှမြောစရာ
ကြီး၊ လက်ထောက် ကထိကတောင် ဖြစ်ခါနီးပြီ
မဟုတ်လား။

ကျောင်းသူ။ ။ ကျွန်မတို့ အသုတ်တွေ ဒီနှစ် ဖြစ်သွားကြပါပြီ
ဆရာ။ ကျွန်မကတော့ အမျိုးသားကရော၊ နှစ်ဖက်
မိဘတွေကရော ဇွတ်ဝိုင်းပြောကြတာနဲ့ မနှစ်က

ယနေ့မန္တလေးစာအုပ်တိုက်

ထွက်လိုက်ရပါတယ်။

ဆရာ ။ ။ အလုပ်ကထွက်ပြီး အခု ဘာလုပ်နေလဲ။ ကုမ္ပဏီတွေ ဘာတွေ ဝင်လုပ်နေသလား။

ကျောင်းသူ။ ။ ဘာမှ မလုပ်ဘူး ဆရာ၊ အိမ်မှာနေပြီး ကလေး ကျောင်းပို့ ကျောင်းကြိုပဲ လုပ်နေတယ်။

ဆရာ ။ ။ နှမြောစရာကြီးကွာ။ မဟာဘွဲ့ရအောင် သင်လာခဲ့ပြီး မှ အိမ်မှာ ကလေးထိန်း ထမင်းချက် လုပ်နေရတယ် လို့၊ မဟုတ်သေးပါဘူး။

ကျောင်းသူ။ ။ ကျွန်မလဲ မထွက်ချင်ပါဘူး ဆရာရယ်။ ဒီအလုပ်ကို ကျွန်မ သိပ်မြတ်နိုးတာပါ။ ငယ်ငယ်ကတည်း က တက္ကသိုလ်ကျောင်းမှာ ဆရာမကြီး ဖြစ်ရမယ် ဆိုပြီး ကြိုးစားလာခဲ့ရတာပါ။ အခြေအနေအရ မလွဲမရှောင်သာလို့ ထွက်လိုက်တာကို ကျွန်မ တွေးမိတိုင်း စိတ်မကောင်း ဖြစ်ရပါတယ်။

ဆရာ ။ ။ ဘယ်လို မလွဲမရှောင်သာတဲ့ ကိစ္စတွေများလဲကွယ်။

ကျောင်းသူ။ ။ ကလေးနှစ်ယောက်ကြောင့် ဆိုပါတော့ ဆရာ။ အကြီးမက မူကြိုပို့နေရပြီဆိုတော့ သူ့ကို ကျောင်းပို့ ကျောင်းကြိုလုပ်ဖို့ လူတစ်ယောက် သပ်သပ်မရှိရင် မဖြစ်တော့ဘူး။ အငယ်လေးအတွက် အထိန်းကလဲ ရဖို့ သိပ်ခက်တယ်။ အမျိုးသားနဲ့ မိဘတွေကလဲ ကလေးတွေကို အထိန်းနဲ့ ကြီးပြင်းစေရတာကို မကြိုက်ကြဘူး။ ကလေးနှစ်ယောက်ရတဲ့ အထိ ကျွန်မ တင်းခံပြီး အလုပ်ကမထွက်ဘဲ နေခဲ့တာ။ ခုတော့ မဖြစ်တော့လို့ ထွက်လိုက်ရတာပါ။

ရှက်စိတ်

၁၂၅

- ဆရာ ။ ။ ဘာကြောင့် မဖြစ်တော့တာလဲ။ အမျိုးသားကလဲ
ပညာတတ်တစ်ယောက် ဖြစ်ရဲ့သားနဲ့ကွာ။
- ကျောင်းသူ။ ။ အမျိုးသားရဲ့ ကန်ထရိုက်အလုပ်က အလုပ်သိပ်များ
တာဆရာရဲ့။ နေ့ရယ် ညရယ်မရှိဘူး။ အရေးကြီးရင်
ကြီးသလို တစ်ညလုံး လုပ်တဲ့အခါ လုပ်ရတယ်။
အဲဒီတော့ အိမ်တာဝန်တွေကို ယူမယ့်သူက ဘယ်
သူမှ မရှိဘူး ဖြစ်နေတယ်။ ကလေးနှစ်ယောက်ရဲ့
တာဝန်ကလဲ တော်တော်ကြီးတာ ဆရာရဲ့။
- ဆရာ ။ ။ မင်းတို့အိမ်မှာ ကလေးထိန်းမယ့်သူရော၊ ထမင်း
ချက်မယ့်သူရော ရှိတယ်မို့လား။
- ကျောင်းသူ။ ။ ဟုတ်ကဲ့ ရှိပါတယ်။ အဲဒါကိုလဲ အမျိုးသားကရော
မိဘတွေကရော ထောက်ပြပြီး ပြောပြောနေကြတာ
ပေါ့။ အိမ်မှာအဖော်အလှော်ခေါ်ထားတဲ့ နှစ်ယောက်
က တစ်ယောက်ကို တစ်ထောင်စီ ပေးရတယ်
ဆရာ။ ထမင်းကျွေး အဝတ်အစားဆင်ပေါ့။ ကျွန်မ
အလုပ်လုပ်လို့ရတဲ့ တစ်လစာက သူတို့တစ်ယောက်
ကို ပေးလောက်အောင်တောင် ရှိတာမဟုတ်တော့
အလုပ်မလုပ်ဘဲ နေတာကမှ သက်သာဦးမယ်။
အလုပ်လုပ်လို့ ဘာမှမထူးဘူးလို့ သူတို့က ပြောကြ
တယ်။ အဲဒါကိုတော့ ကျွန်မလဲ ပြန်မချေနိုင်တော့ဘူး
ဆရာ။ သူတို့ ပြောတာက ဟုတ်နေတာကိုး။
- ဆရာ ။ ။ အလုပ်လုပ်တယ်ဆိုတာ ပိုက်ဆံရဖို့ တစ်ခုတည်း
အတွက် မဟုတ်ဘူးဆိုတာ ရှင်းမပြဘူးလား။
- ကျောင်းသူ။ ။ အိမ်ထောင်မပြုခင်ကတည်းက ပြောလာခဲ့တာ
ကလေးနှစ်ယောက်ရတဲ့ အထိပါပဲ ဆရာ။ အာ

ပေါက်မတတ် ပြောခဲ့တာပါ။ ကျွန်မ လွယ်လွယ်နဲ့ အလျှော့မပေးတတ်ဘူးဆိုတာ ဆရာသိသားပဲ။ ကလေးတွေကို အထိန်းလက်ထဲမှာချည်း ထားပြီး မကြီးပြင်းစေသင့်ဘူးဆိုတဲ့ အချက်က မှန်နေ ပြန်တော့ ကျွန်မ အလျှော့ပေးလိုက် ရတော့တာပေါ့။

ဆရာ ။ ။ ကလေးဆိုတာ မိခင်ရဲ့ စောင့်ရှောက်မှု၊ မိခင်ရဲ့ မေတ္တာနဲ့ ကြီးပြင်းစေသင့်တယ် ဆိုတာတော့ ဟုတ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဖခင်ရဲ့ စောင့်ရှောက်မှုနဲ့ မေတ္တာကိုလဲ လိုအပ်တာပဲလေ။

ကျောင်းသူ။ ။ ဒါတွေကို ကျွန်မ ရှင်းပြပါတယ် ဆရာ။ မိဘတွေ ကပါ သူ့ဘက်က ထောက်ခံနေတော့ ကျွန်မ မတတ်နိုင်တော့ဘူးပေါ့။

ဆရာ ။ ။ အခုတော့ မင်းမှာ ကိုယ်ပိုင်သိက္ခာဆိုတာ မရှိတော့ ဘူးပေါ့။ “ဝိသကြံ” ဆောင်လုပ်ရေး ကုမ္ပဏီပိုင်ရှင် ကြီးရဲ့ ဇနီး၊ သာမန် အိမ်ထောင်ရှင်မ၊ ကလေး အမေပေါ့။

ကျောင်းသူ။ ။ အိမ်ကို အလှူမင်္ဂလာဆောင် ဖိတ်စာတွေလာတိုင်း ကျွန်မ စိတ်မကောင်းဖြစ်ပြီး မျက်ရည် ကျကျနေ တုန်းပါ ဆရာ။ အရင်က အလုပ်လုပ်နေတုန်းဆို တော့ နူးကိစ္စ၊ လူမှုရေးကိစ္စ စတဲ့ ကိစ္စတွေ အတွက် ကျွန်မနာမည်နဲ့ ကျွန်မအလုပ်နာမည်နဲ့ပဲ စာတွေ လာလေ့ရှိပါတယ်။ အခု အလုပ်က ထွက်လိုက်တော့ လာသမျှ ဖိတ်စာတွေမှာ ဦးဘယ်သူနှင့် ဇနီးဆိုပြီး လာတာတွေချည်း ရှိပါတော့တယ်။ အဲဒီအခါမှာ ငါဟာ ဘာမှ မဟုတ်တော့ပါလား။ သာမန်

ရှက်စိတ်

၁၂၇

အိမ်ရှင်မ တစ်ယောက်မျှသာ ပါလားလို့ တွေးတွေး
ပြီး ဝမ်းနည်းရပါတယ်။

ဆရာ ။ ။ ထမင်းချက်၊ ကလေးထိန်းတဲ့ အိမ်ရှင်မတစ်ယောက်
လုပ်ဖို့ မဟာဘွဲ့ကြီး ရထားစရာ မလိုပါဘူးကွယ်။

ကျောင်းသူ။ ။ ကျွန်မလဲ ဒီအတိုင်း ပြောခဲ့တာပဲ ဆရာ။ ကြာတော့
လည်း အများနဲ့ တစ်ယောက်မို့ အလျှော့ပေးလိုက်
ရပါတယ်။

ဆရာ ။ ။ လောကကြီးမှာ မျှော်လင့်မထားတာတွေ၊ မဖြစ်နိုင်
ဘူး ထင်တာတွေက ဖြစ်ဖြစ်လာတတ်တဲ့ သဘာဝ
ကို မင်းလဲ သိသားနဲ့ကွယ်။ တကယ်လို့များ
တစ်နေ့နေ့မှာ မင်းအမျိုးသားက မင်းကို ပစ်သွား
ပါပြီတဲ့ မင်း ဘယ့်နှယ့်လုပ်မလဲ။

ကျောင်းသူ။ ။ ကျွန်မ ဒါမျိုးတေါလဲ တွေးထားပါတယ် ဆရာ။
အဲဒါမျိုး ကြုံလာရင်တော့လဲ ကျွန်မဘဝကို
အသစ်က ပြန်စရာမှာပေါ့။ ကျွန်မ သတ္တိရှိပါတယ်။

ဆရာ ။ ။ အသက်အရွယ်က စကားပြောသေးတယ်လေကွယ်။
မင်း အသက်အရွယ်နဲ့ ကောလိပ်မှာ ကျူတာပြန်
လျှောက်လို့ ဘယ်ရတော့မလဲ။ ဆရာကတော့
ကိုယ့်ဘဝကို သူတစ်ပါးအပေါ် ပုံအပ်ထားရတဲ့
အဖြစ်မျိုးကို မနှစ်သက်နိုင်ဘူး။ မဆိုကောင်း
ဆိုကောင်း မင်းလူက ဆရာလိုများ လေဖြတ်ပြီး
ဒုက္ခိတဘဝ ရောက်သွားရင် ဘယ်လိုလုပ်ပါ့မလဲ။
ဒီလိုမျိုးများ သူ စဉ်းစားရဲ့တဲ့လား။

ကျောင်းသူ။ ။ သူက သိပ်အပြောရခက်တယ် ဆရာ။ ခေါင်းသိပ်မာ
တာ။ မိဘတွေကပါ သူ့ဘက်က ထောက်ခံနေတော့

ကျွန်မ မတတ်နိုင်တော့ဘူး။

ဆရာ ။ ။ နက်ဖြန်ဆိုတာ ကိုယ် အစိုးမရဘူးလေကွယ်။
ဘယ်ကိစ္စမဆို “ဆယ်ရေးတစ်ရေး ကိုးရေးတစ်ရာ”
ဆိုသလို တွေးထားသင့်တာပေါ့။ အကောင်းဆုံးကို
မျှော်လင့်ပြီး အဆိုးဆုံးအတွက် ပြင်ထားရမယ်လေ။

ကျောင်းသူ။ ။ မတတ်နိုင်တော့ဘူး ဆရာရယ်၊ ကျွန်မ အလျှော့ပေး
ထားပြီးပြီ။

ဆရာ ။ ။ မင်းတို့နှစ်ယောက်က မိဘပေးစားလို့ ယူရတာ
မဟုတ်ဘူးမို့လား။

ကျောင်းသူ။ ။ မဟုတ်ပါဘူး ဆရာ။ ကိုယ့်ဟာကိုယ် ရွေးပြီး
ယူခဲ့ကြတာပါ။

ဆရာ ။ ။ ဒါဆိုရင် မယူခင်ကတည်းက တစ်ယောက်နဲ့ တစ်
ယောက် နားလည်မှုတွေ ရှိခဲ့ကြတယ် မဟုတ်လား။

ကျောင်းသူ။ ။ ယူပြီးတော့ သူက စိတ်တွေ ပြောင်းသွားတယ်
ဆရာ။ စီးတဲ့ရေ ဆယ်တဲ့ ကန်သင်းတို့ ဘာတို့
သူက ပြောလာတယ်။ သူက ရှာပေးမယ်၊ ကျွန်မက
အိမ်က ထိန်းသိမ်းပေါ့။

ဆရာ ။ ။ အင်း ဓာတ်ပြားဟောင်းကြီး အတိုင်းပါပဲ။
ယောက်ျားအများစုဟာ ဒီလိုချည်းပါပဲ။ ဆရာက
တော့ ပညာတွေ အများကြီး သင်ထားပြီးမှ
အလကား ဖြစ်သွားတာ စိတ်မကောင်းဘူး။
တိုင်းပြည်အတွက်လဲ နစ်နာတယ်။

ကျောင်းသ။ ။ သူ့ကို နားလည်အောင် ကျွန်မ ဘယ်လိုပြောရမှန်း
မသိဘူး ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ သူလဲ အင်ဂျင်နီယာဘွဲ့ရ ပညာတတ်တစ်ယောက်ပဲ

ကွယ်။ လောကကြီးမှာ ဖြစ်တတ်တဲ့ သဘာဝတွေကို ရှင်းပြရင် နားလည်မှာပါ။ အလုပ် လုပ်တယ်ဆိုတ ပိုက်ဆံရဖို့ တစ်ခုတည်းအတွက် မဟုတ်ဘူး။ လူ့လောကမှာ အသုံးကျတဲ့၊ တန်ဖိုးရှိတဲ့ လူတစ် ယောက် ဖြစ်ပါလားဆိုတဲ့ ခံစားချက်ကလေးတစ်ခု ရှိနေဖို့ လူတိုင်းအတွက် သိပ်အရေးကြီးပါတယ်။ ငါဟာ ဘာမှ အသုံးမဝင်တော့ဘူး၊ အပိုပဲလို့ ကိုယ့်ဟာကိုယ် ယူဆသွားမိရင် လူဟာ အဘက် ဘက်က ကျဆုံးသွားတော့တာပဲ။ ပင်စင်မယူခင်က ဖျတ်ဖျတ်လတ်လတ် တက်တက်ကြွကြွ ရှိနေပြီး ပင်စင်ယူပြီး နှစ်လသုံးလအတွင်း အဘိုးကြီး အမယ် ကြီးတွေ ဖြစ်သွားတတ်တာ အဲဒီသဘောပဲ။ ရုပ်က တကယ်တမ်း ဘာမှမဖြစ်တာ မဟုတ်ဘူး။ စိတ်က ငါ အသုံးမဝင်တော့ဘူး၊ ငါ အသုံးမဝင်တော့ဘူးလို့ ယူဆပြီး ကျသွားတာ။ ဒါတွေကို သူနားလည်အောင် ရှင်းပြပေါ့။

- ကျောင်းသူ။ ။ သူ့ကို ရှင်းပြလို့ နားလည်သဘောပေါက်ပြီး လက်ခံတယ်ဆိုရင် ကျွန်မ ဘာလုပ်ရမလဲ ဆရာ။ ကျောင်းမှာပြန်လုပ်ချင်လို့တော့ မရနိုင်တော့ဘူး။
- ဆရာ ။ ။ မင်းရ ထားတာက စီးပွားရေး မဟာဘွဲ့ပဲကွယ်။ အပြင်က ဘဏ်တိုက်ကြီးတွေ၊ ကုမ္ပဏီကြီးတွေမှာ လုပ်ချင်ရင်လဲ ရပါတယ်။ ဘယ်မှ မလုပ်ချင်လဲ မင်းအမျိုးသားရဲ့ ကုမ္ပဏီမှာ မန်နေဂျာဖြစ်ဖြစ်၊ စာရင်းကိုင်ဖြစ်ဖြစ် ဝင်လုပ်ပေါ့။ ဆရာမ လုပ်တာကို ဝါသနာပါတယ်ဆိုရင်လဲ ကျောင်းသားတွေ အိမ်ခေါ်

ပြီး စာသင်ပေးနေပေါ့ကွာ။ ပိုက်ဆံမယူဘဲ သင်ပေးရင်တောင် ဆရာမတော့ အခေါ်ခံရပါသေးတယ်။ မင်းရဲ့ ပျောက်ဆုံးသွားတဲ့ “ဘဝ” ကိုလဲ ပြန်ရတာပေါ့။ အခုအတိုင်းကတော့ မင်းဟာ ဘာမှမဟုတ်တဲ့သူ တစ်ယောက်ပဲ။ ပဲပြုတ်ရောင်းတဲ့ မိန်းမတစ်ယောက်ကမှ “ပဲပြုတ်သည်” ဆိုတဲ့ မျက်နှာတစ်ခု၊ ဘဝတစ်ခု ရှိသေးလို့ မင်းထက် တန်ဖိုးရှိတယ်လို့ ဆိုနိုင်သေးတယ်။ လူရယ်လို့ ဖြစ်လာပြီး ခေါ်စရာ နာမည်တစ်ခု၊ တပ်စရာ မျက်နှာတစ်ခု မရှိတဲ့ “မျက်နှာမဲ့” ဖြစ်ရခြင်းဟာ ကြေကွဲစရာ အကောင်းဆုံးဖြစ်တယ်။ အဲဒါကြောင့် ပျောက်ဆုံးသွားတဲ့ မင်းရဲ့ မျက်နှာကို ရအောင်ပြန်ယူဖို့ မင်းအမျိုးသားနဲ့ ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ပြီး ကြိုးစားပါလို့ ဆရာ အကြံပေးချင်တယ်။

**စကား မာရသွန် (၁၀)
ကိုယ့်ကိုယ်ကို သိရဲလား**

- ဆရာ ။ ။ အလို အထုပ်တွေ ဘာတွေနဲ့၊ ဘာတွေများ ယူလာရ ပြန်တာလဲကွဲ့။
- ကျောင်းသူ။ ။ ဆေးတွေပါဆရာ။ ကျွန်မလုပ်နေတဲ့ ကုမ္ပဏီက သွင်းတဲ့ ဆေးတွေ ဆရာအတွက် ယူလာတာပါ။
- ဆရာ ။ ။ မင်းက ဘယ်မှာ လုပ်နေတာလဲ။ ဆေးမကုတော့ ဘူးလား။
- ကျောင်းသူ။ ။ ကျွန်မ နိုင်ငံခြား ဆေးကုမ္ပဏီကြီးတစ်ခုမှာ အရောင်းမြှင့်တင်ရေးအလုပ် လုပ်နေပါတယ်။ နှစ်လ နီးပါး ရှိသွားပါပြီ ဆရာ။
- ဆရာ ။ ။ မင်း ဆရာဝန် မလုပ်တော့ဘူးလား။
- ကျောင်းသူ။ ။ အခြေအနေအရပေါ့ ဆရာရယ်။ ဒီမှာက စစ်ချင်း နှစ်ရာငါးဆယ်ပေးထားပါတယ်။ သုံးလပြည့်ရင် သုံးရာငါးဆယ် ပေးမယ်လို့ ပြောပါတယ်။
- ဆရာ ။ ။ ဘာတွေ လုပ်သလဲကွဲ့။
- ကျောင်းသူ။ ။ ဆေးရုံတွေ ဆေးခန်းတွေက ဆရာကြီးတွေဆီ သွားပြီး ဆေးတွေ လိုက်စပ်ရ၊ လိုက်ပြရ၊ ရောင်းရ

ယနေ့မန္တလေးစာအုပ်တိုက်

တာပါ ဆရာ။ သိပ်ခက်ခက်ခဲခဲတော့ မဟုတ်ပါဘူး။
နောက်ပိုင်းကျရင်တော့ ကိုယ်ရောင်းရတဲ့အပေါ်က
ကော်မရှင်တွေ ဘာတွေလဲ ပေးမယ်ပြောပါတယ်။

ဆရာ ။ ။ ဆရာတော့ စိတ်မကောင်းပါဘူးကွာ။ မင်းက
ဆရာဝန်တစ်ယောက်မို့ ဆေးပဲကုနေစေချင်တယ်။
ဆေးရောင်းတဲ့ကိစ္စက မင်းကျွမ်းကျင်တဲ့ အလုပ်မှ
မဟုတ်တာဘဲ။ မင်းတော့ လမ်းအရွေးမှားပြီ
ထင်တယ်။

ကျောင်းသူ။ ။ စစ်ချင်းတော့ မကျွမ်းကျင်ဘူးပေါ့ ဆရာရယ်။
အခုတော့ တော်တော်လေး လုပ်တတ်ကိုင်တတ်
ရှိနေပါပြီ။ ဆေးဝါးဆိုတာ ကိုယ်နဲ့ ရင်းနှီးပြီးသား
ဆိုတော့ သိပ်အခက်အခဲ မရှိပါဘူး။

ဆရာ ။ ။ ဆေးကုတဲ့ အလုပ်ဆိုတ အကြာကြီး ပြတ်သွားရင်
မကောင်းဘူးကွ။ တော်ကြာ အကုန်လုံး မေ့ကုန်
တော့မှာပေါ့။

ကျောင်းသူ။ ။ ကျွန်မ ဒီအလုပ်ကို ဇောက်ချလုပ်ဖို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်ပြီ
ဆရာ။ ဒီအလုပ်က ကိုယ်ကြိုးစားရင် ကြိုးစား
သလောက် အောင်မြင်နိုင်တယ်။

ဆရာ ။ ။ မင်းဟာ စီးပွားရေးသမားမှ မဟုတ်ဘဲ။

ကျောင်းသူ။ ။ စီးပွားရေးလောကမှာ အောင်မြင်နေတဲ့ ဆရာဝန်တွေ
အများကြီး ရှိပါတယ် ဆရာ။ မြန်မာပြည်မှာတင်
မဟုတ်ပါဘူး။ ကမ္ဘာပေါ်မှာလည်း အများကြီး
ရှိပါတယ်။

ဆရာ ။ ။ သူတို့နိုင်ငံတွေမှာက ဆရာဝန်တွေ ပေါများ
လုံလောက်နေပြီလေ။ ဆရာတို့ဆီမှာက ကျေးလက်

တောရွာတွေမှာ ဆရာဝန်တွေ မရှိကြသေးပါဘူး။
 အများကြီး လိုအပ်နေပါသေးတယ်။ ပြီးတော့
 မင်းစရိုက်မျိုးနဲ့ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းနဲ့ မကိုက်ပါဘူး
 ကွာ။ မင်းက နှုတ်နည်းပြီး အေးဆေးတယ်။ ဈေး
 ရောင်းတဲ့ အလုပ်ဆိုတာက နှုတ်စလျှာစရှိဖို့
 အများကြီး လိုတယ်။

ကျောင်းသူ။ ။ အံ့မယ်၊ ဆရာတပည့် ခု အရင်လိုမဟုတ်တော့ပါ
 ဘူးဆရာ။ ဈေးရောင်းတတ်နေပါပြီ။ ဆရာ စောင့်
 ကြည့်နေ၊ တစ်နေ့ကျရင် ဆရာတပည့်ဟာ
 နယူစ်ဝ်ခ်တို့ ဝါရှင်တန်ပို့စ်တို့ကို ပိုင်တဲ့ သူဌေးမကြီး
 ကက်သရင်းဂရေဟမ်လို နာမည်ကျော် စီးပွားရေး
 သမားကြီး ဖြစ်လာချင် ဖြစ်လာမှာပေါ့။

ဆရာ ။ ။ အင်း၊ မင်းက ခေါင်းကိုက်ပျောက်ဆေးရောင်းတဲ့
 အလုပ်မှာ ပျော်နေပြီကိုး၊ ဆရာ နှမြောလိုက်တာ။

ကျောင်းသူ။ ။ ခေါင်းကိုက်ပျောက်ဆေးတင် မဟုတ်ပါဘူးဆရာ။
 တခြား လူ့အသက်ကယ်တဲ့ ဆေးတွေလည်း
 ရောင်းပါတယ်။

ဆရာ ။ ။ ဆရာ ဆေးဝယ်တဲ့ဆိုင်က ဆေးရောင်းတဲ့ ကုလား
 လေးဟာ ခုနစ်တန်းတောင် မအောင်ဘူးကွ။ ဒါပေ
 မယ့် ကိုယ့်ဖြစ်တဲ့ ရောဂါကိုသာပြောလိုက် သူက
 သင့်တော်တဲ့ ဆေးကိုတောင် ညွှန်ပေးနိုင်သေးတယ်။

ကျောင်းသူ။ ။ အတွေ့အကြုံက သူ့ကို သင်ပေးသွားတာပေါ့
 ဆရာ။ ကျွန်မလဲ ဒီလိုပဲ အတွေ့အကြုံ ရသွားရင်
 အောင်မြင်တဲ့ စီးပွားရေးသမားတစ်ယောက် ဖြစ်လာ
 နိုင်တာပေါ့။

၁၃၄

လူထုစိန်ဝင်း

ဆရာ ။ ။ မင်းရောင်းပေးနေတဲ့ ဆေးဝါးတွေဟာ တကယ်
အစွမ်းထက်မြက်တယ်။ ဥပဒ်အန္တရာယ် မဖြစ်စေ
နိုင်ဘူးလို့ မင်းကိုယ်တိုင် အာမခံရဲသလား။

ကျောင်းသူ။ ။ ဆေးဝါးမှန်သမျှ ကျန်းမာရေးဌာနက စမ်းသပ်
စစ်ဆေးပြီးမှ တင်သွင်းခွင့် ပြုတာပါ ဆရာ။
စိတ်ချပါတယ်။

ဆရာ ။ ။ တကယ်လား။ နယ်စပ်မှာတင်လုပ်ပြီး နယ်စပ်က
သွင်းလာတဲ့ ဆေးမျိုးတွေကျတော့ကော မင်း
အာမခံရဲလား။

ကျောင်းသူ။ ။ ကျွန်မတို့ ကုမ္ပဏီကတော့ အဲဒီလိုဟာတွေ မသွင်းပါ
ဘူး ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ မင်းက တကယ့် စီးပွားရေးသမားကြီး လေသံ
ထွက်နေပြီ။ ဒီအလုပ်မှာ မင်းတကယ် ပျော်နေ
ပြီပေါ့။

ကျောင်းသူ။ ။ မြို့စွန်က ဆေးခန်းလေးထဲမှာ လူနာမျှော်ရင်း
ထိုင်ငိုက်နေတဲ့ အလုပ်ထက်တော့ ပျော်စရာ
ကောင်းတယ် ဆရာ။

ဆရာ။ ။ ဆေးလည်းရောင်းနေရင်း တစ်ခါတလေ ဆေးရုံ
ပေါ်မှာ ကိုယ့်သူငယ်ချင်းတွေ ဆရာဝန်လုပ်နေ
ကြတာ တွေ့တော့ မရှက်မိဘူးလား။

ကျောင်းသူ။ ။ ကိုယ့်ဘဝ တိုးတက်ရာ တိုးတက်ကြောင်းလုပ်တာ
အပြစ်ကြီးမှ မဟုတ်တာ။ ဘာရှက်စရာလိုသလဲ
ဆရာရယ်။

ဆရာ ။ ။ အပြစ်ကြီးဟုတ်တယ်။ မင်းလိပ်ပြာအတွက်တော့
အပြစ်ကြီးမှ တကယ့်အပြစ်ကြီး ဖြစ်တယ်။ ကိုယ့်

ယနေ့မန္တလေးစာအုပ်တိုက်

အလုပ်ကို စွန့်ပစ်ပြီး သူများအလုပ်ကို ဝင်လုပ်ပြီး
 လုပ်နေတာ အပြစ်ကြီးပေါ့။ ဆရာဝန်တစ်ယောက်
 က ဆေးဝင်ရောင်းနေတော့ တကယ့် အရောင်း
 အဝယ်လုပ်ငန်း ဝါသနာပါပြီး တတ်ကျွမ်းတဲ့သူတွေ
 အတွက် ဘယ်နေရာရှိတော့မလဲ။ အမှန်ပြောရရင်
 မင်းအတွက်လဲ မကောင်းဘူး။ တစ်ဖက်သား
 တခြား လူအတွက်လဲ မကောင်းဘူး။ တိုင်းပြည်
 အတွက်လဲ မကောင်းဘူး။ ဆရာဝန်တစ်ယောက်
 ဖြစ်လာဖို့အတွက် တိုင်းပြည်က ၁၇ နှစ်လောက်
 အချိန်ယူပြီး ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့ရတာလေကွယ်။

ကျောင်းသူ။ ။ ဒါတော့ အခြေအနေအရ လုပ်ရတာကိုး ဆရာရဲ့။

ဆရာ ။ ။ ဆရာတော့ မင်းအရွေးမှားတယ်လို့ ယူဆတာပဲ။
 မင်းအလုပ်မဟုတ်တာ ဝင်လုပ်နေတော့ တကယ်
 တမ်း အောင်မြင်ဖို့လဲ မလွယ်ပါဘူး။

ကျောင်းသူ။ ။ ကြိုးစားရင် ဘာမဆို ဖြစ်နိုင်တယ်လို့ ဆရာအမြဲ
 သင်ပေးခဲ့တာပဲ။ ကျွန်မ ကြိုးစားမှာပေါ့။

ဆရာ ။ ။ မင်းကိုယ်မင်း မသိတော့ တော်တော်ခက်တယ်။

ကျောင်းသူ။ ။ ကျွန်မကိုယ် ကျွန်မ သိပါတယ် ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ မင်းဟာ ဆရာဝန်တစ်ယောက် ဖြစ်တယ်၊ ဆရာဝန်
 အလုပ်မှာသာ ကျွမ်းကျင်မှာပေါ့။ စီးပွားရေးလောက
 ထဲမှာတော့ မင်းဟာ ခုမှ ကကြီးရေက အဆင့်မှာသာ
 ရှိသေးတယ်။ ပြီးတော့ ဆရာဝန်စိတ်ဓာတ်နဲ့ စီးပွား
 ရေးသမားစိတ်ဓာတ်ဆိုတာ တခြားစီပါကွာ စီးပွား
 ရေးလောကထဲမှာ မင်းဟာ သာမန်အရောင်းသမား
 တစ်ယောက်ပါပဲ။

၁၃၆

လူထုစိန်ဝင်း

ကျောင်းသူ။ ။ နောင်တော့ ဒါရိုက်တာတွေ၊ မန်နေဂျာတွေ
ဖြစ်မှာပေါ့။

ဆရာ ။ ။ အင်း၊ ကုမ္ပဏီပြုတ်သွားလို့ အလုပ်လက်မဲ့
တစ်ယောက်လဲ ဖြစ်သွားနိုင်တယ်လေ။

ကျောင်းသူ။ ။ ဆရာက စီးပွားရေးအလုပ်ကို ဘာဖြစ်လို့ ဒါလောက်
မကြိုက်တာလဲ။

ဆရာ ။ ။ စီးပွားရေးအလုပ်ကို မကြိုက်တာ မဟုတ်ပါဘူး။
မင်းလို ဆရာဝန်တစ်ယောက်က ဆေးလည်ရောင်း
နေတာကို မကြိုက်တာပါ။ မင်းဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို
ဘာကောင်လဲဆိုတာ မသိတာကို မကြိုက်တာပါ။

ကျောင်းသူ။ ။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို မသိဘဲ ရှိပါ့မလား ဆရာရယ်။

ဆရာ ။ ။ အမှတ်တမဲ့တော့ သိသလိုလို ထင်ကြတာပဲ။
တကယ်တမ်းကျတော့ လူအများစုကြီးဟာ ကိုယ့်
ကိုယ်ကို မသိကြပါဘူး။ မသိကြတဲ့ အတွက်လဲ
အဲဒီလူအများစုကြီးဟာ ထူးထူးချွန်ချွန် ဖြစ်မလာဘဲ
သူလိုငါလို ဘဝမျိုးနဲ့ နိဗ္ဗာန်ချုပ်ကြရတာပေါ့။ သူများ
အကြောင်းသိဖို့က လွယ်သလောက် ကိုယ့်ကိုယ်ကို
သိဖို့က ခက်ပါတယ်။ ပြီးတော့ ကိုယ်ဘာတွေ
လုပ်နိုင်တယ်ဆိုတာကို သိဖို့ထက်၊ ကိုယ်ဘာတွေ
မလုပ်နိုင်ဘူးဆိုတာကို သိဖို့က ပိုခက်ပါတယ်။

ကျောင်းသူ။ ။ ကျွန်မကတော့ ကိုယ်ရွေးတဲ့ လမ်းကို ဆုံးခန်းတိုင်
လျှောက်ဖို့ ဆုံးဖြတ်ထားတယ် ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ ဒီစိတ်ဓာတ်ကိုတော့ သဘောကျပါတယ်။ ဒါပေမယ့်
မင်းရွေးတဲ့ လမ်း မှားနေတယ်လို့ ဆရာတော့
ယူဆထားတုန်းပဲ။

ယနေ့မန္တလေးစာအုပ်တိုက်

ရှက်စိတ်

၁၃၇

ကျောင်းသူ။ ။ မှားတယ်လို့ ကျွန်မ ယူဆတဲ့အချိန်ကျရင် ရှေ့ဆက်
မတိုးဘဲ ရပ်ပစ်လိုက်မှာပါ ဆရာ။
ဆရာ ။ ။ ဘယ်အချိန် ဘယ်အခါမှာ ရပ်သင့်တယ်ဆိုတာကို
သိဖို့က လောကမှာ အခက်ဆုံးပဲ။ လူ့လောကမှာ
ဒုက္ခသူကွတွေ ဒါလောက်များနေတာ ဘယ်အချိန်၊
ဘယ်အခါမှာ ရပ်ရမယ်ဆိုတာကို မသိကြလို့ ဖြစ်
တယ်။ အဲဒါကို သိတဲ့လူဟာ ပညာရှိလို့ခေါ်ရမယ့်
လူဖြစ်တယ်။ နောက်ဆုံးစကားလေးတစ်ခွန်း မင်းကို
မှာလိုက်ချင်တာကတော့ သမ္မာကျမ်းစာထဲက
Know Thy Self “ကိုယ့်ကိုယ်ကို သိပါ” ဆိုတာ
လေးကို အမြဲသတိရနေပါ ဆိုတာပါပဲ။

စကား မာရသွန် (၁၁)
ကလေးတွေ ဘာကြောင့်လိမ်တတ်လာသလဲ

ကျောင်းသူ။ ။ ဆရာ သမီးတို့ သူငယ်ချင်းတွေ စတိုးဆိုင်တွေ
သွားကြည့်မလို့၊ အဲဒါ ဆရာဆီ ခွင့်တောင်းတာပါ။

ဆရာ ။ ။ အေးအေး သွားကြလေ။

ကျောင်းသူ။ ။ အိမ်က ဖုန်းဆက်ရင်ဖြစ်ဖြစ်၊ ကားလာကြိုရင်
ဖြစ်ဖြစ် . . .

ဆရာ ။ ။ သံနုက စာကြည့်တိုက်ကို သွားနေတယ်လို့ ပြောပေး
ရမှာ မဟုတ်လား။

ကျောင်းသူ။ ။ ဟုတ်ပါတယ် ဆရာ။ သမီးတို့ သိပ်မကြာပါဘူး။

ဆရာ ။ ။ အေး သိပ်မကြာကြစေနဲ့၊ သွားကြ သွားကြ။

ကျောင်းသား။ ။ ဆရာက တပည့်တွေကို တော်တော် အလိုလိုက်
တယ်နော်။

ဆရာ ။ ။ အလိုလိုက်တယ်တော့ မဟုတ်ပါဘူး။ သဘာဝ
တရားကို နားလည်တာပါ။

ကျောင်းသား။ ။ ဘယ်လို သဘာဝတရားလဲ ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ လူငယ်တွေရဲ့ သဘာဝနဲ့ လူကြီးတွေရဲ့ သဘာဝကို

ယနေ့မန္တလေးစာအုပ်တိုက်

ပေါ့။ ဒီမိန်းကလေးတွေဟာ ကောလိပ်ကျောင်းသူ
 လေးတွေပဲ၊ ဒီအရွယ် မိန်းကလေးတွေရဲ့ သဘာဝက
 ဗိုလ်ချုပ်ဈေးကို ပတ်ချင်တယ်။ စတိုးဆိုင်တွေ
 လျှောက်သွားပြီး WINDOW SHOPPING
 လုပ်ချင်တယ်။ မဝယ်ပေမယ့် ဘာအသစ်အဆန်း
 တွေများ ရောက်နေလဲဆိုတာ သိချင်တယ်။
 ယောက်ျားလေးတွေကျတော့လဲ သူငယ်ချင်းတွေ
 စုပြီး လက်ဖက်ရည်ဆိုင်မှာ ထိုင်ချင်တယ်။ ဒါမှ
 မဟုတ်ရင် တစ်အိမ် အိမ်မှာစုပြီး ဂီတာတီးချင်
 တီးမယ်။ သီချင်း နားထောင်ချင် နားထောင်မယ်။
 ဟိုးရှေးရှေးကလည်း ဒီအတိုင်းပဲ။ ဆရာတို့
 ကျောင်းသားဘဝကလဲ ဒီအတိုင်းပဲ။ အခုလည်း
 ဒီအတိုင်းပဲ။ နောင်လဲ ဒီအတိုင်းပဲ ရှိနေမှာပဲ။
 ခေတ်တွေ ဘယ်လောက် ပြောင်းပြောင်း
 ဒီလူငယ်တွေရဲ့ သဘာဝတရားက တော့
 ဘယ်တော့မှ ပြောင်းမှာ မဟုတ်ပါဘူး။

ကျောင်းသား။ ။ အဲဒါတော့ ဟုတ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သူတို့
 ကျောင်းလစ်တာကို ဆရာကို ပြောပြီးမှ လစ်တာက
 ဆန်းနေလို့ပါ။

ဆရာ ။ ။ ဆရာကို ပြောပြီးမှ သွားတာပဲ။ ကျောင်းလစ်တာလို့
 ဘယ် ခေါ်လို့ရမလဲ။

ကျောင်းသား။ ။ အိမ်ကမိဘတွေက ကျောင်းသွားနေတယ်လို့ဘဲ
 ထင်မှာပေါ့ ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ သူတို့လေးတွေဟာ ဆရာကို မပြောဘဲ သူတို့ဟာ
 သူတို့ အောက်က လက်ဖက်ရည်ဆိုင်မှာ ချိန်းထား

ပြီးမှ သွားရင်လဲ ရတယ်မို့လား။ ဆရာကတော့ ဆရာကျောင်းသူ ကျောင်းသားတိုင်းကို ပြောထားတယ်။ ဘာပဲလုပ်လုပ် ဆရာကိုပြောပြီးမှလုပ်၊ မတားသင့်ဘူးလို့ ဆရာယူဆတဲ့ ကိစ္စမှန်သမျှ ခွင့်ပြုမယ်လို့။ သူတို့အားလုံးဟာ အနိမ့်ဆုံးလူက ဆယ်တန်းအခြေခံရှိတယ်။ အများစုက တက္ကသိုလ် ကျောင်းသူကျောင်းသား အရွယ်တွေ၊ ဘွဲ့ရပြီးသား အရွယ်တွေ ဖြစ်ကြတယ်။ ခုနက ဆရာကို ခွင့်တောင်းတဲ့ မိန်းကလေးဆိုရင် မဟာသိပ္ပံတန်း တက်နေတဲ့သူ ဖြစ်တယ်။ ဆယ်တန်းအောင်ပြီးတဲ့ အရွယ်ဆိုရင် ဆရာက ကလေးလို့ မယူဆတော့ဘူး။ လူကြီးကလေးတွေ (YOUNG ADULTS) လို့ သဘောထားတယ်။ ဆက်ဆံတဲ့အခါ၊ ထိန်းကျောင်းတဲ့အခါမှာလဲ လူကြီးကလေးတွေအဖြစ်နဲ့ လမ်းညွှန်ပေးတယ်။ သူတို့ကိုယ်သူတို့ ထိန်းသိမ်းတတ်အောင် ကူညီပေးတယ်။ ဆရာတို့ မြန်မာလူကြီး မိဘတွေဟာ ဒီအချက်ကို သဘောပေါက် လက်ခံတာ နည်းတယ်။ ကိုယ့်သားသမီးကို ဘယ်အရွယ်၊ ဘယ်အတန်းရောက်နေနေ ရင်ခွင်ပိုက်အရွယ် ကလေးတွေ အဖြစ်နဲ့ချည်း အမြဲမြင်နေ၊ ထိန်းကျောင်းနေချင်တတ်တယ်။ ခုနက ကလေးတွေဟာ သူတို့မိဘတွေကသာ မတားဆီး မပိတ်ပင်ဘူး ဆိုခဲ့ရင် သူတို့အိမ်ကနေ စတိုးဆိုင်တွေ တန်းသွားကြမှာပေါ့။ ဒီကိုလာဖို့ ဘယ်လိုတော့မလဲ။

ကျောင်းသား။ ။ ဆရာပြောတာ ဟုတ်တယ် ဆရာ။ ကျွန်တော့်

အိမ်က မိဘတွေကလဲ ညည ကျွန်တော် လမ်းထိပ်
 လက်ဖက်ရည်ဆိုင် သွားထိုင်တာ မကြိုက်ဘူး။
 ဝေးဝေးလံလံကြီးလည်း မဟုတ်ပါဘူး ဆရာရယ်။
 ကျွန်တော်တို့ လမ်းထိပ်တွင်ပါ။ အိမ်ကနေ လှမ်း
 အော်ရင်တောင် ကြားရပါတယ်။ အဲဒါ ည
 ၁၀နာရီကျော်လို့ အိမ်ပြန်မရောက်ရင် လိုက်ခေါ်
 တော့တာပဲ။ ကျွန်တော်က နောက်နှစ်ဆို ဆရာဝန်
 တောင် ဖြစ်တော့မှာ။ ကလေးမဟုတ်တော့ဘူးလို့
 ပြောလည်း မရဘူး ဆရာ။ ကြာရင် ပျက်မှာ
 စိုးတယ်တဲ့။ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်မှာ ထိုင်တာ
 အပြစ်လား ဆရာ။ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ထိုင်တိုင်း
 ပျက်တတ်သလား။

ဆရာ ။ ။ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ထိုင်တာနဲ့ ပျက်တာနဲ့ မဆိုင်ပါ
 ဘူး။ တခြားစီပါ။

ကျောင်းသား။ ။ ကျွန်တော့်သူငယ်ချင်းတွေ အိမ်တွေကလည်း ဒီ
 အတိုင်းပဲ ဆရာ။ လက်ဖက်ရည်ဆိုင် ထိုင်တာကို
 မကြိုက်ကြဘူး။ အမြဲတမ်း ပူညံပူညံ ဖြစ်နေကြတာ
 ချည်းပဲ။

ဆရာ ။ ။ ဆရာတို့ မြန်မာနိုင်ငံက လက်ဖက်ရည်ဆိုင်တွေရဲ့
 သဘာဝကို နားမလည်ကြလို့ပါ။ မြန်မာနိုင်ငံမှာ
 လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ဆိုတာက လက်ဖက်ရည် ကော်ဖီ
 သောက်ရုံသက်သက် နေရာမဟုတ်ပါဘူး။ လူငယ်
 တွေ၊ စောစောက ဆရာပြောခဲ့တဲ့ YOUNG
 ADULTS လူကြီးကလေးတွေအတွက်၊ သူငယ်ချင်း
 တွေအချင်းချင်း စုဝေးစရာ ဆုံမှတ်တစ်ခုရဲ့ တာဝန်

ကိုလဲ ယူထားပေးပါတယ်။

ကျောင်းသား။ ။ ကျွန်တော် နားထောင်ချင်တဲ့ သီချင်းကိုတောင်
လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ကျမှ အားရပါးရ နားထောင်
ရတယ် ဆရာ။ အိမ်မှာဆိုရင် အဖေက နားငြိတယ်
လို့ အော်လိုက်၊ အမေက ဆူတယ်ဆိုပြီး ထပိတ်
လိုက်နဲ့ သိပ်စိတ်ညစ်ရတာပဲ။

ဆရာ ။ ။ အင်း ဒါကတော့ အိမ်ထောင်စုတိုင်းမှာ ကြုံရတဲ့
ပြဿနာပဲ။ ဝတ္ထုဖတ်ချင်ရင်တောင် ဝတ္ထုစာအုပ်ကို
အဖုံးဖုံးပြီး ကျောင်းစာလိုလိုနဲ့ ဖတ်ကြရတာမျိုးတွေ
ရှိသေးတယ်မို့လား။

ကျောင်းသား။ ။ ဟုတ်တယ် ဆရာ၊ အဲဒါဘာဖြစ်လို့လဲ။ မျိုးဆက်
ကွာဟမှုကြောင့် ဖြစ်ရတာလား။

ဆရာ ။ ။ မျိုးဆက်ကွာဟမှုကြောင့်ရယ်လို့တော့ တစ်ထစ်ချ
မှတ်ယူလို့ မရပါဘူး။ တချို့ အသက်ကြီးနေပေမယ့်
အတွေးအခေါ်တွေက ခေတ်မီနေတတ်တဲ့ လူကြီး
တွေ ရှိပါတယ်။ အဲ အသက်သာ ကြီးပေမယ့်
အတွေးအခေါ်က ကလေးတစ်ယောက်လောက်မှ
မရင့်ကျက်တဲ့ လူကြီးတွေလဲ ရှိပါတယ်။ အများကြီး
ကို ရှိပါတယ်။ အလားတူပဲ လူငယ်ပေမယ့်
အသိဉာဏ် ဗဟုသုတနဲ့ အတွေးအခေါ် အများကြီး
ရင့်ကျက်တဲ့ လူငယ်တွေလဲ ရှိပါတယ်။

ကျောင်းသား။ ။ မျိုးဆက်ကွာဟမှုကြောင့်မဟုတ်ရင် ဘာကြောင့်လဲ
ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ အတွေးအခေါ်နဲ့ စိတ်ဓာတ်ကြောင့်ပါ။ ဒီနေရာမှာ
အများအားဖြင့်တော့ လူကြီးတွေဖက်က မှားယွင်းတဲ့

စိတ်ဓာတ်ကြောင့် ဖြစ်ရတယ်လို့ ဆရာထင်ပါတယ်။
 ဘယ်လိုမှားတာလဲဆိုတော့ လူကြီးတွေက လူငယ်
 တွေကို ဆုံးမသွန်သင်တဲ့အခါမှာ ကိုယ့်အသက်
 အရွယ်၊ ကိုယ့်အတွေ့အကြုံနဲ့ ကိုယ်သိနေတဲ့ အသိ
 အမြင်၊ ကိုယ်ကြိုက်တဲ့ အကြိုက်နဲ့ ဆုံးမသွန်သင်မှု
 ပြုနေကြတာက များပါတယ်။ လူကြီးတိုင်းဟာ
 ကိုယ်ငယ်ငယ်တုန်းက ကိုယ့်သားသမီးတွေ အရွယ်
 တုန်းက ဘယ်လိုနေခဲ့သလဲ၊ ဘာတွေကြိုက်ခဲ့သလဲ၊
 ဘာတွေ လုပ်ခဲ့သလဲဆိုတာကို ပြန်စဉ်းစားပြီးမှ
 ပြောတာဆိုတာ မရှိသလောက် နည်းပါးတယ်။
 အကြိုက်ဆိုတာ အသက်အရွယ် အပိုင်းအခြား
 လိုက်ပြီး ပြောင်းလဲတတ်တဲ့ သဘာဝရှိတယ်
 ဆိုတာကို လူကြီးတွေ အများစုက မေ့လျော့ထား
 လိုက် တတ်ကြပါတယ်။ ဒီနေ့ မိသားစုတွေအတွင်း၊
 လူကြီးလူငယ်တွေအကြား ဖြစ်နေတဲ့ ပြဿနာရဲ့
 အရင်းအမြစ်ဟာ လူကြီးအမြင်အသိနဲ့ လူငယ်တွေ
 ကို ကြည့်နေကြလို့ ဖြစ်ရတာပါ။ လူငယ်ကို
 ကြည့်တဲ့အခါမှာ ကိုယ် အဲဒီအရွယ်တုန်းက အနေ
 အထားမျိုးမှာ ပြန်ထားပြီးကြည့်ဖို့ လိုပါတယ်။
 ဒါမှသာ လူငယ်တွေကို မှန်မှန်ကန်ကန် လမ်းညွှန်ပြ
 နိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ကျောင်းသား။ ။ ဆရာ အယူအဆကို လူကြီးမိဘတွေ တော်တော်
 များများက ကြိုက်မှာ မဟုတ်ဘူးနော် ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ သားသမီးတွေကို ပြောမရဆိုမရ စိတ်ညစ်ပါတယ်လို့
 ညည်းနေကြတဲ့ မိဘတွေ၊ အခုခေတ် ကလေးတွေ

ဟာ ဆိုဆုံးမရ ခက်လှတယ်လို့ လက်မှိုင်ချနေကြတဲ့ မိဘတွေ ပြန်ပြီး စဉ်းစားကြည့်ကြမယ်ဆိုရင်တော့ အကျိုးမယုတ်ဘူးလို့ ထင်ပါတယ်။ လူဆိုတာ သူ့အသက်အပိုင်းအခြားအလိုက်၊ သူ့သဘာဝနဲ့သူ ကြီးထွားစည်ပင်လာတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဥပမာတစ်ခု ဆရာပြောမယ်။ တစ်နှစ်သား နှစ်နှစ်သား ကလေးငယ်တစ်ယောက်ဟာ သူ့အမေကို မျက်စိအောက်က အပျောက်မခံချင်ကြဘူး။ အမေအပြင်သွားပြီဆိုရင် မလိုက်ရလို့ဆိုပြီး ထွန့်ထွန့်လူး ငိုတော့တာပဲ။ အဲဒီကလေး ဆယ်ကျော်သက်အရွယ်လောက် ရောက်လာတဲ့အခါကျတော့ သူ့သူငယ်ချင်း ရွယ်တူတန်းတူတွေနဲ့ပဲ အတူသွားလာနေချင်တော့တယ်။ အမေက လိုက်ပို့ပါမယ်၊ လိုက်ခဲ့ပါမယ်ဆိုရင်တောင် သူက မကြိုက်တော့ဘူး။ ကျောင်းတစ်ကျောင်း ကျောင်း သွားကြည့်ရင် ဒီသဘာဝကို ကောင်းကောင်း သဘောပေါက်ပါတယ်။ ကျောင်းထားခါစ အရွယ်ကလေးတွေဆိုရင် အမေက ကျောင်းထဲပို့ပြီး ပြန်တော့မယ်ဆိုတာနဲ့ မဲ့ပြီး ငိုတော့တာပဲ။ အဲဒါအထက်တန်းအရွယ်လဲ ရောက်လာရော အမေက လိုက်ပို့လာကြိုလုပ်ရင်တောင်မှ မကြိုက်ချင်တော့ဘူး။ ရှက်သလိုလို၊ ရှုပ်သလိုလို ထင်လာမြင်လာ ကြတော့တယ်။ အဲဒါ သဘာဝတရားပဲ။ ဒီသဘာဝတရားကို လူကြီးမိဘတွေက သဘောပေါက် နားလည်ပြီး သူ့အရွယ်နဲ့သူ သင့်တော်တဲ့ လိုက်လျောခွင့်ပြုမှုမျိုးကို ပေးရမယ်။ အဲဒီလို သဘာဝတရားက

ယနေ့မန္တလေးစာအုပ်တိုက်

တောင်းဆိုချက်ကြောင့် တောင်းဆိုလာတာမျိုးကို
ခွင့်မပြုဘဲ တားဆီးချုပ်ချယ်လာရင် လူငယ်တွေက
ဆန့်ကျင်လာတတ်ကြတယ်။ အနည်းဆုံး လူငယ်
တွေ လိမ်တတ်ညာတတ် လာရတယ်။

ကျောင်းသား။ ။ ဘယ်လို လိမ်တတ်ညာတတ် လာတာလဲ ဆရာ။

ဆရာ ။ ။ ကျောင်းသွားတယ်၊ ကျူရှင်သွားတယ်ဆိုပြီး ရုပ်ရှင်
ရုံထဲရောက်သွားတာ၊ ဗိုလ်ချုပ်ဈေး ရောက်သွားတာ၊
လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ထဲ ရောက်သွားတာမျိုးပေါ့။ မူလ
တန်း ကျောင်းသားတုန်းက မုန့်ဖိုးတစ်ကျပ်ပေးတဲ့
အတိုင်း ဆယ်တန်းကျောင်းသားဘဝမှာလဲ မုန့်ဖိုး
တစ်ကျပ်ပဲ ပေးရင် ကလေးက စာအုပ်ဖိုးလိုလို၊
ကထိန်ကြေးလိုလို၊ ဆရာကန်တော့ပွဲကြေးလိုလိုနဲ့
လိမ်ညာ တောင်းတတ်လာတာမျိုးပေါ့။ ကလေး
တွေကို သူ့သဘာဝအလျောက် ကြီးပြင်းလာစေ
သင့်တယ်။ သဘာဝအလျောက် လိုက်လျောခွင့်ပြု
သင့်တာတွေကို လိုက်လျောပေးရမယ်။ ဒါမှ ကလေး
တွေဟာ ရိုးသားဖြောင့်မတ်စွာနဲ့ ထူးချွန်တဲ့ ကလေး
တွေ ဖြစ်လာနိုင်တယ်။ ထူးချွန်ပေမယ့် ရိုးသား
ဖြောင့်မတ်ခြင်း မရှိရင် မကောင်းသလို ရိုးသား
ဖြောင့်မတ်ပြီး ထူးချွန်မှု မရှိရင်လဲ လူနဲ့လူအ
ဖြစ်သွားတတ်ပါတယ်။

ကျောင်းသား။ ။ ကလေးတွေ တော်လဲတော်၊ ကောင်းလဲကောင်း
လာစေဖို့ လူကြီးတွေမှာ အဓိက တာဝန်ရှိတယ်လို့
ဆရာ ယူဆတယ်ပေါ့။

ဆရာ ။ ။ ဟုတ်ပါတယ်။ ဒီနေရာမှာ သူများနိုင်ငံက

ဆယ်ကျော်သက်ရွယ် ကလေးတွေ ကျောပိုးအိတ်
 ကလေးတစ်လုံး လွယ်ပြီး တစ်နိုင်ငံလုံးအနှံ့
 (HITCHHIKING) လို့ခေါ်တဲ့ ကားကြုံလိုက်စီးပြီး
 ခရီးလှည့်နေတာမျိုးတွေ တွေ့ဖူးတယ် မဟုတ်လား။
 ကားကြုံမရရင် ကုန်းကြောင်း လျှောက်သွား ကြတာ
 ဘဲ။ တချို့ဆို ကျောပိုးအိတ်တစ်လုံးနဲ့ ကမ္ဘာတောင်
 ပတ်ကြသေးတယ်။ ဆရာတို့ဆီမှာတော့ ဘွဲ့ရ
 အရွယ်ကြီးတွေ ရောက်တာတောင် ရန်ကုန်နဲ့
 မန္တလေး တစ်ယောက်တည်း မသွားတတ်တဲ့
 သူတွေက များတယ်။ မိန်းကလေး မပြောနဲ့။
 ယောက်ျားလေး တွေတောင် အများကြီးရှိတယ်။
 ဒီလိုပုံစံမျိုးနဲ့ ဘယ်လိုလုပ်ပြီး ကမ္ဘာနဲ့ ရင်ပေါင်တန်း
 နိုင်ပါ့မလဲ။ အခုခေတ် နိုင်ငံခြား ကုမ္ပဏီတွေနဲ့
 အလုပ်လုပ်ကြတဲ့ အခါမှာ မနက်ကို ဘယ်အချိန်
 အလုပ်ဝင်ရ ဝင်ရ ဖြစ်တယ်။ ညနေဖက်တော့ ၆
 နာရီကျော်ရင် မဖြစ်ဘူးဆိုတာမျိုး တွေကြောင့်
 မိန်းကလေးတွေ ထွန်းထွန်းပေါက်ပေါက် ဖြစ်သင့်ပါ
 ရက်နဲ့ ဖြစ်မလာတာတွေ အများကြီး ရှိတယ်။
 ဒီနေ့ခေတ် ဆရာတို့ လူငယ်လေးတွေ နိုင်ငံခြားသား
 တွေနဲ့ အလုပ်လုပ်ကြတဲ့ အခါမှာ သိပ်အောက်ကြို့
 လွန်းတာ သိပ် အနှိမ်ခံတာ တွေ တွေ့နေရတယ်။
 နိုင်ငံခြားမှာ လမ်းဘေး ဆီချက်ခေါက်ဆွဲ ရောင်းတဲ့
 လူတောင် ဒီမှာကျတော့ သူဌေးသူဌေးနဲ့ သိပ်ပြီး
 ရိုသေလွန်း နေကြတယ်။ အဲဒါ ဘာဖြစ်လို့လဲ
 ဆိုတော့ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ယုံကြည်စိတ်ချမှု

နည်းလွန်းလို့ပဲ။ သူတို့ဆီမှာတောင် ကိုယ့်အား
 ကိုယ်ကိုးစိတ် ပေါ်လာအောင် မူလတန်း အရွယ်
 ကတည်းက ဆရာ ဆရာမတွေနဲ့ တစ်ညအိပ်
 နှစ်ညအိပ် တောစခန်းချ ထွက်တာမျိုးတွေ လုပ်ပေး
 လေ့ ရှိပါတယ်။ အဲဒီတော့ ကလေးတွေဟာ ငယ်
 ငယ်လေးကတည်းက ကိုယ့်ကိုယ်ကို ထိန်းတတ်၊
 ကိုယ့်တာဝန် ကိုယ်ယူ တတ်၊ အများနဲ့ ပေါင်းသင်း
 ဆက်ဆံတတ် ဖြစ်လာ ကြတယ်။ ကမ္ဘာကြီးနဲ့ယှဉ်ဖို့
 နှစ်ဆယ့်တစ်ရာစုထဲကို တိုးဝင်ဖို့ အတွက် ကလေး
 တွေနဲ့ လူငယ်တွေကို ပြုစုပျိုးထောင်တဲ့ ပုံစံတွေ၊
 သင်ကြားပေးတဲ့ နည်းစနစ်တွေကို ပြုပြင်မှဖြစ်မယ်။
 လူကြီးတွေရဲ့ အတွေးအခေါ်တွေကို မပြောင်းဘဲနဲ့
 လူငယ်တွေကို ပြုပြင် ပြောင်းလဲလို့ မရပါဘူး။ အဲ
 ဒါကြောင့် ဆရာတို့လို မိဘတွေ လူကြီးတွေကစပြီး
 စိတ်ဓာတ်နဲ့ အတွေးအခေါ်တွေ ပြောင်းလဲပစ်ကြဖို့
 အရေးကြီး တယ်လို့ တိုက်တွန်းချင်ပါတယ်။

သိုးငယ်လေးတို့ရဲ့ ငြိမ်သက်မှု

မလေးရှားနိုင်ငံသစ်

ကင်ရဲ့ ညည်းချင်းက လူတကာနဲ့ မတူတဲ့ ရှားရှားပါးပါး ထူးထူးခြားခြား ညည်းချင်းမျိုးပါ။ သူ့ကို လူတွေက သိပ် ရိုသေ လွန်းကြတယ်။ သူ့အပါးမှာ ဝိုင်းအုံနေတဲ့ လူတိုင်းက သူပြောသမျှ တွေကို ခေါင်းတညိတ်ညိတ်နဲ့ ထောက်ခံနေကြတယ်။ နောက်တော့ သူပြောခဲ့သမျှကို လုံးစေ့ပတ်စေ့ တစ်လုံးမကျန် ပြောနေကြတယ်။ အဲသည်တွက် သူ ဒေါသ ဖြစ်နေရတယ်တဲ့။

ခူးဟာ မလေးရှား တက္ကသိုလ်က သမိုင်းပါမောက္ခ တစ်ဦး ဖြစ်ပြီး သူ့အတန်းတွေရဲ့ တိတ်ဆိတ် ငြိမ်သက်လွန်းခြင်းကြောင့် ချောက်ချားနေရသူ ဖြစ်ပါတယ်။ ခုကာလ မလေးရှားထိပ်တန်း တက္ကသိုလ်ကြီးတွေက ကျောင်းသားတွေဟာ သိပ် တိတ်ဆိတ် ငြိမ်သက်လွန်းအားကြီး နေလေတော့ ဆရာတွေအနေနဲ့ အတန်းထဲမှာ ဆွေးနွေးပြောဆိုတာမျိုးတွေ မလုပ်ချင်ကြတော့ပါဘူး။ ကျောင်းသား တွေဆီက ပြန်လှန်မေးခွန်း ထုတ်တာတွေ မရှိတော့ဘူး။ ဆရာ ဖြည်းဖြည်းပြောပါ။ ဒါမှ သူတို့ လိုက်ကူးနိုင်မယ် ဆိုတာမျိုးပဲ ပြောကြတော့တယ်လို့ ပါမောက္ခ ခူးက ပြောပြပါတယ်။

ယနေ့မန္တလေးစာအုပ်တိုက်

ကျောင်းသားတွေကို ဘယ်လို ကိုင်တွယ်ရမှန်းကို မသိတော့ဘူး။ သူတို့ဟာ သိပ်ကျိုးနွံလွန်း အားကြီးတယ်။ ကျွန်တော်တို့က တောက်မယ့်မီးခဲ တရဲရဲဆိုတာမျိုး လိုချင်တယ်။ သူတို့က ရေလိုက် ငါးလိုက် လုပ်တာကလွဲရင် တခြားဘာမှ မလုပ်တတ်ကြဘူး။ ဒီလိုလူမျိုးတွေနဲ့ ဘယ်လိုလုပ်ပြီး နိုင်ငံကို တစ်ဟုန်ထိုး တိုးတက်အောင် လုပ်လို့ရမှာလဲ”

ဆရာလုပ်သက် နှစ်ပေါင်း ၃၀ ကျော်ရှိခဲ့တဲ့ ၅၉ နှစ်ရွယ် ပါမောက္ခခွဲက ဆက်ညည်းပြပါတယ်။

ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်နေတဲ့ တခြားအာရှနိုင်ငံတွေလိုပဲ မလေးရှားနိုင်ငံလည်း စီးပွားရေး ခေတ်သစ်ထဲကို ဝင်ရောက်နေပါပြီ။ ဒါပေမယ့် သည်အတိုင်းသာ သွားနေလို့တော့ တိုင်းပြည်ပိုပြီး ကြွယ်ဝလာစေဖို့၊ နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွေ ပိုပြီး ရောက်ရှိလာစေဖို့ မျှော်လင့်ချက် နည်းနည်းပဲ ရှိပါတယ်။ ချမ်းသာကြွယ်ဝတဲ့ နိုင်ငံတစ်ခု ဖြစ်လာဖို့ ဝန်ကြီးချုပ် မဟာသီယာ မိုဟာမက် မျှော်မှန်းသလို သက္ကရာဇ် ၂၀၂၀ မှာ ဖွံ့ဖြိုး ပြီး နိုင်ငံဆင့်ကို ရောက်ရှိဖို့ဆိုရင် တိုင်းပြည်ရဲ့ ထုတ်လုပ်မှု ပမာဏတွေ အများကြီး တိုးတက်ဖို့ လိုပါတယ်။ အဲသည်အတွက် ပိုပြီး ပညာတတ်တဲ့ လူတွေနဲ့ ပိုပြီး အဆင့်မြင့်တဲ့ ပညာရေးမျိုးကို လိုအပ်ပါတယ်။ ပြီးတော့ ရေလိုက်ငါးလိုက် နေတတ်ရုံမဟုတ်တဲ့ ဆန်းသစ် တီထွင်နိုင်စွမ်း ရှိတဲ့ လူငယ်တွေကို လိုအပ်ပါတယ်။

သည်သဘောတရားကို အစိုးရ အရာရှိတွေရဲ့ နှုတ်ကတတွတ်တွတ် ရွတ်ဆိုနေကြတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် “အံ့ဖွယ်စီးပွားရေး” အခြေအနေတွေက အရာရာကို ပိုပြီး ရှုပ်ထွေးစေပါတယ်။ တခြား အာရှနိုင်ငံတွေလိုပဲ မလေးရှားနိုင်ငံမှာလည်း အဆင့်မြင့် ပညာရေးနယ်ပယ်မှာ တော်လှန်ပြောင်းလဲမှုတွေ ပြုလုပ်ဖို့

ကြိုးစား နေပါတယ်။ ဒါပေမယ့် တကယ်တမ်းကျတော့ ခပ်စောစော ခေတ်တွေက ရည်မှန်းချက် တစ်မျိုးနဲ့ ချမှတ်ထားတဲ့ တက္ကသိုလ် ပညာရေး ပုံစံဟောင်းကြီးပေါ်မှာ အသစ်တည်ဆောက်ဖို့ ကြိုးစား နေခြင်းသာ ဖြစ်တယ်ဆိုတာကို တွေ့ရတယ်။

ဒါက ဘာကို ပြညွှန်းနေသလဲဆိုတော့ မလေးရှားနိုင်ငံမှာ လုပ်စရာအလုပ်တွေ ရှိနေသေးသလို လုပ်ခဲ့တာတွေကို ပြန်ဖျက်ဖို့ အလုပ်တွေလည်း ရှိနေသေးတယ်ဆိုတဲ့ အချက်ဖြစ်ပါတယ်။ ပါမောက္ခအဖွဲ့ ညည်းပြနေတဲ့ စာသင်ခန်းတွေထဲမှာ တိတ်ဆိတ်နေတာပဲ ဆိုတဲ့ ကိစ္စဟာ အမှတ်မထင် ဖြစ်လာခဲ့တာမျိုး မဟုတ်ပါဘူး။ မျိုးဆက်တစ်ဆက်နီးပါး သက်ဆိုင်ရာတွေက တမင် ဖန်တီးခဲ့တာပါ။ လွတ်လပ်ခါက လူမျိုးပေါင်းစုံ ရောနှောနေထိုင်တဲ့ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံအဖို့ ပညာရေး အဆင့်အတန်း မြင့်မားဖို့နဲ့ ပညာရေး လွတ်လပ်ခွင့် ရှိဖို့ဆိုတာတွေထက် နိုင်ငံရေး တည်ငြိမ်မှုနဲ့ ငြိမ်းချမ်းမှု ရှိဖို့ဆိုတာ ပိုအရေးကြီးတယ်လို့ ယူဆခဲ့ကြပါတယ်။

သည်လို ယူဆခဲ့တာဟာ အကြောင်းမဲ့တော့ မဟုတ်ပါဘူး။ ယူဆစရာ အကြောင်းတွေ ရှိပါတယ်။ သည်အယူအဆကြောင့် အောင်မြင်မှုတွေ ရခဲ့တယ်ဆိုတဲ့ သာဓကတွေလည်း ထုတ်ပြစရာ ရှိပါတယ်။ ဆယ်စုနှစ်ပေါင်းများစွာ လူမှုရေး ငြိမ်းချမ်းမှုတွေ ရှိနေတာနဲ့ တိုင်းပြည်စီးပွားရေး တစ်ဟုန်ထိုး တိုးတက်လာခဲ့တယ် ဆိုတဲ့ အချက်တွေ ဖြစ်ပါတယ်။

ပါမောက္ခ ညည်းနေသလိုပဲ ပါမောက္ခရဲ့ ကျောင်းသားတွေ ဘက်ကလည်း ညည်းပြစရာ အကြောင်းတွေ တစ်ပုံကြီး ရှိနေပါတယ်။ ပါမောက္ခရဲ့တပည့် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားတွေဟာ တကယ်တော့ လူကြီးပြောသမျှ တစ်လုံးမကျန် လိုက်မှတ်သွားရတဲ့ လက်ရေးတို စာရေးတွေမျှပါပဲ။ သည်နေ့အချိန်အခါမှာတောင် ကျောင်းသားတွေ

ရှက်စိတ်

၁၅၁

ဟာ မမေးသင့်တဲ့ မေးခွန်းမျိုးတွေ သွားမေးမိရင် ဒုက္ခရောက်သွားရတာမျိုးတွေ ရှိနေပါသေးတယ်။ သည်တော့ ကျောင်းသားအများစုဟာ ဆရာတွေရဲ့ မှတ်စုကို အားကိုးနေရတဲ့ နည်းလမ်းကလွဲပြီး တခြားဘယ်လို နည်းလမ်းမှ မရှိတဲ့ ဘဝမျိုး ရောက်နေရပါတယ်။ သူတို့တစ်တွေဟာ အင်္ဂလိပ်ဘာသာနဲ့သာ ရှိကြတဲ့ အဆင့်မြင့် ပညာရပ်ဆိုင်ရာ ပြဌာန်းစာအုပ်တွေကို မဖတ်နိုင်ကြပါဘူး။ မလေးရှားနိုင်ငံမှာ ၁၉၇၀ ခုနှစ် နောက်ပိုင်းကစပြီး အစိုးရကျောင်းတွေ အားလုံးကို ဘဟာဆာ မလေးရှားလို့ခေါ်တဲ့ တိုင်းရင်းဘာသာစကား တစ်မျိုးတည်းနဲ့သာ သင်ကြားစေခဲ့တာ ဖြစ်လို့ အင်္ဂလိပ်စာမှာ အားနည်းကြပါတယ်။

အဲဒါကြောင့် စာမေးပွဲတွေမှာ ဆရာပို့ချတဲ့ မှတ်စုတွေထဲ ကသာ အဓိကထားပြီး စစ်မေးရသလို ကျောင်းသားတွေကလည်း ဆရာ သင်သမျှလေးတွေကိုသာ ကျက်မှတ်ပြီး စာမေးပွဲတွေအောင်၊ ဘွဲ့တွေရ ဖြစ်သွားကြပါတယ်။

“ကျွန်မတော့ ဆရာတွေသင်တဲ့ မှတ်စုတွေလောက်သာ ကျက်တယ်၊ တခြားဟာတွေ ဖတ်ခဲ့တယ်။ စာအုပ်တွေက အင်္ဂလိပ်ဘာသာနဲ့ ရေးထားတာတွေဆိုတော့ ဖတ်ရတာ ခက်တယ်”

ဝိဇ္ဇာဘာသာတွဲတွေ သင်ကြားနေတဲ့ နောက်ဆုံးနှစ်ကျောင်းသူ တစ်ယောက်ရဲ့ စကားဖြစ်ပါတယ်။ သူဟာ စာအုပ်တွေ မဖတ်ဘဲ မှတ်စုတွေလောက်ကြည့်ပြီး ဘွဲ့ယူစာတမ်း ပြုစုနေပါတယ်။

သည်တိုင်း သွားနေလို့တော့ မဖြစ်တော့ဘူးဆိုတာကို ပညာရေးပိုင်းက လူတိုင်း သိနေကြတယ်။

“တက္ကသိုလ်ဘွဲ့ရတွေရဲ့ ပညာအရည်အချင်းတွေ ညံ့ဖျင်းလှတယ်လို့ အလုပ်ရှင်တွေက ပြောနေကြတယ်။ ကျောင်းသားတွေကလဲ မူလတန်း ကလေးငယ်တွေလို ဖျော်ပြီးသား နို့ကို ငွန်းကလေးနဲ့

ပါးစပ်ထဲ ထည့်ပေးတာမျိုးပဲ တက္ကသိုလ်ရောက်တဲ့အထိ ခံချင်နေတယ်။ မှတ်စုလောက်ပဲ သူတို့က အားကိုးတယ်။ ဒီအတိုင်းသွားနေလို့တော့ မဖြစ်ဘူး”

မလေးရှားတက္ကသိုလ် ပညာရေးဆိုင်ရာ လက်ထောက်ဒုတိယ အဓိပတိ အော့စမန်ဘကာရဲ့ ပြောစကား ဖြစ်ပါတယ်။

သည်အခြေအနေကို ပြောင်းလဲပစ်နိုင်ဖို့အတွက် အဆင့်မြင့် ပညာရေးစနစ်ဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုတွေ သည်နှစ် စလုပ်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ရလဒ်ကတော့ ထူးခြားနားဘဲ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ပုဂ္ဂလိကစနစ် မလေးရှားပုံစံ ဖြစ်နေလို့ ပါပဲ။ အစိုးရက နိုင်ငံတော် ဘတ်ဂျက်ထဲက ထုတ်မသုံးရဘဲနဲ့ အဆင့်မြင့် ပညာသင်ကြားရေးဌာနတွေ တိုးပွားလာစေဖို့ အစိုးရ တစ်ဦးတည်း လက်ဝါးကြီးအုပ်ထားတဲ့ စနစ်ကို လျှော့ပေးပြီး ပုဂ္ဂလိကတွေကို လုပ်ကိုင်ခွင့် ပြုခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် တစ်ဖက်က တင်းကျပ်တဲ့ စည်းကမ်းဥပဒေတွေနဲ့ ချုပ်ကိုင်တာကိုတော့ ပိုပြီး လုပ်လာပါတယ်။

အစိုးရရဲ့ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး ဆိုတာတွေဟာ တကယ်တော့ ပါမောက္ခခွဲရဲ့ အတန်းထဲက ကျောင်းသားမျိုးတွေ များများနဲ့ မြန်မြန် ထုတ်လုပ်ပေးလိုက်ဖို့သာ ဖြစ်တယ်။ သည်နည်းနဲ့ တိုင်းပြည် အနေနဲ့ ထက်တိုးတန်ဖိုး လျှော့ကားထစ်တွေကို တက်လှမ်းနိုင်စေပြီး တွေးခေါ်စဉ်းစားခြင်း အလုပ်ကိုတော့ အစိုးရရဲ့ ထိန်းချုပ်မှုအောက်မှာ သာ ရှိနေစေဖို့ ရည်ရွယ်ထားတာ ဖြစ်တယ်။

ပညာရေးစနစ်မှာ မှားယွင်းနေတာကို သည်လိုနည်းနဲ့ ပြင်ဆင်တာဟာ မှန်ရဲ့လားလို့ စာရင်းပညာရေး သမားတွေက တွေးဆနေကြပါတယ်။

၁၉၆၈ ခုမှ ၁၉၈၈ ခုအထိ မလေးရှားတက္ကသိုလ်ရဲ့ ဒုတိယ

ရှက်စိတ်

၁၅၃

အဓိပတိအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့တဲ့ အန့်ကူဇစ် ကတော့-

“ပိုက်လုံးတွေ ဘယ်လို ဒီဇိုင်းဆွဲရမယ်ဆိုတာ သင်ယူလို့ ရနိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် တစ်ချိန်တည်းမှာ ဘယ်လို စဉ်းစား တွေးခေါ်ရမယ်ဆိုတာလဲ သိနေဖို့ လိုတယ်။ အမှန်တရားဆိုတာ ပျောက်ကွယ်နေပြီ။ လူတွေအားလုံး အောင်လက်မှတ် စက္ကူလေးတွေ နောက်ပဲ အရူးအမူး လိုက်နေကြတယ်”

လို့ ကောက်ချက်ချ လိုက်ပါတယ်။

မလေးရှား တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားတွေ ခုလို သိုးငယ်လေး တွေဘဝ ရောက်နေရတာကို တချို့က ရိုးရာဓလေ့ ထုံးတမ်းစဉ်လာ (အာရှတန်ဖိုးများလို့ ခေါ်ချင်ခေါ်ပါ) တွေကြောင့်လို့ လက်ညှိုး ထိုးပြကြပါတယ်။ ဥပမာအနေနဲ့ သူတို့က မလေးရှား တက္ကသိုလ် ကျောင်းသူတွေကို နမူနာထားပြီး ပြကြပါတယ်။ ကျောင်းသူတွေ အားလုံးဟာ ခေါင်းကို ပဝါနဲ့ ခြုံလွှမ်းထားကြတယ်လေ။

သမိုင်းကြောင်း ဖြစ်ရပ်တွေရဲ့ ကဏ္ဍလည်း အများကြီး ပါ တယ်လို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။ မလေးရှား တက္ကသိုလ်တွေ အားလုံးဟာ လူမျိုးအလိုက် ခွဲတမ်းချ လက်ခံတဲ့စနစ်ကို ကျင့်သုံးပြီး တိုင်းရင်းသား မလေးလူမျိုးတွေကို ပိုပြီး လက်ခံပါတယ်။ အဲသည်လို လူမျိုးခွဲခြားပြီး လက်ခံတော့ ကျောင်းသားတွေကလည်း လူမျိုးခွဲခြားပြီး ကြည့်ကြ မြင်ကြတော့တာပေါ့။ သည်နေ့ တက္ကသိုလ်တွေမှာ မလေးတွေက မလေးချင်း၊ တရုတ်တွေက တရုတ်ချင်း၊ အိန္ဒိယတွေက အိန္ဒိယချင်း အုပ်စုဖွဲ့ပြီး နေတတ်ကြပါတယ်။ တစ်ချိန်တုန်းကတော့ သည်လို မဟုတ်ပါဘူး။ လူမျိုးတွေ အားလုံး ထွေးရောယှက်တင် နေကြပြီး အတွေးအခေါ်တွေချင်းလည်း ပဋိပက္ခ ဖြစ်နေကြတာပါပဲ။

ဟူစင်အလီဟာ ၁၉၇၄ ခုနှစ်က မလေးရှား တက္ကသိုလ်မှာ လူမှုရေးသိပ္ပံပညာရှင်အဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေဆဲ အဖမ်းခံရပြီး

ယနေ့မန္တလေးစာအုပ်တိုက်

ထောင်ထဲ ရောက်သွားခဲ့တယ်။ ခြောက်နှစ်အကြာမှ ပြန်လွတ်လာပြီး အလုပ် ပြန်ရခဲ့တယ်။ ၁၉၉၀- ပြည့်နှစ်မှာ အငြိမ်းစားယူပြီး ပီအာအမ်ဆိုတဲ့ အတိုက်အခံ နိုင်ငံရေးပါတီကို ခေါင်းဆောင်ဖွဲ့စည်း ခဲ့တယ်။

“တက္ကသိုလ်တွေဟာ အထက်တန်းကျောင်းတွေနဲ့ ပိုတူနေ တယ်” လို့ သူက ကောက်ချက်ချခဲ့ပါတယ်။

အခု လုပ်ဆောင်နေတဲ့ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး ဆိုတာကလည်း တကယ်တော့ အလုပ်ရှင်တွေအကြိုက် ကျွမ်းကျင်လုပ်သားတွေ ပိုပြီး မွေးထုတ်ပေးဖို့ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အင်ဂျင်နီယာလို ပညာရှင်မျိုး တွေ မလုံလောက်မှုကတော့ ဆက်ပြီး ရှိနေဦးမှာပါ။ ပြီးခဲ့တဲ့နှစ်ထဲမှာ ကမ္ဘာ့ဘဏ်က ပြုလုပ်ခဲ့တဲ့ လေ့လာမှုစစ်တမ်း အဆိုအရ ၈၀ ခုနှစ် တွေ အတွင်းနဲ့ ၉၀ ခုနှစ်တွေ အတွင်းမှာ ကျွမ်းကျင်လုပ်သားများရဲ့ ရာခိုင်နှုန်းဟာ ကျဆင်းလျက် ရှိတယ်လို့ သိရပါတယ်။ သည်ကိစ္စကို ပြုပြင်ဖို့အတွက် မလေးရှားနိုင်ငံဟာ အဆင့်မြင့် ပညာရေးနယ်ပယ်မှာ ပုဂ္ဂလိကတွေ ပါဝင်လုပ်ဆောင်ခွင့် ပေးသင့်တယ်လို့ တိုက်တွန်းထား ပါတယ်။ ယူနက်စကို အဖွဲ့ကြီးက ထုတ်ပြန်တဲ့ စာရင်းအင်းတွေကို ကြည့်လိုက်တော့ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားအရွယ် မလေးရှား လူငယ် အားလုံးရဲ့ ၇. ၂ ရာခိုင်နှုန်းသာ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပညာရပ် ဆိုင်ရာ သင်တန်းတွေ တက်ရောက်နေကြတယ်လို့ သိရပါတယ်။ အာဂျင်တီးနား နိုင်ငံမှာဆိုရင် ၃၅. ၈ ရာခိုင်နှုန်းရှိပြီး တောင်ကိုးရီးယား နိုင်ငံမှာ ၅၄. ၈ ရာခိုင်နှုန်း၊ အမေရိကန်နိုင်ငံမှာ ၇၉. ၇ ရာခိုင်နှုန်းအထိ ရှိကြပါတယ်။

လာမယ့် သက္ကရာဇ် ၂၀၂၀ မှာ ၄၀ ရာခိုင်နှုန်းအထိ တိုး တက်လာစေဖို့ မလေးရှားနိုင်ငံက မျှော်မှန်းထားပါတယ်။ အဲသည် အတွက် ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းရှင်တွေကို တက္ကသိုလ်နဲ့ ကောလိပ်တွေ

တည်ထောင်ဖွင့်လှစ်ခွင့် ပေးရလိမ့်မယ် ဖြစ်ပါတယ်။ တစ်ချိန်တည်းမှာ အစိုးရ တက္ကသိုလ် ကောလိပ်တွေကိုလည်း ကိုယ့်စရိတ်နဲ့ကိုယ် ရပ်တည်နိုင်အောင် နည်းလမ်းတွေ ရှာကြဖို့ ဆော်ဩနေပါတယ်။ နောက်တစ်ဆင့်ကျရင် နိုင်ငံခြားက တက္ကသိုလ်ကောလိပ်တွေ လာပြီးဖွင့်တာကို ခွင့်ပြုဖို့လည်း စီစဉ်ဆောင်ရွက် နေပါတယ်။

“လုပ်ငန်းခွင်တွေမှာ လိုအပ်နေတဲ့ ကျွမ်းကျင်လုပ်သားတွေ များများနဲ့ မြန်မြန် မွေးထုတ်နိုင်ဖို့ အရေးကြီးတယ်။ ပုဂ္ဂလိကတွေ ဝင်လာရင် အစိုးရ တက္ကသိုလ် ကောလိပ်တွေအနေနဲ့ ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်း ရှိလာအောင် ပိုပြီး ကြိုးစားလာကြလိမ့်မယ်” လို့ ပညာရေးဝန်ကြီး နာဂျစ်ရာဇတ်က ပြောပါတယ်။

တက္ကသိုလ်က ဘွဲ့တစ်ခုရဖို့ လေးနှစ်တက်ရတဲ့အစား သုံးနှစ်နဲ့ ဘွဲ့ရအောင် လုပ်သွားဖို့လည်း စီစဉ်နေပါတယ်။

ဒါပေမယ့် ပညာရေးလောကမှာ ရင်ဆိုင်နေရတဲ့ ပြဿနာက ဘာလဲဆိုတော့ အစိုးရက ထိပ်ကနေ ချုပ်ကိုင်ထားမှု ဖြစ်ပါတယ်။ ပုဂ္ဂလိကတွေ လုပ်ကိုင်ခွင့် ပေးမယ်ဆိုပေမယ့် အဆင့်မြင့် ပညာရေး ကောင်စီဆိုတဲ့ အစိုးရအဖွဲ့ အစည်းက မူဝါဒတွေကို ချုပ်ကိုင်ထားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းရှင်တွေဘက်ကတည်း ပညာရေး နယ်ပယ်မှာ ဝင်ရောက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံလို့ တွက်သားကိုက်လောက်အောင် အမြတ်အစွန်း ရနိုင်ပါ့မလား ဆိုတာကို တွက်ဆနေကြပါတယ်။

တက္ကသိုလ် ဒုတိယအဓိပတိဟောင်း အန့်ကူအဇင်ကတော့ “အသိဉာဏ်ကို အရောင်းအဝယ် လုပ်နေကြတယ်” လို့ ရှုတ်ချပါတယ်။ “ပညာသင်ကြားတဲ့ ကျောင်းဆိုတာဟာ လူ့အဖွဲ့အစည်း အတွက် အသုံးဝင်တဲ့ ကျောင်းသားတွေ ထုတ်လုပ်ပေးတာထက် ပိုပြီး မြင့်မားတဲ့ ရည်မှန်းချက် ရှိရမယ်” လို့လည်း သူက ပြောပါတယ်။

အခုတော့ အဲသည်လို ရည်မှန်းချက်ရှိရာ နိုင်ငံခြားက

ကျောင်းတွေကို တတ်နိုင်သူတွေက သွားပြီးတက်နေကြပါတယ်။ ပြီးခဲ့တဲ့ နှစ်ထဲမှာ မလေးရှားကျောင်းသား ၅၀,၀၀၀ လောက် နိုင်ငံခြားသွားပြီး ကျောင်းတက်ကြပါတယ်။ ဒါဟာ မလေးရှားနိုင်ငံ အဆင့်မြင့် ပညာသင်ကြားနေတဲ့ ကျောင်းသားဦးရေရဲ့ ၂၀ ရာခိုင်နှုန်း ဖြစ်ပါတယ်။ အဲသည်ကျောင်းသား ၅၀,၀၀၀ နိုင်ငံခြားသွားပြီး ပညာသင်လို့ ကုန်ကျရတဲ့ စရိတ်က ဒေါ်လာ သန်း ၈၀၀ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါဟာ လောလောဆယ် မလေးရှားနိုင်ငံက ဘတ်ဂျက် လိုငွေပြုရဲ့ ၁၂ ရာခိုင်နှုန်း ဖြစ်ပါတယ်။ သည်အတိုင်း ဆက်သွားနေခဲ့ရင် မကြာမီကာလအတွင်းမှာ လူတန်းစားခွဲခြားမှု ကြီးမားလာတဲ့ အန္တရာယ်ကို ကြုံတွေ့ရမယ့် အန္တရာယ် ရှိနေပါတယ်။ ခုတောင်မှ အလုပ်ရှင်တွေက ပြည်တွင်းက ရတဲ့ ဘွဲ့လား၊ ပြည်ပက ရတဲ့ ဘွဲ့လား ဆိုတာကို မေးနေကြပါပြီ။

“ပြည်တွင်းက ဘွဲ့ရတွေဟာ နှုတ်စလျှာစ နည်းလွန်းတယ်၊ တွန်းနိုင်လွန်းမှ သူတို့ခေါင်းထဲက အကြံအစည်ကောင်းတွေကို ထုတ်ပြောကြတယ်၊ ဒါပေမယ့် အမြဲတမ်း အထက်လူကြီး ပြောသမျှ ခေါင်းညိတ်နေကြတာချည်းပဲ”

အစိုးရ ပညာတော်သင် အဖြစ်နဲ့ အင်္ဂလန်နိုင်ငံမှာ ပညာသင်ခဲ့ရတဲ့ အရစ်ဖင်မာမက်က သူ့အမြင်ကို သည်လို ထုတ်ဖော်ပြောပြခဲ့ပါတယ်။ သူဟာ မလေးရှား နိုင်ငံမှာရှိတဲ့ တက္ကဆက် စက်ပစ္စည်း ကိရိယာ ထုတ်လုပ်ရေး ကုမ္ပဏီရဲ့ ဒါရိုက်တာ တစ်ဦးဖြစ်ပါတယ်။ မလေးရှားနိုင်ငံက ပညာတတ် လူငယ်လေးတွေကို သူတို့ရဲ့ အစွမ်းအစတွေ ရဲရဲဝံ့ဝံ့ ထုတ်ဖော်ပြသကြရန် အမြဲတမ်း တွန်းအားပေးနေတဲ့ သူလည်း ဖြစ်ပါတယ်။

ခုအချိန်မှာ မလေးရှားနိုင်ငံ အနေနဲ့ ဆန်းစစ်သင့်တဲ့

ရှက်စိတ်

၁၅၇

အချက်ကတော့ “မလေးရှားလူငယ်တွေရဲ့ တီထွင်ဆန်းသစ်နိုင်စွမ်း
ရှိမှုကို နိုင်ငံစုံ ကော်ပိုရေးရှင်းကြီးတွေနဲ့ နိုင်ငံခြား တက္ကသိုလ်ကြီးတွေ
က ရှာဖွေဖော်ထုတ်ပြီး အသုံးချသွားတာကိုပဲ လက်ပိုက်ကြည့်နေ
တော့မှာလား” ဆိုတဲ့ အချက်ဖြစ်တယ်လို့ပဲ ယူဆမိပါတော့တယ်။

ဟောင်ကောင်ရဲ့ခေတ်အစားဆုံး အဝေးသင်တက္ကသိုလ်

ကလေးတွေ အိပ်ပြီ။

မီးတွေကို မှိန်ထားပါ။

ဟောင်ကောင်ရဲ့ သန်းခေါင်အချိန် ရောက်ပြီ။

လူကြီးကလေးများ ကျောင်းတက်ကြတော့မည်။

ဟောင်ကောင်က အလုပ်သမားလူငယ် ထောင်ပေါင်းများစွာ အတွက်တော့ သန်းခေါင်အချိန်ဆိုတာ ကျောင်းစတက်တဲ့ အချိန်ပါ။ သူတို့တက်တဲ့ ကျောင်းက ကွန်ပျူတာမှတစ်ဆင့် စာပေးစာယူနည်းနဲ့ သင်ကြားပို့ချပေးတဲ့ “အဝေးသင် တက္ကသိုလ်” ပါ။ ၁၉၈၉ ခုနှစ်က စပြီး အစိုးရ ဖွင့်ပေးထားတာပါ။ အခုဆိုရင် ဟောင်ကောင်မှာ ကျောင်းသားဦးရေ အများဆုံးကျောင်း ဖြစ်နေပါပြီ။ စုစုပေါင်း ကျောင်းသားဦးရေ ၂၀,၀၀၀ ခန့်ပါတယ်။ ကျောင်းသားတွေ ထဲမှာ အကျဉ်းထောင်ထဲက ထောင်သားတွေ ပါသလို ရဲသားတွေ လည်း ပါပါတယ်။

ပြည်သူပြည်သားတွေဆီက ကောက်ခံရရှိတဲ့ အခွန်အကောက်တွေနဲ့ တက္ကသိုလ်ကျောင်းတွေ အလုံအလောက် ဆောက်မပေးနိုင်တာကို အစားထိုးဖို့ အစိုးရက ကိုယ်ထူကိုယ်ထ ပညာရေးကို စတင် အကောင်အထည် ဖော်ခဲ့ရာက သည် အဝေးသင်တက္ကသိုလ်စနစ်

ယနေ့ပန္နလေးစာအုပ်တိုက်

ပေါ်ပေါက်လာခဲ့တာပါ။ သည်တက္ကသိုလ်မှာ မင်ဒရင်း တရုတ် ဘာသာကို သင်ချင်သလား၊ မဟာဘွဲ့ ယူချင်သလား၊ ကိုယ်သင်ချင် တာကို ကိုယ်ကြိုက်တဲ့အချိန်မှာ သင်ယူလို့ ရပါတယ်။ အဲဒါကြောင့် လူကြိုက်များလွန်းလို့ ည ၁၁:၀၀ နာရီက ၁၀:၀၀ နာရီ အကြားမှာ ကွန်ပျူတာလိုင်းတွေ မအားနိုင်အောင်ကို ဖြစ်နေရပါတယ်။

“ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းသားတွေ အများစုက အလုပ်သမား လူကြီးကလေးတွေ ဖြစ်ကြတော့ သူတို့အားတဲ့ အချိန်က ကလေးတွေ အိပ်တဲ့အချိန် ညသန်းခေါင်ကျော်မှပဲ ဖြစ်တော့တာပေါ့” လို့ အဝေးသင်တက္ကသိုလ် ညွှန်ကြားရေးမှူး တစ်ရွန်းဝေက ရှင်းပြပါ တယ်။ သူဟာ ကျောင်းဆရာလုပ်သက် အနှစ် ၄၀ ကျော် ရှိခဲ့သူ တစ်ဦး ဖြစ်ပါတယ်။

လူတွေရဲ့ ပညာတတ်ချင်တဲ့ စိတ်နဲ့ အဝေးသင်တက္ကသိုလ်ရဲ့ လိုက်လျောညီထွေရှိတဲ့ သင်ကြားရေးစနစ် ပေါင်းစပ်ပေးနိုင်ခဲ့ရင် အခွန်အတုတ်တွေကို တိုးမကောက်ရဘဲနဲ့ အဆင့်မြင့် ပညာသင်ကြား ရေးကို ဖန်တီးပေးနိုင်လိမ့်မယ်။ ဒါဟာ နှစ်ဆယ့်တစ်ရာစုရဲ့ အဓိက ပညာရေးလမ်းကြောင်း ဖြစ်လိမ့်မယ်လို့လည်း သူက ယူဆထားပါတယ်။

ဖြစ်လေ ကောင်းလေပါပဲ။ စီးပွားရေးဘက်က အရှိန်အဟုန် ကြီးကြီးမားမားနဲ့ တိုးတက်နေတဲ့ အာရှနိုင်ငံတွေမှာ ပညာရေးဘက်က အလျဉ်မီအောင် မလိုက်နိုင်ဘူး ဖြစ်နေပါတယ်။ ဈေးကွက်ရဲ့ လိုအပ်ချက်နဲ့ တောင်းဆိုမှုကို ပညာရေးကဏ္ဍက ဖြည့်ဆည်းမပေး နိုင်ပါဘူး။ အရည်အသွေး စံချိန်အနေနဲ့ ပြောရရင်လည်း ကမ္ဘာ့စံချိန် မဆိုထားနဲ့ တတိယကမ္ဘာရဲ့ စံချိန်ကိုတောင် မမီဘူး ဖြစ်နေပါတယ်။ အဲဒါကြောင့် အာရှနိုင်ငံတွေအားလုံး ပညာရေးဘက်မှာ အရေအတွက် ရော အရည်အချင်းပါ တိုးတက်အောင် အစွမ်းကုန် ကြိုးစားလုပ်

ဆောင်နေကြပါတယ်။

အာရှနိုင်ငံအားလုံးမှာ အကြံဉာဏ်သစ်တွေ မချို့တဲ့ပါဘူး။ စင်ကာပူနိုင်ငံက သူ့ကျောင်းသားတွေကို တီထွင်ကြံဆမှု အရည်အချင်းတွေ တိုးတက်အောင် လုပ်နေပြီး အိန္ဒိယနိုင်ငံကတော့ လက်တွေ့အခြေအနေနဲ့ ကိုက်ညီတဲ့ ပညာရေးဖြစ်စေဖို့ ဦးတည်လုပ်ဆောင်နေပါတယ်။ မလေးရှား အာဏာပိုင်တွေအဖို့လည်း လွတ်လပ်တဲ့ စီးပွားရေးစနစ်က သူတို့ရဲ့ တက္ကသိုလ်တွေကို သက်ဝင် လှုပ်ရှားလာစေနိုင်တယ် ဆိုတာကို သဘောပေါက်နေကြပါတယ်။ ထိုင်းနိုင်ငံမှာတော့ အစိုးရက မတိုက်တွန်းရဘဲနဲ့ ပုဂ္ဂလိကတွေ ပညာရေးနယ်ပယ်ထဲ ဝင်ရောက်နေကြပါပြီ။

သည်နိုင်ငံတွေ အားလုံးရဲ့ ကြိုးပမ်းအားထုတ် နေရမှုတွေကို ကြည့်လိုက်တော့ သူတို့အားလုံးဟာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးလုပ်ဖို့ နှောင့်နှေးနေခြင်းရဲ့ ဒဏ်ကို အကြီးအကျယ် ခံနေကြတယ်ဆိုတာကို တွေ့ရပါတယ်။ ဟောင်ကောင်ကိုပဲ နမူနာထားပြီး ကြည့်မယ်ဆိုရင် ဟောင်ကောင်ဟာ ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းကဏ္ဍမှာ နယူးယောက်တို့ လန်ဒန်တို့နဲ့ ပခုံးချင်းယှဉ်နိုင်တဲ့ အနေအထားကို ရောက်နေပေမယ့် ပညာရေးကဏ္ဍမှာတော့ အင်မတန် နောက်ကျနေတယ် ဆိုတာကို တွေ့ရပါမယ်။ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားအရွယ် အားလုံးရဲ့ နှစ်ရာခိုင်နှုန်းသာ တက္ကသိုလ်ကောလိပ်တွေမှာ တက်နိုင်ကြပါတယ်။ ၁၉၈၉ ခုနှစ် တရုတ်ပြည် ဒီမိုကရေစီ အရေးအခင်းကြီး ပေါ်ပေါက်လာပြီးတဲ့ နောက်မှာ ပြည်တွင်းက ပညာတတ်တွေ အလုံးအရင်းနဲ့ ပြည်ပကို ထွက်သွားကြမယ့် အရေးကိုတွေးပြီး အာဏာပိုင်တွေက တက္ကသိုလ် ပညာတတ်တွေ များများမွေးထုတ်ဖို့ လိုအပ်နေပြီဆိုတာကို သဘောပေါက်သွားကြပါတယ်။ ၁၉၉၅-၉၆ ခုနှစ်ထဲမှာတော့ အသက် ၁၇ နှစ်က ၂၀ အကြား လူငယ်လေးတွေရဲ့ ၁၈ ရာခိုင်နှုန်းဟာ

တက္ကသိုလ် ကောလိပ်တွေကို တက်ရောက်နေနိုင်ကြပါပြီ။

၁၈ ရာခိုင်နှုန်းဆိုတာလည်း တကယ်တော့ လုံလောက်ပြီလို့ မဆိုနိုင်ပါဘူး။ လိုအပ်တာထက် တတ်နိုင်တာကို လုပ်လိုက်ရတဲ့ သဘောပါ။ အစိုးရအနေနဲ့ သည်ထက်လည်း ပိုပြီး မတတ်နိုင်တော့ပါ ဘူး။ အဲဒါကြောင့် အဝေးသင်တက္ကသိုလ်စနစ်ကို လုပ်ဆောင်ပေးရတာ ပါ။ ဈေးကွက်ကို ယုံကြည်တဲ့သဘောလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ပြောင်းလဲ နေတဲ့ စီးပွားရေး အခြေအနေမှာ ဘာအကောင်းဆုံးလဲ ဆိုတာကို အလုပ်သမား လူကြီးကလေးတွေ ကိုယ်တိုင် ဆုံးဖြတ်နိုင်စွမ်း ရှိတယ်လို့ အသိအမှတ် ပြုလိုက်တာပါ။ ပြီးတော့ အလုပ်သမား လူကြီးကလေးတွေ ဆိုတာက ပိုက်ဆံလည်း ပေးနိုင်ကြတယ်လေ။

“အဆက်မပြတ် ပညာသင်ကြားရေးဆိုတာ ဒီနေ့ခေတ်ရဲ့ လိုအပ်ချက်ဖြစ်တယ်လို့ အဝေးသင်တက္ကသိုလ်က ပြောပြနေတာပါပဲ” လို့ ပညာရေးနဲ့ လူအင်အားဌာန လက်ထောက် အတွင်းရေးမှူး အိုင်းရစ်ဘတ်ချ်ရှိဒ်က ရှင်းပြပါတယ်။

“ကိုယ့်စရိတ်နဲ့ ကိုယ်ရပ်တည်ရတာဆိုတော့ ဈေးကွက်ရဲ့ လိုအပ်ချက်ကို အမြန်ဆုံး ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်အောင် လုပ်ရတာပေါ့” လို့လည်း ပြောပြပါတယ်။ အဝေးသင်တက္ကသိုလ်စနစ်ဟာ တက္ကသိုလ် တွေ တိုးချဲ့ဖွင့်လှစ်ဖို့ ဆန့်ကျင်နေမှုကို ဖြေရှင်းပေးလိုက်တာလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဟောင်ကောင်သား အချို့က တက္ကသိုလ်တွေရဲ့ ပညာရည်အဆင့် နိမ့်ကျလာနေတယ်လို့ ဝေဖန်ပြီး တက္ကသိုလ်တွေ တိုးချဲ့ဖွင့်လှစ်ဖို့ ကန့်ကွက်ကြပါတယ်။ တချို့ကတော့ တက္ကသိုလ် ကျောင်းသား တစ်ယောက်အတွက် အစိုးရက ကုန်ကျခဲ့ရတဲ့ စရိတ်ဟာ ၁၉၉၁ ခုနှစ်က ၁၉၉၅ ခုနှစ်အတွင်း ၂၄ ရာခိုင်နှုန်း တိုးသွားတာကို ထောက်ပြဝေဖန် ကြပါတယ်။

“ပညာရေးကို ဥပေက္ခာ ပြုထားကြတယ်။ ဒီမြို့က

ဈေးသည် မြို့ပဲ”

ဟောင်ကောင် သိပ္ပံနှင့်စက်မှု တက္ကသိုလ်ရဲ့ဥက္ကဋ္ဌကျားဝေဠုက စိတ်ပျက်လက်ပျက် ပြောပြပါတယ်။

ဈေးသည်မြို့ဆိုတော့ ပညာရေးကို ဈေးရောင်းသလို ရောင်းချတာတွေ ပေါ်လာမှာပဲပေါ့။ ဒါက ဟောင်ကောင်တွင်လားဆိုတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ အာရှနိုင်ငံ အားလုံးမှာ တက္ကသိုလ်ပညာ သင်ကြားချင်တဲ့ ကျောင်းသားဦးရေဟာ သက္ကရာဇ် ၂၀၁၀မှာ ၄၅ သန်းလောက်ရှိလာလိမ့်မယ်။ ၁၉၉၀ ကရှိတဲ့ ၁၇ သန်း ဆိုတာထက် အများကြီးတိုးတက်သွားမှာ ဖြစ်တယ်လို့ ဩစတြေးလျနိုင်ငံ ပညာရေးအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့က ခန့်မှန်းထားပါတယ်။ အဲသည် ပညာရေးအဖွဲ့ အိုင်ဒီပီဆိုတာကို ဩစတြေးလျနိုင်ငံ တက္ကသိုလ်နဲ့ ကောလိပ်တွေ စုပေါင်းဖွဲ့ထားတာဖြစ်ပြီး ကျောင်းသားတွေ အာရှဒေသမှာ ဩစတြေးလျနိုင်ငံ တက္ကသိုလ်နဲ့ ကောလိပ်တွေအတွက် ကျောင်းသားတွေ စုဆောင်းဖို့ လုပ်ဆောင်နေကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။

အာရှက ပြည်ပနိုင်ငံတွေကို ပညာသင် သွားကြတဲ့ ကျောင်းသား အရေအတွက်ဟာ မနည်းလှပါဘူး။ ယူနက်စကိုရဲ့ စာရင်းအရဆိုရင် ပြည်ပနိုင်ငံပေါင်း ၅၀မှာ ပညာသင်နေတဲ့ အာရှ ကျောင်းသားဦးရေဟာ ၁၉၉၀ ခုနှစ်မှာ ၄၀၁,၀၀၀ (တက္ကသိုလ် ကျောင်းသား စုစုပေါင်းဦးရေရဲ့ ၃၄ ရာခိုင်နှုန်း) ရှိရာက ၁၉၉၄ ခုနှစ်မှာ ၆၆၄,၀၀၀ (၄၈ ရာခိုင်နှုန်း) အထိ ရှိတယ်လို့ သိရပါတယ်။

သည်အရေအတွက်ဟာ အာရှနိုင်ငံများအတွက် ပြည်ပကို နိုင်ငံခြားငွေတွေ အများကြီး ထွက်သွားစေတဲ့ အရေအတွက် ဖြစ်ပါတယ်။ အာရှအတွက် ထွက်ငွေတွေဟာ အနောက်နိုင်ငံတွေအတွက် တော့ ဝင်ငွေတွေပေါ့။ အနောက်နိုင်ငံ အစိုးရတွေက ဘတ်ဂျက် လိုငွေပြမှုတွေ လျှော့ချဖို့အတွက် ပညာရေး အသုံးစရိတ်တွေ ဖြတ်

တောက်နေကြလေတော့ သူတို့တက္ကသိုလ်တွေဟာ ကိုယ့်စရိတ် ကိုယ်ရှာကြရတဲ့ အခြေအနေကို ရောက်နေကြပါတယ်။ အဲဒါကြောင့် အာရှနိုင်ငံပေါင်းစုံက ကျောင်းသားတွေကို ရှာဖွေသိမ်းသွင်း စုဆောင်း နေကြရပါတယ်။ မနှစ်က တစ်နှစ်တည်းမှာ သြစတြေးလျနိုင်ငံဟာ ပြည်ပကျောင်းသားတွေဆီက အမေရိကန်ဒေါ်လာ သန်းပေါင်း ၂၀၀၀ လောက် ရရှိခဲ့ပါတယ်။ သည်ဝင်ငွေဟာ သြစတြေးလျနိုင်ငံရဲ့ အဓိကပို့ကုန် ဂျုံရောင်းလို့ ရတဲ့ငွေနဲ့ တန်းတူဖြစ်ပါတယ်။

အာရှပစိဖိတ် ဖောင်းဒေးရှင်းက ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းထားတဲ့ အာရှကျောင်းသား စုဆောင်းရေးဌာန စုစုပေါင်း ခုနစ်ခုဟာ ဟောင်ကောင်မှာ ရုံးစိုက်ပြီး သူတို့နိုင်ငံ တက္ကသိုလ်တွေအတွက် ကျောင်းသားတွေ စုဆောင်းနေကြပါတယ်။

“အဝေးစနစ်နဲ့ ဘွဲ့တွေပေးမယ်လို့ ကြော်ငြာနေတဲ့ ကောင်းဘွိုင်တွေ အများကြီး ရှိနေတယ်၊ တကယ် စစ်မှန်တဲ့ အရည်အချင်းရှိတာတွေတော့ မဟုတ်ဘူး၊ အဲဒီလို ရိုက်စားလုပ်နေကြ တာတွေမှာ အများဆုံးက အမေရိကန်တွေ ဖြစ်တယ်၊ အဲဒါကြောင့် ကျောင်းသားတွေဟာ ဖွဲ့နဲ့ဆန်ကွဲကို ခွဲခြားကြည့်တတ်ဖို့ အကြံပေး နေရတယ်” လို့ ဟောင်ကောင် ပညာတော်သင် ရွေးချယ်ရေးအဖွဲ့ရဲ့ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး Nigel French က ပြောပြပါတယ်။

ပြီးခဲ့တဲ့ သြဂုတ်လမှာ လုပ်သွားတဲ့ ဗြိတိန်ပညာရေးပြပွဲ တစ်ခုမှာ ကျောင်းသားတစ်ယောက်ဟာ ၁၅ မိနစ်လောက် အင်တာဗျူး ဝင်လုပ်လိုက်တာနဲ့ အင်္ဂလန်က တက္ကသိုလ်ကျောင်း တွေမှာ ဝင်ခွင့်ရသွားပါတယ်။ ဗွီဒီယိုခွေ အငှားဆိုင်ဝင်ပြီး အခွေ တစ်ခွေ ငှားသလောက်ပဲ ကြာပါတယ်။ ဘယ်လို အရည်အချင်းတွေ စိစစ်ပြီး လက်ခံသလဲဆိုတာကို မေးကြည့်လိုက်တော့ အရည်အချင်း တွေကို ထိန်းထားပါတယ်လို့ ဖြေပါတယ်။

ဘယ်လို ထိန်းထားတာလဲ ဆက်မေးကြည့်တော့ အောင်
လက်မှတ်တွေကို မိတ္တူကူးထားတာ လက်မခံပါဘူးတဲ့။

m

စင်ကာပူပညာတတ်တွေ တီထွင်နိုင်စွမ်းညံ့ဖျင်း

အင်မတန် တိကျတဲ့ စင်ကာပူ အစိုးရဟာ တင်းကျပ်တဲ့
နေရာမှာ လူတွေရဲ့ အတွေးအခေါ်ကိုတောင် အလွတ်မပေးဘူး။
တိတိကျကျချုပ်ကိုင်ညွှန်ကြားလေ့ ရှိတယ်။ ပြီးခဲ့တဲ့စက်တင်ဘာလ
ကစပြီး ဝန်ကြီးချုပ်ကိုယ်တိုင် မြို့နိုင်ငံလေးရဲ့ ကျောင်းသားတွေ
အတွေးအခေါ် တိုးတက်ဖို့အတွက် ဦးဆောင်လှုပ်ရှားပါတယ်။

“ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံရဲ့ ရှေ့ဆက် တိုးတက်ဖို့ အချက်ဟာ
ကျွန်ုပ်တို့ လူမျိုးတွေရဲ့ ပြုပြင်ပြောင်းနိုင်စွမ်း ရှိမှုနဲ့ တီထွင်ဖန်တီး
နိုင်စွမ်းရှိမှု အပေါ်မှာ အများကြီး မူတည်နေတယ်။ ကျွန်ုပ်တို့
တက္ကသိုလ် ဘွဲ့ရတွေဟာ အရည်အချင်း ရှိကြတယ်။ ဒါပေမယ့်
တီထွင်ဖန်တီးနိုင်မှု စွမ်းအားမှာ ချို့တဲ့နေကြတယ်” လို့ ဝန်ကြီးချုပ်
ဂိုချုပ်တောင်က ထုတ်ဖော်ပြောကြားခဲ့တယ်။

ကမ္ဘာ့ယဉ်ကျေးမှု အခြေအနေ ၁၉၉၆ ဆိုတဲ့ သုံးသပ်ချက်
စာအုပ်ထဲမှာ ကမ္ဘာ့စီးပွားရေး လိုအပ်ချက်နဲ့ ကိုက်ညီအောင်
ပြုပြင် ပြောင်းလဲနိုင်စွမ်းရှိမှုမှာ စင်ကာပူ ပညာရေးစနစ်ဟာ ကမ္ဘာ့
နံပါတ် (၁) နေရာက သတ်မှတ်ပေးထားတာကို ခံရပေမယ့် စင်ကာပူ
အစိုးရက ကျေနပ်နှစ်သိမ့် မနေပါဘူး။ ပညာရေးဌာနက သီးခြား
စစ်တမ်း ကောက်ယူမှုတစ်ခု ပြုလုပ်ပြီး စင်ကာပူ တက္ကသိုလ်
ဘွဲ့ရတွေရဲ့ အရည်အချင်းပေါ်မှာ လုပ်ငန်းရှင်တွေရဲ့ ထင်မြင်
သုံးသပ်ချက်တွေကို တောင်းခံရယူခဲ့ပါတယ်။

“စင်ကာပူ ကျောင်းသားတွေဟာ ခွဲခြားစိတ်ဖြာ သုံးသပ်တဲ့

နေရာမှာ အကျိုးနဲ့အကြောင်း ဆက်စပ်စဉ်းစား တွေးခေါ်တဲ့ နေရာတွေမှာ တော်ကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ် ထုတ်သုံး ရတဲ့ နေရာနဲ့ တီထွင်ဖန်တီးမှု လုပ်ရမယ့် နေရာတွေမှာကျတော့ ညံ့ကြတယ်” လို့ ဝန်ကြီးချုပ်က စက်တင်ဘာလထဲမှာ ပြုလုပ်တဲ့ ဆရာတွေရဲ့ ညီလာခံတစ်ခုကို တက်ရောက် မိန့်ခွန်းပြောရင်း ပြောသွားခဲ့ပါတယ်။ စင်ကာပူ ဝန်ကြီးချုပ်က ဆက်ပြီးတော့

“ကျောင်းသားတွေဟာ လက်ဆွဲခေါ်တာပဲ ခံချင်ကြတယ်။ ကိုယ့်လမ်းကိုယ် မလျှောက်တတ်ကြဘူး။ သူတို့ခေါင်းထဲမှာ စာမေးပွဲ အောင်မှတ် ကောင်းကောင်းရဖို့ ဆိုတာတစ်ခုတည်းသာ ရှိတယ်” လို့ ပြောသွားပါသေးတယ်။

စင်ကာပူ ဘဏ်တိုက်ကြီးတစ်ခုရဲ့ သုတေသနဌာနမှူး တစ်ဦးက ဝန်ကြီးချုပ်ရဲ့အမြင်ကို ထောက်ခံပါတယ်။

“စင်ကာပူ အလုပ်သမားတွေဟာ သမားရိုးကျ အလုပ်တွေမှာ တော်ကြပါတယ်။ လက်စွဲစာအုပ် တစ်အုပ်သာ သူတို့လက်ထဲ ထည့်ပေးလိုက်၊ စိတ်ရှည်လက်ရှည်နဲ့ အညွှန်းနဲ့ ကိုက်အောင် လုပ်နိုင်ကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ပြဿနာတစ်ခု ကြုံပြီဆိုရင်တော့ သူတို့ ဘာမှ မလုပ်တတ်ကြတော့ဘူး” လို့လည်း သူ့ထင်မြင်ချက်ကို ပြောပြပါတယ်။

စင်ကာပူ ပညာရေးစနစ်ဟာ တိုင်းပြည်ရဲ့ စီးပွားရေးကို ဆယ်စုနှစ် သုံးခုလုံးလုံး နှစ်စဉ် ကိုးရာခိုင်နှုန်း တိုးတက်အောင် ဖန်တီးနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ရှေ့ကို တစ်ဆင့် တက်ဖို့ကျတော့ လက်ရှိ ပညာရေးစနစ်က မစွမ်းဆောင်နိုင်တော့ပါဘူး။ လုပ်ငန်းရှင် တွေဟာ တာဝန်ကြီးကြီးမားမား ယူရမယ့် အလုပ်မျိုးတွေ ခန့်ထားဖို့ လိုအပ်လာရင် ပြည်ပက ဘွဲ့ရတွေကိုသာ ခန့်ထားချင်ကြပါတယ်။

“စင်ကာပူသားတွေက စွန့်စားရမယ့် အလုပ်မျိုးကို မလုပ်ချင်

ဘူး၊ လုပ်ရိုးလုပ်စဉ် အလုပ်တွေကိုသာ လုပ်ချင်ကြတယ်” လို့လည်း အကြောင်းပြချက် ပေးကြပါတယ်။

အနောက်နိုင်ငံ သံတမန်တစ်ဦးက-

“ပြန်လှန် မေးခွန်းထုတ်တာဟာ လက်ခံနိုင်တဲ့ ကိစ္စဖြစ်တယ် ဆိုတာကို စင်ကာပူ နိုင်ငံသားတွေ လက်ခံလာအောင် လုပ်ဖို့ သိပ်ခက်တယ်” လို့ ညည်းညူပါတယ်။

စင်ကာပူနိုင်ငံသားတွေ တီထွင်ဖန်တီးမှု လုပ်တတ်လာ အောင် လုပ်ပေးဖို့ အစိုးရက အစီအစဉ် တစ်ခုကို ချမှတ်ပေးခဲ့ပါတယ်။ သက္ကရာဇ် ၂၀၀၀ မှာ နိုင်ငံတွင်းရှိ အလယ်တန်းကျောင်းအားလုံး တွေးခေါ်စဉ်းစားမှု ထက်မြက်ရေး ဦးစားပေးတဲ့ ပညာရေး စီမံချက် တွေ ချထားပါတယ်။ သည်စီမံချက်အရ စာမေးပွဲတွေမှာ သင်ထားတဲ့ စာတွေကို ပြန်ရေးခိုင်းတာမျိုးထက် ကျောင်းသားတွေ ကိုယ်တိုင် စိတ်ကူးကြံဆပြီး ဖြေတဲ့အဖြေမျိုးရအောင် မေးခွန်းတွေ ထုတ်သွားမှာ ဖြစ်တယ်။ စင်ကာပူ အမျိုးသား တက္ကသိုလ်ကလည်း အလွတ်ကျက် ထားတာတွေကို ပြန်ရေးတာမျိုး မလုပ်တော့ဘဲ စာမေးပွဲခန်းထဲမှာ စာအုပ်ဖွင့်ပြီး ဖြေခိုင်းတဲ့ စနစ်ကို ကျင့်သုံးသွားမယ်လို့ ကြေညာ ထားပါတယ်။ ဒါ့အပြင် သုတေသန စာတမ်းမျိုးတွေ များများရေးခိုင်း သွားမယ်လို့လည်း စီမံနေပါတယ်။

စင်ကာပူကျောင်းသားတွေ တီထွင်မှုစွမ်းအား ညံ့ဖျင်းတယ် ဆိုတဲ့ သုံးသပ်ချက်ကို သဘောမတူနိုင်သူ တချို့ကလည်း ရှိပါတယ်။ ကွန်ပျူတာ ထုတ်လုပ်တဲ့ ဟူးလက်ပက်ကက် ကုမ္ပဏီက စူးကုတ်လင် ရဲ့ အမြင်မှာ စင်ကာပူ လိုအပ်နေတာ အရည်အချင်း မဟုတ်ဘူး၊ အရေအတွက်သာ ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ သူတို့ ကုမ္ပဏီမှာ လိုအပ်တဲ့ အင်ဂျင်နီယာတွေ အပြည့်အဝ မရနိုင်လို့ ပြည်ပက ငှားရမ်းနေရတယ်လို့လည်း ဆိုပါတယ်။

စင်ကာပူနိုင်ငံရဲ့ စီးပွားရေးဟာ အလုပ်သမားစရိတ် သက်သာ မှုအပေါ် အခြေခံပြီး တည်ဆောက်လာခဲ့၊ တိုးတက် လာခဲ့ရတာ ဖြစ်ပါတယ်။ တိုင်းပြည်ရဲ့ စီးပွားရေး တိုးတက်လာ တာနဲ့အမျှ အလုပ်သမားတွေရဲ့ လုပ်ခလစာတွေကလည်း တိုးမြှင့် လာခဲ့တာ ဖြစ်လေတော့ ရှေ့တစ်ဆင့် တက်လှမ်းဖို့အတွက် အရင် လိုလုပ်နေလို့ မရနိုင်တော့ပါဘူး။ သုတေသန လုပ်ငန်းတွေ အပေါ် အခြေခံတဲ့ စီးပွားရေးကို ပြောင်းလဲထူထောင်ရတော့မယ် ဖြစ်ပါတယ်။ အဲသည် အခါမှာ အရင်စီးပွားရေး အဆောက်အအုံအတွက် ဖန်တီး ထားတဲ့ ပညာရေးစနစ်နဲ့ အဝင်ခွင့်ကျ မဖြစ်တော့ပါဘူး။ ပညာရေး စနစ်ကိုပါ ပြောင်းလဲမှ ဖြစ်ပါတော့မယ်။

သုတေသန သိပ္ပံပညာရှင်တွေ ပိုမို မွေးထုတ်ဖို့အတွက် အစိုးရက အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂. ၈ ဘီလျံသုံးပြီး လုပ်ဆောင်သွားမယ် လို့ စီမံထားပါတယ်။ အခုလက်ရှိ သုတေသီ သိပ္ပံပညာရှင် ၇၉၀၀ ရှိနေရာက လာမယ့် သက္ကရာဇ် ၂၀၀၀ မှာ ၁၃, ၀၀၀ထိ ရှိလာဖို့ ရည်မှန်းထားပါတယ်။

စင်ကာပူနိုင်ငံ တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားတွေရဲ့ သုံးပုံတစ်ပုံဟာ အင်ဂျင်နီယာကျောင်းတွေ တက်နေကြတာ ဖြစ်လေတော့ နောက်ထပ် ဦးရေတိုးလာအောင် ဘယ်လိုလုပ်မှာလဲလို့ မေးခွန်းထုတ်သူက ထုတ်ကြပါတယ်။

နန်ယန် စက်မှုတက္ကသိုလ်ရဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ ချမ်းတော့ဆွန်က “အမျိုး သမီး အင်ဂျင်နီယာတွေ ပိုပြီး မွေးထုတ်မှာပေါ့” လို့ အဖြေပေးပါတယ်။ သည်နှစ်အတွင်း စင်ကာပူကျောင်းသူတွေရဲ့ ၂၃ ရာခိုင်နှုန်းဟာ အင် ဂျင်နီယာကျောင်းတွေမှာ တက်နေကြပါတယ်။ အရင်က ၁၀ ရာခိုင် နှုန်း၊ ၁၅ ရာခိုင်နှုန်းသာ ရှိခဲ့တာဆိုတော့ မစွတာချမ်းရဲ့ အဖြေဟာ ဖြစ်နိုင်လောက်တဲ့ အခြေအနေရှိတယ်လို့ ယူဆရပါတော့တယ်။

တိုင်းတစ်ပါးအတွက် ပါရဂူတွေ မွေးထုတ်ပေးနေရတဲ့ အိန္ဒိယနိုင်ငံ

“ကျောင်းသားတွေ ဘယ်ရောက်ကုန်ကြပါလိမ့်”

အိန္ဒိယနိုင်ငံ နယူးဒေလီ တက္ကသိုလ်က ပါမောက္ခတွေနဲ့ ဆရာတွေက ထုတ်လိုက်တဲ့ မေးခွန်းပါ။ စာရင်းသွင်းထားတဲ့ ကျောင်းသားဦးရေ ၁၀၃,၀၀၀ရှိတဲ့ တက္ကသိုလ်ကြီးမှာ အတန်းတွေထဲ ကျောင်းသားတွေ လျော့နည်းနေတာကို တွေ့ရလို့ သည်မေးခွန်း ထွက်လာရတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျောင်းသား တစ်သိန်းကျော်ဆိုတာ တကယ်တော့ ဆရာအင်အား၊ စာကြည့်တိုက်နဲ့ ဓာတ်ခွဲခန်းအင်အား တို့နဲ့ မမျှတတဲ့ အရေအတွက်ပါ။

ဒါပေမယ့် အတန်းတွေထဲမှာ ကျောင်းသားတွေ မရှိကြဘူး ဆိုတဲ့ ညည်းညူသံကို ပါမောက္ခတွေဆီက အမြဲကြားနေရတယ်လို့ တက္ကသိုလ်ရဲ့ ဒုတိယ အဓိပတိ ဗီအာမေထာက ပြောပါတယ်။

ကျောင်းသားတွေ ဘယ်ရောက်ကုန်ကြသလဲ ပြောပါတယ်။ လေ့လာကြည့်လိုက်တော့ အလုပ်ရဖို့ လွယ်တဲ့ ပြည်ပ အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်း သင်တန်းတွေ လည်တက်နေကြတာဆိုတဲ့ အဖြေကို ရပါတယ်။

အာရှတိုက်တစ်ခုလုံးမှာ အိန္ဒိယနိုင်ငံဟာ ပညာရေး အဆင့်မြင့် ဆုံး ဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့ အစဉ်အလာရှိခဲ့တဲ့ နိုင်ငံဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အစိုးရထိန်းချုပ်တဲ့ ဆိုရှယ်လစ် စီးပွားရေးစနစ်ကနေ လွတ်လပ်တဲ့ ဈေးကွက် စီးပွားရေးစနစ်ကို ပြောင်းလဲလိုက်တော့ ပြင်းထန်တဲ့ အရှိန်အဟုန်နဲ့ ဖိအားပေးတာတွေကို အစိုးရ ထောက်ပံ့ခံ တက္ကသိုလ်နဲ့ ကောလိပ်တွေက ရင်ဆိုင်နိုင်စွမ်း မရှိတော့ပါဘူး။ အဲဒါကြောင့် တက္ကသိုလ်နဲ့ ကောလိပ်တွေဟာ ပုဂ္ဂလိကပိုင်းရဲ့ ပံ့ပိုးမှုနဲ့ ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍအတွက် လိုအပ်တဲ့ အတတ်ပညာရှင်တွေကို မွေးထုတ်ဖို့ လုပ်ဆောင် နေကြရပါတယ်။

“လူ့အဖွဲ့အစည်းမှ တွေးခေါ်ပညာရှင်တွေနဲ့ ကဗျာဆရာတွေ လိုအပ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်တို့မှာ လိုတာထက် ပိုနေပါပြီ” လို့ မေထာက ပြောပါတယ်။

အိန္ဒိယနိုင်ငံဟာ တခြားနိုင်ငံတွေနဲ့ မတူတဲ့အချက်က တက္ကသိုလ် ကောလိပ်တွေ အလုံအလောက် ရှိနေခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ၁၉၄၇ ခုက တက္ကသိုလ် ကောလိပ် ၂၀ လောက်သာ ရှိရာက အခုအခါ ၂၀၄ ခုထိ ရှိနေပြီ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျောင်းသားဦးရေကလည်း ၆. ၁ သန်း ရှိပါတယ်။ သည်ရာစု အကုန်မှာဆိုရင် ၈. ၄ သန်းအထိ ရှိလာမယ် ဖြစ်ပါတယ်။

ကမ္ဘာ့အဆင့်မီ ပညာရှင်တွေ မွေးထုတ်နိုင်ခဲ့တဲ့အတွက် ကောင်းတာတွေရှိသလို ဆိုးတာတွေလည်း ကြုံတွေ့ရပါတယ်။ တက္ကသိုလ်တွေက မွေးထုတ်လိုက်တဲ့ ပညာတတ်တွေကို စီးပွားရေး နယ်ပယ်က နေရာမပေးနိုင်လေတော့ တိုင်းတစ်ပါးကိုသွားပြီး အလုပ်လုပ်ကြရပါတယ်။ နယူးဒေလီရှိ အိုင်အိုင်တီခေါ်တဲ့ နာမည်ကျော် စက်မှုတက္ကသိုလ် ကျောင်းကြီးက မွေးထုတ်လိုက်တဲ့ စက်မှု ပညာရှင်တွေရဲ့ ၂၅ ရာခိုင်နှုန်းဟာ နှစ်စဉ် နိုင်ငံခြားကို ထွက်သွားနေကြတယ်လို့ သိရပါတယ်။ ကွန်ပျူတာ သိပ္ပံဘွဲ့ရတွေရဲ့ ထက်ဝက်ကျော်လည်း နိုင်ငံခြားမှာ သွားအလုပ် လုပ်နေကြပါတယ်။

၁၉၉၁ ခုနှစ်လောက်စပြီး စီးပွားရေးအခြေအနေ တိုးတက် ကောင်းမွန်လာခဲ့လို့ ပညာတတ်တွေအတွက် အခွင့်အလမ်းတွေ သာလာခဲ့ပါပြီ။ ဒါပေမယ့် ဝယ်လိုအားနဲ့ ရောင်းလိုအား မျှမျှတတတော့ ဖြစ်မလာသေးပါဘူး။ ၁၉၉၃ ခုနှစ်အတွင်း သိပ္ပံနဲ့ အင်ဂျင်နီယာ အတတ်ပညာ ဆိုင်ရာတွေမှာ ဒေါက်တာဘွဲ့ရသူ ၅၀၀၀ရှိတဲ့အနက် ၁၀၀၀လောက်သာ အလုပ်ရခဲ့ကြပါတယ်။ စာတတ်မြောက်မှု ရာခိုင်နှုန်း အင်မတန်မြင့်တဲ့ ကေရာလာ ပြည်နယ်မှာဆိုရင် ပညာတတ်

တွေက များလွန်းတော့ တက္ကသိုလ်ဘွဲ့ရတွေဟာ ဘတ်(စ)ကား လက်မှတ်ရောင်း အလုပ်မျိုးတွေ ဝင်လုပ်နေကြရပါတယ်။

သည်လို အခြေအနေတွေကြောင့် ကျောင်းသားတွေဟာ တက္ကသိုလ်က ဘွဲ့လက်မှတ်ထက် ပြင်ပ သင်တန်းတွေကပေးတဲ့ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပညာရပ်ဆိုင်ရာ အောင်လက်မှတ်တွေကို ပိုပြီး အလေးထား လာကြပါတယ်။ သည်အခြေအနေတွေကို ဖြည့်ဆည်းနိုင်ဖို့အတွက် တက္ကသိုလ်တွေဟာ ပြင်ပ လုပ်ငန်းရှင်တွေရဲ့ ထောက်ပံ့မှုနဲ့ စီးပွားရေး ပညာရပ်တွေကို သင်ကြားတဲ့ အတန်းတွေ ဖွင့်ပေးဖို့ ပြင်ဆင်နေကြရပြီ ဖြစ်ပါတယ်။

မော်တော်ကားကုမ္ပဏီကြီးတွေက ကူညီနေရတဲ့ ထိုင်းပညာရေး

အမေရိကန် မော်တော်ကား ကုမ္ပဏီကြီးတစ်ခုဖြစ်တဲ့ ဂျင်နရယ် မော်တော် ကုမ္ပဏီကြီးဟာ ဒေါ်လာ သန်း ၇၅၀ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမယ့် ကားစက်ရုံကြီးတစ်ရုံ ထိုင်းနိုင်ငံမှာ ဖွင့်လှစ်ရန် ကိစ္စကို တစ်နှစ်ကျော်လောက် အချိန်ယူ စဉ်းစားခဲ့ပါတယ်။ ကုမ္ပဏီက အဓိကထားပြီး စဉ်းစားရတဲ့ ပြဿနာက အင်ဂျင်နီယာနဲ့ ကျွမ်းကျင်လုပ်သားတွေ ရှားပါးတဲ့အချက် ဖြစ်ပါတယ်။

နောက်ဆုံး ဆုံးဖြတ်ချက် မချမီမှာ ကုမ္ပဏီက အစိုးရဆီက ကတိတစ်ခုရအောင် တောင်းခဲ့ပါတယ်။ အဲသည် ကတိကတော့ ကျွမ်းကျင်လုပ်သားတွေ မွေးထုတ်ပေးမယ်၊ သင်တန်းတွေ ဖွင့်လှစ်ပေးပါမယ်ဆိုတဲ့ ကတိဖြစ်ပါတယ်။ ထိုင်းအစိုးရက သည်ကိစ္စအတွက် ဒေါ်လ ၁၅ သန်း မတည်ပြီး ဆောင်ရွက်ပေးပါမယ်လို့ ကတိပြုခဲ့ပါတယ်။

ဂျီအမ်ဟာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု လုပ်ဖို့အတွက် ပညာရေးကိစ္စကို

ရှက်စိတ်

၁၇၁

စည်းကမ်းတစ်ခုအဖြစ် သတ်မှတ် တောင်းဆိုတဲ့ ပထမဆုံး ကုမ္ပဏီ ဖြစ်ပါတယ်။ နောက်ဆုံး ဖြစ်ဖွယ်ရာလည်း မရှိပါဘူး။ တခြား ကုမ္ပဏီကြီးတွေလည်း အတတ်ပညာရှင်နဲ့ ကျွမ်းကျင်လုပ်သား ရှားပါးမှု ပြဿနာကို ကျော်လွှားနိုင်ဖို့ မနည်းကြီး ကြိုးစားနေကြရတာ ဖြစ်ပါတယ်။

ထိုင်းနိုင်ငံရဲ့ အဆင့်မြင့် ပညာသင်ကြားမှုနှုန်းဟာ အာဆီယံ နိုင်ငံ ခုနစ်နိုင်ငံထဲမှာ အနိမ့်ဆုံး ဖြစ်ပါတယ်။ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား အရွယ် ကျောင်းသားအားလုံးရဲ့ ၄. ၃ ရာခိုင်နှုန်းသာ တက္ကသိုလ်တွေမှာ ပညာသင်ကြားနေကြပါတယ်။ ပြီးတော့ လူတစ်သိန်းမှာ သိပ္ပံပညာရှင် နဲ့ အင်ဂျင်နီယာ ၁၇ ယောက်သာ ရှိနေပါတယ်။ ဒါဟာ အိမ်နီး ချင်း မလေးရှားနိုင်ငံရဲ့ တစ်ဝက်တောင် မရှိဘူးဆိုတာကို ညွှန်ပြ နေတာ ဖြစ်ပါတယ်။

ထိုင်းနိုင်ငံဟာလည်း အိမ်နီးချင်း အာရှနိုင်ငံတွေလို ဈေး ပေါပေါ လုပ်အားကို အခြေခံတဲ့ စီးပွားရေးပုံစံကနေပြီး အဆင့်မြင့် ထပ်တိုးတန်ဖိုး ထုတ်လုပ်မှု ပုံစံကို ကူးပြောင်းနေပြီဆိုတော့ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင် လုပ်သား ရှားပါးမှု ပြဿနာကို အကြီးအကျယ် ရင်ဆိုင်နေရပြီ ဖြစ်ပါတယ်။ ကုမ္ပဏီကြီးတချို့က တက္ကသိုလ် ကောလိပ်တွေနဲ့ ပူးပေါင်း အဖြေရှာနေကြပြီး တချို့ကတော့ ကိုယ်တိုင်သင်တန်းတွေ ဖွင့်ပြီး လေ့ကျင့်သင်ကြား ပေးနေကြပါတယ်။

အရှေ့ပိုင်း ချုံဘူရီပြည်နယ်က တက္ကသိုလ်တစ်ခုကို မော်တော် ကား အင်ဂျင်နီယာ တက္ကသိုလ်အဖြစ် ပြောင်းလဲပစ်ဖို့ စဉ်းစားနေတယ် လို့ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဘုတ်အဖွဲ့ရဲ့ လက်ထောက် အတွင်းရေးမှူးချုပ် ချာကရာမွန်ဖ သုခဝါနစ်က ထုတ်ဖော်ပြောကြားခဲ့ပါတယ်။ သည် တက္ကသိုလ်မှာ အင်ဂျင်နီယာနဲ့ စက်ဆရာတွေ မွေးထုတ်ပေးရုံမက မော်တော်ကားကြောင့် ပတ်ဝန်းကျင် ထိခိုက်မှု လျော့နည်းအောင်

ဘယ်လို လုပ်ရမလဲဆိုတဲ့ နည်းလမ်းတွေကိုပါ သုတေသနပြု ရှာဖွေသွားမယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ သည်တက္ကသိုလ်အတွက် ကားကုမ္ပဏီ ကြီးတွေက ငွေအားလူအားအပြင် စက်ပစ္စည်းကိရိယာတွေပါ ကူညီကြ လိမ့်မယ်လို့ အစိုးရက မျှော်လင့်ထားပါတယ်။ မကြာမီ လအနည်း ငယ်အတွင်း စတင် အကောင်အထည် ဖော်တော့မယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

ဖွံ့ဖြိုးမှုကုမ္ပဏီကြီးကတော့ မကြာမီ ဆိုတာကို စောင့်မနေနိုင်ပါ ဘူး။ သူက မာဒေါ ကုမ္ပဏီနဲ့ ပူးပေါင်းပြီး ပစ်ကပ်၊ ထရပ်ကားတွေ တပ်ဆင်တဲ့ စက်ရုံကြီးတစ်ရုံ တည်ဆောက်နေပြီ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒါကြောင့် လုပ်သား ၂၀၀၀ ကို ငှားရမ်းပြီး သင်တန်းတွေ ပေးနေပါတယ်။ တချို့ကိုတော့ ဂျပန်ကိုလွှတ်ပြီး သင်တန်းတွေ တက်ခိုင်းပါတယ်။

ထိုင်းတက္ကသိုလ်တွေကလည်း အရည်အချင်းပြည့်ဝတဲ့ ပညာ ရှင်တွေ မွေးထုတ်ဖို့ ကြိုးစားနေကြပါတယ်။ အမေရိကန်နိုင်ငံ အမ်အိုင်တီကျောင်းထွက် အင်ဂျင်နီယာတွေ ဦးဆောင်တဲ့ သုခပတ္တနာ ဖောင်ဒေးရှင်းဆိုတဲ့ အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့က စက်မှုအင်ဂျင်နီယာ ပညာရပ်တွေ တိုးတက်ဖို့အတွက် အားသွန်ခွန်စိုက် ဆောင်ရွက်နေပါတယ်။ သူတို့က ထိုင်းတက္ကသိုလ် ကောလိပ်တွေ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်တွေနဲ့ အတူ အမ်အိုင်တီက ပါမောက္ခတွေ နီးနီးကပ်ကပ် ဆက်သွယ်ပြီး စက်မှုလုပ်ငန်း နယ်ပယ်အတွက် လိုအပ်ချက်တွေကို ဖြည့်ဆည်းပေး နိုင်ဖို့ အလေးထား ဆောင်ရွက်နေကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။ အနာဂတ်ရဲ့ လိုအပ်ချက်ကို အခုကစပြီး ဖြည့်ဆည်းပေးရမယ်လို့ သူတို့အားလုံး ခံယူပြီး အားကြိုးမာန်တက် ဆောင်ရွက်နေကြတာ ဖြစ်ကြောင်း တင်ပြလိုက်ရပါတော့တယ်။

[နိုဝင်ဘာ ၁၄၊ ၁၉၉၆ ခုနှစ် *For Eastern Review* မဂ္ဂဇင်းမှ Gary Silverman ရဲ့ ဆောင်းပါးကို အာသာပြန်ထားပါတယ်]

အာရှရဲ့ မျိုးဆက် အိတ်စ်

ရတနာသာရီအစ်စမီယာတီဟာ မျက်ခုံးမွှေး သေးသေး
မျှင်မျှင် ကလေးထားပြီး နှုတ်ခမ်းကို ဇီးရောင်ဆိုးထားတယ်။
အနက်ရောင် စကတ်တိုနဲ့နဲ့လေးက သူ့ပေါင်ကို မလုံ့တလုံ့
ဖုံးထားတယ်။ သူ့အသွင်ဟာ တကယ့်ကို ခေတ်ရှေ့ပြေးနေတဲ့
မိန်းကလေးဖြစ်တယ်။

သူဟာ အသက် ၂၃ နှစ်အရွယ် အင်ဒိုနီးရှားမလေးဖြစ်ပြီး
ဂျကာတာမြို့တော်မှာ ခေတ်အစားဆုံးဖြစ်နေတဲ့ “ဖက်ရှင်ကဖေး”
ဆိုတဲ့ ဆိုင်မှာ ခေတ်အစားဆုံး ဧည့်ကြိုမလေး လုပ်နေတာ ဖြစ်ပါ
တယ်။ သူ့ဆိုင်ဟာ နာမည်ကျော် နိုင်ငံတကာ ကိုယ်ဟန်ပြမယ်
လေးဦး စုပေါင်းတည်ထောင်ထားတဲ့ စားသောက်ဆိုင်နဲ့ ညကလပ်
တွေရဲ့ ဂျကာတာ ဆိုင်ခွဲတစ်ခု ဖြစ်ပါတယ်။ ဆိုင်ဖွင့်ပွဲကို ပြီးခဲ့တဲ့
အပတ်က လုပ်ခဲ့တော့ နာမည်ကြီး ကိုယ်ဟန်ပြမယ် နှစ်ဦးဖြစ်တဲ့
ညိုမိကင့်ဘဲလ်နဲ့ ကလော်ဒီယာရှစ်ဖားတို့ လာရောက်ဖွင့်လှစ်ပေးခဲ့ပါ
တယ်။ ဆိုင်ဖွင့်တဲ့နေ့ကစပြီး ဂျကာတာမြို့တော်ရဲ့ ခေတ်ရှေ့ပြေး
လူငယ်တွေ ကြိတ်ကြိတ်တိုးနေပါတယ်။

ခေတ်ရှေ့ပြေးတဲ့ ဆိုင်မျိုးတစ်ခုမှာ ခေတ်ရှေ့ပြေးနေတဲ့

ယနေ့မန္တလေးစာအုပ်တိုက်

ပုံစံနဲ့ အလုပ်လုပ်နေပေမယ့် ရတနာရဲ့ ဘဝရည်မှန်းချက်တွေကတော့ သူ့ပုံစံနဲ့ တခြားစီပါ။ ဘာမှကို မဆိုင်ပါဘူး။ ဧည့်သည်တွေကို ကြိုဆို ဧည့်ခံရင်း ရသမျှ အချိန်ကလေးအတွင်းမှာ ရတနာပြောပြတဲ့ သူ့ဘဝရဲ့ ရည်မှန်းချက်တွေက သူ့မိသားစုနဲ့ရိုးရာတန်ဖိုးတွေကို ထိန်းသိမ်းရေး ဆိုတာတွေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ရှေ့က ရှိခဲ့ကြတဲ့ မျိုးဆက်တွေ အတိုင်းပါပဲ။ ဘာမှ မခြားနားပါဘူး။

ရတနာဟာ လွန်ခဲ့တဲ့ ရှစ်နှစ်က မိဘတွေနဲ့ အတူနေတဲ့ ဂျကာတာမြို့တော်ကနေပြီး ဘန်ဒေါင်းမြို့ကို သွားနေခဲ့တယ်။ အဲသည်မှာ ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသွား သင်တန်းတစ်ခု တက်ခဲ့တယ်။ သင်တန်းဆင်းတော့ ဘန်ဒေါင်းဟိုတယ် တစ်ခုမှာ အလုပ်ရခဲ့တယ်။ ဒါပေမယ့် သိပ်မကြာမီမှာ ဂျကာတာကို ပြန်လာခဲ့တယ်။

“ကျွန်မ မိဘတွေနဲ့ပဲ နီးနီးကပ်ကပ် နေချင်တယ်။ ကိုယ့်အိမ်မှာပဲ ကိုယ်ပျော်တယ်။ အိမ်မှာဆိုတော့ ထမင်းစားတာကအစ အိပ်ရာက နှိုးတာကအစ ကျွန်မကို စောင့်ပြောနေမယ့်သူ ရှိတယ်” လို့ ရတနာက ပြောပါတယ်။ နောက် ငါးနှစ်လောက်ဆိုရင် ဘဝအခြေအနေ ဘယ်လိုပြောင်းလဲနေမယ် ထင်သလဲလို့ မေးကြည့်လိုက်တော့ “ကျွန်မ အမြန်ဆုံး အိမ်ထောင်ပြုပြီးတော့ အိုးနဲ့အိမ်နဲ့ သားသမီးတွေနဲ့ အေးအေးဆေးဆေး ဘဝလေးမျိုး နေချင်တယ်” လို့ ဖြေပါတယ်။

“ဖက်ရှင်ကဖေး”မှာ အလုပ်လုပ်နေပေမယ့် အနောက်ယဉ်ကျေးမှုတွေဘက် ကိုင်းညွှတ်မသွားပါဘူးလို့လည်း ပြောပါတယ်။

“အနောက်ယဉ်ကျေးမှုက လွတ်လပ်တယ်၊ ကိုယ့်အယူအဆကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ပြောကြတယ်၊ ကျွန်မတို့က မပြောဘူး” လို့လည်း သူ့အယူအဆကို တင်ပြပါတယ်။

ဒါဟာ “မျိုးဆက်အိတ်ခ် (x)”လို့ ခေါ်ကြတဲ့ ချမ်းသာကြွယ်ဝ

တဲ့ အာရှရဲ့ ပထမမျိုးဆက်တွေထဲမှာ ရှိနေတဲ့ အခြေအနေမှန် ဖြစ်ပါတယ်။ သည် ၂၀ ရွယ် လူငယ်တွေဟာ ငြိမ်းချမ်းခြင်း၊ တစ်ချိန်ထိုး စီးပွားတိုးတက်ခြင်းနဲ့ လူသုံးကုန်ပစ္စည်းတွေ အလျှံပယ်ပေါများ ကြွယ်ဝခြင်း ဆိုတာတွေထဲမှာ ကြီးပြင်းလာခဲ့ ကြရတာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒါကြောင့် သူတို့တစ်တွေဟာ ပေါ့ပျက်ပျက် နိုင်တယ်။ အနောက်တိုင်း ဖက်ရှင်တွေနဲ့ အသစ်အဆန်းတွေကို အရူးထတယ်လို့ လူကြီးတွေက နှာခေါင်းရှုံ့လေ့ ရှိကြပါတယ်။ အပြင်ပန်းကို မကြည့်ဘဲ သူတို့ရဲ့ အတွင်းစိတ်ကို ကြည့်ရင်တော့ သူတို့တစ်တွေဟာ သူတို့နိုင်ငံ သူတို့ယဉ်ကျေးမှုကို အကြီးအကျယ် ဂုဏ်ယူကြတယ်။ မိသားစုကို ခင်တွယ်ကြတယ်။ အနောက်ရဲ့ ပုဂ္ဂလဓိဋ္ဌာန်ဝါဒကို ငြင်းပယ်ကြတယ် ဆိုတာတွေကို တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။

စီးပွားရေးအခြေအနေ၊ နိုင်ငံရေး အခြေအနေတွေ မတူခြားနားလာတဲ့အလျောက် မျိုးဆက်အိတ်ဖ်နဲ့ မျိုးဆက်ဟောင်းတွေ ကြားမှာ ခြားနားတဲ့ အတွေးအခေါ်တွေ ရှိလာတာကတော့ သဘာဝကျပါတယ်။ “အနောက်ယဉ်ကျေးမှု” တို့၊ “အာရှတန်ဖိုး” တို့ ဆိုတာတွေအပေါ် အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုချက်တွေတောင် ကွဲပြားခြားနားနေကြသေးတာပဲ မဟုတ်လား။

စနစ်တကျ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် စစ်တမ်းကောက်ယူမှုတွေ တစ်ခုပြီးတစ်ခု လုပ်ကြည့်လိုက်တော့ “မျိုးဆက်အိတ်ဖ်” လူငယ်တွေဟာလည်း မိသားစုတို့ အလုပ်အကိုင်တို့ကို အလေးထားတာ၊ သက်ကြီးရွယ်အိုတွေကို စောင့်ရှောက်တာ၊ ခြိုးခြံချွေတာတာစတဲ့ နေရာတွေမှာ သူတို့ရှေ့က မျိုးဆက်တွေနဲ့ မခြားနားဘူးဆိုတာကို အံ့သြစရာ တွေ့ကြရပါတယ်။

“လူငယ်တွေဆိုတာ အစဉ်အလာတွေကို ဆန့်ကျင်တယ်၊ ခေါင်းငုံ့ မနာခံတတ်ဘူးလို့ ကျွန်တော်တို့ အမြဲ ယူဆခဲ့ကြတယ်။

ဒါပေမယ့် လူငယ်တွေကို တစ်ယောက်ပြီးတစ်ယောက် တွေ့ကြည့် လိုက်တော့ ဟောင်ကောင် လူငယ်တွေဟာ သူတို့ မိဘတွေရဲ့ မျိုး ဆက်နဲ့ ဘာမှ မခြားနားဘူးဆိုတဲ့ အချက်တွေကို တွေ့ရပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော် တော်တော် အံ့သြမိရပါတယ်”

ဟောင်ကောင်လူငယ်များ အဖွဲ့ချုပ်က ဂျက်ကီပန်းက ရှင်းပြတာဖြစ်တယ်။ သူကိုယ်တိုင်လည်း အသက် ၃၀ လောက်သာ ရှိသေးတဲ့ လူငယ်တစ်ဦးဖြစ်တဲ့ ဂျက်ကီပန်းဟာ ဂျင်းဝတ်စုံကို နှစ်သက်စွဲမြဲစွာ ဝတ်လေ့ရှိပါတယ်။

မလေးရှားနိုင်ငံ လီယိုဘားနက် ကြော်ငြာလုပ်ငန်း ကုမ္ပဏီ ကြီးရဲ့ ဖန်တီးမှု ဒါရိုက်တာ ဘင်တန်ရဲ့ သုံးသပ်ချက်ကလည်း ဟောင်ကောင်သား ဂျက်ကီပန်းနဲ့ ထပ်တူပါပဲ။

“မလေးရှားနိုင်ငံက လူငယ်တွေဟာ သမားရိုးကျ တွေးခေါ် တတ်တဲ့ လူငယ်တွေပါပဲ။ မိသားစုနဲ့ မိဘကို အလေးထားတတ်ကြ တာပါပဲ။ အမေရိကန် ဖက်ရှင်တွေနဲ့ အမေရိကန် တေးဂီတတွေကို ကြိုက်ကောင်း ကြိုက်ပါလိမ့်မယ်။ ဒါပေမယ့် အမေရိကန် လူငယ်တွေနဲ့ မတူပါဘူး။ အမေရိကန် လူငယ်တွေလို အိမ်ကထွက်ပြီး သွားလေ့ မရှိကြပါဘူး” လို့ ဘင်တန်က ရှင်းပြပါတယ်။

မျိုးဆက်အိတ်ဖ် လူငယ်တွေကြားမှာ ဂရန်ချီတို့၊ ဂဲန်းစတား ရက်ဝဲတို့ဆိုတဲ့ အနောက် ဖက်ရှင်တွေကို နှစ်ခြိုက်ကြပေမယ့် ရိုးရာအစဉ်အလာတွေ လုံးဝ စွန့်ပယ်လိုက်ကြတာမျိုးတော့ မရှိပါဘူး။ တချို့လူငယ်တွေဟာ အနားဖွာလန်ကြပြီး စုတ်ပြဲနေတဲ့ ဂျင်းဝတ်စုံ တွေနဲ့ ရင်ဘတ်မှာ အိတ်ဖ်ဆိုတဲ့ စာလုံးကြီးကြီး ရိုက်ထားတဲ့ တီရှပ်တွေ ဝတ်နေကြပေမယ့် အိတ်ဖ်ဆိုတဲ့ စာလုံးဟာ အမေရိကန် လူမည်းခေါင်းဆောင် မဲလ်ကွန်အိတ်ဖ်ကို ရည်ညွှန်းတယ်ဆိုတာ မသိကြပါဘူး။ အများကတော့ သူတို့ ဖက်ရှင်တွေကို လူကြီးတွေ

မနှစ်မြို့မှန်း သိကြလို့ တမင်တကာ အရွဲ့တိုက်ပြီး ဝတ်ဆင်နေကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါပေမယ့် အဲသည် ဆန့်ကျင်အရွဲ့တိုက်တဲ့ လူငယ်တွေဟာ သူတို့ရဲ့ ပညာရေး၊ အလုပ်အကိုင် ရွေးချယ်ရေးနဲ့ လူမှုရေးကိစ္စ မှန်သမျှတွေမှာ သူတို့မိဘတွေရဲ့ စီမံရာကို နာခံကြတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒါကြောင့် ရိုးရာအစဉ်အလာနဲ့ ယဉ်ကျေးမှုတွေကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ဖို့ ကိစ္စမှာ မိသားစုက လူ့အဖွဲ့အစည်းထက် ပိုပြီး အရေးကြီးတယ်လို့ လူမှုရေး ပညာရှင်တွေနဲ့ ဈေးကွက် သုတေသီတွေက သုံးသပ်ခဲ့ကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။

“ထိုင်းလူငယ်တွေဟာ အပြင်ပန်းကနေကြည့်ရင် အနောက် ဖက်ရှင်တွေကို နှစ်သက်ပြီး အနောက် အစားအစာတွေကို စား၊ အနောက် ရုပ်ရှင်တွေကြည့် လုပ်နေကြပေမယ့် အတွင်းသဘောက တော့ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု အစဉ်အလာတွေကို မစွန့်ပစ်နိုင်ကြပါဘူး”လို့ ဈေးကွက် သုတေသန လုပ်ငန်းတစ်ခု ထူထောင်ထားတဲ့ ထိုင်းလူငယ် ရာဝီဝမ်က ပြောပါတယ်။

“စီးပွားရေးပုံစံတွေ ပြောင်းလဲလာတဲ့အတွက် အရှေ့တိုင်းရဲ့ “တန်ဖိုး” ဖြစ်တဲ့ မိသားစုဆိုတဲ့ အခြေခံဟာ ပြောင်းလဲမသွားပါဘူး၊ မပြောင်းရုံတင် မဟုတ်ဘူး၊ ပိုတောင် ခိုင်မာလာသေးတယ်၊ မရေရာတဲ့ စီးပွားရေး ပုံစံတွေကြောင့် လူငယ်တွေဟာ မိသားစုအပေါ် ပိုပြီး မှီခိုအားထားလာကြတယ်” လို့ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံသား ကြော်ငြာ လုပ်ငန်း ပညာရှင် ဆန်ဂျေးကူးမားကလည်း ရှင်းပြပါတယ်။

တချို့ လေ့လာသူတွေကတော့ တစ်မျိုးမြင်ပါတယ်။ စက်မှု စီးပွားရေး တစ်ရှိန်ထိုး တိုးတက်လာတာနဲ့အတူ အနောက်ယဉ်ကျေးမှု နဲ့ လူမှုရေးပုံစံတွေ ဒေသဟော စီးဝင်လာနေတာ ဖြစ်လေတော့ မကြာမီကာလ အတွင်းမှာ ရိုးရာအစဉ်အလာ ယဉ်ကျေးမှုတွေ

ပျက်စီးကုန်ကြတော့မှာလားလို့ စိုးရိမ်ပူပန် နေကြပါတယ်။

ထိုင်ဝမ်ကျွန်းက ၂၆ နှစ်အရွယ် ဒီဇိုင်းပညာရှင် ဂယ်ရီချန်းက ၁၇ နှစ်ရွယ် ၁၈ နှစ်ရွယ် လူငယ်တွေရဲ့ အတွေးအခေါ်တွေဟာ သူတို့လို ၂၀ ကျော် ၂၅ ဝန်းကျင် လူငယ်တွေနဲ့တောင် မတူတော့ဘူး၊ လူကြီးတွေနဲ့ဆို မပြောနဲ့တော့လို့ ဆိုပါတယ်။

ဗန်ကောက် ချူလာလွန်ကွန် တက္ကသိုလ်က ဗိသုကာ အမတာကတော့ ခေတ် ကလေးတွေဟာ ပိုပြီး ရုပ်ဝတ္ထုဆန်လာကြတယ်၊ လူသုံးကုန် ပစ္စည်းတွေကို ပိုပြီး မက်မောလာကြတယ်၊ ပိုပြီး ပျက်စီးလာကြတယ်လို့ မြင်ပါတယ်။

ကိုရီးယားက စီးပွားရေး ပါမောက္ခ ကင်ယုံဂျာကတော့ အဲသည်လို မမြင်ပါဘူး။ လူငယ်တိုင်းဟာ သည်လိုအဆင့် တစ်ဆင့်ကို ဖြတ်သန်းကြရတာချည်းပါ။ ကြီးလာရင့်ကျက်လာတော့လည်း ဒါတွေဟာ ကျန်ရစ်ခဲ့ကြတာပါပဲ၊ အမြစ်တွယ်နေတဲ့ ရိုးရာအစဉ်အလာတွေကို ပြန်ပြီး မြတ်နိုးတတ်လာကြပါတယ်၊ အရှေ့နဲ့အနောက်အကြား ကွာဟမှုတွေ ကျဉ်းမြောင်းလာခဲ့တာ မှန်ပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ သည်နှစ်ခုဟာ ဘယ်တော့မှ တစ်ခုတည်း ဖြစ်မသွားနိုင်ပါဘူး၊ ယဉ်ကျေးမှုဆိုတာ စီးပွားရေးလို အပြောင်းအလဲ မမြန်ဆန်ပါဘူးလို့ သူက ကောက်ချက်ချခဲ့ပါတယ်။

ကြွယ်ဝခြင်းရဲ့ ကလေးငယ်များ

အင်္ကျီအဖြူနဲ့ စကတ်အနက် ဝတ်ထားတဲ့ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသူလေးတစ်ဦးဟာ ဖက်ရှင်စတိုးဆိုင်ကြီး တစ်ခုထဲမှာ ဝိုင်းအုံပြီး ပစ္စည်းတွေ ရွေးချယ်ဝယ်ယူနေကြတယ်။ အဲသည်ဆိုင်မှာ ဒေါ်လာ ၁၀၀ အောက်ရှိတဲ့ ပစ္စည်း ဘာမှ တင်မရောင်းဘူး။

အဲသည်နေရာနဲ့ မလှမ်းမကမ်း ချူလာလွန်ကွန် တက္ကသိုလ်မှာ

ယနေ့မန္တလေးစာအုပ်တိုက်

ရှက်စိတ်

၁၇၉

တော့ ကျောင်းသားတွေဟာ နာမည်ကျော် အိတ်လီ ဖက်ရှင်ကုမ္ပဏီ ကြီးက ရောင်းချတဲ့ ဒေါ်လာ ၅၀၀ တန် ကျောပိုးအိတ်တွေ ပိုးပြီး ကျောင်းတက်နေကြတယ်။ သည်တက္ကသိုလ်က ကျောင်းသားတိုင်းမှာ နာမည်ရင်းအပြင် အပိုနာမည်တစ်ခုစီ ရှိတတ်ကြသေးတယ်။ မာစီဒီး ဘင့်စ်ကားစီးတဲ့ ကျောင်းသားကို “ဘီ” လို့ ခေါ်ကြတယ်။ ဘီအမ်ဒဗလျူကား စီးတဲ့သူက “ဘီအမ်” ပေါ့။

ဒါဟာ သည်နေ့ အာရှနိုင်ငံတွေမှာ ဖြစ်နေတဲ့ အခြေအနေပါ။ ဒါတွေဟာ အနောက်တိုင်းပုံစံ ဝင်သွားတာလား၊ မဟုတ်ပါဘူး။ စီးပွားရေး ရုတ်တရက် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာတဲ့ နိုင်ငံတိုင်းမှာ သည်လိုဖြစ်မြဲပဲလို့ ဈေးကွက် သုတေသီတွေက ဆိုပါတယ်။

“လူလတ်တန်းစားတွေဟာ သူတို့ချမ်းသာတာကို ထုတ်ပြချင် ကြတယ်။ အများအားဖြင့်တော့ သားသမီးတွေကတစ်ဆင့် ပြလေ့ရှိ ကြတယ်။ အဲဒီတော့ ကလေးတွေဟာ မိဘရဲ့ အဆင့်အတန်းကိုပြတဲ့ ပြယုဂ်ကလေးတွေ ဖြစ်နေကြတာပေါ့” လို့ ဗန်ကောက်က ကြော်ငြာ ကုမ္ပဏီကြီးတစ်ခုရဲ့ ဒါရိုက်တာ ဒေဗ်မက်ကောင်းနီက ပြောပြပါ တယ်။ ဈေးကွက် သုတေသန လုပ်ငန်းတွေ နှစ်ပေါင်းများစွာ လုပ်လာတော့ မိဘတွေဟာ သူတို့ရဲ့ လူမှုရေးအဆင့်အတန်းကို ပြဖို့အတွက် သူတို့သားသမီးတွေကို အဖိုးတန်ပစ္စည်းတွေ ဝယ်ပြီး ဆင်ထားလေ့ရှိတယ် ဆိုတာကို သူသိလာခဲ့ရပါတယ်။ ဒါဟာ ကုန်ပစ္စည်း ထုတ်လုပ်ရောင်းချသူတွေ အတွက်တော့ အကွက်ကောင်း ပေါ့။ ထိုင်းနိုင်ငံမှာ မော်တော်ဆိုင်ကယ်နဲ့ အဝတ်အထည် ရောင်းချရ သမျှရဲ့ ၈၀ ရာခိုင်နှုန်းက ၉၀ ရာခိုင်နှုန်းအထိဟာ ဆယ်ကျော်သက် လူငယ်တွေကို ရောင်းရတာ ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

“ရောင်းကုန် မြှင့်တင်ရေးလုပ်တဲ့ လူတိုင်းဟာ မျိုးဆက် အိတ်ဖ် လူငယ်တွေရဲ့ အကြိုက်ကိုသိဖို့ အရေးကြီးဆုံး ဖြစ်တယ်”

ယနေ့မန္တလေးစာအုပ်တိုက်

ကိုရီးယားနိုင်ငံ ဆိုးလ်မြို့က ကြော်ငြာကုမ္ပဏီကြီးတစ်ခုရဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်တဲ့ အိုချိုဝူးရဲ့ လက်သုံးစကား ဖြစ်ပါတယ်။

သည်နေ့လူငယ်တွေဟာ သူတို့မိဘနဲ့ မတူကြတော့ပါဘူး။ လူငယ်တွေဟာ အမှတ်တံဆိပ်ကို ပိုပြီး ဂရုစိုက်ကြပါတယ်။ ဈေး ပေါပေါကားနဲ့ သူတို့ ကျောင်းမတက်ချင်ကြဘူး။ အဝတ်အစားဆို ရင်လည်း ဘာတံဆိပ်လဲဆိုတာကို ကြည့်ပြီး ရွေးချယ်လာကြပါတယ်။ သူတို့ လိုချင်တာမှန်သမျှ မိဘတွေက ဖြည့်ဆည်းပေးကြတယ်။

“မိဘတွေဟာ တခြားမိဘတွေက ကြွေးဖို့အတွက် သားသမီး တွေကို လိုချင်တာမှန်သမျှ ဝယ်ပေးကြတယ်” လို့ မက်ကောင်းနီက ရှင်းပြပါတယ်။

ဗန်ကောက်မှာ စတင်စီတံဆိပ် အရောင်လွင့်နေတဲ့ ဂျင်း ဘောင်းဘီတစ်ထည်ကို ဒေါ်လာ ၁၀၀လောက် ပေးရပြီး ဖိုးရိုးဖားရား တီရှပ်တစ်ထည်ကို ဒေါ်လာ ၁၅၀ လောက်ပေးပြီးလည်း ဝတ်နေကြ တာပါပဲ။

“ဝတ်နိုင်စားနိုင်ဖို့အတွက် လုံးပန်းရတဲ့ ဒုက္ခတွေကလဲ မသေးလှပါဘူး” လို့ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံသား ဆန်ဂျေးကူးမားက မှတ်ချက်ချလိုက်ပါတော့တယ်။

အာရှတိုက်သားတို့ရဲ့ တန်ဖိုးများ

အာရှတိုက်သား တချို့က သူတို့ဒေသအတွင်း နေထိုင်ကြ သူ တွေ အားလုံးကို “အာရှတိုက်သားများ” လို့ သိမ်းကျုံးခေါ်လိုက် တာဟာ အဓိပ္ပာယ်မရှိတော့တဲ့ တံဆိပ်တပ်ခြင်းဖြစ်တယ်လို့ ဆိုကြပါ တယ်။ အာရှဒေသတွင်းမှာ နေထိုင်ကြတဲ့ နိုင်ငံဆယ်နိုင်ငံက လူပေါင်း ၃၀၀၀ ကို မေးခွန်းတွေမေးပြီး စစ်တမ်းကောက်ယူ ကြည့်လိုက်တော့ သူတို့အဆိုဟာ မှန်သင့်သလောက် မှန်တာကို

ရှက်စိတ်

၁၈၁

တွေ့ရသလို မှားသင့်သလောက် မှားတာကိုလည်း တွေ့ရပါတယ်။

ဂျပန်နိုင်ငံသားနဲ့ ဟောင်ကောင်သားတွေဟာ နေရာ အတော်များများမှာ သူတို့အိမ်နီးချင်း နိုင်ငံသားတွေနဲ့ အတွေးအခေါ် ချင်း မတူကြဘဲ အနောက်နိုင်ငံသားတွေ၊ ဩစတြေးလျ နိုင်ငံသား တွေနဲ့ နီးစပ်တူညီနေပေမယ့် သူတို့ရဲ့ ၁၇ နှစ်အရွယ် သမီးငယ်လေး တွေ “ငရဲပြည်က နတ်သမီးလေးများ” ဆိုတဲ့ မော်တော်ဆိုင်ကယ်စီး ဂိုဏ်းဝင်တွေ ဖြစ်လာမှာကိုတော့ ခွင့်မပြုချင်ကြပါဘူး။

ဂျပန်နိုင်ငံသားတွေက လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောကြား ခွင့်တို့၊ ပုဂ္ဂလိက လွတ်လပ်ခွင့်တို့ အတွေးအခေါ်သစ်တွေကို တံခါးဖွင့်ထားဖို့ဆိုတဲ့ ကိစ္စတွေမှာ တခြားအာရှနိုင်ငံ ၉ နိုင်ငံထက် ပိုပြီး အလေးထားပေမယ့် တခြားနိုင်ငံသားတွေက ဒီကိစ္စကို သိပ်ပြီး အရေးတကြီး သဘောမထားကြပါဘူး။ ဂျပန်နဲ့ တောင် ကိုးရီးယား နိုင်ငံသားတွေက ရိုးရာလူမှုရေး တန်ဖိုးတွေကို သိပ် အရေးကြီးတယ်လို့ မယူဆကြတော့ပါဘူး။ မလေးရှားနဲ့ အင်ဒိုနီးရှား နိုင်ငံသားတွေကျတော့ ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်းတွေရဲ့ အန္တရာယ်ကို အထူး ဝရစိုက်ကြပါတယ်။ ရိုးရာ အစဉ်အလာတွေနဲ့ ဘာသာရေးကို အလေးထားကြပါတယ်။

အားလုံးကို ခြုံကြည့်လိုက်ရင် အာရှတိုက်သားတွေ အထက် လူကြီးများကို ရိုသေလေးစားခြင်း၊ သဟဇာတဖြစ်ခြင်း၊ စည်းကမ်း ရှိသော လူ့အဖွဲ့အစည်း ဖြစ်စေလိုခြင်း၊ ပညာကို တန်ဖိုးထားခြင်း စတဲ့ ကိစ္စတွေမှာ အနောက်နိုင်ငံသားတွေထက် ပိုအလေးအနက် ထားပြီး၊ လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော် လွတ်လပ်ခွင့်၊ တစ်ဦးချင်း အခွင့်အရေး ကို စဉ်းစားခြင်းဆိုတဲ့ ကိစ္စတွေမှာ အနောက်နိုင်ငံ သားတွေလောက် အလေးအနက် မထားဘူးဆိုတာ တွေ့ရပါတယ်။

အဲဒီသုံးသပ်ချက်တွေဟာ ၁၉၉၆ခု ဧပြီနဲ့ ဇွန်လအတွင်းမှာ

ယနေ့မန္တလေးစာအုပ်တိုက်

ASSUDIES LTD က ဒေသအတွင်း ဆယ်နိုင်ငံမှာ ရှိကြတဲ့ FAR EASTEN ECONOMIC REVIEW စာစောင်ဖတ်ရှုကြသူ လူပေါင်း ၃၀၀၀ ကို မေးခွန်းတွေ စာတိုက်က ပေးပို့ပြီး မေးမြန်း စစ်တမ်းကောက်ယူရာမှ ထွက်ပေါ်လာတာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီစစ်တမ်း ကောက်ယူခဲ့တဲ့ သူတွေဟာ စာစောင်ရဲ့ ပရိသတ် စာတတ်ပေတတ်၊ စီးပွားရေး လောကသားတွေ ဖြစ်ကြလေတော့ နိုင်ငံတကာ အတွေးအမြင် ပိုရှိသူတွေ ဖြစ်ကြပါတယ်။ အဲဒီတော့ သူတို့ရဲ့ အတွေးအမြင်တွေဟာ သူတို့နိုင်ငံရဲ့ စရိုက်လက္ခဏာ ဖြစ်တယ်လို့တော့ ယူဆလို့ မရနိုင်ပါဘူး ဆိုတာကိုလည်း စစ်တမ်း ကောက်သူတွေက ထောက်ပြထားပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ဒီဒေသအတွင်း ဆယ်နိုင်ငံလုံးမှာ စာတတ်ပေတတ် စီးပွားရေး ဦးဆောင်ဦးရွက် ပြုနေသူ အများစုဟာ တရုတ်လူမျိုးတွေ ဖြစ်တာကြောင့် မေးခွန်းဖြေသူ အများစုဟာလည်း တရုတ်လူမျိုးတွေ ဖြစ်ပါတယ်လို့ အသိပေးထား ပါသေးတယ်။

ကျေနပ်စရာကောင်းတဲ့ ဘဝ

ခေတ်သစ်အာရှသားတွေဟာ ငွေနဲ့ ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်းတွေ နောက်ကိုသာ လိုက်နေကြတာပဲလို့ တချို့က ပြောကြပါတယ်။ ဒီစစ်တမ်း ကောက်ယူမှုကို ကြည့်လိုက်တော့ သူတို့ပြောသလို မဟုတ်ဘူး ဆိုတာကို တွေ့ရတယ်။ “ကျေနပ်စရာကောင်းတဲ့ဘဝ” အတွက် ထိပ်တန်း အရေးကြီးတဲ့ အရာလေးခုလို့ သတ်မှတ်တဲ့ အထဲမှာ သုံးခုက ငွေနဲ့ဝယ်လို့ မရနိုင်တဲ့အရာတွေ ဖြစ်နေတယ်လေ။ အဲဒါတွေကတော့ သာယာတဲ့ အိမ်ထောင်ရေး၊ စိတ်ဝင်စားစရာ အလုပ်နဲ့ ကလေးတွေပါတဲ့။

ဂျပန်နိုင်ငံသားတွေနဲ့ အနောက်နိုင်ငံက လာရောက်အခြေချ

ရှက်စိတ်

၁၈၃

နေကြသူတွေ အများစုက “ကျေနပ်စရာကောင်းတဲ့ဘဝ” ဖြစ်ဖို့ အတွက် တက္ကသိုလ်ဘွဲ့တွေနဲ့ အိုးအိမ်ပိုင်ဆိုင်မှုတွေရှိဖို့ အဓိက မကျပါဘူးလို့ ဖြေကြပါတယ်။

“ကျေနပ်စရာကောင်းတဲ့ ဘဝ” ကို ပိုင်ဆိုင်သူများအား ဆန်းစစ်ချက်”

❖ တက္ကသိုလ်ကောလိပ်ပညာတတ်သူ	၈၂ ရာခိုင်နှုန်း
❖ ကိုယ်ပိုင်အိမ်ရှိသူ	၈၁ ရာခိုင်နှုန်း
❖ သာယာတဲ့ အိမ်ထောင်ရှိသူ	၇၉ ရာခိုင်နှုန်း
❖ နိုင်ငံရပ်ခြား ခရီးမှန်မှန်ထွက်သူ	၇၉ ရာခိုင်နှုန်း
❖ စိတ်ဝင်စားစရာ အလုပ်ရှိသူ	၇၈ ရာခိုင်နှုန်း
❖ ကိုယ်ပိုင်ကားရှိသူ	၇၈ ရာခိုင်နှုန်း
❖ ကလေးရှိသူ	၇၀ ရာခိုင်နှုန်း
❖ လစာကောင်းသူ	၅၈ ရာခိုင်နှုန်း
❖ လုံခြုံစိတ်ချရတဲ့ အလုပ်ရှိသူ	၅၇ ရာခိုင်နှုန်း
❖ ကလပ်တစ်ခုမှာ ပါဝင်နေသူ	၄၂ ရာခိုင်နှုန်း

စီးပွားရေး ရည်မှန်းချက်တွေ ရခဲ့ပါပြီ ဆိုသူများကို ဆန်းစစ်ချက်

၁၀၀ = ပျမ်းမျှကျေနပ်မှုအဆင့်

၁၃၀ = ကျေနပ်မှုအများအပြားရရှိသူ

၁။ စင်ကာပူ	၁၁၈
၂။ ဖိလစ်ပိုင်	၁၁၈
၃။ မလေးရှား	၁၁၇
၄။ ဩစတြေးလျ	၁၁၂
၅။ အနောက်နိုင်ငံမှ အခြေချ နေထိုင်သူများ	၁၀၇

ယနေ့မန္တလေးစာအုပ်တိုက်

၁၈၄

လူထုစိန်ဝင်း

၆။ အာရှနိုင်ငံတစ်ခုမှ တစ်ခုသို့ သွားရောက်	
နေထိုင်သူများ	၁၀၆
၇။ ထိုင်းနိုင်ငံ	၁၀၀
၈။ အင်ဒိုနီးရှား	၁၀၀
၉။ တောင်ကိုးရီးယား	၈၅
၁၀။ ဟောင်ကောင်	၆၉
၁၁။ ဂျပန်	၆၁
၁၂။ ထိုင်ဝမ်	၆၁

အာရှရဲ့ အချမ်းသာဆုံး သုံးနိုင်ငံဖြစ်တဲ့ ဟောင်ကောင်၊ ဂျပန်နဲ့ ထိုင်ဝမ်နိုင်ငံသားတွေဟာ စီးပွားရေးအရ ကျေနပ်မှုအဆင့်မှာ အောက်ဆုံးက ရှိနေတာကို တွေ့ရတာ ထူးဆန်းလှပါတယ်။ ပိုက်ဆံ ချမ်းသာတိုင်း စိတ်ချမ်းသာမှု မရနိုင်ဘူးဆိုတာကို ထင်ရှားစေတာလား မသိပါဘူး။

ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ ရည်မှန်းချက်တွေ ရခဲ့ပါပြီဆိုသူများအား ဆန်းစစ်ချက်

- ၁၀၀ = ပျမ်းမျှကျေနပ်မှုအဆင့်
 ၁၃၀ = ကျေနပ်မှုအများအပြားရရှိသူ

၁။ ဖိလစ်ပိုင်	၁၂၂
၂။ အင်ဒိုနီးရှား	၁၂၀
၃။ ထိုင်းနိုင်ငံ	၁၁၇
၄။ ဩစတြေးလျ	၁၁၂
၅။ အနောက်နိုင်ငံများမှ အခြေချနေထိုင်သူများ	၁၀၂
၆။ မလေးရှား	၉၉
၇။ အာရှနိုင်ငံတစ်ခုမှတစ်ခုသို့ ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်သူများ	၉၈

ရှက်စိတ်

၁၈၅

၈။ စင်ကာပူ	၉၆
၉။ တောင်ကိုရီးယား	၉၅
၁၀။ ဂျပန်	၈၅
၁၁။ ဟောင်ကောင်	၇၁
၁၂။ ထိုင်ဝမ်	၆၀

လူတစ်ဦးချင်း စိတ်ကျေနပ်မှု ရရှိနိုင်တဲ့ စာရင်းမှာ ချမ်းသာတဲ့ ဂျပန်၊ ဟောင်ကောင်နဲ့ ထိုင်ဝမ်တို့က အောက်ဆုံးမှာ ရှိနေပြီး သူတို့နဲ့စာရင် ဆင်းရဲတဲ့ ဖိလစ်ပိုင်၊ အင်ဒိုနီးရှားနဲ့ ထိုင်းနိုင်ငံတွေက ထိပ်ဆုံးမှာ ရှိနေတာဟာ မှတ်သားစရာ ထူးခြားချက် ဖြစ်ပါတယ်။

မိသားစုအခြေအနေ

“ပိုတော့ ချမ်းသာလာတယ်၊ ဒါပေမယ့် မိသားစုနဲ့ အတူနေချိန် ပိုပေးဖို့တော့ ပျက်ကွက်ခဲ့တယ် ဆိုသူများအား ဆန်းစစ်ချက်”

၁။ အနောက်နိုင်ငံများမှလာရောက်အခြေချသူများ	၅၄	ရာခိုင်နှုန်း
၂။ သြစတြေးလျ	၄၉	ရာခိုင်နှုန်း
၃။ ဂျပန်	၃၇	ရာခိုင်နှုန်း
၄။ အာရှနိုင်ငံတစ်ခုမှတစ်ခုသို့ ပြောင်းရွှေ့ အခြေချသူများ	၃၆	ရာခိုင်နှုန်း
၅။ ဟောင်ကောင်	၃၆	ရာခိုင်နှုန်း
၆။ စင်ကာပူ	၃၅	ရာခိုင်နှုန်း
၇။ မလေးရှား	၃၄	ရာခိုင်နှုန်း
၈။ ဖိလစ်ပိုင်	၃၂	ရာခိုင်နှုန်း
၉။ ထိုင်း	၃၂	ရာခိုင်နှုန်း
၁၀။ ထိုင်ဝမ်	၂၇	ရာခိုင်နှုန်း
၁၁။ တောင်ကိုရီးယား	၂၅	ရာခိုင်နှုန်း
၁၂။ အင်ဒိုနီးရှား	၂၄	ရာခိုင်နှုန်း

ယနေ့မန္တလေးစာအုပ်တိုက်

၁၈၆

လူထုစိန်ဝင်း

ကိုယ့်အိမ်ထောင်ဖက်နဲ့ အတူနေချိန် လုံလောက်အောင် ရှိရဲ့လား

အသေအချာရှိတာပေါ့	အင်ဒိုနီးရှား၊	ဖိလစ်ပိုင်၊	မလေးရှား၊
	ထိုင်း၊	ဩစတြေးလျ။	
ရှိနိုင်ပါတယ်	တောင်ကိုရီးယား၊	စင်ကာပူ၊	ဂျပန်
ရှိကောင်းရှိပါလိမ့်မယ်	ဟောင်ကောင်		
မရှိနိုင်သေးဘူး	အာရှမှ	အခြေချများ	
လုံးဝမရှိဘူး	ထိုင်ဝမ်၊	အနောက်မှအခြေချများ	

မိဘတွေအိုမင်းတဲ့အခါ စောင့်ရှောက်ရမှာ ကိုယ့်တာဝန်ဖြစ်တယ်

ထိုင်ဝမ်	၅၄ ရာခိုင်နှုန်း
ထိုင်း	၉၇ ရာခိုင်နှုန်း
မလေးရှား	၉၆ ရာခိုင်နှုန်း
စင်ကာပူ	၉၆ ရာခိုင်နှုန်း
ဟောင်ကောင်	၉၅ ရာခိုင်နှုန်း
အင်ဒိုနီးရှား	၉၅ ရာခိုင်နှုန်း
တောင်ကိုရီးယား	၉၂ ရာခိုင်နှုန်း
ဖိလစ်ပိုင်	၉၁ ရာခိုင်နှုန်း
အာရှအခြေချများ	၈၆ ရာခိုင်နှုန်း
ဂျပန်	၈၆ ရာခိုင်နှုန်း
ဩစတြေးလျ	၇၂ ရာခိုင်နှုန်း
အနောက်အခြေချများ	၇၁ ရာခိုင်နှုန်း

ကိုယ့်သားသမီးကို ဘာလုပ်စေချင်သလဲ

ဆေးပညာ	၂၉ ရာခိုင်နှုန်း
ဘဏ္ဍာရေး	၂၉ ရာခိုင်နှုန်း
စီးပွားရေး	၂၈ ရာခိုင်နှုန်း
အင်ဂျင်နီယာ	၂၅ ရာခိုင်နှုန်း
စက်မှုနည်းပညာ	၂၅ ရာခိုင်နှုန်း
ဥပဒေ	၂၁ ရာခိုင်နှုန်း
ပညာရေးဖက်	၁၇ ရာခိုင်နှုန်း
ရောင်းဝယ်ရေး	၁၄ ရာခိုင်နှုန်း
သုတေသန	၁၀ ရာခိုင်နှုန်း
သတင်းစာပညာ	၇ ရာခိုင်နှုန်း

ကိုယ့်သားသမီးကဘာဖြစ်လို့ဆရာဝန်ဖြစ်စေချင်တာလဲ ဆိုတော့ ငွေနဲ့ဂုဏ် ရဖို့ပေါ့လေ။ ဒါပေမယ့် တခြားအကြောင်း တွေလည်း ရှိပါလိမ့်ဦးမယ်။ ဟောင်ကောင်က နိုက်ကလပ်ပိုင်ရှင် တစ်ဦးရဲ့ သားကတော့ အမျိုးသမီး တစ်ယောက်ကို အဝတ်တွေ ချွတ်လိုက်ပါလို့ ပြောနိုင်၊ ခိုင်းနိုင်ပြီး အဲဒီအတွက် သူ့ယောက်ျားဆီက ပိုက်ဆံလည်း တောင်းယူနိုင်တဲ့ သူဟာ ဆရာဝန်တစ်ယောက်ပဲ ရှိတယ်” လို့ ပြောတာကို ကြားဖူးပါတယ်။

ကိုယ့်သားသမီးတွေနဲ့ အတူနေချိန် လုံလောက်အောင် ရှိရဲ့လား

အသေအချာရှိတာပေါ့ အင်ဒိုနီးရှား၊ ဖိလစ်ပိုင်၊ မလေးရှား၊
 ရှိနိုင်ပါတယ် စင်ကာပူ၊ ဂျပန်
 ရှိကောင်းရှိနိုင်ပါတယ် ထိုင်း

ယနေ့မန္တလေးစာအုပ်တိုက်

၁၈၈

လူထုစိန်ဝင်း

မရှိနိုင်သေးဘူး

လုံးဝမရှိဘူး

အာရှမှ အခြေချများ

တောင်ကိုရီးယား၊ ဟောင်ကောင်၊

ဩစတြေးလျ၊ ထိုင်ဝမ်၊ အနောက်မှ

အခြေချများ၊

m

**ကိုယ့်ကလေးတွေကို ကိုယ့်လောက် မချမ်းသာသူများရဲ့ ကလေး
တွေနဲ့ မပေါင်းသင်းစေချင်ဘူး။**

တောင်ကိုရီးယား

ဟောင်ကောင်

ထိုင်း

ထိုင်ဝမ်

၂၈ ရာခိုင်နှုန်း

၁၇ ရာခိုင်နှုန်း

၁၆ ရာခိုင်နှုန်း

၁၅ ရာခိုင်နှုန်း

ဒီနိုင်ငံ လေးခုကလွဲရင် တခြားအာရှ နိုင်ငံတွေမှာ ဒီကိစ္စ
ကို သိပ်ပြီး ရှေးကြီးခွင်ကျယ် လုပ်လေ့မရှိပါဘူး။

**တန်ဖိုးသတ်မှတ်ချက်
ကိုယ့်ယဉ်ကျေးမှုမှာ တန်ဖိုး အထားဆုံး အရာများ**

အမျိုးအစား	အရေးကြီး	အရေးမကြီး
ရိုးသားမှု	စင်ကာပူ၊ ဖိလစ်ပိုင်၊ မလေးရှား	တောင်ကိုရီးယား
အလုပ်ကြိုးစားမှု	စင်ကာပူ၊ ဖိလစ်ပိုင်၊ ဟောင်ကောင်၊	ထိုင်ဝမ်
စည်းကမ်းရှိမှု	ဖိလစ်ပိုင်၊ စင်ကာပူ၊ မလေးရှား	ဂျပန်၊ တောင်ကိုရီးယား
-		
ပရိယတ် စိတ်ဓာတ်	ထိုင်း၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ ဖိလစ်ပိုင်	တောင်ကိုရီးယား
ပညာကို လေးစားခြင်း	စင်ကာပူ၊ ဖိလစ်ပိုင်	ဩစတြေးလျ
သဟဇာတဖြစ်ခြင်း	အင်ဒိုနီးရှား၊ မလေးရှား	ဩစတြေးလျ

ယနေ့မန္တလေးစာအုပ်တိုက်

ရှက်စိတ်

၁၈၉

ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုးစိတ် တရားဥပဒေစိုးမိုးမှု လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ခွင့်	စင်ကာပူ၊ ဖိလစ်ပိုင်၊ မလေးရှား စင်ကာပူ၊ မလေးရှား၊ ဖိလစ်ပိုင် ဩစတြေးလျ၊ ဖိလစ်ပိုင်၊ အနောက်အခြေချများ ဖိလစ်ပိုင်၊ စင်ကာပူ၊ မလေးရှား အင်ဒိုနီးရှား	အနောက်အခြေချများ တောင်ကိုရီးယား တောင်ကိုရီးယား စင်ကာပူ၊ ထိုင်ဝမ် တောင်ကိုရီးယား၊ ဂျပန် အနောက်အခြေချများ
---	---	--

ခိုင်မာတဲ့ ယုံကြည်ချက် ဘာသာရေးဟာ ကျွန်ုပ်အတွက် အရေးကြီးတယ်။

အင်ဒိုနီးရှား	၈၄ ရာခိုင်နှုန်း
ဖိလစ်ပိုင်	၇၉ ရာခိုင်နှုန်း
စင်ကာပူ	၆၀ ရာခိုင်နှုန်း
မလေးရှား	၆၀ ရာခိုင်နှုန်း
ထိုင်း	၆၀ ရာခိုင်နှုန်း

ဘာသာရေးဟာ ကျွန်ုပ်အတွက် အရေးမကြီးပါဘူး။

ဂျပန်	၇၅ ရာခိုင်နှုန်း
ဟောင်ကောင်	၆၈ ရာခိုင်နှုန်း
ဩစတြေးလျ	၆၇ ရာခိုင်နှုန်း
ထိုင်ဝမ်	၆၇ ရာခိုင်နှုန်း
အနောက်အခြေချများ	၆၆ ရာခိုင်နှုန်း

ယနေ့မန္တလေးစာအုပ်တိုက်

၁၉၀

လူထုစိန်ဝင်း

**အာရှတိုက်သားတွေဟာ စိတ်ချမ်းသာမှုထက်
ငွေချမ်းသာမှုကို ပိုအလေးထားတယ်**

မလေးရှား	၇၅ ရာခိုင်နှုန်း
စင်ကာပူ	၇၀ ရာခိုင်နှုန်း
တောင်ကိုရီးယား	၆၈ ရာခိုင်နှုန်း
ဟောင်ကောင်	၆၇ ရာခိုင်နှုန်း
ထိုင်ဝမ်	၆၇ ရာခိုင်နှုန်း
ထိုင်း	၆၆ ရာခိုင်နှုန်း
အနောက်အခြေချများ	၆၂ ရာခိုင်နှုန်း
အာရှအခြေချများ	၆၁ ရာခိုင်နှုန်း
အင်ဒိုနီးရှား	၅၉ ရာခိုင်နှုန်း
ဂျပန်	၄၉ ရာခိုင်နှုန်း
ဩစတြေးလျ	၄၆ ရာခိုင်နှုန်း
ဖိလစ်ပိုင်	၄၂ ရာခိုင်နှုန်း

ဖော်ပြခဲ့တဲ့ စစ်တမ်းတွေအဆိုရင် အာရှနိုင်ငံတွေချင်း တောင်မှ တစ်နိုင်ငံနဲ့ တစ်နိုင်ငံ တန်ဖိုးထားမှုတွေမတူ ခြားနားကြတာ ကို တွေ့ရပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဩစတြေးလျမှအပ အားလုံးသော အာရှ ၉ နိုင်ငံတို့ဟာ အနောက်နိုင်ငံသားတွေနဲ့ နေရာတိုင်းမှာ အများကြီး ခြားနားကြတာကို တွေ့ရပါတယ်။ စင်ကာပူ နိုင်ငံသား တွေရဲ့ ၆၁ ရာခိုင်နှုန်းက သူတို့ သားသမီးတွေ လက်မထပ်ဘဲ အတူနေတာမျိုးကို မနှစ်သက်နိုင်ကြပေမယ့် အနောက်နိုင်ငံများက လာရောက်အခြေချ နေထိုင်သူ ၈၃ ရာခိုင်နှုန်းနဲ့ ဩစတြေးလျ နိုင်ငံသား ၈၀ ရာခိုင်နှုန်း ကတော့ ဒီကိစ္စကို သဘောတူ လက်ခံ ကြပါတယ်။

ယနေ့မန္တလေးစာအုပ်တိုက်

ရှက်စိတ်

၁၉၁

လူတွေရဲ့ တန်ဖိုးထားမှုတွေဟာ နိုင်ငံတွေ တစ်နိုင်ငံရဲ့ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးမှုနဲ့ တိုက်ရိုက်သက်ဆိုင်ခြင်း မရှိဘူးဆိုတာကို သတိပြုရပါမယ်။ စာရင်းကောက်ယူခဲ့တဲ့ ဆယ်နိုင်ငံထဲမှာ အချင်းသာ ဆုံး အတိုးတက်ဆုံးဖြစ်တဲ့ ဂျပန်နိုင်ငံသားတွေဟာ အလုပ်လုပ်တဲ့ နေရာမှာတော့ အပင်ပန်းခံမှု အနည်းဆုံး ဖြစ်တယ်ဆိုတာကို အောက်ပါ စစ်တမ်းလေးက ပြနေပါတယ်။

စနေနေ့တိုင်း အလုပ်လုပ်တယ်

တောင်ကိုရီးယား	၇၅ ရာခိုင်နှုန်း
မလေးရှား	၇၁ ရာခိုင်နှုန်း
ထိုင်ဝမ်	၇၁ ရာခိုင်နှုန်း
အနောက်နိုင်ငံမှ အခြေချများ	၆၈ ရာခိုင်နှုန်း
ဖိလစ်ပိုင်	၆၇ ရာခိုင်နှုန်း
ဟောင်ကောင်	၆၇ ရာခိုင်နှုန်း
စင်ကာပူ	၆၆ ရာခိုင်နှုန်း
အာရှမှ အခြေချများ	၅၃ ရာခိုင်နှုန်း
အင်ဒိုနီးရှား	၅၁ ရာခိုင်နှုန်း
ထိုင်း	၅၁ ရာခိုင်နှုန်း
ဩစတြေးလျ	၅၀ ရာခိုင်နှုန်း
ဂျပန်	၃၇ ရာခိုင်နှုန်း

(ASIALIFE STYLES, SPECIALREPORT မှ တောင်းခံတွေ့ရှိ

တောင်ကိုရီးယား၊ ဖိလစ်ပိုင်၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ အာရှမှ အခြေချများ)

လူထုစိန်ဝင်း

ရက်စိတ် လူထုစိန်ဝင်း

